



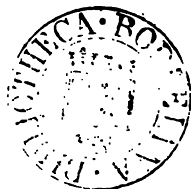
Oehlenschlägers Tragødier.

Syvende Bind.

Oehlenschlägers

Tragødier.

Syvende Bind.



Kiøbenhavn.

Paa Universitetsboghandler Andr. Fred. Høsts Forlag.

Trykt hos Kgl. Hofbogtrykker Bianco Luno.

1849.

Indhold.

Erik Glipping.

Tragødie i 5 Handlinger.

(1843.)

Personerne.

Erik Glipping, Konge i Danmark.
Stig Andersen, Marsk.
Ingeborg, hans Brud.
Thorald, hendes Morbroder.
Ranild Johnsen, Kammermester.
Grev Jakob af Halland.
Jens Grand, Domprovst.
Gilbert, hans Famulus.
Reinmar von Zweter, Minnesanger.
Ridder Bengtsen og
Flere Sammensvorne.
Tvende Riddere i Stigs Følge.
Mechtildis, Stigs Husholderske.
En Hiulmand.
En Svend.
Thordis, Ingeborgs Amme.
Agnete, Krokone.
Krigsmænd og Munke.

Første Handling.

Kongshal i Viborg.

Kong Erik. Reinmar von Zweter.

Kongen.

Nu da, min unge, tydske Minnesanger!
Nu stander Du i Danmark. Siig, hvad tykkes
Dig vel om dette stakkels Land, som Tydsken
Forverler tidt med Finmark og med Lapland?
Ei sandt? her gaae vi ved Midsommerstid
Paa Iis, i Biørneskind, paa Ulvejagt?
Og Sproget ligner Hyl af sultne Ravn.
Ei sandt?

Reinmar.

Hvis Eders Naade vilde havt mig
Til denne Tro, saa skulde først I ei
Mig lært det smukke Sprog. Jeg vover ei
Aldeles at forsvare mine Landsmænd;
Men slet saa galt er det dog heller ikke.
Galt nok! og ubegribeligt, hvordan
Et Naboland, — ved Sproget Broderland —
Er os saa lidt bekiendt.

Kongen.

Man skulde troe:
Det var Misundelse, min gode Sanger!

Hvis ei man vidste bedre. — Lyneborg!
Mark-Brandenborg — og Danmarks Blomsterøer!

Reinmar.

Kan ikke sammenlignes. Ganske vist!
Ei saae jeg Skov saa frodig som i Danmark.
Vel er her ingen Floder, intet Bierg;
Men Skoven staaer i Horizont som Field,
Og Havet — høitidsstort — er meer end Flod;
Det spiller Mester, krandser Øerne
Med Fiskerleier og med kiække Sømænd;
Det spalter Landet med en spøgfuld Harm,
For mere lifligt det at sammenføie.

Kongen.

See, Reinmar! Du est vorden mig en Ven:
Da jeg laa syg hos Otto, skulde døe,
Da qvæged Du mig troligt og Du var
Den Eneste, som græd for Erik Glipping,
Som for en Broder, i det Øieblik,
Den hvide Beenrad, alle Kongers Drot,
Mig trued med sin Lee. Det glemmer jeg
Dig aldrig.

Reinmar.

Gud skee Lov, Du nu er frisk,
Og staaer med kraftig Sundhed i dit Rige.

Kongen.

Hør nu, min Siæls Fortrolige! Du veed —
Du kiender mine Forhold her. — Jeg vender
Tilbage til en Viv, som vel ei elskes,
Men agtes høit. De søde Børn, hun gav mig,
Dem elsker jeg; — men Paven tvang mig til
At ægte Agnes.

Reinmar.

Ja, jeg veed det Herre!

Kongen.

I Krigen mellem Hertugen af Jylland
Og Holsteens Grever om vort Sønderjylland,

Der atter skulde vristes bort fra Danmark,
Jeg fangen blev. Min Moder frelste mig;
Urbanus, Paven, brød igien mig Lænken,
Og Markgrev Otto, først min Fangevogter,
Forvandled mildt sig til en Svigerfader. —
Hvad jeg har siden lidt af Herremænd
Og Munkene, hvis Vinger jeg vil stække,
Med den Fortælling har jeg tidt, min Ven!
Alt trættet Dig. — Jeg slap dog løs igien
Fra Guidos Band; men Præster, Herremænd
Til Døden hade mig, fordi Kong Erik
Ei være vil et Barn i Ledebaand
Af deres Indfald; ei vil lade Floden
Af Landets Melk og al den søde Honning
Af Landets Blomster fylde deres Kar. —
Desuden — — men Du er saa streng — alvorlig —
Du høit fortiener min Fortrolighed, —
Men dog — i visse Ting —

(Afbrydende.)

En anden Gang! —
Her vil jeg kun i Korthed giøre Dig
Bekiendt med tvende Mænd, Du snart vil see:
Min Kammermester Ranild Johnsøn Lange —
Og saa Marsk Stig.

Reinmar.

Du har omtalt dem begge
Som høist forskiellige.

Kongen.

Ja, ja, tilvisse!
Den Første: glat og slibrig som en Slange,
Med Slangens smukke Farver, Slangens Øine,
Med Slangens yndige Bevægelser;
Og troløs som det Hav, der ruller Skum
Paa Stranden deiligt op i stille Veir;
Men skiænker ogsaa stundom kostbart Rav.
Thi fløgtig er han, morsom, overgiven;

Hvis ei man vidste bedre. — Lyneborg!
Mark=Brandenborg — og Danmarks Blomsterøer!

Reinmar.

Kan ikke sammenlignes. Ganske vist!
Ei saae jeg Skov saa frodig som i Danmark.
Vel er her ingen Floder, intet Bierg;
Men Skoven staaer i Horizont som Field,
Og Havet — høitidsstort — er meer end Flod;
Det spiller Mester, krandser Øerne
Med Fiskerleier og med kiække Sømænd;
Det spalter Landet med en spøgfuld Harm,
For mere liftigt det at sammenføie.

Kongen.

See, Reinmar! Du est vorden mig en Ven:
Da jeg laa syg hos Otto, skulde døe,
Da qvæged Du mig troligt og Du var
Den Eneste, som græd for Erik Glipping,
Som for en Broder, i det Øieblik,
Den hvide Beenrad, alle Kongers Drot,
Mig trued med sin Lee. Det glemmer jeg
Dig aldrig.

Reinmar.

Gud skee Lov, Du nu er frisk,
Og staaer med kraftig Sundhed i dit Rige.

Kongen.

Hør nu, min Siæls Fortrolige! Du veed —
Du kiender mine Forhold her. — Jeg vender
Tilbage til en Viv, som vel ei elskes,
Men agtes høit. De søde Børn, hun gav mig,
Dem elsker jeg; — men Paven tvang mig til
At ægte Agnes.

Reinmar.

Ja, jeg veed det Herre!

Kongen.

I Krigen mellem Hertugen af Jylland
Og Holsteens Grever om vort Sønderjylland,

Der atter skulde vristes bort fra Danmark,
Jeg fangen blev. Min Moder frelste mig;
Urbanus, Paven, brød igien mig Lænken,
Og Markgrev Otto, først min Fangevogter,
Forvandled mildt sig til en Svigerfader. —
Hvad jeg har siden lidt af Herremænd
Og Munkene, hvis Vinger jeg vil stække,
Med den Fortælling har jeg tidt, min Ven!
Alt trættet Dig. — Jeg slap dog løs igien
Fra Guidos Band; men Præster, Herremænd
Til Døden hade mig, fordi Kong Erik
Ei være vil et Barn i Ledebaand
Af deres Indfald; ei vil lade Fløden
Af Landets Melk og al den søde Honning
Af Landets Blomster fylde deres Kar. —
Desuden — — men Du er saa streng — alvorlig —
Du høit fortiener min Fortrolighed, —
Men dog — i visse Ting —

(Afbrydende.)

En anden Gang! —
Her vil jeg kun i Korthed giøre Dig
Bekiendt med tvende Mænd, Du snart vil see:
Min Kammermester Ranild Johnsøn Lange —
Og saa Marsk Stig.

Reinmar.

Du har omtalt dem begge
Som høist forskiellige.

Kongen.

Ja, ja, tilvisse!
Den Første: glat og slibrig som en Slange,
Med Slangens smukke Farver, Slangens Øine,
Med Slangens yndige Bevægelser;
Og troløs som det Hav, der ruller Skum
Paa Stranden deiligt op i stille Veir;
Men skiænker ogsaa stundom kostbart Rav.
Thi kløgtig er han, morsom, overgiven;

Og i min Ungdoms altfor vilde Tid
Tillisted han sig min Fortrolighed,
Og stod mig bi, tidt til min egen Skade.
Hans Omgang er en gammel hæslig Vane!
Det er ei let at slippe gamle Vaner. —
Den Anden — Stig — et Spøgelse fra Hrolfs,
Fra Harald Hildetands, fra Regnars Tid.
En Harnisskikkelse med Manden i,
Med Kæmpen i, stundom med Guden i;
Man veed ei ret, om Mimer eller Thor.
Men Stig har, seer Du vel, den slemme Feil,
At Alt han vil beherske, selv sin Konge;
Deri kan jeg nu ikke føie ham.
Jeg steds behandler ham som Ligemand,
Men det er nok ei for den stolte Stig.
En halv Snees Aar han levet meer end jeg,
Og dem beregner han sig til sin Fordeel,
Med Aagerrenter, som jeg ei kan yde.
Engang han reddet har mit Liv, mit Rige —
See, derfor taaler jeg hans Overmod.

Reinmar (i Tanker).

I Sandhed, høist forskiellige Naturer!

Kongen (smilende).

Hvor var Du, Reinmar, med din Tanke? Hverken
Hos Ranild eller Stig. — Mig synes dog,
Jeg ubeskaaren, ganske, kan fortiene
Min unge Vens Fortrolighed igien.
Hvi sukker Du, hvi fylder Graad dit Øie,
Naar Du Dig ene troer?

Reinmar.

Min Konge! nu
Er jeg i Danmark, skilt fra Fædrelandet,
Fra Hende, som jeg sukker for, ved Havet,
Der ruller Millioner bittre Taarer
Imellem mig og Adelheid. — Jeg flyede
Min Attraa, mine Fristelser; men aldrig

Undflyes min Veemod, Længsel og min Ømhed.
En gift Mands Hustru elsked jeg, min Konge!
See, derfor flygted jeg.

Kongen.

Fortroligheden
Fortiener Giengiæld. Mig det gaaet er
Omtrent som Dig, dog i en modsat Retning:
Som gift Mand saae jeg Hakons vene Datter
I Norge. Taaren rinder ogsaa salt
Som Bølge mellem mig og Ingeborg.
Skytshelgen har hun siden været mig;
Thi før jeg hende kiendte, var jeg daarlig
Og sandselig; — nu lærte jeg en Vellyst,
Meer ædel, end den, vi med Dyret dele.
Min Elskovshøst blev Veemodsgraad, som din;
Dog gaaer det ikke mig saa godt som Dig.
Usalig Elskov saliggiør en Skiald;
Men Kongen lever i de Vaagnes Land,
Og der forstyrrer ofte Drømmen ham.

(Seer ud af Vinduet.)

Men kommer ikke Ranild Johnsøn der?
Følg med mig i mit Kammer, unge Ven!
Og gaa saa der! Jeg har ei Lyst endnu til
At giøre Dig bekiendt med denne Mand.

(De gaae.)

Ranild Johnsøn kommer.

Der gik han med sin Yndling, — med den Ny!
Og nye Koste, veed man, feie bedst.
Skal denne Tydsker stikke Dansken ud?
En Minnesanger, og saa bløb som Vox,
Der sværmer kun for sit Poeteri.
Jeg hører, det er Mode nu i Tydskland;
Forbinder sig ret godt med Elskovshandler.
De Fleste synge kun om røden Mund,
Om hviden Barm, om Skov og Nattergal,

Om natlige Besøg og Vægtervarsler.
Men denne Reinmar ligner jo en Klærk!
Han være skal saa from, han er saa ærbar.
Ifald han smitted Erik med sit Væsen?
Hvis Kongens Attraa fik en anden Kiæphest,
End den jeg er Staldmester for? Det giælder
En Prøve; man maa ikke tabe Modet.
En drøi Dyst har jeg denne Morgenstund
At overstaae; men den skal overstaaes
Jo før jo heller. Erik vil maaskee
Bortjage mig; men jeg gaaer ikke derfor.
Marsk Stig besøger ham i Dag, som jeg;
Den Tidende, som Marsken bringer Erik,
Bli'er mere bittert Æble ham at bide.
Og hidser Marsken først hans Lidenskab,
Saa har Du vundet Spil, mit Vovestykke!

Kongen kommer.

God Morgen, Ranild!

Ranild.

Hil os glade Danske!
Vi lykkeligt vor Konning har igien.

Kongen.

Du taler til mig, som jeg havde giort
Til Syden et Normannatog, og kom
Med Egeløv tilbage, seierkront.

Ranild.

Ja, ja! med Livets friske Løv, med Seir.
Hvad tapprest, stærkest Helt i Striden vover,
Hvad er det meer end Livet? Og er Fienden
Saa frygtelig som Døden selv? Den har —
Det veed vi — Eders Naade kæmpet mod
I fremmed Land.

Kongen.

Og mine Herremænd
Og Præster græd. Ei sandt?

Ranild.

Det veed jeg ikke;
Men Folket sorged; det har meer at sige.

Kongen.

Det klinger smukt!

Ranild.

Gud være lovet, at
Det klinger ei som Klokken ved Jer Grav.

Kongen.

Nu ja, jeg kom igien, her har I mig.
Lystreisen faldt just ikke lystigt ud;
Men efter denne Sygdom føler jeg
Mig mere stærk, end før jeg havde den.
Hvor lider gamle Danmark? Har det ei
Havt Feber midlertid?

Ranild.

Her været har
Saa roligt, at jeg blot fortælle kan
Smaaeventyr, som der er skeet imens.

Kongen.

Og hvilke?

Ranild.

Herr Svend Graa blev slaaet ihiel
I Lundekirken af Herr Thule Vognsøn,
Fordi han havde jaget Thules Moder
Af Kirken ud fra den forgyldte Stol,
Ved Haaret hende slæbt paa Kirkegulvet.
Men hvorfor lod hun og sin Stol forgylde?
Man bør Forfængligheb ei vise, bør
Ei ægge Nogen til Misundelsen
I Herrens Huus.

Kongen.

Ha, hvilke Riddersæder!

Ranild.

Det var en christelig Gudsdyrkelse! —
Saa har vi ogsaa havt en Bryllupsfærd,

Hvor det gik lystigt til, skjøndt uden Piber
Og Trommer; Værten selv var Spillemand:
Herr Ebbe Skammelsøn i Thy, trolovet
Med Adelheid, hvem — da han skulde reise
I fremmed Land, — han havde først betroet
Sin Broder Peder, — der forførte hende; —
Kom hiem paa Bryllupsdagen, dræbte Brud
Og Brudgom, saarede sin Fader hardt,
Og hug med Sværdet Haanden af sin Moder.

Kongen.

O tempora! o mores! — Landsforviist!

Ranild.

Det blev de strax. (Sagte) Men de gik ikke derfor.

Kongen.

Saa ringe Straf, slig Skaansomhed forfører
Til fort Forbrydelse.

Ranild (ligegyldig).

Man kan ei straffe
Dem haardere.

Kongen.

Desværre, nei; jeg veed det.
Og Menneskeligheden vaander sig,
Forbi den ei har bedre —

Ranild
(falder ham i Talen med et ubetrykt spodsk Smil).

Bøddelsværd?

Kongen (heftig).

Ja, Ranild! Bøddelsværd; thi ene det
Formaaer at holde Morderkniv i Skeden.

Ranild (bukker ærbødigt).

Retfærdighedens Sværd i Kongens Haand
Bør tugte som det faderlige Riis.

Kongen (bitter).

Medlidenhed med Ondskab, har jeg mærket,
Tidt findes netop i de kolde Hierter,
Som ikke røres af Uskyldigheden.

Ranild.

Er Eders Naade vred paa mig?

Kongen.

O nei! —

Du tager Dig dog ei deraf?

Ranild.

O nei! —

Jeg ønsker Lykke til den unge Ven,
Den Minnesanger, I har lagt Jer til
Paa Reisen.

Kongen (leer).

Er Du nidkiær?

Ranild.

Det just ikke;
Men Dyden, Eders Naade, være kan
Ret god, endskiøndt den ikke just er tydsk.

Kongen.

Jeg kan forsikkre Dig, den tydske Dyd
Er ikke meget bedre end den danske.

Ranild.

Ja, saa er alting godt! saa vover jeg
At tilstaae reent ud, hvad I dog ret snart
Opdage vilde. — Jeg har solgt — I veed det —
Det Gods, I arved efter Testament
Af Oluf Tagesøn.

Kongen.

Jeg veed det nok,
Og længes meget efter Kiøbesummen.
Den tydske Reise kostet har endeel.

Ranild.

Nu Eders Naade strax erfare vil,
Hvorfor jeg ønsker — mild Retfærdighed.
Min Konge! — vi er alle Mennesker.

Kongen.

En stor Deel af os ikke det engang.

Ranild.

Selv Eders Naade, — tilgiv Dristigheden —
Uagtet alle kongelige Dyder —
Har, eller dog har havt, sit ømme Sted,
Naar Hun, som, efter Paris Dom, var skiønnest
Af hedenske Gudinder, smilte til Jer.

Kongen.

Jeg haaber mig befriet fra denne Feil.

Ranild.

Og jeg, der Eders Naade ta'er til Mønster
I alle Ting, i Lyst saavel som Mørkt,
Jeg haaber ogsaa at befries fra min.
Desværre — det er ikke skeet endnu;
Og hun paa Kuglen, hun med Flaggerhaaret,
Har med de diævleblændte Tærninger
Igien forført mig.

Kongen.

Du har dog vel aldrig
Spilt Kiøbesummen bort?

Ranild.

Hvad hiælper det
At dølge, hvad for Dagen kommer dog? —
Jo, Herre! jo jeg har; hver Hvid. — Det var
Min sidste Synd; men den var ogsaa størst.
I er en christen Drot; som Christen bør
Om Næstens Bedring I ei plat fortvivle.
Hvis I har lært at være haard i Tydskland,
Og finder I min Daad — urimelig —
(Thi jeg har ikke lært endnu at rime)
Saa skiæld mig ud, slaae, spark mig, jag mig bort!
Hvad skeet er, kan ei giøres om. Men I
Bortjager Eders bedste Ven i mig.
Og undgaae kan I let at tabe meer
Ved mig: betro mig Ingenting herefter!
Saa spiller jeg det heller ikke bort.

Kongen.

Ifald Du troer, — hvad altfor tidt er skeet, —
At slippe bort med Spøg, saa feiler Du.
En saadan bundløs Uforskammenhed
Tilgiver jeg Dig aldrig. Gaa din Vei!
Og lad Dig meer ei see for mine Øine,
Hvis ikke Du vil hænges som en Tyv.

Ranild.

Jeg kiender Eders Sindelag, Herr Konge!
I vilde gierne være streng, hvis Hiertet
Tillod Jer det. Og Lystigheden, Herre!
I Eders Hal, hvor bliver den vel af,
Naar Ranild Johnsøn Lange reent er borte,
Som veed i Alt at træffe Kongens Smag?
Og Jagten! hvordan vil den smage Jer,
Naar Ranild meer ei blæser i sit Horn?

Kongen (opbragt).

Bort, Uforskammede! hvis ikke jeg
Forgriber mig paa Dig.

Ranild
(seer ud af Vinduet og siger sagte).

Der kommer Stig,
Min værste Fiende, men min Redningsmand.
Tak! Tak, Marsk Stig! Den Bitterurt, Du bringer,
Skal vorde mig en kraftig Lægedom.

(Bukker dybt for Kongen og gaaer.)

Marsk Stig kommer og hilser Kongen.

Jeg kan ei sige Dig, Kong Erik, hvor
Det glædte mig, at see det Syn.

Kongen.

Hvad Syn?

Stig.

Ranild, som en forkiælet Skiødehund,
Der har forseet sig, jaget ud af Hallen,
Slukøret, loggrende med Halen ind.

Dog kasted han til mig sit lumske Blik,
Som om han gierne havde bidt mig, hvis
Han havde vovet det.

Kongen.

Det er for galt!
Den Skielm har skilt mig ved den hele Sum,
Som Oluf Tagesøn mig efterlod.

Stig.

Tak Gud, ifald Du slipper ham saa let.

Kongen.

Ei meer om ham!

Stig.

Vær hilset, ædle Konge!
Af Danemænd, og vær forsikkret om,
Vi glædes ved at eie Dig igien,
Og over at den brandenborgske Feber
Har ei formaaet at vaske Sundhedsrosen
Af Eriks Kinder.

Kongen.

Jeg forkiølte mig
Paa en Turnering.

Stig.

Og hvad vilde Du
Paa den Turnering, med Forlov at spørge,
Som dog foragter Tidens Drengestreger?

Kongen.

Man kan ei reent forandre Skik og Brug.

Stig.

En Konge, Helt, bestemmer Skik og Brug.

Kongen.

Her i mit Rige skal ei Ridderne,
Som Slaver, Gladiatorer, Giøglere,
Hinanden slaae ihiel til Folkets Morskab.
Det lover jeg Dig.

Stig.

Det er altid Noget.
Du veed, jeg holder med Dig i at ave
Vor Herrestand, skiøndt selv en Herremand
Af gammel Byrd, saa god som nogen Danskes;
Og det fornøier mig at have Ahner —
Hvad Tydsken kalder det — fra Hedenold;
Forstaae mig: store, virkelige Helte.
Thi det forslaaer kun lidt, at Pergamentet
Fortæller om din Ætfa'er, at han solgte
Sin Gaard i gamle Dage, at han døde,
At Sønnen risted ham en Runesteen,
At han var yndet, pyntet ved et Hof,
At rig han giorde sig som Bondeplager. —
Men Tiden, som fordærver alle Ting,
Fordærver ogsaa Hiertet for det Store.

Kongen (leer).

Man skulde troe, Du var ei Christen, Stig!
Naar man Dig hører skiende saa paa Tiden,
Og rose Hedenskabet. Fædrene,
Tilstaae mig det, var blodige Barbarer.

Stig.

Barbarer var de; men dog Mænd, og frie,
Og kraftige, og vidste hvad de vilde.
Hvad er vi nu? Den Dyd, som Christendommen
Os skulde lære: Menneskeligheden,
Den kiende vi ei mere til end før;
Men svage, lumske har os Munken giort.
Før kæmped vi mod fremmed Folkefærd,
Udbredte Nordens Roes og Ære, Sprog
Og Sæder overalt; — nu! sammenskrumpne —
En Haandfuld Land! og i den Smule Land
Bekæmpe Kongesønnerne hverandre
Hvert Dieblik, saasnart en Fader døer,
Og slaaes om Stumperne, som sultne Ravne
Paa Marken om et Aadsel.

Kongen.

Trælletiden

Jeg ønsker ei igien.

Stig.

Nu gior man Bonden

Til værre Træl end før.

Kongen.

Det skal ei skee,

Saasandt jeg er en Konge. Kæmpe vil jeg

Mod Herrestandens, Geistlighedens Vold,

Og bringe Ret og Skiel og Lov i Landet.

Kiøbstæderne fik alt en Birkeret,

Ved „Rigets Ret og Dele" jeg indskrænked

Min egen Myndighed.

Stig.

Stol paa Marsk Stig!

Som ærlig Undersaat jeg staaer Dig bi.

Kongen.

Alt eengang redded Du mig Liv og Rige.

Stig.

Jeg gior det gierne anden, tredie Gang,

Hvis Du behøver det.

Kongen (trykker hans Haand).

Tak, tak, min Ven!

Stig.

Nu, Erik, est Du vorden moden Mand,

Fornuftig, sædelig; tilgiv mig, at

Jeg taler reent ud. Hvis jeg ikke giør det,

Saa faaer Du aldrig det at vide; men

En Konge trænger dog imellem til

At høre Sandhed.

Kongen (leer).

Tal Du Sandhed kun!

Jeg har ei længe skriftet. Siden Guido

I Vand mig satte, blev det Skrifteri
Hos hans Haandlanger mig betænkeligt.

Stig.

Hver har sin svage Side; min — jeg veed det —
Er Stolthed; — din — var Sandselighed, Erik!
Med denne Higen efter med dit Øie
Hvert Qvindehierte til din Siæl at angle,
Med disse altfor løse Meninger
Om Ærbarhed og sædelige Forhold,
Har Du Dig giort en mægtig Hoben Fiender.
Jeg veed jo nok, at det er Tidens Mode,
At hele Frankrigs Ridderskare lefler,
At Tydsklands Abekatte giør det efter,
At i Provence ved en corte d'amore
Selv Dronninger har præsideert, som lod
Bevise høit i offentlig Forsamling:
At Mand og Hustru ei kan elske ret
Hinanden; at Skiørlevnet er nødvendigt,
Hvor noget sielbent Stort og Skiønt skal trives.
Jeg veed det nok.

Kongen.

Din Dadel traf med Ret;
Men rigtigt, Stig, betoned Du dit Var;
Thi der er megen Forskiel, veed Du nok,
Paa Var og Er.

Stig.

Den Forskiel glæder mig.

Kongen.

Een Følelse jeg giemmer, som bevarer
Mod Fristelserne. Kald det Sværmeri,
Hvad helst Du vil; men dette Sværmeri
Er mig meer mægtigt end det Virkelige.
Min Glæde lever i min Phantasie:
Erindringen for mig er Nutid — Fremtid.
Den Vene, som ei vorde kan min Viv,
Som Engel i min Drøm min Tanke leder.

Stig.

Jeg tilstaaer Dig, Du taler i et Sprog,
Som jeg aldeles ei forstaaer. Slig Sværmen
Mig forekommer ørkesløs og svag.
Nei, Herre! hverken Grækland eller Rom
Brød sig om Sligt; og selv Valhallas Freia
Var ingen Sværmerske.

Kongen.

Hun græd dog Guld
For Odur.

Stig.

Han var hendes Ægtemand,
Og det var hans Utroskab hun begræd.

Kongen.

Huldsalig Elskov giennemstraaler Oldtids
Kulsorte Skyer med sit Maaneskin.

Stig.

Vi har det smukke Sagn om unge Folk,
Hvis kiælne Lidenskab i Livets Vaar
Henrev dem til ynkværdig Undergang.
Mig har det ogsaa rørt, men aldrig har jeg
Beundret det som noget Stort og Godt,
Til Efterligning værdigt. Nu, jeg veed det,
Nu leges der med dette Føleri,
Man hidser sig til det, som anden Galskab.

Kongen.

Og har Du aldrig hyldet Kiærlighed?

Stig.

Forbi jeg aldrig vilde hylde den,
Saalidt som Vellyst, Herre!

Kongen.

Saadan fyldte
Du firti Aar.

Stig.

Du mener: det er Tid
At vorde Mand engang? Jeg tænker: Mand
Har jeg beviist mig.

Kongen.

Ægtemand!

Stig.

Det vil
Jeg ogsaa være. Ungdomstiden bør
Ei gantes bort og ikke drømmes bort;
Men har jeg saaet og harvet, vil jeg høste.
Jeg har ei arvet mine Fædres Borg,
For ubeboet at lade Hallen tieldes
Af Spindevæv og dækkes kun af Støv,
Som en Begravelse, hvor gamle Minder
I Krogen stande, som Liigkisterne.
Nei, Hannen bringer Hunnen til sin Rede;
Og saa skal ogsaa snart en trofast Viv
Mig giøre Borgen liflig, skiænke Sønner
Og Døttre, der forplante kan min Æt.

Kongen.

Jeg ønsker Dig til Lykke! Har Du valgt?

Stig.

Ja, Herre! Mens Du var i Brandenborg,
Var jeg i Norge hos Kong Erik. Han
Er Dig hengiven, Du har Ven i ham.
Og uden Selvroes — Noget har vel jeg
Bidraget dertil.

Kongen.

Hvis Du var hos Erik,
Saa tænker jeg, det var som Rigets Marsk
Og til mit Riges Fordeel.

Stig.

Ganske vist!

Jeg kom som Marsk og gik igien som Brudgom.

Kongen (forfærdet).

Hvis Brudgom?

Stig.

Ingeborgs, Kong Eriks Frænkes.

Kongen.

Umuligt, Stig! Hun er endnu et Barn.

Stig.

Det var hun dengang Du besøgte Norge;
Da var hun tretten Aar, nu sexten Aar.

Kongen.

Nei, nei, Marsk Stig, Du har ei hende valgt,
Ei Ingeborg.

Stig (rolig).

Saa hedder hun.

Kongen.

Vælg hvem
Du vil forresten paa den vide Jord!
Kun ikke Hende! Hvis Du hende vælger,
Er det et Spil af Ondskabs værste Diævel,
For at nedbrage begge vore Siæle
Til Helvede.

Stig.

Min skal han ikke drage. —
Fy skam Dig, Erik! Taler Du som Mand?

Kongen.

Og saadan tør Du tale til din Konge?

Stig.

Tilgiv mig! Ingen hører os; her taler
Kun Mennesket til Mennesket. Jeg mener
Det ærligt. — Vel jeg vidste, Du har været
Hos Erik; ogsaa spøgte man deroppe
Med, at Du kunde lide Ingeborg,
Og Pigen Dig; — men, som Du siger selv —

Hun var et Barn, og Spøgen Børneleg. —
Nu er hun min, min Brud; jeg er din Marsk;
Du siger, at jeg reddet har dit Liv;
Jeg tænker, at Du under mig en Hustru.

Kongen.

Du kolde Siæl! som spotter og foragter
Den bedste Gnist, der er i Mennesket;
Du, som kan nøies med en Gaaseurt,
Du eie vil den yndeligste Rose?
Fortiener Ingeborg ei Kiærlighed?
Du Daare! som foragter den, som veed ei
Hvad Elskov er! Hvad hæver Mennesket
Til Gud, høit over Jordens usle Støv,
Om ei Begeistringen? Ak! din Forstand!
Arbeidsomhed og Dygtighed og Mod!
Hvad er din Styrke vel mod Dyrets Styrke?
Og har det ei Forstand saavel som Du?
Er det kun Drift hos Bæveren, at bygge
Sig Hytte, Bien Celle, Fuglen Rede, —
Hvad er da vor Forstand meer end en Drift,
En Skiærv, som os Naturen meddeelt har,
Til tarvelige Livsfornødenhed?
Men Kiærligheden, — den er ingen Gave,
Som os Naturen gav; den give vi
Naturen, — den er al vor Eiendom.
Og denne Anelse, Du kalder Sværmen,
Er Siælens Vinger op til Evigheden;
Den er Gudsdyrkelse. Thi hvo som elsker
Det Skiønne, elsker Gud. For Gud er hvad
Han skabte Skiønt. Det var hans Hensigt med det,
Det var hans Fryd. Han trænger ikke til
Din usle Kraft og til din Trællestræben.

Stig (rolig).

Naar Kongen er berust — en ærlig Ruus
Bør ikke dadles, — sømmer sig hans Mænd,

Som mærke det, lig Sem og Japhet, Herre!
At dække med Ærbødighedens Kaabe
Hans Tilstand. — Det vil Stig nu ogsaa giøre.
Vær sikker paa: han skal ei blotte Dig.
Og hvad Du ønsker glemt, det skal han glemme.
Og ærlig, tro skal han forsvare Dig
Mod dine Fiender; mod udvortes Fiender;
Men — den indvortes maa Du selv bekæmpe. —
Guds Fred! — Jeg drager til min Borg, mit Hiem.
Naar Du behøver mig og kalder mig,
Saa kommer jeg.

Kongen.

Nei aldrig skal Du komme;
Thi aldrig vil jeg kalde Dig.

Stig.

Guds Fred!

(Gaaer.)

Kongen (ene).

Saaledes var det meent! Saadan udretter
Han Ærinder i Norge for sin Konge?
Godt, Stig! Godt! Du skal faae din Arbeidsløn.

En Smaadreng kommer.

Kongen.

Hvad vil Du?

Smaadrengen.

Eders Naade — Ranild Johnsøn —

Kongen.

Er han ei borte? Lad ham komme strax!

(Smaadrengen gaaer.)

Kongen.

Ha, Ranild, Ranild! jeg har giort Dig Uret.
En usel Pengesum frastial Du mig,
Derfor fortørnes jeg? foragter Dig?
Fordi Du er en lystig Ødeland,

Der dog i Alt Dig retter efter mig,
Ærbødighed som Undersaat mig viser,
Og morer mig, og offrer mig din Tid,
Din Iver. — Du er falsk! Hvad siger det?
Naar jeg den kiender, er din Falskhed ærlig;
Men denne kolde Røvers stolte Trods
Forbittrer meer kun med sin Ærlighed.

Ranild kommer ydmyg.

Tilgiv mig, Eders Naade! Sidstegang
Jeg maatte tale med min Konge; maatte,
Saa farligt som det er, mig selv anklage
For værre Gierning end den forrige,
Hvorved I blev saa yderlig fortørnet.
Men — skeet er skeet, og kan ei giøres om.

Kongen.

Hvad er der skeet? Jeg er saa vant alt til
Fornærmelser og Uforskammenhed,
At Intet meer anfægter mig.

Ranild.

Min Konge
Forbittredes, fordi jeg bort har spillet
En mig betroet, ei ringe, Pengesum;
Det var alt halsløs Gierning, jeg tilstaaer det!
Men hvad jeg nu bekiender, det er værre:
Jeg har i Kongens Navn anholdt et Skib,
Og ladet en uskyldig Reisende
Bortføre til det faste Taarn i Skoven;
Hvor ganske det nu kommer an paa Kongen,
Om han vil atter slippe Fangen løs.

Kongen.

Hvad vil Du sige med din Gaadetale?
Med tillidsfulde Smil anklager Du
Dig for en Livsforbrydelse?

Ranild.

Døm selv!
Min skiønne Fange — det er Ingeborg,
Kong Hakons Datter, der til Danmark kom
At holde Bryllup med Stig Andersøn.
Du har mig hædret med Fortrolighed;
Jeg vidste, hvor det vilde smertet Dig,
At see den Vene som en Andens Viv;
At aldrig Du dit Minde vilde give
Til dette Ægteskab; at Fremtidslivet
Da vilde være spilt og plettet Dig,
Hvis ved dit Hof Du daglig skulde see
Den elskte Qvinde, tvinge Dig til Ro,
I Dronningens Nærværelse, mens dybt
I Hiertet Nidkiærhedens Hugorm gnaved.
Det vidste jeg, og voved — Heltedaaden.
Ja, Heltedaad! thi vredes Du, min Konge!
Saa hakker Ravnen Ranilds Liig paa Hiulet
Om otte Dage; men bifaldes jeg,
Da vrister Du det Høieste Du skatter,
Af Marskens Arm, og Ingeborg er din.

Kongen (omfavner ham).

Min Redningsmand! jeg takker Dig. Ja ja,
Selv, Stig! Du Ophav er til denne Daab.
Beskeden var din Konge traadt tilbage
Fra Livets bedste Glæder, haabed at
De mægtige Cheruber Tid og Rum
Med deres brede mørkebrune Vinger,
Ham skulde fierne fra sit Savn, sin Længsel,
Og dulme denne Qval med Vingens Vift; —
Men Lidenskabens Tøiler har Du løst! —
Jeg seer den elskte Mø paa Vraget hist,
Og redder hende paa den sikkre Bielke.

Ranild.

Ja Herre, ja! Det var en pommersk Bielke.

Kongen.

Hvorledes fik Du hende? Blot ved Magt?
Og Stig endnu har intet Nys om Tingen?

Ranild.

Han venter daglig paa sin Hiertenskiær,
Som Thorald skulde bringe ned fra Norge.

Kongen.

Hvi fulgte Bruden ikke med sin Brudgom?

Ranild.

Han hykled Omhu, Herre, for dit Liv;
Og da han hørte, Du var syg i Tydskland,
Saa skyndte han sig hiem fra Brud og Bryllup.

Kongen.

Det var dog smukt af ham, det var dog ærligt.

Ranild.

Med andre Ord: han vilde fiske strax
I oprørt Vand; — thi dersom Du var død,
Formoded han, blev der saa stor Forvirring,
At egen Eiendom og eget Embed
I Fare stod. — Thi overlod han Thorald,
Morbroderen, at bringe Bruden hid. —
Det hørte jeg, og lod Svend Haldorsøn,
Som man kan stole paa, en tapper Sømand,
Gaae med et vendisk Skib, han havde kapret,
At møde som Sørøver Thoralds Skib.
Han entred Skibet, tog den skiønne Fange;
Ved Midnat lagde han igien til Jylland,
Og hun blev bragt i Taarnet. Ingen veed,
At hun er her, at Du har hende reddet.

Kongen.

Jeg maa beundre denne Dristighed;
Og jeg begriber ikke, Ranild Johnsøn!
Hvor Nogen kan beskylde Dig for Feighed.
Godt, Stig! — Sørøver vil jeg ikke være;
Men Du skal heller ikke røve hende.

Hun var i din og i sin Frændes Vold,
I Fangetaarnet er hun atter fri, —
Der selv bestemmer Ingeborg sin Skiæbne.

(Gaaer.)

Ranild (ene).

Hvor Nogen kan beskylde mig for Feighed? —
Man nødes stundom til at vorde kiæk,
Af bare Rædsel for at være bange! — —
Pral nu, Marsk Stig! kun med dit pure Guld,
Du hamler dog ei op med mig. — Du troer,
At Guld er mere tungt end Bly? Vel sandt!
Men een Ting glemmer Du, min stolte Fiende:
At jeg har mere Bly, end Du har Guld!

(Gaaer.)

Anden Handling.

En Hal i Stig Andersens Borg.

Marsk Stig. Grev Jakob af Halland. Mechtildis.

Stig (til Mechtildis).

Jeg takker Dig, min gode, gamle Moder! —
Ja ja, Grev Jakob! denne Danneqvinde
Kan vel fortiene Modernavn af mig;
Thi siden mig Forældrene bortdøde,
Var hun mig i den øde, tomme Borg,
I deres Sted; — og naar jeg vendte hiem,
Var hun den Aand, som mig besiælte Hallen. —
Jeg holder meget af det Gamle, veed Du,
Derfor er mig Mechtildis kiær.

Mechtildis.

Hvad vil Du
Da med det Ny? Hvad skal Du giftes for?
Har det ei Tid endnu?

Stig.

Du er saa rask
Og rørig end paa dine tre og firs,
At reent Du glemmer Andres Alder. Jeg
Er fyrgetyve.

Mechtildis.

Er Du fyrgetyve? —
Umuligt! Lad mig see —

(Tæller paa Fingrene.)

Astrid døde
Tolv hundred — efter Christi Byrd — og firti —
Og fer.

Stig.

Og det er firti Aar nu siden.

Mechtildis.

Er
Det muligt? — Herregud, hvor Tiden gaaer!
Den ene Dag aldeles som den anden;
Ret som et Kar, der staaer hvor Regnen falder:
Kun Dryp i Dryp, en lille Draabe hvergang,
Og før man veed deraf er Karret fuldt.

Grev Jakob.

Ja det er gamle Qvinders Verdenskrønike!

Stig.

Forsynd Dig ei imod min gode Huusalf!
Selv er jeg meget for at færdes, veed Du,
At tegne Livet med forskielligt Mærke;
Men det aldeles Uforandrede
Har i sin stille Ringhed noget Stort,
Som Helten selv maa agte. — Tidt naar jeg
I Hallen staaer og seer den lille Blomst
I Loftet, — tænker jeg: Hvor Meget har
Forandret sig, mens Du stod uforandret.

Jakob.

Ei, det er Sværmeri!

Stig (smiler).

Du godt forstaaer Dig
Paa Sværmeri! Det er, aldeles modsat,
En klar Opfatning af det Virkelige. —
Ja ja, Mechtildis! Skeet er Skeet; nu faaer Du
En yndig, venlig Frue her i Huset.
Vær ikke nidkiær! Jeg forsikkrer Dig,
Hun holde vil af Dig saa godt som jeg,
Og rette sig i mange Ting, min Moder!
Ret villig efter Dig.

Mechtildis.

Jo bild mig det ind!

Nei, nu er gamle Deie reent tilovers.

(Gaaer rystende paa Hovedet.)

Jakob.

Nu altsaa, Stig, faaer Du da Bryllup; det
Vil sige: Heltelivets Jordefærd;
Som altid, naar en Mand slaaer sig til Ro.
Nu hænges Hielm og Skiold og Spyd og Sværd
Hen i Rustkammeret kun for at ruste.
Men Kiøkkenkiedlen, den vil skinne blank!

Stig (leer).

Som Ræven taler Du om Rønnebærret,
Der var for suurt, fordi det hang for høit.
Thi havde Du ei gierne giftet Dig,
Hvis Jomfru Mettelil ei gaaet var
I Kloster?

Jakob (bidsk).

Riv mig ikke Saaret op!
Det buldner, brænder, skiøndt det ikke bløder.
Derfor jeg ogsaa takker Erik Glipping!
Thi ved sit Lefleri fik den Forræder
Den svage Mø forført til Kiærlighed;
Og da hun ham ei kunde faae til Mand,
Saa vendte hun mig Ryg og gik i Kloster.

Stig.

Tak Du din Gud!

Jakob.

Skal Gud jeg takke derfor?

Stig.

At ei Du fik en Viv, som Dig forsmaa'de.
Hvor kan Du elske Den, som Dig forsmaaer?

Jakob.

Jeg elske hende? nei, jeg hader hende;
Men mere Ham, som skilte mig ved Brud
Og lang Tid ved min Eiendom, mit Halland.

Stig.

Nu har Du Halland!

Jakob.

Erik fandt sig i
Tilsidst, hvad han ei længer kunde hindre;
Men hvis jeg glemmer ham hans Nidingsværk,
Saa skiænke Gud mig ingen Salighed.

Stig.

Hvad vil Du da?

Jakob.

Blodhævn!

Stig.

Bestandig Blodhævn!
Troer Du, at Blodhævn skiænker Salighed?

Jakob.

Nu, saa maa gierne Diævlen hente mig. —
Erik er kommen hiem, han stoler blind
Paa Landets Ro, han haaber Ilden slukt,
Som ulmer under Asken, — ha, vidt feilet!
Det vrimler her af Fiender, som kun vente
Paa Leilighed. — Han sætter vel sit Haab
Især til Dig; thi Du forsvarer ham
Jo altid.

Stig.

Erik er min Konge, Jakob!
Helt har han viist sig med, saagodt som vi.
I Grunden er han en elskværdig Mand.
Hans Lidenskaber og hans Hiertes Svaghed
Har spilt ham mangt et Puds og skilt ham ved
Heel mangen Ven. Du siger, at han stoler
Paa Venskabet til mig? Vidt feilet, Jakob!
Nu er han ogsaa vred paa mig, og har
Forviist mig fra sit Hof og fra sit Aasyn.

Jakob (leer).

Fortæl mig ikke mere! Jeg veed det Alt.

Stig.

:d det Alt?

Jakob.

Og jeg veed meer end det.

(Tager en Daggert af sit Bælte.)

Du den Daggert, Stig?

Stig.

Et deiligt Vaaben.

Jakob.

al Du støde selv i Eriks Bryst!

Stig.

:de Væsen er mig høist imod.

Mechtildis (kommer hurtigt).

nu begynde Løierne. Der kommer
oberen. Det undrer mig, han et
ruden med. Jeg gider ikke hørt ham!

(Gaaer.)

Thorald kommer.

Stig

(gaaer ham imøde og omfavner ham).

ble Maag! Saa bringer Du mig da
iertes Kiæreste?

Thorald (dybt bedrøvet).

Stig Andersøn!

en Mand, det har Du ofte viist. —

Stig (forbauset).

)lelsen fordreier dine Træk
ver i din Røst. Hvor er min Brud?
r min Ingeborg?

Thorald.

Hvor er hun? Ha,

Vinden ad, der bovner i det Seil,
iller hende fra vor Kiærlighed.

Grev Jakob

(vugger smilende Daggerten i sin Haand).

le Staal skal standse Vindens Magt.

Thorald.

Et Røverskib i Kattegat os mødte,
Fuldt af Formummede. Vi stred som Løver
Men Mængden overvælded os tilsidst,
Og Høvdingen fratog mig Ingeborg.
Saasnart han hende fik, forlod han Skibet
Og heised Seil, og brat forsvandt i Mørket.
Nu ravnemørke Nat er i min Siæl.

Jakob.

Jeg Thorald traf paa Stranden, stum fortvivlet;
Men stumme Folk, som ei har Talens Brug,
Tidt tale godt ved Tegn. Det giorde Thorald.

Stig.

Saa stands engang dit hierteløse Spøg!
Hvor kan Du spøge nu, da dine Venner
Er grændseløs ulykkelige?

Jakob.

Har
Jeg ikke sagt: Jeg har en Hexedaggert?

Stig.

Hvad vil Du sige med din Hexedaggert?

Thorald.

Den vristed jeg fra Røverhøvdingen.
Maaskee paa Spor os bringer dette Vaaben.
Grev Jakob loe, da jeg ham viste den.

Stig.

Han altid leer, naar det gaaer ilde til.

Jakob.

Som Fanden, ikkesandt? Du mig fornærmer
Paa ingenmaade, Stig, med dette Navn.
Jeg stolt er af, ifald jeg ligner Fanden.
Det er et kløgtigt Hoved.

Stig (utaalmodig).

Hiertet buer
Kun ei i ham.

Jakob.

Og heller ei i mig!
Men der er Nisser, veed Du, onde Nisser,
Der hiælpe tidt af Lune Folk, som dé
Har faaet kiær, skiøndt Takken kun er slet.

Stig.

Hvad vil Du sige med dit Drilleri?
Opirr mig ei! Jeg slaaer ei gierne til,
Men rammer hvor jeg slaaer, det veed Du!

Jakob.

Godt!
Ram Den, der har fortient det, som har skilt
Nu ogsaa Dig ved elsket Fæstemø;
Ram Erik Glipping!

Stig.

Erik skulde, troer Du —
Ha, Gud og Mænd! Det stemmer altfor godt
Med hvad han sagde mig.

Jakob.

Hvad sagde han?

Stig.

At al hans Lykke hang ved Ingeborg,
At han forbød mig dette Giftermaal.

Jakob.

Fortræffligt! — Og en ham hengiven Røver
Som kaldet kommer, snapper hende bort,
Og bringer hende skyndeligst — til ham.

Stig.

Det kan jeg aldrig troe om Konning Erik.

Jakob.

Det skal Du heller ikke. Troen giælder
Kun om hvad egentlig man ikke veed; —
Men at Kong Erik røvet har din Brud,
Derpaa faaer snart Du soleklart Beviis.

Stig.

Hvor er Beviset?

Jakob.

Her i denne Daggert.
Du veed, Svend Haldorsøn, beslægtet med
Den falske Ranild Johnsøn, er en Mand
Ei uden Tapperhed, men uden Ære;
Hvad snart erfares skal. Han sælger tidt
Sin Tapperhed til den Høistbydende.
Mig har han ogsaa solgt den til engang,
Og jeg betalte ham med denne Daggert,
Af sieldent Værd; thi Hialtet prydet er
Med Guld og Ædelstene, som Du seer.

Stig.

Og det er den, som Thorald vristet har
Af en formummet Røvers Haand?

Thorald.

Ha, Stig!
Der gaaer et Lys mig op i dette Mørke.

Stig.

Vogt Dig, at ei det bli'er en Lygtemand!
Svend færdes tidt i Orlog, ligger daglig
Paa Jagt mod Venden hist i Østresaltet.
Hvo veed, om ikke selv han mistet har,
Hvad Thorald vristed af en Røvers Haand.

Jakob.

I Forgaars drak han Øl og Miød hos mig,
Aldeles rolig — Daggerten i Bæltet!

(Til Stig.)

Gaaer ogsaa Lys i Mørket op for Dig?

Stig.

Nei, Jakob! nei, der slukte Du mit Lys!
Thi dersom Kongen har bortrøvet hende,
Hvorledes findes hun da vel igien?
Ha, Ulyksalige! da var det bedre,
Hvis evig Nat indhyllede din Skam.

Jakob.

Det giør mig ondt for Dig, min gode Stig!

At reent din Huuslighed gaaer op i Røg.
Du er en sund, fuldblodig, kraftig Mand,
Ret skabt til end fuldtop at nyde Livet. —
Paa denne Jord er to Slags Helte, Stig!
Til stærk Bedrift oplagte beggeto:
Een bygger op, den Anden river ned;
Hvis ikke dette Spil fandt Sted i Verden,
Saa havde Tiden intet at bestille. —
Mig har Naturen udentvivl bestemt
Til sidste Slags; skjøndt jeg er Greve født,
Og Arving til et ikke lidet Land,
Forholdt Dankongen mig langtid min Ret;
Og da jeg vilde giftes, røved Erik
Mig ogsaa Bruden. — Nu, det er det samme!
Al Glæden kan han dog ei røve mig. —
Vel trivedes jeg ikke; jeg er gusten,
Hult ligge Øinene mig i mit Hoved;
Dog lyne de mig end, som Tordenskyer;
Og magert fletter Senen sig om Armen,
Men tykt begroet med Haar og haard som Jern.
Min Fryd, min Livets Lyst — er Hævnens Fryd!
Jeg siger Dig: hvis Erik jeg kan fælde,
Da drak ei Valhals Helte sødere Miød;
Og som en Rose skal min Eftervaar
Da spire frem paa Graven af hans Liig!

Stig.

Og nu Du hverver — til din Lige mig?

Jakob.

Nei, Skiæbnen hverver Dig, den gamle Graaskiæg.
Jeg veed, man havde meget travlt igaar
I Bøgeskoven ved det gamle Taarn;
Mig bæres for, at Ingeborg er der.
Did ile vi med en bevæbnet Flok,
Indbanke Døren med vor Øxehammer,
Og redde Dig din Brud. Og har vi hende,
Saa veed vi hvad vi har at handle meer.

Stig.

Og findes hun — tilintetgiort, vanæret?

Jakob.

Hvad er det mere da? Den Qvinde kun
Et Værktøi bli'er i Hævnens Haand, for Dig
At vise Glipping i sit rette Lys.

Stig (seer sig bedrøvet om).

Skialm Hvides Hiem! Du gamle Helteborg,
Hvor Asker Rygs, hvor Axels Fod har traadt,
Du havde prydet Dig til Fredens Fest!
Og alt paa Veien vandre Spillemænd,
Med Giger, Piber og med Strængeleg,
For Herremandens Bryllupsdag at feire!
I Kirken sættes store Lys paa Altret,
Og Stolestaderne har Egnens Møer
Med grønne Løv og friske Roser smykt.
Mit Vaabenskiold! din hvide Stierne skulde
Nu lyse for mig som en Aftenstierne,
Til Vederlag for Morgenstiernens Tab —
Ha, falske Haab! paa Nattens Himmel rulled
Dit Blus, klart som en Maane; men forsvandt
Saa brat som Drengens Sæbeboble brister.
Dog — hvad er min Usalighed mod Hendes!
Mit hede Blod bli'er Iis ved denne Tanke;
Men brat til Ild forvandles Blodet atter.

(Til Grev Jakob.)

Kom! kom, min Vredesengel, med din Daggert! —
Dog, Erik Glipping! endnu vil jeg tvivle,
Før jeg foragter, — før jeg straffer Dig.

(Han iler ud, de Andre følge ham.)

Taarnet i Skoven.

En hvælvet øde Hal, men smykt med Blomster og Løvværk. I Baggrunden Døren til et Sovekammer; i Forgrunden, til en af Siderne Indgangen, med en Jerndør.

Ingeborg. Thordis, paa en Stol, halv besvimet.

Ingeborg
(beskiæftiget med at hiælpe hende).

Er det nu bedre, Thordis?

Thordis
(kommer til sig selv igien).

Ak, min Jomfru!
Jer Godhed og Nedladenhed er mig
I Lægemidlers Sted og livner op
De sunkne Kræfter.

(Staaer op.)

Hvo, som saae os her,
Vel skulde troe, at I var Herskerinden
Og stakkels Thordis Tærnen?

Ingeborg.

Græd Du kun!
Man siger jo, at Graaden letter Hiertet,
Som Aareladningen, naar man er syg.
Jeg veed det af Erfaring ei; thi jeg
Har, Gud skee Lov, bestandig været frisk.
En kiærlig Taare græd jeg ogsaa stundom.
Man kalder slig en Taare kostbar Perle;
Saa bør den og som Perlen være sielden,
At ei den tabe skal i sin Værdi.

Thordis (seer sig om).

Gud! hvilket Opholdssted.

Ingeborg.

Nu — Fængslet er
Dog ei saa hæsligt som det kunde være.
Man seer, at Røveren er høvisk.

Thorbis.

Hovist?

Fordi det Afskum er en Jomfrurøver.
Derom er ingen Tvivl, han sælger os;
Han gaaer til Blaaland giennem Niørfasund;
Vi seer ei Norge meer, ei Danmarks Land.

Ingeborg.

Endnu har vi ei Niørfasundet naaet,
Dertil var Reisen altfor kort. Jeg tænker,
Vi er i Venden paa en slavisk Kyst.

Thordis.

Ja paa en slavisk Kyst, som stakkels Slaver.

Ingeborg.

Men kiære Thordis, brug dog din Forstand!
Hvorfor, troer Du, har Manden stiaalet os?

Thordis.

Hvorfor? for at vi sælges skal for Penge.
At sige Du! Mig faaer han Intet for;
Hengivenheden til mit gode Herskab,
Den giælder Intet i en Nidings Øine.
Men Du!

Ingeborg.

Ved mig han troer at vinde Guld?

Thordis.

Deri har han vist ei forregnet sig.

Ingeborg.

Men Røveren vil dog vel sælge mig
Til Den, som ham betaler mest?

Thordis.

Naturligt!

Ingeborg.

Og vil min Frænde, Norges Konning, ei
Betale, troer Du, for sin Frænke meer
End hver en Anden?

Thorbis.
Hvis kun ei vi komme
Til Blaaland. Der er Guld og Ædelstene
Saa hyppige som Jern og Flint i Norge.

Ingeborg.
Jeg Dig forsikkrer, vi er langt fra Blaaland.
Vel kan af Vindvet ud man ikke see,
Det bygget er for høit —

Thorbis.
Med sorte Stænger!

Ingeborg.
Men Nattergalene den hele Nat
Har slaaet uden for i Skoven nærved,
Saa neppe jeg har havt et Øie lukt.
Jeg har ei hørt dem før, men slutter mig
Dog til, at det maa være Nattergale.

Thorbis.
Ak, nu jeg heller hører Uglen tude;
Thi Uglen holder med mig i min Nød,
Den Anden spotter mig med sine Triller.

Ingeborg.
Skiænd ikke paa den stakkels Nattergal!
Hvad kan den for, at Du er fangen? — Stille!
Der kommer Nogen.

Ranild Johnsøn kommer igiennem Jerndøren.

Ranild (meget høflig og venlig).
Er det tilladt mig
At hilse paa min skiønne Fange?

Ingeborg (stolt og kold).
Jer
Det altsaa var, som røved mig!

Ranild (smilende).
Dertil
Kan svares Nei og Ja. Thi — det var mig,
Og egentlig var det dog ikke mig.

Ingeborg (til Thordis).

Seer Du? Vi er endnu ei komne langt,
Det er en Danske.

(Til Ranild.)

Veed I vel, hvis Brud,
Hvis Datter I har ranet? Røver I
Fra egne Landsmænd?

Ranild.

Ak, min gode Jomfru!
Frænder er Frænder værst.

Ingeborg.

I leer deraf?

Ranild.

Og Jomfru Ingeborg vil ogsaa lee.

Ingeborg.

I kiender mig?

Ranild.

Af Rygtet kun. Hvordan
Befinder sig Kong Erik, Eders Fætter?

Ingeborg.

Hvis han vor Skiæbne vidste, var os nær,
Da vilde sikkert I Jer snart befinde
Særdeles ilde.

Ranild.

Han er vred med Ret;
Men Eders Vrede jeg begriber ei.
Før I var fangen, var I Fange, nu
Er I som Fange fri.

Ingeborg.

Stands denne Spasen!
Tal Alvor, om I kan.

Ranild.

I tvivler stærkt
Om mine Kræfter. Dengang har I Ret;
Thi Alvor, Jomfru! kan jeg ikke tale.

Ingeborg.

I seer ei heller munter ud.

Ranild.

Jeg tænkte,

Spøg var Beviis paa Munterhed.

Ingeborg.

Den sunde!

Ranild.

Maaskee vil det engang fortryde Jer,
At I har haanet Eders Redningsmand.

Kong Erik træder utaalmodig ind.

Nok af den flaue Spas, hvad Frøkenen
Med Rette kalder den. Lad selv mig tale!
Gak Du tilside!

Ranild (sagte).

Utaknemlighed
Er Verdens Løn. (høit) Ja prøv nu selv, min Konge!

(Gaaer.)

Ingeborg
(slaaer forundret Hænderne sammen).

Kong Erik!

Kongen
(kiærlig, men forlegen).

Ingeborg!

Ingeborg (mørk).

I Eders Vold?

Kongen.

Nei, Eriks Magt kun redder Dig fra Vold.

Ingeborg.

I taler ogsaa Gaader? — Thordis! jeg
Begynder fast at svimle nu som Du.

Kongen.

Nei ingen Gaader, Ingeborg! kun een,
En hellig Gaade: Kiærligheden selv.

Ingeborg.

Hvorledes kommer jeg i dette Fængsel?

Kongen.

Hvorledes blev Marsk Stig din Fæstemand?

Ingeborg.

Med min, min Frændes kongelige Villie.

Kongen.

Jeg kiender nok din fromme Lydighed.

Ingeborg.

Hvorledes kommer jeg i dette Taarn?

Kongen.

Først svar Du mig! thi jeg har Hiertets Ret:
Har Du ei elsket mig, og svor Du ei,
Da Du til Afsked skiænkte mig det første,
Det søde Kys: Du vilde være tro?

Ingeborg.

Ja! være tro — det vil jeg netop være!

Kongen.

Mig tro!

Ingeborg.

Jer tro? Er I ei Ægtemand?

Kongen.

Det var jeg alt dengang Du elskte mig.

Ingeborg.

Jeg var et Barn endnu; jeg elskte Jer
Som Alt, hvad der mig venligt kom imøde;
Men det var ikke Ret af Jer, at daare
Barns Uerfarenhed med kiærlig Tale.
Med kiælent Øie kasted I et Frøkorn
Af Ukrud i en uforbærvet Siæl;
Held mig, at da jeg kom til ret Forstand,
Jeg selv har luget det af Hiertet ud.

Kongen.

Og dette Frøkorn, som Du kalder Ukrud,
Det blev min Siæls uvisnelige Rose.

Ingeborg.

I blev mig altid kiær, men som en Ven;
Og har I nu ved en uædel Daad

Forspilt mit Venskab og min Agtelse,
Saa har I knust mit Hierte.

Kongen.

Held mig, Held!
Jeg har ei, Ingeborg, dit Hierte tabt.

Ingeborg.

Nei, hvorfor skal I ogsaa tabe det?
Naar I er snild og naar I handler vakkert,
Saa glemme vi den første Daarlighed.
Jeg var et Barn, og jeg har ladt mig sige,
At Mænd i slige Ting bli'er længe Børn.
Men siig mig nu: hvor er jeg?

Kongen.

Først siig mig
Oprigtig, om Du elsker Stig?

Ingeborg (misfornøiet).

Det Ord
Forstaaer i Verden man paa mange Maader,
Hvad I for tre Aar siden Elskov kaldte —
Det Drømmeri, den Slags Henrykkelse
Jeg føler ei for Stig, han ei for mig.

Kongen.

Og blot med kold Forstand Du ægter ham,
Fordi Du kold beundrer ham som Mand?

Ingeborg (fornærmet).

Og er Beundringen da kold? Og er
Man kold, fordi man ikke brænder heed?

Kongen (spodsk).

Hvad finder Du elskværdigt hos din Stig?

Ingeborg (fortørnet).

O Meget, hvad jeg finder ei hos Jer.
Den bløde Følelse, der rev mig hen
Som Glut paa tretten Aar, den smager mig
Ei længer nu. — Langt mere vakker er I
End Stig; at sige, naar man sammenligner

Det Vakkre hos en Mand med Qvindeskiønhed;
Men Stig er Mand.

Kongen (stolt).

Ved Himlen og min Ære,
Det har jeg ogsaa viist mig. Spørg ham selv!

Ingeborg.

Har I for ham og Verden det beviist,
Viis mig det ogsaa! — Har I ei en Hustru,
Som elsker Jer, og søde kiære Børn?

(Venlig igien.)

Saa vær for dem en Fader og en Mand,
En Danerkonge, suk ei meer som Yngling!

(Bedrøvet.)

Men ak, desværre! hvad jeg beder om,
Er Raad, der kom for seent. Jeg forudseer
Den hele Rædsel. I har bortført mig,
Marsk Stig tilgiver ei Fornærmelsen.
Et Stik i Hiertet gav I Eders Rige,
Der træffer Eder selv med Undergang.

Kongen

(pludselig i en anden Stemning, som han søger at skiule).

Du feiler, Ingeborg! En selsom Magt
Har Du havt over mig, fra jeg Dig saae,
Den øver Du endnu. Den Sandhedsrøst,
Som jeg foragted, af en Anden hørt,
Faaer i din skiønne Mund en dobbelt Vægt. —
Da først jeg saae Dig, da forvandled Du
Mig til en Elsker, — nu — Du mig helbreder
For Kiærligheden; — og det netop, troer jeg,
Fordi jeg har Dig end saa saare kiær. —
Vel, Ingeborg, drag til din Ægtemand!

Ingeborg.

Men I har røvet mig; det glemmer Stig
Jer aldrig.

Kongen.

Ikke jeg! Jeg ikke selv.
En listig Hofmand, som mig vilde tækkes,

Har udført Daaden paa sin egen Haand.
Jeg bifaldt Handlingen, da den var skeet,
Fordi jeg troede, Du var tvungen til
Det Valg, Du selv har giort.

Ingeborg.

Ha, det var ædelt!
Elskværdig var I før, det er I end.

Kongen (afsides).

Forelsket var jeg før, men ikke meer.

(Høit.)

Farvel! Tilgiv uoverlagte Skridt!
Reis lykkelig og glem mig! — Det er let.
Ifald Du kan, formild din Stig imod mig,
Din Fætter! det til Gavn er for os Alle.
Pak dine Sager sammen! Sikkert Leide
Skal bringe Dig til Marskens Borg.

Ingeborg.

Nu er
I vred paa mig.

Kongen (afbrydende).

Nei, ved min Krone! Nei.
Men — har hinanden man ei meer at sige,
Saa tier man.

Ingeborg.

Velan, jeg tier, Herre!

(Hilser ham ærbødigt og gaaer.)

Kongen (alene).

Hvor fær forandret blev jeg dog med Eet!
Det var, som om et Slør blev draget bort,
Hvorunder Hverdagsting forskiønnedes.
Ha, Stig! Du havde Ret, jeg vil ei sværme.
Endt Eventyret er. (Kalder) Kom, Ranild Johnsøn!

Ranild kommer.

Kongen (misfornøiet).

Det var et daarligt Indfald, som saa tidt,
At Du forførte mig til denne Daad;

Et meget daarligt Indfald, siger jeg Dig!
Men jeg vil ei alene staae til Skamme:
Skam træffe Den, Forargelsen kom fra.
Bring strax til Marsken hiem Fru Ingeborg!
Vær Leide selv til Hest med dine Svende!
Regt vel mit Ærind, eller frygt min Vrede!

(Gaaer.)

Ranild (alene).

Hans Naade mig behandler som en Bold,
Der spilles med og kastes efter Lune; —
Det fik saa være! — men Hans Naade mig
Behandler som en Træl og som en Hund.
Snart foser han, snart kyser han og klapper. —

(Grubler.)

Hvis der var mindste Haab om Fremtidshæld
Hos Erik, blev jeg dog endnu hos ham;
Men Erik synger paa det sidste Vers, —
Og falder Taarnet, falder ogsaa Vægtren,
Der boer i Kronen, hvor Veirhanen piber. —
Stig Anderson er ei af bløden Leer,
Der giver efter for hvert Fingertryk;
Han er en sleben Kniv med dobbelt Ægg,
Og griber man om Bladet, ei om Skaftet,
Saa skiærer man sig. Det gaaer aldrig godt
Med dette Eventyr, som nu det ender;
Og hører Stig, jeg var Opfinderen,
Gaaer det mig værst. — Og jeg skal bringe hende?
Udsættes for hans første Hidsighed? —
En Løgn er her nødvendig, som du indseer,
Samvittighed! Jeg haaber ei, du kommer
Enfoldig med de gamle, længstforslidte
Indvendinger.

Ingeborg kommer tilbage med **Thorbis**; den Sidste har en Bylt under Armen.

Ingeborg
(med tvungen Munterhed til Ranild og et giennemtrængende Blik).

Der er vor Gaademager,

Og udentvivl Haandlangeren til Daaden.
Tilgiv, hvis jeg har giort Jer Tiden lang.
Nu er jeg færdig til at følge Jer.
I seer bekymret ud! — Der faldt en Gaade
Mig ind derinde, kan I raade den?

Ranild (tvær).

Jeg haaber, I har bundet den i Sløife;
Haardknuder har jeg ingen Tid at løse.

Ingeborg.

O den er let! Siig: hvad er Det, som driver
For Vinden, faaer en prægtig Glands af Solen,
At sige, naar i Naade det bestraales;
Men overladt aldeles til sig selv,
Det fortner strax og græder — kolde Taarer?

Ranild (spodsk).

Det er en Sky!

Ingeborg.

Hvad meer?

Ranild.

I mener vel
Det er en Hofmand.

Ingeborg.

Manden er en Mand,
Ved Hoffet eller ei, Stig Andersøn
Er ogsaa Hofmand; — nei, det er et Hofkryb!

Ranild (affides).

Man mærker, hun er norsk, hun er saa kiæk!

(De gaae.)

Tredie Handling.

En Hal i Ridder Arved Bengtsøns Borg.

Domprovsten Jens Grand; Gilbert, hans Famulus. En Svend.

Svenden (som følger dem ind).

Ei Ridder Arved Bengtsøn end er kommen
Fra Jagten; men han bad, ærværdige Herre!
Og Broder Gilbert, Eders Famulus,
Hvis I besøgte ham, at bie til
Han kom tilbage.

Jens Grand.

Det er noget silde,
Min kiære Søn!

Svenden.

Vor Husbond haaber vist,
Ærværdige Fader! at I bliver hos ham
I Nat og nogle Dage. Kamrene
Staae færdige til at modtage Jer.

Jens Grand.

Saa lad Muulæslerne da strax afsadle!
Bring dem i Stalden!

Svenden.

Det er stærke Dyr,
Men sieldne her. Tilgiv, Herr Domprovst, sllig:
Hvi rider I paa dem og ei paa Heste?
Dog det er sandt, nu veed jeg det: Vorherre
Red paa en Asenindes Føl; det er
Af Ydmyghed, I efterligner ham.

Jens Grand.
Naturligviis, min Søn! Bring vore Dyr
Nu hurtigt ind i Stalden! de er varme.

Svenden.
Men skal jeg bringe Jer ei først et Bæger?
I er vist tørstig efter al den Riden?

Jens Grand.
Det haster ikke før din Herre kommer.

(Svenden gaaer.)

Gilbert.
Saa kom vi da til Ridder Arved Bengtsøn,
En af Kong Erik Glippings værste Fiender.
Det trækker op til Torden imod Kongen;
Dog lader det, som han ei mærkte det. —
Maaskee han lader, som han ei det mærkte.

Jens Grand.
Nei, derfor kan Du være ganske rolig.
Ei blot hans legemlige Øine glippe,
Men Siælens med. Det er en Følge, Gilbert!
Af hans sædvanlige Letsindighed.

Gilbert.
Der er en Sammensværgelse, jeg vædder,
I Giære mod hans Liv, ærværdige Morbro'er!
Vil I — skal vi vel tage Deel deri?

Jens Grand.
Ei ligefrem! Jens Grand, som alt er Domprovst
I Lund, ei langt fra Ærkebispestolen,
Nedlader ikke sig til skiødesløs
Fortrolighed med plumpe Riddersmænd,
Hvis Læber, ved et Bæger Viin, der har
Ophidset dem den Smule Hierne, let
Forraade Siælens hemmeligste Tanker.

Gilbert.
Men dersom det gaaer ud paa Kongens Drab, —
I hædred tidt mig med Fortrolighed —

Jens Grand.

Du er min Søstersøn, min Følgesvend,
Min høire Haand, og Du skal arve Magten,
Naar jeg bli'er gammel, som min Eftermand.
Jeg elsker Dig! Og det vil sige Meget;
Thi sandelig — jeg elsker ikke Meget!

Gilbert (trykker hans Haand).

Min Morbro'er!

Jens Grand.

Du er uerfaren, ung,
For blød endnu, i Følelsernes Alder:
Dog — Følelsen ei løber af med Dig,
Du med Forstanden alt beherrsker den.
Jeg kiender Dig og jeg kan stole paa Dig.

Gilbert.

O intet Ord mig kunde bædre meer.
Nu altsaa — hvis det gjælder Kongens Drab —
Er Eder det imod? Vil I det hindre?

Jens Grand.

Nei.

Gilbert.

Hader I da Kongen?

Jens Grand.

Nei.

Gilbert.

Hvorfor
Bifalder I da Drabet?

Jens Grand.

Høie Formaal
Ei spørge meer om Kiærlighed og Had;
Det er kun Lidenskaber i det Lave,
Som Tordenskyer under Fieldets Top;
Mens Bierget strækker over Regn og Lyn
Mod Himlens Blaa sin sneebedækte Tinde,
Der funkler selv som Ild i Solens Ild;
Men hvad der brænder, funkler — det er Iis!

Gilbert.

Hvad vindes da ved Erik Glippings Død?

Jens Grand.

En Anstødsteen bli'er derved ryddet bort,
Som — skiøndt den ligger stille — spærrer Veien.
Han er en Præstehader; men ved Gud,
Han skal ei standse vore Seierstog.
Den Daad, som Bisskop Bang alt kiækt begyndte,
Da han ophidsed Rygens Hertug Jarmar, —
Hvorved titusind Bønder faldt ved Nestved,
Og Glipping med sin Moder fangen blev; —
Den Daad, som Jakob Erlandsøn fortsatte,
Men standsedes; fordi det lyktes Erik
At vinde Pavens Hierte for en Tid; —
Den Band, som Guido satte Glipping i,
Hvoraf han egentlig kun halvt er løst, —
Skal bære Frugter.

Gilbert.

Men naar Erik falder,
Opløser sig ei Danmark i et Chaos?

Jens Grand (smilende).

Gud skabte Verden af et Chaos, Gilbert!
Hans Tienere bør efterligne ham.

Gilbert.

Men vil ei Ridderskabet, uregierligt
Og vildt, som Hingsten, der har faaet Kuller,
Nedtrampe hele Danmarks Agerland,
Og skille Tiden ved en Alders Frugt?

Jens Grand.

Derfor maa Rytteren — den rette Ridder
Sig svinge dristigt paa den løbske Hest;
Naar den i Mulen føler Bidslets Jern
Og Sporens skarpe Ring i Bugen, — Gilbert!
Saa traver den og gaaer i Skridt igien.

Gilbert.

Ja, Geistligheden bør beherske Verden!

Jens Grand.

Saa vist som Aanden bør beherske den.
To Herrer kan ei Nogen tiene, lærer
Den hellige Skrift; nu altsaa kommer det
Kun an paa, hvilken Herre man bør tiene,
Og hvilken der bør vige for den Anden.
Den Aandelige for den Verdslige?
Det var dog latterligt og uden Grund.
Nei, Gilbert, nei! fra Rom skal Aandens Magt,
Skal Troens Talsmand, Frelserens Apostel,
St. Peders Eftermand, beherske Jorden
Med faderlige Hyrdestav, — Det lykkes!
Thi hvad Gregor og Innocenz begyndte,
Fortsætter kraftigt Bonifacius.
Og her i Nord skal, Lund! din hellige Kirke
Snart vorde, hvad det gamle Upsal var,
Hvor Odin, Nordens allerførste Pave,
Foreente geistlig Magt med verdslig Magt. —
For dette Maal staaer Erik os i Veien,
Som Træ, der bærer slette Frugt; det bør
Afhugges til sin Rod, paa Ilden kastes.
Hans Søn, et Barn, da ved sin spæde Haand
I Kirken skal af Erkebispen ledes.
Jeg selv ham sætter Kongekronen paa; —
Men, lav beskeden, høiner den sig ei
Forvovent over Erkebispens Hue.

Gilbert.

Saaledes vorde disse Kongens Fiender,
De vilde Riddere, de Forbittrede,
Da vore Venner?

Jens Grand.

Vore Venner? Ja,
Som vamle Lægemidler, der indtages,
At luttre Legemet, naar det er sygt.

Gilbert.

Foragter I dem alle?

Jens Grand.

Næsten alle;
Der er kun Een iblandt dem, som jeg hader,
Fordi jeg ikke kan foragte ham.

Gilbert.

Vor Vært?

Jens Grand.

Et Nul.

Gilbert.

God Kriger!

Jens Grand.

Det er alle.
Mod har han nok, som Hunden, naar den hidses
Af Jægeren til Jagt; — og Arved Bengtsøn
Er just af dette Slags. Han er en Blodhund,
Som lydig lader sig i Koblet lægge;
Men styrter som en Rasende paa Hiorten,
Saasnart Halloet lyder, Hornet blæses.
Du vil dog ikke, jeg skal agte ham?

Gilbert.

Jakob af Halland?

Jens Grand.

Han er vel ei Hund,
Men værre: han er selv den vilde Jæger.
Den vrede Ondskab gnistrer af hans Øie
Ret smukt i Afstand; som en Ildebrand,
Der brænder lystigt, mens den ødelægger.
Hans Blod kun hidser ham til Had mod Erik;
Hans Tanke dreier sig kun om hans Hævn,
Som Tenen om sin Hør i Spinderokken.

Gilbert.

Nu Den, I hader, men foragter ei!

Jens Grand.

Han hører egenlig ei med i Lauget;
Der giøres Jagt paa ham; end tiener han
Kong Erik hvad han kalder tro; men kiender

Jeg Erik ret, saa stiller han sig nok
Snart selv ved dette Venskab.

Gilbert.

Jeg forstaaer Jer!
Marsk Stig! — Han giælder for en sielden Mand.

Jens Grand.

Det er han ogsaa; men desværre, blot
Fordi en Mand i Verden er saa sielden.

Gilbert.

Man siger dog, han har en god Forstand!

Jens Grand.

O ja! Han veed, at To og To er Fire.
De Fleste veed ei det engang, og Mange
Bevise superklogt med megen Viisdom,
At To og To er Sex.

Gilbert.

Hvi hader I ham?

Jens Grand.

Fordi han vover at foragte mig;
Fordi han troer, at hans Huusbagerklogskab
Tilstrækkelig er at styre Statens Roer;
Fordi han sig indbilder i sin Hovmod:
I Tænksomhed at gaae i Laug med mig.
Al Verdens Fordom troer han at forsage, —
Og hænger dog ved Een, indskrænket, svag,
Saagodt som nogen starblind Ordensbroder.

Gilbert.

Ved hvilken?

Jens Grand.

Æren, som han kalder den.
Jeg mener ei Selvfølelsen for Værd;
Men denne Frygt, der hurtig yttrer sig
I Ridderkasten for at synes feig,
Naar een og anden Dumhed, som fornærmer,
Ei straffes øiebliklig; — var det selv
Med Fare for at miste Alt — for Intet.

Gilbert.
Der kommer Ridder Bengtsøn og Grev Jakob.

Ridder Bengtsøn og **Grev Jakob** træde ind i Hallen.

Ridder Bengtsøn
(hilser Domprovsten ærbødigt).
Velkommen, min ærværdige Fader! Tilgiv!
Jeg veed, I kommer at besøge mig,
Og dog er Eders Vært saa uforskammet
At gaae sin Vei. — Nød bryder alle Love!
(Peger paa Grev Jakob.)
Spørg denne Dannemand!

Grev Jakob.
Han er uskyldig!
Var han i Alting det saa godt som her,
Behøved han slet ingen Skriftefader.

Jens Grand (smilende).
Jeg har alt givet ham Absolution.
Før jeg hans Forsvar hører.

Jakob.
Det er, troer jeg,
Sædvanlig Præstebrug i Skriftestolen.
Som sagt: han er uskyldig; jeg er Synderen.

Jens Grand.
Jeg giver ogsaa Jer Absolution,
Skiøndt I tør ei forsvare Jer.

Jakob.
Jeg tilstaaer
Min Brøde; det er første Skridt til Bedring.

Jens Grand.
I har giort mange første Skridt til Bedring.

Jakob.
Og er ei kommen videre for det?
Det kan vel være.

Jens Grand.
Nu! I var paa Jagt?

Jakob.

Ja ganske vist; men giæt paa hvilken, Jens!
Det var ei Ræveiagt, ei Hiortejagt.

Jens Grand.

En Harejagt maaskee?

Jakob.

Der traf I det!
I har forbandet god Forstand. Det veed I
Selv bedst. — Nu ja, det var en Harejagt;
Men Haren, som os op vel havde snuset,
Alt havde Leiet ræd forladt; vi fandt
Kun Stedet, hvor i Ly den havde ligget.

Jens Grand.

Vil I nu ei bevise mig den Godhed,
At tale uforblommet? Thi uagtet
Jer megen Agtelse for min Forstand,
Det kunde være, jeg forstod Jer ei,
Hvis I mig blev altfor apokalyptisk.

Jakob.

Strax. — Haren traf vi ei; men — som I mærker —
Dog er jeg i et sjeldent lystigt Lune.
Det kommer af, vi fandt paa denne Jagt
Et bedre Bytte.

Jens Grand.

Ei!

Jakob.

Et herligt Vildsviin,
Der faldt uventet os som ned fra Himlen.

Jens Grand.

Der falder ingen Vildsviin ned fra Himlen.
Forsynd Jer ei med slige Talemaader.

Jakob.

Jeg troede dog alt Godt kom ovenfra. —
Nu da, nu kommer Fabelens Forklaring:
Kong Erik Glipping, det er Haren, Provst!

Marsk Stig Viidsvinet. — Nu forstaaer I mig
Vist bedre.

Jens Grand.

Nu bli'er Eventyret morsomt.

Arved Bengtsøn.

Kun en saa vigtig Aarsag var istand til
At fierne mig bort fra min ædle Giæst.
I Korthed hør, ærværdige Fader! hvad
Sig nys tildraget har: Stig Andersøn
Fra Norge vented hid sin unge Brud; —
Det hørte Kongen, som — hvad tidt er skeet
Med Andre, — sig forelsket havde stærkt
I Ingeborg. — Hun blev om Natten ranet,
Bragt til et Taarn; — men det opdaged Jakob
I Tide ved et selsomt Træf: en Daggert,
Der vristet var fra Røveren, og kiendt
Igien af Greven, som en Gave fra ham.

Jens Grand.

Har Erik Glipping ranet Marskens Brud?

Bengtsøn.

Ja, Herre!

Jens Grand.

Sancte Knud! Ha, hvilken Synd!
Den arme, den ulykkelige Mand!

Jakob.

I ynker ham?

Jens Grand.

Ja! Selv er han sig værst.

Jakob.

Han selv sig værst? Nei, vi vil være værre.

Jens Grand.

Det er min Mening just. Han sliber Kniven
Grumt til sit eget Bryst.

Bengtsøn.

Ja, ja, det giør han.

Tredie Handling.

En Hal i Ridder Arved Bengtsøns Borg.

Domprovsten Jens Grand; Gilbert, hans Famulus. En Svend.

Svenden (som følger dem ind).

Ei Ridder Arved Bengtsøn end er kommen
Fra Jagten; men han bad, ærværdige Herre!
Og Broder Gilbert, Eders Famulus,
Hvis I besøgte ham, at bie til
Han kom tilbage.

Jens Grand.

Det er noget silde,
Min kiære Søn!

Svenden.

Vor Husbond haaber vist,
Ærværdige Fader! at I bliver hos ham
I Nat og nogle Dage. Kamrene
Staae færdige til at modtage Jer.

Jens Grand.

Saa lad Muulæslerne da strax affadle!
Bring dem i Stalden!

Svenden.

Det er stærke Dyr,
Men sieldne her. Tilgiv, Herr Domprovst, sig:
Hvi rider I paa dem og ei paa Heste?
Dog det er sandt, nu veed jeg det: Vorherre
Red paa en Aseninde Føl; det er
Af Ydmyghed, I efterligner ham.

Jens Grand.

Naturligviis, min Søn! Bring vore Dyr
Nu hurtigt ind i Stalden! de er varme.

Svenden.

Men skal jeg bringe Jer ei først et Bæger?
I er vist tørstig efter al den Riden?

Jens Grand.

Det haster ikke før din Herre kommer.

(Svenden gaaer.)

Gilbert.

Saa kom vi da til Ridder Arved Bengtsøn,
En af Kong Erik Glippings værste Fiender.
Det trækker op til Torden imod Kongen;
Dog lader det, som han ei mærkte det. —
Maaskee han lader, som han ei det mærkte.

Jens Grand.

Nei, derfor kan Du være ganske rolig.
Ei blot hans legemlige Oine glippe,
Men Siælens med. Det er en Følge, Gilbert!
Af hans sædvanlige Letsindighed.

Gilbert.

Der er en Sammensværgelse, jeg vædder,
I Giære mod hans Liv, ærværdige Morbro'er!
Vil I — skal vi vel tage Deel deri?

Jens Grand.

Ei ligefrem! Jens Grand, som alt er Domprovst
I Lund, ei langt fra Ærkebispestolen,
Nedlader ikke sig til skiødesløs
Fortrolighed med plumpe Riddersmænd,
Hvis Læber, ved et Bæger Viin, der har
Ophidset dem den Smule Hierne, let
Forraade Siælens hemmeligste Tanker.

Gilbert.

Men dersom det gaaer ud paa Kongens Drab, —
I hædred tidt mig med Fortrolighed —

Jens Grand.

Du er min Søsterson, min Følgesvend,
Min høire Haand, og Du skal arve Magten,
Naar jeg bli'er gammel, som min Eftermand.
Jeg elsker Dig! Og det vil sige Meget;
Thi sandelig — jeg elsker ikke Meget!

Gilbert (kysser hans Haand).

Min Morbro'er!

Jens Grand.

Du er uerfaren, ung,
For blød endnu, i Følelsernes Alder;
Dog — Følelsen ei løber af med Dig,
Du med Forstanden alt behersker den.
Jeg kiender Dig og jeg kan stole paa Dig.

Gilbert.

O intet Ord mig kunde hædre meer.
Nu altsaa — hvis det giælder Kongens Drab —
Er Eder det imod? Vil I det hindre?

Jens Grand.

Nei.

Gilbert.

Hader I da Kongen?

Jens Grand.

Nei.

Gilbert.

Hvorfor
Bifalder I da Drabet?

Jens Grand.

Høie Formaal
Ei spørge meer om Kiærlighed og Had;
Det er kun Lidenskaber i det Lave,
Som Tordenskyer under Fieldets Top;
Mens Bierget strækker over Regn og Lyn
Mod Himlens Blaa sin sneebedække Tinde,
Der funkler selv som Ild i Solens Ild;
Men hvad der brænder, funkler — det er Iis!

Gilbert.

Hvad vindes da ved Erik Glippings Død?

Jens Grand.

En Anstødsteen bli'er derved rydbet bort,
Som — skiøndt den ligger stille — spærrer Veien.
Han er en Præstehader; men ved Gud,
Han skal ei standse vore Seierstog.
Den Daad, som Biskop Bang alt kiækt begyndte,
Da han ophidsed Rygens Hertug Jarmar, —
Hvorved titusind Bønder faldt ved Næstved,
Og Glipping med sin Moder fangen blev; —
Den Daad, som Jakob Erlandsøn fortsatte,
Men standsedes; fordi det lyktes Erik
At vinde Pavens Hierte for en Tid; —
Den Band, som Guido satte Glipping i,
Hvoraf han egentlig kun halvt er løst, —
Skal bære Frugter.

Gilbert.

Men naar Erik falder,
Opløser sig ei Danmark i et Chaos?

Jens Grand (smilende).

Gud skabte Verden af et Chaos, Gilbert!
Hans Tienere bør efterligne ham.

Gilbert.

Men vil ei Ridderskabet, uregierligt
Og vildt, som Hingsten, der har faaet Kuller,
Nedtrampe hele Danmarks Agerland,
Og skille Tiden ved en Alders Frugt?

Jens Grand.

Derfor maa Rytteren — den rette Ridder
Sig svinge dristigt paa den løbske Hest;
Naar den i Mulen føler Bidslets Jern
Og Sporens skarpe Ring i Bugen, — Gilbert!
Saa traver den og gaaer i Skridt igien.

Gilbert.

Ja, Geistligheden bør beherske Verden!

Jens Grand.

Saa vist som Aanden bør beherske den.
To Herrer kan ei Nogen tiene, lærer
Den hellige Skrift; nu altsaa kommer det
Kun an paa, hvilken Herre man bør tiene,
Og hvilken der bør vige for den Anden.
Den Aandelige for den Verdslige?
Det var dog latterligt og uden Grund.
Nei, Gilbert, nei! fra Rom skal Aandens Magt,
Skal Troens Talsmand, Frelserens Apostel,
St. Peders Eftermand, beherske Jorden
Med faderlige Hyrdestav, — Det lykkes!
Thi hvad Gregor og Innocenz begyndte,
Fortsætter kraftigt Bonifacius.
Og her i Nord skal, Lund! din hellige Kirke
Snart vorde, hvad det gamle Upsal var,
Hvor Odin, Nordens allerførste Pave,
Foreente geistlig Magt med verdslig Magt. —
For dette Maal staaer Erik os i Veien,
Som Træ, der bærer slette Frugt; det bør
Afhugges til sin Rod, paa Ilden kastes.
Hans Søn, et Barn, da ved sin spæde Haand
I Kirken skal af Erkebispen ledes.
Jeg selv ham sætter Kongekronen paa; —
Men, lav beskeden, høiner den sig ei
Forvovent over Erkebispens Hue.

Gilbert.

Saaledes vorde disse Kongens Fiender,
De vilde Riddere, de Forbittrede,
Da vore Venner?

Jens Grand.

Vore Venner? Ja,
Som vamle Lægemidler, der indtages,
At luttre Legemet, naar det er syigt.

Gilbert.

Foragter I dem alle?

Jens Grand.

Næsten alle;
Der er kun Een iblandt dem, som jeg hader,
Fordi jeg ikke kan foragte ham.

Gilbert.

Vor Vært?

Jens Grand.

Et Nul.

Gilbert.

God Kriger!

Jens Grand.

Det er alle.
Mod har han nok, som Hunden, naar den hidses
Af Jægeren til Jagt; — og Arved Bengtsøn
Er just af dette Slags. Han er en Blodhund,
Som lydig lader sig i Koblet lægge;
Men styrter som en Rasende paa Hiorten,
Saasnart Halloet lyder, Hornet blæses.
Du vil dog ikke, jeg skal agte ham?

Gilbert.

Jakob af Halland?

Jens Grand.

Han er vel ei Hund,
Men værre: han er selv den vilde Jæger.
Den vrede Ondskab gnistrer af hans Øie
Ret smukt i Afstand; som en Ildebrand,
Der brænder lystigt, mens den ødelægger.
Hans Blod kun hidser ham til Had mod Erik;
Hans Tanke dreier sig kun om hans Hævn,
Som Tenen om sin Hør i Spinderokken.

Gilbert.

Nu Den, I hader, men foragter ei!

Jens Grand.

Han hører egenlig ei med i Lauget;
Der giøres Jagt paa ham; end tiener han
Kong Erik hvad han kalder tro; men kiender

Jeg Erik ret, saa stiller han sig nok
Snart selv ved dette Venskab.

Gilbert.

Jeg forstaaer Jer!
Marsk Stig! — Han giælder for en sielden Mand.

Jens Grand.

Det er han ogsaa; men desværre, blot
Fordi en Mand i Verden er saa sielden.

Gilbert.

Man siger dog, han har en god Forstand!

Jens Grand.

O ja! Han veed, at To og To er Fire.
De Fleste veed ei det engang, og Mange
Bevise superklogt med megen Viisdom,
At To og To er Sex.

Gilbert.

Hvi hader I ham?

Jens Grand.

Forbi han vover at foragte mig;
Fordi han troer, at hans Huusbagerklogskab
Tilstrækkelig er at styre Statens Roer;
Fordi han sig indbilder i sin Hovmod:
I Tænksomhed at gaae i Laug med mig.
Al Verdens Fordom troer han at forsage, —
Og hænger dog ved Een, indskrænket, svag,
Saagodt som nogen starblind Ordensbroder.

Gilbert.

Ved hvilken?

Jens Grand.

Æren, som han kalder den.
Jeg mener ei Selvfølelsen for Værd;
Men denne Frygt, der hurtig yttrer sig
I Ridderkasten for at synes feig,
Naar een og anden Dumhed, som fornærmer,
Ei straffes øiebliklig; — var det selv
Med Fare for at miste Alt — for Intet.

Gilbert.

Der kommer Ridder Bengtsøn og Grev Jakob.

Ridder Bengtsøn og **Grev Jakob** træde ind i Hallen.

Ridder Bengtsøn
(hilser Domprovsten ærbødigt).

Velkommen, min ærværdige Fader! Tilgiv!
Jeg veed, I kommer at besøge mig,
Og dog er Eders Vært saa uforskammet
At gaae sin Vei. — Nød bryder alle Love!
(Peger paa Grev Jakob.)
Spørg denne Dannemand!

Grev Jakob.

Han er uskyldig!
Var han i Alting det saa godt som her,
Behøved han slet ingen Skriftefader.

Jens Grand (smilende).

Jeg har alt givet ham Absolution.
Før jeg hans Forsvar hører.

Jakob.

Det er, troer jeg,
Sædvanlig Præstebrug i Skriftestolen.
Som sagt: han er uskyldig; jeg er Synderen.

Jens Grand.

Jeg giver ogsaa Jer Absolution,
Skiøndt I tør ei forsvare Jer.

Jakob.

Jeg tilstaaer
Min Brøde; det er første Skridt til Bedring.

Jens Grand.

I har giort mange første Skridt til Bedring.

Jakob.

Og er ei kommen videre for det?
Det kan vel være.

Jens Grand.

Nu! I var paa Jagt?

Jakob.

Ja ganske vist; men giæt paa hvilken, Jens!
Det var ei Rævejagt, ei Hiortejagt.

Jens Grand.

En Harejagt maaskee?

Jakob.

Der traf I det!
I har forbandet god Forstand. Det veed I
Selv bedst. — Nu ja, det var en Harejagt;
Men Haren, som os op vel havde snuset,
Alt havde Leiet ræd forladt; vi fandt
Kun Stedet, hvor i Ly den havde ligget.

Jens Grand.

Vil I nu ei bevise mig den Godhed,
At tale uforblommet? Thi uagtet
Jer megen Agtelse for min Forstand,
Det kunde være, jeg forstod Jer ei,
Hvis I mig blev altfor apokalyptisk.

Jakob.

Strax. — Haren traf vi ei; men — som I mærker —
Dog er jeg i et sieldent lystigt Lune.
Det kommer af, vi fandt paa denne Jagt
Et bedre Bytte.

Jens Grand.

Ei!

Jakob.

Et herligt Vildsviin,
Der faldt uventet os som ned fra Himlen.

Jens Grand.

Der falder ingen Vildsviin ned fra Himlen.
Forsynd Jer ei med slige Talemaader.

Jakob.

Jeg troede dog alt Godt kom ovenfra. —
Nu da, nu kommer Fabelens Forklaring:
Kong Erik Glipping, det er Haren, Provst!

Stig Vildsvinet. — Nu forstaaer I mig
edre.

Jens Grand.

Nu bli'er Eventyret morsomt.

Arved Bengtsøn.

'n saa vigtig Aarsag var istand til
rne mig bort fra min ædle Giæst.
:thed hør, ærværdige Fader! hvad
ıys tildraget har: Stig Andersøn
Norge vented hid sin unge Brud; —
ørte Kongen, som — hvad tidt er skeet
Andre, — sig forelsket havde stærkt
jeborg. — Hun blev om Natten ranet,
til et Taarn; — men det opdaged Jakob
e ved et selsomt Træf: en Daggert,
rristet var fra Røveren, og kiendt
af Greven, som en Gave fra ham.

Jens Grand.

Erik Glipping ranet Marskens Brud?

Bengtsøn.

ierre!

Jens Grand.

Sancte Knud! Ha, hvilken Synd!
ırme, den ulykkelige Mand!

Jakob.

er ham?

Jens Grand.

Ja! Selv er han sig værst.

Jakob.

'elv sig værst? Nei, vi vil være værre.

Jens Grand.

r min Mening just. Han sliber Kniven
t til sit eget Bryst.

Bengtsøn.

Ja, ja, det giør han.

Jakob.

Det har han længe giort; men Tid engang
At bruge den, før Staalet slibes bort.
Ha, nu er Timen kommen! Vi har længe
Besluttet Hævn paa Erik. Arved Bengtsøn
Og jeg; —

Bengtsøn.

Niels Knudsøn, Peder Jakobsøn, —

Jens Grand.

Ti!

Bengtsøn.

Aage Kaki, Palle Litle —

Jens Grand.

Nævn
Dem ei, min Ven! saa kiender jeg dem ikke.
Jeg er en geistlig Mand, min Hyrdestav
I Pagtens Ark kun bærer Fredens Mandler;
Jeg blander aldrig mig i Ridderfærd;
Men Synd er Synd; det er min Pligt at sige,
Som Præst; — og Erik er en farlig Synder.

Jakob.

Jeg haaber, Faren er snart reent forbi;
Har vi Marsk Stig i Ledtog med, saa lykkes
Os Daaden vist, og saa besmykkes den.
Stig Andersøn er agtet overalt;
Det Vane bleven er hos Menigmand
At troe bestandig godt om ham.

Bengtsøn.

Hvad Stig giør,
Er vel giort.

Jens Grand.

Og hvor er han nu?

Jakob.

Han jager
Omkring i Skoven og paa Landeveien,
At finde sin bortfløine Hun. Vi kom

:aarnet, for at frelse hende til ham;
— som alt er fortalt Dig — tom stod Reden.
Stig nu har forgiæves søgt, og kommer
ivlet, — skiøndt han ei vil lade saa; —
nedde maae, mens Jernet end er varmt,
iøndt det lader koldt.

Bengtsøn.

Tys, tys! Der er han.

Marsk Stig kommer og hilser alle Tilstedeværende meget alvorlig.

Grev Jakob.

Broder Stig! kom Du paa Sporet efter
Vildt? Jeg kalder Vildt, hvad der desværre
kee var altfor tamt.

Stig
(med et strengt Blik paa ham).

Stands denne Spøgen!
:r ei stemt til Spøg.

Jakob.

Hialp Dig din Søgen?

Stig.

— Intet!

Jakob.

Godt! — Jeg kalder godt, hvad Du
kalder slet; men godt for Herremænd,
dine Vaabenbrødre, Ridderskabet,
svoret har Kong Eriks Undergang;
ønsker Dig endnu i Ledtog med.
giælder dog for Danmarks bedste Ridder!
er vel ogsaa De, som nævne Jakob
Halland; dog — for Dig jeg gierne staaer
ige. Hvad vi blot end frygted for,
at Du i den sidste Tid blev alt
fredelig, fik altfor megen Lyst
Høieloft, til Stegerset, Kiødgryden.
førged Erik for, han har omvendt Dig,

Ham maae vi takke for, Du staaer os bi.
Og nu — det træffer heldigt — netop her
Hos Ridder Arved Bengtsøn finder Du
I Aften Bandens Høvdinger forsamlet.
Der kommer Aage Kaki, Palle Litle,
Niels Knudsøn!

(Arved Bengtsøn gaaer de nævnte Riddere imøde og hilser dem.)

Jakob.

Brødre! See jeg hilser Jer
Ei med Guds Fred! Gud vil ei altid Fred;
Ei sandt Herr Provst? her hedder det Guds Krig.
Thi Erik har forsyndet sig mod Kirken,
Som imod Riget, Fæderne, mod os!

Jens Grand.

Vel talt, min Søn! det har han. Ja i Sandhed,
En Krig for Himlen ei fortørner Gud.

Jakob.

Det havde jeg knap troet, at selv Vorherre
Med os i Ledtog var. Nu, destobedre!
Saa vil vi ogsaa feide kiækt mod Erik.
Men hvordan feide vi? Hvordan forsvare
Vel Klippebønderne den kiære Frihed?
Gaae de i Dalen ned i Kamp mod Hæren,
Vel hundredgange deres overlegen?
Saa var de galne, Daarekisten værd.
Nei, Brødre, nei, de staae bag Fieldets Muur;
Og fra den faste Borg den sikkre Piil
Sig trænger i den stolte Fiendes Bryst.
De kaste Steen paa ham, de knuse ham,
Naar han i snever Huulvei troer sig sikker.
Det vil vi ogsaa giøre. Vi vil stande
Bag Klippeskiolbet, som den raske Fieldbo,
Og der skal Hævnens Pile ramme ham.

Stig.

Det er med andre Ord, — reent uden Blomster
Og Snørkler talt: Du vil snigmyrde ham.

Jakob.

For Alting gives der et Øgenavn;
Men Barnet kun forfærdes for en Lyd,
Og kun den Feige skiælver for et Skiældsord.

Stig (til Jens Grand).

Herr Provst! ha, det er en Jammerskade, Jakob
Har ei studeert, — at ei han kan Latin.
Tænk hvilken Klerk I havde havt i ham!

Jens Grand.

Det glæder mig, at finde Jer saa munter
Paa al den Sorg.

Stig
(bitter smilende med et undertrykt Suk).

Ja Herre! — jeg er munter!

Jakob.

Nu altsaa, Stig?

Stig
(efter en liden Betænkning).

Jeg vil ei være med.

Jakob.

Du vil ei hævne Dig paa Erik Glipping?

Stig.

Jeg veed endnu ei ret, om Erik har
Fornærmet mig.

Jakob.

Han røvet har din Brud,
Og det Du kalder ei Fornærmelse?

Stig.

Jeg veed ei ret, om han har røvet hende.

Jakob.

Og har jeg ikke selv fortalt Dig det?

Stig.

Jeg veed ei ret, om Du har Sandhed talt.

Jakob.

Ha, Død og Helved!

Stig.

Om Du ei opfandt
Det Eventyr, for at ophidse mig
Til Hævn mod Erik.

Jakob.

Slig Beskyldning vover —

Stig.

Din egen Tænke-, Handlemaade, Jakob!
Du takke kan derfor. Den Mand, som kan
Betiene sig af hvert et Middel, for
At naae sit Maal — med god Samvittighed —
Mon han saalet ei sige kan en Løgn,
Som han begaaer et Mord?

Jakob (drager sit Sværd).

Nu est Du Dødsens!

(Stig drager ogsaa sit.)

Svenden (kommer).

Herr Kammermester Ranild Johnsøn ønsker
At tale med Jer, Herre!

Bengtsøn.

Ranild Johnsøn?

(Nikker til Svenden, han gaaer.)

Jakob

(stikker sit Sværd i Skeden igien).

Ha ha! han kommer ret som han var kaldet.
Saa lad os bie lidt, til han er hørt!

(Med et stolt Blik paa Stig.)

Man kan vel borge Manden sit Krus Øl,
Imens han drikker det.

Ranild Johnsøn kommer meget høflig, hilser ærbødigt til alle Sider og siger til Arved:

Tilgiv, Herr Ridder!
Man sagde mig, at Marsken var hos Jer.
Det egentlig er ham, Besøget giælder.

Jakob.

Der staaer han! — Stik dit Sværd i Balgen, Stig!

Hør nu, og rødm, fordi Du har fornærmet
En ærlig Ven. Din Rødmen hævner bedre
Mig end dit Blod.

Stig
(stikker Sværdet ind, til Ranild).

Hvad vil — hvad vil I mig?

Ranild.

Jeg kommer at undskylde mig for Eder,
Og for at finde Venner mellem Fiender,
Kied af at træffe Fiende blot i Ven.

Stig.

Tal uden Omsvøb! Hvor er Ingeborg?
I er jo Eriks høire Haand; — tilgiv!
Hans venstre vil jeg sige. I har Sædet
I hemmeligste Rigsraad; der skeer Intet,
Hvad skiules maa for skikkelige Folk,
Hvad I ei veed.

Ranild.

Jeg har belavet mig
Paa denne Hilsen. Som man tidt i Krig
Maa giennemvade sure Moser, for
At komme did, hvor Veien gaaer til Maalet,
Jeg finder mig taalmodig i at synke
Til Brystet i Jer Vredes Hængedynd.
Skiæld kun! ifald Jer tykkes selv, en Helt
Kan uden Blusel bruge slige Vaaben; —
Men naar I rolig er, saa hør mig, Stig!

Stig.

Jeg rolig? Er det sandt, har Kongen ranet
Min Brud?

Ranild.

Det har han.

Stig.

Jakob! ha, nu brænder
Mig Blodet i min Kind, nu er Du hævnet.

Jakob.

Forsoning og Fostbroderlag! Ei blande
Vi Blod i Muld; men trykke Kind mod Kind.
Der brænder ædelt Blod i min som din,
Og det Fostbroderlag skal bære Frugt.

(Kysser ham.)

Ranild.

Tillad mig kortelige Selvforsvar.
I kalder mig Kong Eriks venstre Haand?
Desværre! Den, som fra sin spæde Barndom
Opdroges ved et Hof, som Smaadreng først,
Som Væbner siden, endelig som Ridder,
Let vænnes til at skue Himlens Bud
I Fyrstens Vink; især naar Aanden ei
Fik af Naturen en særdeles Kraft; —
Og jeg vil ei formeget rose min. —
Dog — Alt har sine Grændser; Lydigheden
Har ogsaa sine. — Og hvis Erik fordred
Blot Lydighed, fik det endnu at være!
Det var af blinde Lydighed til ham,
At jeg befaled dette Vikingstog,
Som røved Jomfru Ingeborg fra Marsken;
Men naar Kong Erik har den Dristighed,
Mig at beskylde for sin egen Brøde,
For Marskens Hævn fra sig paa mig at vælte,
Gaaer det for vidt.

Jens Grand (til Gilbert).

Er det ei som jeg sagde?
Han giør til Fiender sine bedste Venner:
Først Marsken, siden Ranild.

Jakob.

Ranild Johnsøn!
Du er et bundløst Kiær, som sikkert ei
Kan giennemvades, — dog — det er det samme!
Ei prøve vi at maale Bunden i Dig;
Men i dit Dynd skal ingen af os qvæles.

Ranild.

Jeg overgiver mig i Eders Vold,
Min Ilid, Greve, vidner om min Uskyld.

Stig.

Tal! hvor er Ingeborg?

Ranild.

Paa Eders Borg.
Der, frelst, uskyldig, venter hun sin Husbond.

Stig.

Hvo bragte hende did?

Ranild.

Jeg med mit Følge.

Stig.

Du redded hende fra Kong Eriks Vold?

Ranild.

Nei. Først forførerisk, med sledske Taler,
Som tidt med Andre før, han lokked hende;
Men da han mærked, hun ei lod sig lokke,
At stærkt han havde feilet i, at tage
Slig Ørn fra Fieldet for en Dalens Due,
Saa sadled han paa Elskovsjagten om,
Og mig befol at bringe Marskens Brud
Med Hæder og med Leide til sin Brudgom,
Da først han havde sværtet mig for hende.
Han stoler paa, jeg lever af hans Naade,
Maa lystre som en Sky hans Lunes Blæst;
Men tættes Skyen til en Tordensky,
Saa slaaer den ned!

Jakob.

Det tordner i det mindste;
Jeg mener nemlig her: den slaaer paa Tromme.
Vi trænge netop til en Trommeslager,
Som os kan tromme sammen.

Stig.

Ha, ved Gud,
Kong Erik Glipping! det skal Du betale.

Jakob.

Du altsaa træder i vort Samfund?

Stig (ræker ham Haand).

Ja!

Jakob.

Saa er med Tilberedelsen vi færdig,
Og skride strax til Værket. Ranild Johnsøn
Tilbyder os sin Hiælp? Den skal han yde,
Og Vee ham! hvis han ikke yder den. —
Naar Du med Erik følger næstegang
Paa Jagt — Du er endnu i Kongens Naade,
Det seer man, da han brugte Dig endnu
Til Leide for skiøn' Ingeborg; — saa maa Du
Forvilde ham ad Natten til i Skoven,
Ham fierne fra sit Følge — som tilfældigt, —
Og bringe ham hen paa et øde Sted,
Hvor os han træffer.

Ranild.

Det skal skee, Herr Greve!

Jakob.

Hvis Du os hiælper til Kong Eriks Drab,
Med Ridderord jeg sikkrer Dig dit Liv;
Men hvis Du frelse vil Kong Eriks Liv,
Da vær Du sikker paa din egen Bradbød.

Ranild (blegner).

Hvi vredes I? Hvi vil I skrække mig
Med Trudsler til, hvad jeg frivillig giør?

Jakob.

Ja ja, saa er det godt! Giør Du det villig,
Saa lover jeg, vi skal ei twinge Dig.
Nu altsaa, Ridd're! Haand i Haand paa Løftet,
At vi som Avindsmænd — hver høist fornærmet —
Vil Blodhævn over Erik.

(De træde i Kreds og række hverandre Hænderne i Midten.)

Alle (uden Stig).

Ja, det vil vi.

Stig
(efter et Øieblliks Dvælen).

Jeg ogsaa!

(Rakker Haand.)

Jakob.

Herligt! — Var det ikke bedst
At tage Sacramentet paa vor Eed?
Jeg er, oprigtig talt, just ingen Helgen;
Men dog — i visse Ting er jeg gudsfrygtig.
Hvad siger I, Herr Provst?

Jens Grand.

Jeg har alt sagt:
Jeg blander aldrig mig i Riddertrætte;
Men hindre nogen christen Broder i
At tage Sacramentet, naar hans Hierte
Tilsiger ham det, var en blodig Synd,
Og mindst tilgivelig vist af en Præst.

Jakob.

Velan! saa træde ned vi, Arved Bengtsøn!
I dit Kapel og sværge Samfundseden.

Alle.

Afsted! Afsted!

Stig.

Jeg følger ikke med.

Jakob.

Hvordan?

Stig.

Jeg givet har mit Ridderord:
Som Avindsmand, den Haardtfornærmede,
At jeg vil Blodhævn over Erik Glipping;
Det maa Jer være nok.

Jakob.

Vær ei saa sær!

Stig.

Det er ei Særhed af en Mand, at følge
Sit eget Hoved til sin egen Gierning.

Jens Grand
(sagte til Grev Jakob).

Lad ham! I kommer ingen Vei med ham.

Stig.

Slig Daad, som her skal øves, kommer ikke
Vorherre ved; men Mennesket maa handle
Stundom paa egen Haand, og tage hvad
Der følger efter paa Samvittigheden;
Paa sin Samvittighed. Vorherre har
Intet med vor Samvittighed at giøre.

Jens Grand (smilende).

Det kalder man paa Græsk en Paradox.

Stig.

Kan gierne være! Min Samvittighed
Er ikke græsk, den er god gammel dansk.

Jakob.

Fortryder Du det Løfte, Du har giort?

Stig.

Var det ei giort, saa giorde jeg det strax.

Jakob.

Med den Forsikkring er jeg veltilfreds.
Om det i Hallen, i Kapellet skeer,
Det kommer ud paa Eet.

(Sagte til Stig.)

Det er kun for
De Svage her i Aanden, at jeg øver
Sligt Mummespil. Man har jo Narrefester
Og Eselsfester selv i Kirken nu.

(Han vinker de Andre; Alle gaae uden Stig.)

Stig (ene, seer efter dem).

Saa kan en Bande Mordere vel ogsaa,
Kort før den iler til det blodige Værk,
Nedknæle fromt med Bøn for Herrens Alter.

(Grubler.)

Jeg svor med Forbeholdenhed; men stundom
Selv Ærligheden trænger til en List,

Naar dens Udøver ei skal gaae tilgrunde. —
Jeg deler ikke Disses plumpe Rasen,
Deeltager i det lumske Mord ei heller;
Fra dette Mord skal jeg Kong Erik frie,
Til egen Blodhævn. Ha! thi hævnes vil jeg,
Saasandt som i min Borg Skialm Hvides Hielm
Og Axels Sværd og Esbern Snares Skiold
Høisædet under Hallens Biælker smykke. —
Paa Stimandsviis har Erik ranet mig
Min Brud; hun var en Nat i Kongens Vold;
Med „Hæder" bringes hun mig nu tilbage:
„Han fandt en Ørn og ingen kiælen Due!"
Men Stig, men Stig! Hvo gav Dig denne Trøst?
Den nedrige, den falske Ranild Johnsøn. —
O var det sagt mig af en anden Mund!
Men fra den feige Løgners giftige Læbe
Kan Sandhed neppe lyde. — Gid han havde
Bagvasket Ingeborg, — da var hun reen.

(Efter et lidet Ophold.)

Reen er hun dog! Men det veed Verden ei;
Og stod hun hvid i Englestraaleglands,
Gik jeg dog plettet for Alverdens Aasyn,
Og usleſt Hyrde kunde haane mig. —
Een Lud der gives kun for denne Plet,
Og det er Eriks kongelige Blod.
Vel, Erik Glipping! een af os maa falde.
Jeg redder Dig fra Mordet, — glæd Dig ei!
Det er for selv at vie Dig til Døden.

(Gaaer.)

Fierde Handling.

Kongens Hal.

Kongen. Reinmar.

Kongen
(vinker ham fra Døren).

Træd ind, min Ven! Jeg har jo givet Dig
Tilladelse til uanmeldt at komme.

Reinmar.

En altfor stor Bevaagenhed af Kongen,
Bør Undersaatten ei misbruge.

Kongen.

Du
Er ei min Undersaat.

Reinmar.

Saalænge jeg
I Danmark dvæler, er jeg det.

Kongen.

Jeg haaber
Paa den Viis lang Tid at beherske Dig,
Som David Jonathan. — Vel, at jeg seer Dig!
Der gives aandelige Byrder, Reinmar,
Som enkelt Mand saalidt formaaer at bære,
Som legemlige; jeg behøver Hiælp,
En Vennebarm til Fragt for Overvægten;
Og denne Barm er din; — jeg har ei anden.

Reinmar.

Saa har Du ingen.

Kongen (forundret).

Ingen?

Reinmar.

Hoie Konge!

Du kiender mig som ærlig Mand, Du veed,
Jeg sminker ikke mig med falske Dyder.

Kongen.

Jeg alt erfaret har: Du er en Ven,
Som man kan stole paa i Nødens Tid.

Reinmar.

I Nød? O ja! Naar Nøden kom fra Gud.

Kongen.

Kom Nød fra Gud?

Reinmar.

Ja, for at prøve. Hvo
Randsager hans uendelige Viisdom?

Kongen.

Du mener, at den Nød, som nu mig plager,
Kom fra mig selv?

Reinmar.

Ja, Herre!

Kongen.

Du er ærlig!

Reinmar.

Ja, Herre!

Kongen.

Du har Ret, den kom fra mig.
Men ærlig Ven staaer ogsaa Vennen bi
I Nød, som daarlig han paadrog sig selv.

Reinmar.

Ja — naar han kan!

Kongen.

At lette Vennens Bryst
Med broderlig Fortrolighed, naar Skiæbnen
Ham trykker, er alt Hiælp; thi det er Lindring.

Reinmar.

Det troer jeg ikke, Herre!

Kongen.

Troer Du ikke?

Reinmar.

Nei, Eders Naade! Neden fraver Regning.
Hvor reddes kan, der er jeg gierne med;
Men erkesløs at lytte kun til Klage,
Med tomveltalende Medlidenhed,
Er næsten selv at giøre sig til Hykler.
I siger mig, at dengang I var syg,
Har jeg med Lægemidler, Nattevaagen
Og Pleie reddet Jer fra Døden? — Vel! —
Men hvad kan der udrettes her? Her kommer
Naturen Eder ikke selv til Hielp;
Den staaer tvertimod, den er for stærk —
Og I, desværre, giver efter for den.

Kongen.

Hvor eftergivende jeg er, det vil
Du snart erfare. Danmark lære skal
Det har en Konge. Ridderen skal aves,
Den Stolte! Geistligheden tvinges ind
I sine Skranker.

Reinmar.

Hvilket Opløb der?

(De see ud af Vinduet; man hører Støi.)

Kongen.

Almuen trænger sig i store Stimmel
Fra Thule Vognsøns, Ebbe Skammelsøns
Henrettelse. De frække Hov'der faldt,
Og saa skal alle Voldsmænds. Hører Du,
Hvor Folket jubler, hvor det glæder sig
Til Fremtids Ret og Skiel og Lov i Riget?

(Der raabes udenfor: „Leve Kong Erik! Kong Erik leve!")

Reinmar.

Ha, gysselig er denne Glæde mig.

Kongen.

Du har for svage Nerver, som en Qvinde,
Min gode Sanger!

(Viser ham et Brev.)

Seer Du dette Brev?
Den frække Marsk har sig forbristet til
At fordre Kongen ud. Jeg stevner ham
Til Thing, og Vee Marsk Stig, ifald han møder.
Men snart han synge skal en anden Vise.
Han vil en Mand i mig og ingen Yngling?
Velan, Marsk Stig! jeg møder Dig som Mand.

Reinmar.

Til hvilket Optog er jeg kommen hid?
Jeg haabed, til Kong Eriks glade Velkomst,
At muntre, livne Festen med en Sang; —
I denne Strid ei Minnesangen høres,
Du trænger til en Skiald fra Hedenold.

Kongen.

Og slig en Helt jeg finder ei i Dig. —
Du vender ogsaa nu dit Hierte fra mig?

Reinmar.

Jeg vender ikke Hiertet fra Dig, Herre!
Men — jeg tilstaaer det — fra din sidste Handling.
Du troer mig feig; men jeg beviser Dig,
At jeg har ogsaa Mod, naar uden Frygt
Jeg siger Dig: jeg kan ei agte Dig
For denne Handling, ei bifalde den.
I den gienkiender jeg Kong Erik ei,
Den Drot, om hvem jeg i min Vise sang:
„Han smykker Kronen meer end Kronen ham."
Det er ei mig, det er Dig selv, Herr Konge!
Som løste Venskabsbaandet.

Kongen (vred).

Ha, Forvovne!
Forlad mit Hof og Land! Jeg skammer mig

For dette Venskab, som en altfor blød,
En altfor qvindlig Følelse har knyttet.

Reinmar (rødmende).

Maa jeg nu ikke takke Gud, som redder
Itide mig fra blot at vorde Træl
For Kongelune? (Fatter sig) Herre, tilgiv mig!
Jeg har et hidsigt Blod saavel som Du. —
Jeg veed det nok, det sømmer sig kun slet
For ringe Mand, at slaae paa samme Stræng
Som Kongen, naar han vredes; — men Du seer:
Paa Venskab er her længer ei at tænke;
Thi Venskab kræver Lighed.

Kongen (stolt).

Lighed var der
Saalidt som nu, da Du Dig kaldte Ven.

Reinmar (sagtmodig).

Jo, Herre! Lighed i vor Tænkemaade!
Det var mig nok; men nu, da denne svandt,
Nu er der ikke meer tilbage for mig,
End Jer at takke for beviste Naade,
Og bede Jer om ufortøvet Orlov,
Til hiem at vende til mit Fædreland!

(Bukker dybt og gaaer.)

Kongen (ene).

Han falder ogsaa fra mig. Lad saa være!
Saa har jeg begge mine Arme frie.
Her er ei Tid til blød Omfavnelse.
Med Kiærlighed forlod mig ogsaa Venskab!
Ha, hvad er Kiærlighed og hvad er Venskab
Paa hadefulde Jord, blandt lutter Fiender?
Det Følelses-, det Ungdomsdrømmeri
Er Morgendug paa Blomsterne. Ret smuk;
Men Duggen svinder snart, og Blomsten falmer;
Kun Mandboms-, Middagssolen modner Frugt.

Godt! Jeg skal vise dem, at jeg forstaaer mig
Paa Agerdyrkning som paa Haugekunst!

En Smaadreng kommer og melder:

Domprovsten Herr Jens Grand!

Kongen.

Han kom som kaldet!

(Smaadrengen gaaer.)

Jens Grand kommer og hilser med Korsets Tegn.

Guds Fred, min høie Konning! og god Dag.

Kongen (afsides).

Han korser sig for mig, som for et Gienfærd.

(Høit.)

Herr Domprovst, tak! Spar kun Velsignelsen!
Jeg veed, det glædte Jer, da jeg var syg; —
Jeg mener, at jeg kom mig strax igien.
Jeg ønsker ogsaa Jer tillykke med
Et triveligt Velgaaende. Jeg seer,
At I udvider Jer paa alle Maader.

Jens Grand.

Hvis Eders Naade troer, jeg kommer for
Her at gientage de forslidte Phraser,
Som hver en Tiggermunk kan udenad,
Saa feiler I!

Kongen.

Jeg veed, I seer kun Feil
I hvad jeg foretager.

Jens Grand.

Tvertimod!
Jeg har bestandig sporet hos Kong Erik
En dristig Raskhed og en klar Forstand,
Som — mærker jeg — nu kom til Modenhed.

Kongen.

Hvor har I mærket det?

Jens Grand.
Tilfældigviis,
Da nys jeg Galgebakken red forbi,
Hvor Bøddelen halshugged to Forvovne,
Der spotted Gud og Kongen, Lov og Sæder.

Kongen (streng).
Det skal ei blive derved!

Jens Grand (sagte).
Hvor forandret!
(Høit.)
Med Lov man bygger Landet, men med Straf
Kan man kun bygge Lov; thi ene Straffen
Forvolder Skræk, og uden Skræk for Død
Kan ingen Niding aves.

Kongen.
Ganske rigtig!

Jens Grand.
Tillader Eders Naade mig i Korthed
Jer at meddele, hvad mig vigtigt er,
Og Eder ikke mindre?

Kongen.
Meget gierne!
Jeg ynder Korthed.

Jens Grand.
Men i Alt dog ei?
Exempli gratia: langt Liv, — det ønsker
Sædvanlig Konger sig som Betlere.

Kongen.
I vil maaskee advare mig mod Snigmord?

Jens Grand.
Ei altid Mord'ren sniger sig paa Sti;
Fleer sammenrotte sig paa Landevei
Forvovne tidt; — og Ridderskaren, Herre!
Skiøndt ei den sniger sig til natlig Færd,
Kan være farlig nok.

Kongen.

Og Munkeskaren

I Klostrene?

Jens Grand.

Jeg veed, I troer mig ei;
I tvivler om, at Hiertet driver mig
Til noget ydmygt, underdanigt Skridt;
I tvivler om min Ærlighed, Herr Konge!
Ret er den første Tvivl, men ei den sidste.
Jeg kommer ikke som personlig Ven;
Jeg kommer ikke blot for Eders Skyld;
Men Klogskab byder ofte tvende Magter
At holde sammen troe til fælleds Tarv,
Om end ei Kiærlighed foreneb' dem.

Kongen (haanlig).

Ha — tvende Magter!

Jens Grand.

Det bedrøver mig,
At krænke Jer Ømfindtlighed; men, Herre,
Saa er det. Vi vil her ei undersøge,
Hvorledes Hver er kommen til sin Magt,
Nok, Magten er der. Og det blev ei derved;
Thi Herrestanden eier ogsaa Magt.
Tre Magter kives i det lille Land, —
Hvad Under, at det ud gaaer over Landet?

Kongen (sukker).

Det arme Land!

Jens Grand.

Hvis I vil redde Danmark,
Saa slut Jer til den bedre Deel. I staaer
Imellem Herremænd og Klerkerne:
Med Herrestanden kan ei sluttes Fred,
Mindst nu, da I fik Marsken til Jer Fiende;
Og neppe vil de To's Henrettelse,
Skiøndt billig efter Guds, Naturens Ret,
Jer skaffe Venner iblandt Ridderne.

Kongen.

Nei — nære!

Jens Grand.

Den Vei altsaa kan ei gaaes
Til Eders Frelse; aaben derimod
Er Eder end den Anden. Geistligheden
Staaer mellem Kongen og de vilde Riddere;
Den Magt, som vinder os, bli'er doobelt mægtig,
Og overvinder altsaa let den Tredie.
At hiælpe Kongen, ligger Kirken nærmest,
Naar ei den trues selv med Undergang;
De Trætigheder, som den voed mod Jer,
Var Livsforsvar, Nødværge. Hold med os,
Giv os vor Ret, skiænk Korset Værdighed,
Saa vaier det med Seir i Eders Banner.

Kongen.

Ved Kirken mener I naturligviis
Jer selv, Jens Grand! Hvad skal jeg giøre for Jer?

Jens Grand.

Hvis jeg skal hiælpe Jer med Kirkens Magt,
Saa maa jeg ogsaa være Magtens Herre.
Giør mig til Ærkebisp i Lund! saa giør
Jeg Eder til en uantastet Konge.
Det pavelige Bifald skal jeg skaffe!

Kongen.

Ha, slap det der ud? Lund har Ærkebisp;
Han skal ei sættes af for Eders Skyld;
Han skal berøves ei sin Bispestav,
For Døden kommer.

Jens Grand
(med et lumskt Blik paa Kongen).

Døden kunde komme
Til Erik, — røve ham sit Kongespir!

Kongen.

Det har ei Nød, jeg frygter ingen Trudsel!
I taler om to Magter uden mig?

Den Tredie glemmer I, den allerbedste.
Er jeg blot Ridderkonge? Munkebrot?
Nei, jeg er Folkekonge. Ved Guds Blod!
Jeg vorde vil mit Folk en ærlig Konge,
Indsætte det i sine Rettigheder,
Som Geistlighed og Ridderskab har ranet.
Nys jubled Folket ved to Stimænds Død,
Da Bødd'len sønderbrød misbrugte Vaaben;
Det juble skal igien!

Jens Grand (kold og rolig).

Jeg har ei meer
At sige Kongen. Jeg har varet ham,
Men han foragter Varselet; det vil
Maaskee fortryde ham. — Guds Fred, Kong Erik!

(Gior Korsets Tegn og gaaer.)

Kongen (alene).

Hovmodige! Der mangler andet ei:
Jeg skulde giøre Dig til Skolemester
For mine Handlinger, og som et Barn
Gaae i dit Ledebaand? Nei aldrig, aldrig!
Før miste Land og Rige, Livet selv,
End tære paa et usselt Skin af Liv.

(Han synker hen i Tanker og siger derpaa bevæget:)

Saa stander da Kongen forladt og ene,
Udsat for Stormenes Kæmpekast,
Som Eeg i Krattet — men uden Grene,
Som Skib paa Havet — men uden Mast!
Men mit Træ, Du stammer dog ned fra Skiold,
I Skibets Planker er kraftig Hold,
Det trodser Munkenes List og Riddernes Vold.

To Grene, som skiærmed for Storm i Skyggen,
Forfriske mig ei meer under Løvets Hang:
Marsk Stig og Reinmar vende mig Ryggen,
Og begge dog de frelste mit Liv engang.

Saa ustadigt er Menneskets Sind!
Det dreier sig for den mindste Vind;
Det falmer snelt, som Møernes Rosenkind!

Og hvi forsvinder min Morgenrøde
Saa brat for den hede, den lumre Dag?
Hvad syndet jeg svart? Hvad er min Brøde?
I Qvindernes Skiønhed jeg fandt Behag.
Vel leged jeg med dem; — o Elskovstant!
Min Ungdom saa mangt et Hierte vandt;
Men hvad mit Hierte søgte, det aldrig Hiertet fandt!

Saa sidder en Fisker ved Klippernes Haller
Og kaster i Havet ud sit Næt,
Men fanger kun — tomme Muslingskaller,
Til Armen ham synker mødig og træt.
Saa Fuglefængeren ganger paa Jagt:
Kun Spurven paa Veien har Lykken ham bragt;
Sig Agerhønen fierner med Vingen udstrakt.

Dog ikke jeg meer vil forgiæves sukke,
Beherske jeg mig lader ei svagt, som Barn;
Ei Lykken skal reent mig sin Dør tillukke;
Jeg kaster ei bort mine Jægergarn.
Som Mand vil jeg leve, vil virke som Mand,
Ophiælpe Bondens og Borgerens Stand,
Og knække Munkens og Ridderens Mod — hvis jeg kan!!

(Gaaer.)

Marsk Stigs Borg.

Den forrige Hal.

Stig. Mechtildis.

Stig (møder hende).

Mechtildis, hvordan gaaer det? Nu har Du
Da faaet et Herskab. Gamle Skrog! det giør mig

Halvt ondt for Dig, at paa din Gammelalder
Du Dig skal vænne fra de kiære Vaner;
Til andet Levesæt; ja det er tungt!
Jeg selv, skiøndt yngre, gyser næsten ved
At tænke mig slig pludselig Forandring
I det Sædvanlige. Lad ogsaa Verden
Sig arte som den vil, lad Land og Riger
Omvæltes, — ha, saalænge jeg dog har
Endnu min Krog ved Arnen uforstyrret,
Mig tykkes: Verden staaer ret godt endnu.

Mechtildis.

Frygt ei Forandring, Stig! Den norske Jomfru
Er veltilfreds med Alt. Jeg skiælved som
Et Espeløv og tænkte: nu faaer Du
Da Texten læst, om hvordan Alt er bedre
Deroppe — hvad de kalde det — i Norge. —
Jeg maatte vise hende Huset rundt;
Men hun slog Hænder sammen, raabte Kors!
Og blev saa henrykt over al den Pragt
Og Mageligheb, som hun kaldte det,
At hendes Dadel kun bestod i Frygt
For at hun skulde blive reent forkiælet.

Stig.

Du ynder hende da?

Mechtildis.

Jeg ynder hende?
Det spørger Du? Hvor kan man see det Ansigt,
Og ikke faae det kiært?

Stig.

Saa gik det mig!

Mechtildis.

Hun har to Øine, som er meget smukke,
Naar de staae stille, men begynde de
Først at bevæge sig, saa er det reent galt.

Stig.

Det har jeg ogsaa mærket.

Mechtildis.
Hendes Mund
Er vakker naar hun tier; taler hun,
Saa bli'er man reent „fortiust“, som Svensken siger,
Og veed ei ret, om man skal undre sig
Mest over Røsten, eller Tænderne.

Stig.
Ei, gamle Moer, Du taler som en Skiald.

Mechtildis.
Stig Andersøn! jeg blues som en Hund,
Fordi jeg troede slet om Ingeborg.
Der kan man see! man aldrig skal bedømme
Med Strenghed Noget, som man ikke kiender.
Nu gaaer jeg til min vante Dont. Der kommer
Din Fæstemø. Saa see dog munter ud!
Hvad fattes Dig?

Stig.
Slet intet, Gamle! Gaa!
(Hun gaaer.)
Du taler mere viist end selv Du veed:
„Ei strengt bedømme hvad man ikke kiender!“

Ingeborg kommer.
Stig Andersøn!

Stig
(gaaer hende imøde og griber hendes Haand).
Min Brud!

Ingeborg
(seer venligt paa ham).
Forlegne begge!
Det tænkte jeg! Det kan ei andet være
Vel efter sligt et Eventyr.

Stig (afsides).
Hun er
Uskyldig, derpaa giver jeg mit Liv.
(Høit.)
Min Ingeborg! drog jeg Dig ned til Danmark,
For at Du skulde taale slig en Spee?

Ingeborg.

Nu er det taalt, — og overstaaet — og glemt!

Stig (mørk).

Du glemmer snart!

Ingeborg.

Fornærmelser? O ja!
Desbedre husker jeg Velgierninger.

Stig.

For Qvinden er det stundom Dyd, at glemme,
Hvad Last for Manden var, ei at erindre.

Ingeborg.

Man maa beklage, vistnok, Erik Glippings
Barnagtige Letsindighed.

Stig.

Ja — Danmark
Maa man beklage.

Ingeborg.

Men for os, min Ven!
Har denne Daarskab havt maaskee sin Nytte.
Du drilled mig, fordi engang, som Barn,
Jeg havde havt Kong Erik kiær. Du meente,
Der skiulte sig maaskee endnu en Gnist
Af gammel Ømhed for ham i mit Hierte; —
Hvis der — hvad jeg i Sandhed ikke veed —
I Aften ulmet har en saadan Gnist,
Da har hans sidste Fusentasteri
Den ganske slukt; det jeg forsikkrer Dig.

Stig.

O, jeg behøver ingen slig Forsikkring.
I sligt et Forhold taler Øiet, Minen,
Med meer Veltalenhed end Ordet selv;
Og de har begge frikiendt Dig, før Du
Til Forsvar aabned Læben.

Ingeborg (libt krænket).

Jeg har ei
Forsvaret mig; thi der er Intet at
Forsvare.

Stig (omfavner hende).

Ganske vist! Bliv ikke vred!
Du ei behøver Forsvar, og Kong Erik
Kan ei forsvares.

Ingeborg.

Nei! (Venlig) Men dog tilgives?

Stig (alvorlig).

Nei, aldrig!

Ingeborg (undskyldende).

Kiære! sæt Dig i hans Sted!
Han var forelskt.

Stig.

Og det undskylder Du?

Ingeborg.

En slig Medlidenhed Du træffer vist
Hos alle Qvinder. Kan man hade vel
Den, man er yndet af?

Stig.

Og dette Forsvar
Skal, mener Du, jeg tage med for Fyldest?

Ingeborg.

Med Mænd er det en anden Sag.

Stig.

Ret saa!
Nu enes vi: ja ganske vist, med Mænd
Er det en anden Sag. Og hør mig nu!
Du veed, din Stig er ingen hidsig Yngling,
Ei nogen egensindig, starblind Daare,
Der offrer strax det Bedste, Livet har,
Blot for at tilfredsstille Harm og Hævn.
Jeg hader Erik ei for denne Daad;
Jeg kiender ham med samt hans Drengeluner.

Din Stolthed, Reenhed, din Uskyldighed,
Din Kraft — har viist hans Vankelmod tilbage;
Ydmyget stod han for Dig ganske vist.
Men jeg — ydmyget staaer for hele Verden.
See, jeg er Mand og Kriger, Rigets Marsk,
Og jeg kan ikke taale denne Skam.

Ingeborg.

Vi nødes dog vel til at taale den.
Han er din Konge!

Stig.

Jeg er Riddersmand,
Af Byrd saa gammel og saa god som han,
Og — næst ham selv — den Ypperste for Riget.
Skialm Hvides Skiold er hvidt; det væmmes ved
At vorde plettet; vexelsidige Pligter
Os sammenbandt; men han har Baandet løst,
Og ingen Pligt mig binder meer til ham.

Ingeborg.

Hvad har Du da isinde?

Stig.

Ingeborg!
Uagtet Du har Kiærlighed til mig,
Bedrøved det Dig sikkert at forlade
Dit kiære Norge.

Ingeborg.

Qvinden følger gierne
Sin Mand, og seer sin Lykke kun i hans.

Stig.

Maaskee skal snart din Husbond følge Dig,
Og vælge sig dit Fædreland til Hiem.

Ingeborg.

Og denne Borg, som Du har smykt saa vakkert
Til min Modtagelse?

Stig.

Det koster mig
Ei Lidet at forlade den; men Pynten

Jens Grand.
Tilfældigviis,
Da nys jeg Galgebakken red forbi,
Hvor Bøddelen halshugged to Forvovne,
Der spotted Gud og Kongen, Lov og Sæder.

Kongen (streng).
Det skal ei blive derved!

Jens Grand (sagte).
Hvor forandret!
(Høit.)
Med Lov man bygger Landet, men med Straf
Kan man kun bygge Lov; thi ene Straffen
Forvolder Skræk, og uden Skræk for Død
Kan ingen Niding aves.

Kongen.
Ganske rigtig!

Jens Grand.
Tillader Eders Naade mig i Korthed
Jer at meddele, hvad mig vigtigt er,
Og Eder ikke mindre?

Kongen.
Meget gierne!
Jeg ynder Korthed.

Jens Grand.
Men i Alt dog ei?
Exempli gratia: langt Liv, — det ønsker
Sædvanlig Konger sig som Betlere.

Kongen.
I vil maaskee advare mig mod Snigmord?

Jens Grand.
Ei altid Mord'ren sniger sig paa Sti;
Fleer sammenrotte sig paa Landevei
Forvovne tidt; — og Ridderskaren, Herre!
Skiøndt ei den sniger sig til natlig Færd,
Kan være farlig nok.

Kongen.
Og Munkeskaren
I Klostrene?

Jens Grand.
Jeg veed, I troer mig ei;
I tvivler om, at Hiertet driver mig
Til noget ydmygt, underdanigt Skridt;
I tvivler om min Ærlighed, Herr Konge!
Ret er den første Tvivl, men ei den sidste.
Jeg kommer ikke som personlig Ven;
Jeg kommer ikke blot for Eders Skyld;
Men Klogskab byder ofte tvende Magter
At holde sammen troe til fælleds Tarv,
Om end ei Kiærlighed forened' dem.

Kongen (haanlig).
Ha — tvende Magter!

Jens Grand.
Det bedrøver mig,
At krænke Jer Ømfindtlighed; men, Herre,
Saa er det. Vi vil her ei undersøge,
Hvorledes Hver er kommen til sin Magt,
Nok, Magten er der. Og det blev ei derved;
Thi Herrestanden eier ogsaa Magt.
Tre Magter kives i det lille Land, —
Hvad Under, at det ud gaaer over Landet?

Kongen (sukker).
Det arme Land!

Jens Grand.
Hvis I vil redde Danmark,
Saa slut Jer til den bedre Deel. I staaer
Imellem Herremænd og Klerkerne:
Med Herrestanden kan ei sluttes Fred,
Mindst nu, da I fik Marsken til Jer Fiende;
Og neppe vil de To's Henrettelse,
Skiøndt billig efter Guds, Naturens Ret,
Jer skaffe Venner iblandt Ridderne.

Kongen.

Nei — neppe!

Jens Grand.

Den Vei altsaa kan ei gaaes
Til Eders Frelse; aaben derimod
Er Eder end den Anden. Geistligheden
Staaer mellem Kongen og de vilde Riddere;
Den Magt, som vinder os, bli'er dobbelt mægtig,
Og overvinder altsaa let den Tredie.
At hiælpe Kongen, ligger Kirken nærmest,
Naar ei den trues selv med Undergang;
De Tvistigheder, som den øved mod Jer,
Var Livsforsvar, Nødværge. Hold med os,
Giv os vor Ret, skiænk Korset Værdighed,
Saa vaier det med Seir i Eders Banner.

Kongen.

Ved Kirken mener I naturligviis
Jer selv, Jens Grand! Hvad skal jeg giøre for Jer?

Jens Grand.

Hvis jeg skal hiælpe Jer med Kirkens Magt,
Saa maa jeg ogsaa være Magtens Herre.
Giør mig til Ærkebisp i Lund! saa giør
Jeg Eder til en uantastet Konge.
Det pavelige Bifald skal jeg skaffe!

Kongen.

Ha, slap det der ud? Lund har Ærkebisp;
Han skal ei sættes af for Eders Skyld;
Han skal berøves ei sin Bispestav,
Før Døden kommer.

Jens Grand
(med et lumskt Blik paa Kongen).

Døden kunde komme
Til Erik, — røve ham sit Kongespir!

Kongen.

Det har ei Nød, jeg frygter ingen Trubsel!
I taler om to Magter uden mig?

Den Tredie glemmer I, den allerbedste.
Er jeg blot Ridderkonge? Munkedrot?
Nei, jeg er Folkekonge. Ved Guds Blod!
Jeg vorde vil mit Folk en ærlig Konge,
Indsætte det i sine Rettigheder,
Som Geistlighed og Ridderskab har ranet.
Nys jubled Folket ved to Stimænds Død,
Da Bødd'len sønderbrød misbrugte Vaaben;
Det juble skal igien!

Jens Grand (kold og rolig).

Jeg har ei meer
At sige Kongen. Jeg har varet ham,
Men han foragter Varselet; det vil
Maaskee fortryde ham. — Guds Fred, Kong Erik!

(Gier Korsets Tegn og gaaer.)

Kongen (alene).

Hovmodige! Der mangler andet ei:
Jeg skulde giøre Dig til Skolemester
For mine Handlinger, og som et Barn
Gaae i dit Ledebaand? Nei aldrig, aldrig!
Før miste Land og Rige, Livet selv,
End tære paa et usselt Skin af Liv.

(Han synker hen i Tanker og siger derpaa bevæget:)

Saa stander da Kongen forladt og ene,
Udsat for Stormenes Kæmpekast,
Som Eeg i Krattet — men uden Grene,
Som Skib paa Havet — men uden Mast!
Men mit Træ, Du stammer dog ned fra Skiold,
I Skibets Planker er kraftig Hold,
Det trodser Munkenes List og Riddernes Vold.

To Grene, som skiærmed for Storm i Skyggen,
Forfriske mig ei meer under Løvets Hang:
Marsk Stig og Reinmar vende mig Ryggen,
Og begge dog de frelste mit Liv engang.

Saa ustadigt er Menneskets Sind!
Det dreier sig for den mindste Vind;
Det falmer snelt, som Møernes Rosenkind!

Og hvi forsvinder min Morgenrøde
Saa brat for den hede, den lumre Dag?
Hvad syndede jeg svart? Hvad er min Brøde?
I Qvindernes Skiønhed jeg fandt Behag.
Vel leged jeg med dem; — o Elskovstant!
Min Ungdom saa mangt et Hierte vandt;
Men hvad mit Hierte søgte, det aldrig Hiertet fandt!

Saa sidder en Fisker ved Klippernes Haller
Og kaster i Havet ud sit Næt,
Men fanger kun — tomme Muslingskaller,
Til Armen ham synker mødig og træt.
Saa Fuglefængeren ganger paa Jagt:
Kun Spurven paa Veien har Lykken ham bragt;
Sig Agerhønen fierner med Vingen udstrakt.

Dog ikke jeg meer vil forgiæves sukke,
Beherske jeg mig lader ei svagt, som Barn;
Ei Lykken skal reent mig sin Dør tillukke;
Jeg kaster ei bort mine Jægergarn.
Som Mand vil jeg leve, vil virke som Mand,
Ophiælpe Bondens og Borgerens Stand,
Og knække Munkens og Ridderens Mod — hvis jeg kan!!

(Gaaer.)

Marsk Stigs Borg.

Den forrige Hal.

Stig. Mechtildis.

Stig (møder hende).

Mechtildis, hvordan gaaer det? Nu har Du
Da faaet et Herskab. Gamle Skrog! det giør mig

Halvt ondt for Dig, at paa din Gammelalder
Du Dig skal vænne fra de kiære Vaner;
Til andet Levesæt; ja det er tungt!
Jeg selv, skiøndt yngre, gyser næsten ved
At tænke mig slig pludselig Forandring
I det Sædvanlige. Lad ogsaa Verden
Sig arte som den vil, lad Land og Riger
Omvæltes, — ha, saalænge jeg dog har
Endnu min Krog ved Arnen uforstyrret,
Mig tykkes: Verden staaer ret godt endnu.

Mechtildis.

Frygt ei Forandring, Stig! Den norske Jomfru
Er veltilfreds med Alt. Jeg skiælved som
Et Espeløv og tænkte: nu faaer Du
Da Texten læst, om hvordan Alt er bedre
Deroppe — hvad de kalde det — i Norge. —
Jeg maatte vise hende Huset rundt;
Men hun slog Hænder sammen, raabte Kors!
Og blev saa henrykt over al den Pragt
Og Mageligheb, som hun kaldte det,
At hendes Dadel kun bestod i Frygt
For at hun skulde blive reent forkiælet.

Stig.

Du ynder hende da?

Mechtildis.

Jeg ynder hende?
Det spørger Du? Hvor kan man see det Ansigt,
Og ikke faae det kiært?

Stig.

Saa gik det mig!

Mechtildis.

Hun har to Øine, som er meget smukke,
Naar de staae stille, men begynde de
Først at bevæge sig, saa er det reent galt.

Stig.

Det har jeg ogsaa mærket.

Mechtildis.

Hendes Mund
Er vakker naar hun tier; taler hun,
Saa bli'er man reent „fortiust", som Svensken siger,
Og veed ei ret, om man skal undre sig
Mest over Rosten, eller Tænderne.

Stig.

Ei, gamle Moer, Du taler som en Skiald.

Mechtildis.

Stig Andersøn! jeg blues som en Hund,
Fordi jeg troede slet om Ingeborg.
Der kan man see! man aldrig skal bedømme
Med Strenghed Noget, som man ikke kiender.
Nu gaaer jeg til min vante Dont. Der kommer
Din Fæstemø. Saa see dog munter ud!
Hvad fattes Dig?

Stig.

Slet intet, Gamle! Gaa!
(Hun gaaer.)
Du taler mere viist end selv Du veed:
„Ei strengt bedømme hvad man ikke kiender!"

Ingeborg kommer.

Stig Andersøn!

Stig
(gaaer hende imøde og griber hendes Haand).

Min Brud!

Ingeborg
(seer venligt paa ham).

Forlegne begge!
Det tænkte jeg! Det kan ei andet være
Vel efter sligt et Eventyr.

Stig (afsides).

Hun er
Uskyldig, derpaa giver jeg mit Liv.
(Høit.)
Min Ingeborg! drog jeg Dig ned til Danmark,
For at Du skulde taale slig en Spee?

Ingeborg.

Nu er det taalt, — og overstaaet — og glemt!

Stig (mørk).

Du glemmer snart!

Ingeborg.

Forncærmelser? O ja!
Desbedre husker jeg Velgierninger.

Stig.

For Qvinden er det stundom Dyd, at glemme,
Hvad Last for Manden var, ei at erindre.

Ingeborg.

Man maa beklage, vistnok, Erik Glippings
Barnagtige Letsindighed.

Stig.

Ja — Danmark
Maa man beklage.

Ingeborg.

Men for os, min Ven!
Har denne Daarskab havt maaskee sin Nytte.
Du drilled mig, fordi engang, som Barn,
Jeg havde havt Kong Erik kiær. Du meente,
Der skiulte sig maaskee endnu en Gnist
Af gammel Ømhed for ham i mit Hierte; —
Hvis der — hvad jeg i Sandhed ikke veed —
I Aften ulmet har en saadan Gnist,
Da har hans sidste Fusentasteri
Den ganske slukt; det jeg forsikkrer Dig.

Stig.

O, jeg behøver ingen slig Forsikkring.
I sligt et Forhold taler Øiet, Minen,
Med meer Veltalenhed end Ordet selv;
Og de har begge frikiendt Dig, før Du
Til Forsvar aabned Læben.

Ingeborg (lidt krænket).

Jeg har ei
Forsvaret mig; thi der er Intet at
Forsvare.

Stig (omfavner hende).

Ganske vist! Bliv ikke vred!
Du ei behøver Forsvar, og Kong Erik
Kan ei forsvares.

Ingeborg.

Nei! (Venlig) Men dog tilgives?

Stig (alvorlig).

Nei, aldrig!

Ingeborg (usikvlbig).

Kiære! sæt Dig i hans Sted!
Han var forelskt.

Stig.

Og det undskylder Du?

Ingeborg.

En slig Medlidenhed Du træffer vist
Hos alle Qvinder. Kan man hade vel
Den, man er yndet af?

Stig.

Og dette Forsvar
Skal, mener Du, jeg tage med for Fyldest?

Ingeborg.

Med Mænd er det en anden Sag.

Stig.

Ret saa!
Nu enes vi: ja ganske vist, med Mænd
Er det en anden Sag. Og hør mig nu!
Du veed, din Stig er ingen hidsig Yngling,
Ei nogen egensindig, starblind Daare,
Der offrer strax det Bedste, Livet har,
Blot for at tilfredsstille Harm og Hævn.
Jeg hader Erik ei for denne Daad;
Jeg kiender ham med samt hans Drengeluner.

Din Stolthed, Reenhed, din Uskyldighed,
Din Kraft — har viist hans Vankelmod tilbage;
Ydmyget stod han for Dig ganske vist.
Men jeg — ydmyget staaer for hele Verden.
See, jeg er Mand og Kriger, Rigets Marsk,
Og jeg kan ikke taale denne Skam.

Ingeborg.

Vi nødes dog vel til at taale den.
Han er din Konge!

Stig.

Jeg er Riddersmand,
Af Byrd saa gammel og saa god som han,
Og — næst ham selv — den Ypperste for Riget.
Skialm Hvides Skiold er hvidt; det væmmes ved
At vorde plettet; verelsidige Pligter
Os sammenbandt; men han har Baandet løst,
Og ingen Pligt mig binder meer til ham.

Ingeborg.

Hvad har Du da isinde?

Stig.

Ingeborg!
Uagtet Du har Kiærlighed til mig,
Bedrøved det Dig sikkert at forlade
Dit kiære Norge.

Ingeborg.

Qvinden følger gierne
Sin Mand, og seer sin Lykke kun i hans.

Stig.

Maaskee skal snart din Husbond følge Dig,
Og vælge sig dit Fædreland til Hiem.

Ingeborg.

Og denne Borg, som Du har smykt saa vakkert
Til min Modtagelse?

Stig.

Det koster mig
Ei Lidet at forlade den; men Pynten

Var ei forgiæves. Borgen hilser Dig
Som Marskens Brud. Til Borgkapellet følger
Os Munken.

(Tager en Krands af Væggen.)

Her er Brudekrandsen!

Ingeborg.

Kiære!
Du overrasker mig.

Stig.

Det kommer af
Kong Eriks Overraskelse. — Kom nu!
Følg i Kapellet, og omfavn som Hustru
Din Husbond, der forlader Dig imorgen,
Maaskee kun kort, — maaskee for dette Liv.

Ingeborg.

Hvad hører jeg? O, hellige Maria!

Stig.

Jeg undsagt har Kong Erik, ham udfordret
Paa Liv og Død; jeg haaber, han modtog
Udfordringen.

Ingeborg.

Og hvis han ikke giør det?

Stig.

Saa maa han tvinges til det.

Ingeborg.

Anderson!
Ha, hvilken Fremtid tilbereder Du!

Stig.

Min Handling en nødvendig Følge blev
Af Eriks.

Ingeborg.

O, I altfor stolte Mænd!
Som Alting offre for en indbildt Ære.

Stig.

Den er ei indbildt. Er din Uskyld indbildt?
Din Blu? En Mands Uskyldighed er Æren.

En Ridder kan saa lidt undvære den,
Som Fuglen Vingen og som Brystet Luften.
Tag Æren fra mig, og hvad er jeg da?
En Træl paa Hesten! — Det forstaaer Du ei;
Det skal Du ei forstaae; men Du skal troe,
At jeg forstaaer det.

Ingeborg.

Ak, jeg troer Dig gierne!
Men — seer Dig ile til din Undergang —

Stig.

Du frygter for, at Erik dræber mig?

Ingeborg.

Han er en ridderlig, en tapper Helt.

Stig.

Ha, vilde jeg vel ellers slaaes med ham?

Ingeborg.

Jeg altid før mig troede stærk og dristig, —
Her svigter mig min Dristighed!

Stig.

Fordi
Du har mig kiær, det takker jeg Dig for.
Men lad min Rolighed Dig atter styrke! —
Seer Du ei daglig i dit Fædreland
Den raske Bonde vandre langs en Afgrund
Paa Fieldet, til sin Hiord, sin Mark, sin Eng?
Kun eet forfeilet Skridt — og ned han styrted
I bundløs Kløft, for aldrig meer at see
Guds hellige Lys, den elskelige Sol;
Dog vandrer han saa rolig og saa tryg,
Som Kræmmeren i dette flade Land
Til næste Marked. — Saadan gaaer din Stig.
Frygt ei hans Afgrund! Smyk Dig med din Krands!
Kom atter som min Brud og vord min Viv!
Jeg først forlader Dig som Ægtemand.

(Ingeborg tager Krandsen og seer bedrøvet til Himlen.)

Stig.

Hvi stirrer Du saa stivt hen for Dig, Barn?

Ingeborg.

Jeg tænker paa en gammel Vise, Stig!
Som trøster mig.

Stig.

Hvorledes lyder den?

Ingeborg.

„Ung Ingerlil stod i fremmed Land,
Hun havde sin Fader forladt;
Nu hende forlod hendes Fæstemand,
Da blev det bælmørke Nat!
Men klart i Natten en Stierne stod,
Og lyste fra Skyens Brudd;
I Døden den hende først forlod:
Det var hendes Haab til Gud!“

(Gaaer.)

Stig.

Det er vor Fryd i dette korte Liv:
En liflig Blomst, der knap har skudt sin Knup,
For Ormen lægger strax sit Æg deri.
Hvor lykkelig vi Alle kunde være,
Hvis Erik havde handlet som en Mand!
Hvad hiælper Klynk?

(En Svend kommer.)

Ha, der er Sendebudet,
Med Svar tilbage fra Kong Erik Glipping.

(Svenden rækker Brevet og gaaer paa Marskens Vink.)

Stig (bryder og læser det).

„Den Frækhed, at en Undersaat til Tvekamp
Sin Konge fordrer, sielden fandt sin Lige.
Undsagt mig har Du og dit Liv forbrudt;
Dog skiænker Erik Dig af Naade Livet;
Og dermed er min Giæld til Dig betalt.
Mit Riges Marsk kan ei min Fiende være.

Vil Du dit eget Vel, Stig Andersøn!
Saa tirr ei meer forvovent Kongens Vrede."

(Putter Brevet i Barmen.)

Ved Christi Blod og ved hans hellige Død,
Kong Erik eller jeg maa falde.

Grev **Jakob**, der træder hurtig ind og hører disse Ord.

Ret saa,
Min tappre Ven! det var et ærligt Løfte.
Jeg seer, vi har i Dig en trofast Medhjælp,
Kan stole paa Dig, og det er fornødent;
Thi Sammensværgelsen er fuldt i Gang.
Imorgen Erik Glipping gaaer paa Jagt;
Imorgen Aften leder Ranild Johnsøn
Ham vild. — Der staaer et eensomt Huus i Skoven,
Ei langt fra Finderup, jeg troer et Værtshuus;
Værtinden er af sielden Skiønhed; hun
Har ogsaa lidt af hans Fornærmelser;
Hun skiænker for ham. Han beruser sig
I Viin vel ei, men let i Qvindeblik;
Saa flyver han i Donen som en Kramsfugl.

Stig.

Velan, jeg møder ogsaa med min Flok.
Hans Død er mig af Vigtighed som Dig,
Og meer maaskee; thi jeg har meer at hævne.
Men sværg mig ogsaa nu ved Christi Blod,
At Hævnen Du vil overlade mig!
Thi jeg vil dræbe ham.

Jakob.

Jeg lover det!
Jeg skylder Dig den Fyldestgiørelse.
Farvel saalænge! — Du har Bryllup, seer jeg.
Jeg mødte Chordreng, Kiærterne bli'er tændt,
Nu skal der synges, Røgekarret dufter.
Det er ei Fest for mig. Fornøi Dig godt
I Aften, Stig! Imorgen Aften først

Fornøies Jakob. Da skal ogsaa synges;
Som Munke komme vi formummede,
Berede ham til Død med Bøn og Sang.
Det er jo christeligt, det kan han fordre;
Thi selv min Fiende skylder jeg sin Ret.
(Gaaer.)

Stig (ene).

Ja! selv min Fiende skylder jeg sin Ret.
Og den skal Erik faae, den skal han faae.
Det glæder mig, at jeg endnu som Fiende
Kan komme ham til Hjælp i Nødens Stund.
Naar disse Mordere hidsnige sig,
Som mørke Jordenskyer med lumske Lyn,
Da kommer jeg som Storm, — adsplitter dem,
Omringer ham med mine stærke Skarer
Og redder ham; men til en Kamp med mig.
Han er ei Niding, jeg har ofte seet
Heimodigheden i hans Kongeblik,
Og ei han nægte vil sin Redningsmand,
Hvad han din Brudgom nægted, Ingeborg!
(Ingeborg træder ind ad Døren som Brud med Slør og Krands, men bliver staaende i Baggrunden.)
Der kommer hun! Ei som Valkyrie;
En venlig Engel ligner hun fra Himlen,
Der nedsteg for at glæde mig paa Jorden.
Bli'er denne Glæde lang mig? bli'er den kort?
Skee Herrens Villie! Flygtig eller lang —
Den længste Fryd er dog engang forbi,
Den korte sød, endskiøndt den kun var kort!
(Han gaaer hen og omfavner sin Brud.)

Femte Handling.

Et afsides Sted i Skoven.

Marsk Stig med endeel Riddere.

Stig.

mine Venner! maae I tøve lidt,
øre hvad jeg har at sige Ier,
i os blande med de Andres Hob.
jielder blodig Straf paa Erik Glipping;
har, paa een og anden Maade, til
ellig Tid, fornærmet Eder alle;
il I hævne.

En Ridder.

Vi vil følge Dig.
ende Dig som en retfærdig Mand;
Du kan være Hovedmanden for,
'an vi være Hielpemidler til.

Stig.

Tænkemaade just jeg ønsker her.
af Halland har en Bande hvervet
ibdersmænd, der alle hade Kongen,
e vil myrde ham. Jeg selv blev dragen
te Samfund, før jeg vidste det; —
iøndt jeg Intet hader meer end Mord,
naatte holde gode Miner dog
Morderne, for ikke selv at myrdes.

Ridderen.

il ei Eriks Drab?

Stig.

Jeg vil hans Drab,
Men ei hans Mord; og jeg vil ei engang
Bestemt hans Drab; hvis Døden kaarer mig,
Saa maa, for mig, Kong Erik gierne leve.

Ridderen.

Jeg ei forstaaer Dig.

Stig.

Erik Glipping har
Fraranet mig min Fæstemø, da hun
Fra Norge reiste, ladet hende bringe
Om Natten til et Fangetaarn i Skoven,
Og hende der besøgt, — og uden Vidner.
For Gud, for mig, for Sandhed staaer hun reen;
Men det veed Verden ei; — jeg staaer beskæmmet.

Ridderen.

Kun Eriks Død udsletter denne Skam!
Af slig Forsmædelse leed fleer end Du.

Stig.

Jeg hævner mig ei blot, jeg hævner Fleer!
Jeg veed det, og det styrker til Bedriften.

En anden Ridder.

En Tvekamp med ham er det blot, Du ønsker?

Stig.

Jeg har udfordret ham, men fik til Svar
Foragt og Trudsel kun; thi maa han tvinges.

Første Ridder.

Godt! vi skal tvinge ham.

Stig.

Men frelse ham
Fra Morderne. Jeg vil kun drage Sværd
Mod Erik, naar han kan forsvare sig.
Og falder jeg for ham i denne Kamp,
Hvad let kan skee; thi han er ti Aar yngre
Og, som en øvet Ridder i Turnering,
I Fægtekunst mig muligt overlegen; —

Saa maae I, som et ærligt, sikkert Leide,
Ledsage Kongen hiem.

Alle Ridderne.

Det love vi!

Stig.

Men ogsaa maae I love helligt mig,
Ei lumskt at overfalde Morderne.
Frivilligt eller tvungen — ligemeget!
Jeg indgik Forbund med dem, gav mit Ord;
Min Ære kræver og min Ærlighed,
Ei at forraade dem. Lad dem bortflye!
Lad Erik siden handle som han vil,
Og lad dem hytte sig saagodt de kan!
Han reddes skal af Fælden, der blev opstilt;
Men de skal ikke lokkes selv i Fælden.

Alle.

Det love vi!

Stig.

Nu Haand paa Værket lagt!
Til Hest igien og ind ad Skoven til.

(Alle gaae.)

Et andet Sted i Skoven.

Grev Jakob med Følge.

Jakob.

I mindre Flokke maae vi samles først
Ved Finderup, for Opsigt ei at vække.

En Svend (kommer).

Herr Greve! Vi har mødt en selsom Fant!
En Fremmed — Tydsker udentvivl — en Ridder
Af Klædedragt; han spørger ivrigt efter
Marsk Stig.

Jakob.

Er han af vore Folk? Veed han
Vort Løsen?

Svenden.

Nei.

Jakob.

Og spørger ivrigt efter
Marsk Stig?

Svenden.

Ja, Herre!

Jakob.

Skynd Dig, bring ham hid!

Reinmar von Zweter bringes hid.

Jakob.

Hvad vil I os?

Reinmar.

Er I Marsk Stig?

Jakob.

I kiender
Mig ikke?

Reinmar.

Nei.

Jakob.

Først sig mig, hvem er I!

Reinmar.

Reinmar von Zweter, Kongens Reisefælle.

Jakob.

Ha! I er Erik Glippings splinterny,
Formodentlig trofaste Ven?

Reinmar.

Det er jeg.

Jakob.

Og søger Marsken her? Stig Andersøn?

Reinmar.

Man sagde mig, at han drog denne Vei,
Da ved hans Borg jeg lod mig melde hos ham.

Jakob.

Velan, hvad vil I mig? Jeg er Marsk Stig.

Reinmar.

Herr Marsk! Jeg mærker nok paa alle Ting,
At Noget er i Giære mod Kong Erik.
Han har forløbet sig, fornærmet Jer
Med en letsindig Overilelse,
Men ei beskæmmet Jer — saasandt Gud lever!
Jeg kiender ham, han er ei fri for Feil,
Men lumsk Forstillelse var aldrig hans. —
Tilgiv! — I har en ærlig Ven i ham,
Da, mens han lever, han har een i Jer,
Og Danmark har to Støtter i Jer begge.

Jakob.

Hans Blod kan kun forsone mig.

Reinmar.

Hvis Blod
Forsone skal, og hvis I troer en Tvekamp
Bevidne maa Jer Vivs Uskyldighed
Og Kongens, — Vel! jeg æsker Jer til Tvekamp!
Erik er Konge, Kongen kan ei kæmpe
Mod Undersaatten; men det saae man tidt,
At Trediemand paatog sig Andens Kamp.
Jeg vidner om, at Eders Viv forlod
Kong Erik uden Skam, — som hendes Ridder.
Saa lad os kæmpe strax i Herrens Navn!
Lad Himlen selv afgiøre denne Trætte!
Een af os falde, ligemeget hvilken;
Men Danmark mister derfor ei sin Konge.

Jakob.

I er en ærlig Karl! Vel, lad os kæmpe!

(De fægte med hinanden. Reinmar saares dødeligt og falder.)

Jakob.

I tabte! — Det er klart, at Retten er
Paa vores Side.

Arved Bengtson (til Reinmar).

Taabelige Vovhals!
Viid, at den Ridder, som Du kæmped med,
Var —

Jakob.

Hold din Mund og lad ham døe i Ro!

(Reinmar døer.)

Jakob.

Det var en ærlig Karl! — En Fiante sagtens,
Men har dog ei fortient, Du spotter ham.
Lad ham i Graven tage med den Trøst,
At han har stundet til det rette Maal.
Hvad blev der vel af Verdens bedste Helte,
Hvis ei de døde født i denne Tro? —
Begraver ham! Og saa til Finderup!

(Reinmar bæres bort, Alle ile afsted.)

I Skoven ikke langt fra Finderup.

Et lidet Værtshuus i Baggrunden; til den ene Side et Bord og en Bank, under et stort Træ. Et Hjul staaer opstillet ved Huusdøren.

Kongen. Ranild Johnson.

Ranild.

Vi har forvildet os. Jeg skammer mig,
At jeg, som burde kiende Skoven dog —

Kongen (leer).

Som Overjægermester!

Ranild.

Ikke bedre —

Kongen.

Forstaaer dit Embed? — Skam Dig ikke derfor,
Du finder mange dine Lige, Ranild!

Ranild.

Den danske Skov er altfor vild og stor.

Kongen (altid munter).

Den danske Skov bli'er mindre nok engang.
Naar de tilbede først det Nyttige, —
Og der er ingen Afgud, som jo Verden
Tid efter anden dyrker, — tro Du mig,
Da flygter Egen for det lille Straa.

Ranild.

Jeg ei begriber —

Kongen.

Hvordan Du løb Surr
Af Veien? Det skal jeg fortælle Dig:
Du saae ved Nabveren for dybt i Kruset.
Mig smagte selv ret godt den gamle Viin;
Og skiøndt jeg skiælner Høire grant fra Venstre —
(Det giør Du ei engang naar Du er ædru),
Er jeg dog munter; og det vil jeg være
Herefter. Jeg er kied af Følsomheden,
Den leder dog til ingenting.

Ranild
(som om han opdagede det nu).

Der staaer
Et Skovhuus! — Under Træet Bord og Bænk.

Kongen.

Saa er vi komne, som det lader, dog
Til Mennesker igien. — Jeg liber godt
Et saadant Eventyr, en slig Forvilden
Fra Sværmen, Hoffet, Glandsen, Smigren, fra
Bekymringen, fra det Sædvanlige;
Fra Tyendet, som altid varter op —
Fra Hesten — selv fra Hunden. — Ranild Johnsøn
Har jeg dog end; — hvad mangler der mig da?

Ranild.

I smigrer for mig paa en egen Maade.

Kongen.

Jeg er dog bleven træt af denne Løben
Omkring i Krattet; af at støde mig

Hvert Cieblik paa disse nøgne Rødder,
Af denne Strid med Grensvær og med Buske.
Jeg vil et Cieblik hensætte mig
Paa Bænken der. Den har vel intet Rygstød,
Men Træet selv er prægtig Stolerng.

(Han sætter sig.)

Bank hist paa Døren, faae Besked om Veien!

Ranild

(ængstlig, afsides i Forgrunden).

Jeg ei forstaaer mig paa mig selv! Det har
Jeg aldrig giort; jeg veed ei hvad jeg vil.
Nu, da jeg skal forraade ham, nu svulmer
Mig Hiertet, som det sprang itu i Barmen.
Jakob af Halland tvang mig til min Brøde!
Og staaer jeg Sammensværgelsen ei bi,
Saa koster det mit eget Liv.

(Seer paa Kongen.)

Han sover! —
Letsindige! Ja ja, letsindig er han.
Nu kunde let man dræbe ham; — men Gud
Bevare mig!

(Han gaaer hen i Tanker og støtter sig, for at hvile, til det store Hiul, der staaer opstillet ved Døren.)

Hiulmanden kommer ud af Værtshuset.

Hiulmanden.

Aa, med Tilladelse, min gode Herre!
Jeg skulde ha'e det Hiul, som der I læner
Jer Ryggen til.

Ranild

(uden at røre sig af Stedet).

Hvad er det for et Hiul?
Hvo kiører med saa store Vogne her?

Hiulmanden.

Den Stakkel, der skal kiøres bort paa det, —
Han kommer ikke langt.

Ranild.

Hvem er I?

Hiulmanden.

Hiulmand!

Jeg triller, med min Dreng, kun dette Hiul
Til Vangeledet; — og der kommer Manden,
Som har bestilt det, for at hente det.

Ranild.

Hvem mener I ved Manden?

Hiulmanden.

Mestermanden!

Som steile skal paa det den arme Synder.

Ranild

(springer fra Hiulet, som om det brændte ham).

Afskyeligt!

Hiulmanden (leer).

Det giør mig ondt, min Herre!
At I har viet Hiulet ind. Men det
Er ganske nyt, — det siger ingenting.
Farvel og bliv ei vred! Det var ei min Skyld!

(Triller Hiulet bort.)

Ranild (søger at fatte sig).

Ha, hvilken Feighed! Hvilket Drømmeri!
Paa Steilen bringer mig min Handling ei,
Naar den er kiæk og stunder til sit Maal.
Det er kun Feigheden, som jeg maa frygte.

Kongen

(vaagner og springer op).

En hæslig Drøm!

Ranild.

Har Eders Naade drømt?

Kongen (stirrer hen for sig).

Der er ei noget Elskovseventyr,
Af alle dem, som man bebreider mig
(Skiøndt mange vistnok dadelværdige),
Undtagen Eet — som egentlig mig græmmer,
Som tynger mig Samvittigheden!

Ranild
(med paatagen Munterhed).
Eet? —
Af Gud! Gid Ranild Johnsøn slap saa let!

Kongen (grublende).
Det var en deilig Mø, som jeg bedrog.

Ranild.
Bedrog?

Kongen.
Til Kiærlighed.

Ranild.
Den følte hun
Frivillig for Jer vist.

Kongen.
Hun blev ved mig
Ulykkelig. — Uskyldighedens Tab
Den Arme bragte til Fortvivlelse.
Og aldrig vandrer jeg en Aa forbi,
Hvor Pilens Grene ned i Vandet hænge,
Før jeg maa tænke paa den stakkels Gundvar,
Der drukned sig en deilig Maanskinsnat
I Gudenaa.

Ranild.
Det skulde hun ladt være!
Det var en daarlig Overilelse;
Hun selv var i sin slette Skiæbne Skyld.
I havde sørget nok for hendes Fremtid.

Kongen.
Der gives, Ranild! et Slags Sværmeri,
Fiint, yndigt som Aurikle ns Blomsterstøv, —
Som Du ei kiender; — jeg har næsten glemt det.
Men Gundvar viser stundom mig i Drømme
Sit Dødninganſigt, som jeg hende saae,
Da draget op af Bølgen hendes Liig
Paa Græsset laa, strakt i Violerne.

Agnete kommer ud af Huset med en Kande Viin og to Bægere, som hun sætter paa Bordet.

Ranild.

Der kommer vor Værtinde! byder os
En Lædskedrik. Hun har vel hørt, vi kom,
Og bringer os, hvad vi behøve, før vi
Forlange det. — Det er 'en deilig Qvinde.

Kongen.

Det lader til det. — Drik og skynd Dig flux
Paa Bakken op, og blæs af alle Kræfter,
At Følget høre kan dit Giallerhorn.

Ranild.

I vil dog ei, jeg blæse skal som Heimdal?

Kongen.

Blæs! Saa giør Du dog Nytte med din Blæst.
Jeg længes efter Eventyrets Ende.

Ranild.

Ulykkelige Konge! det faaer Ende
Før selv Du aner det; ak, altfor tidligt!

(Gaaer.)

Kongen

(til Agnete, som nærmer sig).

God Aften, smukke Barn! Er Du Værtinden
I dette Skovhuus?

Agnete (neier).

Eders Naade, ja!

Kongen.

Du kiender mig?

Agnete.

Hvo kiender ikke Kongen?

Kongen.

Saa lad mig ogsaa kiende Dig! Kom mig
Lidt nærmere! Mit Syn er noget kort.
Min Kammermester siger, Du er deilig.
Saa velskabt Qvinde paa saa eensomt Sted?
Det aldrig gaaer naturligt til. Du er

En Ellepige vist, — men af de gode;
Du er ei huul, naar Du mig vender Ryggen.

Agnete (rækker ham et Bæger).

Jeg bringer Eder her et Bæger Viin;
I trænger til at læskes efter Jagten.

Kongen.

Ak! Livet, Barn, er en forgiæves Jagt. —
At læskes? — Ja! Men Vinen drak jeg nys;
Hvis Du vil læske mig, giv mig et Kys!
Vend Dig ei bort! Hvi skiuler Du dit Ansigt?

Agnete.

Hvad Kongen ønsker, bør hans Undersaat
Ei nægte ham — i Tugt og Ærbarhed.

Kongen (smilende).

Forstaaer sig!
(Vil kysse hende, men da han kommer hende nær og seer ret paa hende, viger han tilbage og siger forfærdet.)
Christ Maria!

Agnete (leer).

Seer jeg da
Saa hæslig ud, at I bli'er bange for mig?

Kongen.

Nei! Du er deilig; — altfor deilig — ligner
En anden Skiønhed, — som ei meer er skiøn!

Agnete.

I mener Gundvar vist, min stakkels Søster?

Kongen.

Du? Alle gode Helgne — hendes Søster!

Agnete (munter).

Bryd Eder ei om det! I troer maaskee,
Jeg hader Jer, fordi I lokked Gundvar?
Nei, Eders Naade! jeg har meer Forstand.
Den gode Gundvar var en stakkels Tosse!
Det skulde været mig, — jeg havde vist
Ei druknet mig for det. — Smag nu min Viin!

Kongen.

Du smiler til mig, men Du smiler fælt.

Agnete.

I er en Skielm, Herr Konge! Bliv ei vred!
Jeg er en Landsbypige, jeg forstaaer
Mig ei paa Hoffets Høviskhed; — dog høre
Vi her i Eensomheden Eet og Andet;
Og jeg har Meget hørt, fra den Tid af
I daared Gundvar. Ganske nylig har
I atter været jo paa Spil, Kong Erik!
Hos Marskens Hustru.

Kongen.

Jeg forsikkrer Dig,
Hun er uskyldig.

Agnete (leer).

Som min Søster Gundvar;
Ei sandt? Drik nu!

Kongen.

Jeg drikker ei din Viin.
Du stirrer paa mig som et Spøgelse.
Est Du ei Gundvar selv, der kommer for
At varsle mig?

Agnete.

O, hvilken Overtro!
I vrager Vinen?

(Seer ud af Scenen.)

Der er Ranild Johnsøn
Tilbage; han har hidblæst sine Venner.
Hans Kinder, synes mig, er lagt paa Blegen,
Fra sidst han var her. — I vil ikke smage
Min Viin?

Kongen.

Din Gift!

Agnete.

Saa faaer I neppe Viin
At smage meer. God Nat, Kong Erik Glipping!

Nu falder Vingen snart af Sommerfuglen;
Nu er den smukke lyse Dag forbi;
Den var kun kort, skiøndt en Skiærsommerdag;
Ufrugtbar, skiøndt den ikke mangled Sol;
Men Regnen mangled af et trofast Hierte,
Og uden den kan ingen Blomster trives!
Dog — til en Gravkrands findes vel en Blomst!

(Hun gaaer ind i Huset.)

Ranild (kommer fortvivlet).

Min Konge — red Jer, mens det end er Tid!

(Vrider sine Hænder.)

Ak, hellige Jomfru! Det er alt forsilde.
Omringt er Huset — Eders Hest opdaget.
Maaskee kan I dog smutte bort endnu —
Og skiule Jer — hist i den Høstak der!

Kongen.

Elendige! hvor vover Du at giøre
Din Konge slige Forslag? Smutte bort!

Ranild.

Fra Døden!

Kongen.

Lad den komme! Den skal finde
Mig som i Livet.

Ranild (græder).

Jeg Ulykkelige!
Man har forført — bedraget — tvunget mig.

(Kaster sig fortvivlet paa Knæ.)

Tilgiv mig! — I, som var saa god imod mig!
O Gud, det knuser mig.

Kongen.

Du har forraadt mig?

Ranild.

Man har betient sig af min Svaghed, Herre!
Min flygtige Vrede! — Hiertet er ei ondt
I mig, det jeg forsikkrer Jer. — O fly!
Jeg selv skal hiælpe Jer.

Kongen.

Du falske Niding!

kiændsel, som Du hiælper til mit Mord.

Ranild.

iine Taarer!

Kongen.

Ja, Du græder godt!

Uskyld saae din Graad, da vilde den

er altid staae med tørre Øine. —

mine Mordere!

Ranild.

O, der er Mange.

af Halland fører dem.

Kongen.

Det tænkte

ok.

Ranild.

Marsk Stig!

Kongen.

Der lyver Du igien.

Ranild.

jeg løi! — Som Munke komme de;

r er ogsaa Munke mellem dem.

nge Requiem; Jert Requiem.

ndre hid, som til Begravelse.

e føre de i Toget med;

Eders Kiste, Herre!

(Man hører Sang udenfor.)

Kongen.

Vel betænkt!

loget Noget! tænke de; det er

Lindste man kan give Den, man røver

v og Rige.

Ranild.

Mig befalte de

berede Jer paa dette Tog,

Som en sædvanlig Jordefærd, fra Klostret
Til Kirkegaarden.

Kongen.

Godt!

Ranild.

O, skiul Jer, Herre!

Kongen (drager sit Sværd).

Viig fra mig, Satan! Eller dette Sværd
Skal jage Dig til Helved.

Ranild.

O, mit Hierte!
Jeg holder det ei ud; — jeg laa paa Hiulet,
Jeg forudseer min græsselige Skiæbne.
Jeg flyer som Kain, men jeg undflyer ei
Den fæle Steile, skiøndt den staaer saa stille.

(Flyer.)

(De Sammensvorne komme langsomt i Sørgetog, med sorte Munkekapper over Harnisterne og Hætter over Hielmene. De synge Requiem og omringe Kongen i en Halvkreds.)

Kongen
(med det dragne Sværd i Haand).

Her stander altsaa Liget, — som endnu
Kan tale; — her staaer Spøgelset, som alt
Før Døden med sit Blik forfærder Jer.
Thi hvis ei Munkehætten skiulte feigt
Hvert Ansigt, læste jeg den blege Skræk
I mangen end ei reent forhærdet Synders,
Der lod sig lokke til Misgierningen
Af Ham derhenne, med den lille Siæl.

(Peger paa Grev Jakob.)

(Grev Jakob kaster Munkekappen og drager sit Sværd; de Andre giøre ligesaa.)

Kongen.

Min egen Jordefærd oplever jeg;
Og holder ved min Henfart Talen selv.
Dog ingen Sørgetale! Nei ved Himlen!
Men Sorg vil som et kulsort Tæppe bredes,
Naar jeg er død, ei over denne Kiste;
Men over Danmark; Angst og Anger snart

Vil væve Tæppet; Skam vil dyppe det
I Nattens Farver, og mit Folk vil græde,
Naar man opdager dette Kongemord.
Saa støder til! Her staaer jeg! — Dvæler I?
O, saa blev ikke Troskabsfunken slukt
I hvert et Bryst, som dækkes haardt af Staal;
Saa har jeg Venner iblandt Fienderne.
Saa vender Eders Glavind kiækt mod Ham,
Den Niding, som forførte Jer. — Jeg selv
Vil giøre første Skridt.

(Han hugger ind paa Jakob af Halland.)

Jakob.

Til Graven, Erik!

(Han raaber til de Andre, medens han fægter med Kongen.)

Nu mindes Eders Eed, og lader Jer
Som svage Børn ei daares af hans Ord!

(Kongen omringes og støtes ned.)

Marsk Stig styrter ind med sin Skare.

Stig.

Til Hiælp! Til Hiælp! Beskytter, redder Kongen!

(De Sammensvorne flye, Kong Erik bringes frem paa Stueplabsen.)

Stig (griber Kongens Haand).

O, han er myrdet og jeg kom for silde!

(Kongen lægges ned.)

Unyttig var min List, og min Bedrift
Vil staae i Krøniken som Brændemærke.
Hvad hiælper her Undskyldning? Man vil troe,
Jeg lyver! — Men min Stolthed er ei dræbt;
Den ei nedlader sig til Selvforsvar.
Jeg skylder Ingen Regnskab uden Dig;
Lad dem miskiende mig, fordømme mig;
Jeg iler fra et opbragt Fædreland
Til Norges Field, og er igien mig selv.

(Betragter Kongen.)

Her gik der meget Godt tilgrunde, for
Et altfor sandseligt, blødt Sværmeri.

Hvad havde Erik været for os Mænd,
Hvis Qvindeskienhed ei ham havde daaret!
En ægte Ridder, et oprigtigt Hierte,
Et flegtigt Hoved — og en Folkeven!

(Knæler og griber Eriks Haand.)

Far hen i Fred! — O, Erik! havde Du
Dog levet blot endnu et Øieblik,
At høre Sandheden. Alverden maatte
Da gierne troe om Stig, han var en Morder,
Naar Du ei troede det!

Erik

(aabner Øiet, smiler til ham, trykker hans Haand og siger venligt).

Jeg troer det ei!

(Døer.)

Dronning Margareta.

Tragødie i 5 Handlinger.

(1833.)

Personerne.

Dronning Margareta.
Kirsten, } hendes Jomfruer.
Ingeborg, }
Anders Mogensen, Abbed i Sorø.
Ivar Lykke, Marsk.
Albrecht af Mecklenborg, afsat Sveakonge.
Ragnhild Jonsdatter, en norsk Bondekone.
Oluf, hendes Søn.
Rudolf, forhen Bisp i Skara.
Grev Otto af Rupin.
Grev Geert af Holsteen.
Biggo Moltke, } danske Riddere.
Breide Limbek, }
Hans Abildgaard, }
Steen Bengtsen, }
En Drost.
Hans, } Drabanter.
Erik, }
Henning Podebusk.
Fikke Norby.
Algot Magnussen.
Dronningens Hofnar.
Almue, Hoffolk, Drabanter.

Handlingen foregaaer i Sorø, Aar 1388.

Første Handling.

En liden Hal i Dronningens Gaard.

Jomfru **Kirsten**. Jomfru **Ingeborg**.

Kirsten.

Est Du nu ikke glad, min Ingeborg!
At Du est bleven Frøken hos Margreta,
Vor store Dronning?

Ingeborg.

Kiære Jomfru Kirsten!
I æsker min Fortrolighed, og I
Fortiener den; saa vil jeg skrifte frit,
At jeg var gladere tilforn i Norge.

Kirsten.

Men det begriber jeg aldeles ikke!
Din kiære Fader fulgte Dig herned
Til Danmark; her er alle dine Frænder.

Ingeborg.

Men ikke mine Fielde, mine Fosse,
Min Graneskov.

Kirsten.

Er Bøgeskoven ei,
Som krandser Søens Bredder ved det skiønne
Det muntre Sorø, meget smukkere?

Ingeborg.

Vel smuk! Her er særdeles vakkert her,
Det kan ei nægtes; men det er saa smaat,

Saa fladt, — eensformigt, uden Dristighed.
Min Graneskov var meer høitidelig.

Kirsten (smilende).

Og Biørn og Ulv var Dig vel mere kiær,
End Køer og Lam?

Ingeborg.

Ja, det er da naturligt!

Kirsten.

Naturligt? Dyr, som bringe Skræk og Fare
Til ingen Nytte?

Ingeborg.

Skrækken kildrer; Faren
Fremkalder Modet, som betvinger den.

Kirsten.

Ja ja! Saaledes høres altid Normænd
Og norske Gienter; men de foretrække
Tilsidst dog Siælland for den golde Klippe.

Ingeborg.

Det vil jeg aldrig. — Og nu Eders Bønder,
De stakkels Trælle; vil I ligne dem
Med Norges Odelsbønder? Adelsmænd
I Vadmelskofter og med lange Skiæg.
Og vore Fiskere —

Kirsten.

Nei, Barn! Nu bliver
Du for nærgaaende. Jeg skulde troe,
At Danerkysten havde Fiskerleier,
Der kunde kappes med den norske Strands.

Ingeborg.

Ja, her er raske Fiskere, det nægter
Jeg ikke; men de er saa stygge.

Kirsten (leer).

Stygge?
Ei alle; her er mange smukke Folk.

Ingeborg.

Du skulde seet en ung og deilig Fisker

kiendte, før jeg drog til Danerhof!
sielden saae jeg ham, men han fortalte,
stammed ned fra Landets gamle Jarler;
var han Fisker slet og ret. Han gav mig
Angelsnor at mede med; den har jeg
nu.

Kirsten.

Han har dog dermed ikke medet
Hierte?

Ingeborg.

Ha, det var en vakker Gut.

Kirsten.

maa Du ogsaa vide lidt Besked
Landets Tilstand her, mit smukke Barn!
hør: Du kommer i en saare vigtig
farlig Stund. Vi er i Krig med Sverrig.

Ingeborg (adspredt).

Sverrig? Er vi det?

Kirsten.

Ja! Med Kong Albrecht,
har fornærmet Dronningen paa fleer
ygelige Maader. Han har sendt
Slibesteen herned, hvorpaa han vilde,
skulde slibe sine Naale; han
kaldt vor Frue, vor Formynderske
g Brogløs; — og — den Uforskammede! —
i hun under Anders Mogensen,
eden her i Sorø, som Du kiender,
gierne taler med den vise Mand, —
Niding skiælder hende Munkedeie.

Ingeborg
(bestandig adspredt, i sine egne Tanker).

maa hun hævne!

Kirsten.

Ja, det skal hun hævne.
Lykken — Lykken er bedragelig.

Ingeborg (sukker).

Ja, ja, det veed jeg!

Kirsten.

Og den skiller os

Tidt pludselig ved vore største Goder.

Ingeborg.

Det har jeg i min Ungdom selv erfaret.

Kirsten.

I Vestergotland møder disse Dage,
Den svenske Marsk Herr Erik Kieldsen Vasa,
Samt Ivar Lykke, Margaretas Marsk,
Den tydske Albrecht. Tydsk jeg kalder ham,
Svensk kan han ikke kaldes; thi han hader
De Svenske; sine Tydskere forærer
Han Rigets Marv og Velstand, og udsuger
Med Skatter Landet, for at lønne dem.
Og naar saa Landets Børn beklage sig,
Saa svarer han dem haanligt paa sin Tydsk:
„Ik kan es bettern nicht, min leue Knecht!"
— Men hører Du, hvad jeg fortæller, Barn?
Mig tykkes, Du est adspredt.

Ingeborg.

Nei, slet ikke.

Du sagde: Lykken er bedragelig.

Kirsten.

Jeg haaber, dennegang den svigter ei.
En Fisker bragte gode Tidender,
En Anden bragte slette; men hvor kan
Man troe en Fisker?

Ingeborg (pludselig opmærksom).

Hvorfor ikke det?

Kirsten.

Han er ei bedre vel end Skipperen,
Og vidt berømt er jo en Skipperløgn.

Ingeborg (ivrig).

Det er Bagvaskelse! En Fisker kan
Saagodt som nogen Anden tale Sandhed.

Kirsten.

Man venter Flaaden hjem endnu idag.
Snart vide vi, hvad end os Mørket skiuler:
Om Margareta Dronning vorde skal
For alle Nordens Riger, eller tabe
Med Sverrige maaskee tillige Norge.

Ingeborg (igien i Tanker).

Det er naturligt, at hun elsker Norge!

Kirsten.

Men, Barn! Du staaer jo som en Drømmerske.

Ingeborg.

Nei, jeg forsikkrer Dig, jeg hørte paa Dig.

Kirsten.

Hvad hørte Du?

Ingeborg.

At her en Fisker var,
Som talde ærligt; at man venter Baaden
Tilbage snart.

Kirsten (forundret).

Med hvem?

Ingeborg.

Med Fiskeren.

Kirsten.

Og det var Alt?

Ingeborg.

Har Andet Du fortalt?

Kirsten.

Slet intet hørte Du om Krigen?

Ingeborg.

Krigen?
Ja det er sandt, — Du vilde jo fortælle
Mig ogsaa lidt om den.

Kirsten.

For hvem har jeg
Nu staaet her og talt?

Ingeborg.

Jeg er ei vant til
At høre efter, naar om Krig der tales.
Det er ei unge Pigers Sag. Statssager
Forstaae vi os ei paa; men Du er ældre,
Langt klogere.

Kirsten.

Gid I blev klogere,
For det for silde var!
(Hun gaaer hen til et Skab og tager en Sølvskaal ud deraf.)
Tag denne Skaal!
Som yngste Jomfru ved vor Frues Hof
Er det din Pligt at bringe den til Davre.
Vor Dronning drikker sødt og varmet Øl
Af den, med sine Møer, naar hun dem hilser
I Morgenstunden. Ikke just for Tørst, —
Den er kun liden; det er saa en Skik,
Som tyder: Huuslighed, Samdrægtighed.
See! Den er buet til hver Jomfrus Mund,
Og Vaabenet er gravet under Randen
I Sølvet der. Du finder ogsaa dit.

Ingeborg (sukker).

Ak! Gid for ingen af os Livets Drik
Maa være brygget med for bitter Malurt.
(De gaae.)

Klosterhal.

Rudolf af Skara kommer med **Biggo Moltke.**

Rudolf.

Jeg hader hende! Hun har røvet mig
Min Bispestol. Jeg er min Konge tro —
Albrecht af Mecklenborg — nu Sveakonge!

Moltke.

Hvad vil Du slebske Munk, som Albrecht satte
Til Skaras Bisp, men som Margreta kaldte
Til Danmark? See, jeg elsker Margareta
Høit, som min Fader elskte Valdemar.

Rudolf.

Det Gud tilgive Dig! Men, kiære Herre,
Jeg skal bevise Dig, at Margareta
Fortiener ei din Kiærlighed, din Tillid;
Og derfor har jeg bedet Dig at følge
Mig hid i Klosterhallen.

Moltke.

Og hvad skal jeg?

Rudolf.

Tilgiv en List, som har en ærlig Hensigt!
Her boer Abbeden Anders Mogensen.
Her seer Du hans Studerekammer, Herre!
Men der — der er et lille Værelse,
Hvor ubemærkt man kan opdage Ræven.

Moltke.

Om Ræven taler Du, i Øieblikket,
Da selv Du øver Rævestreger, Munk!
Hvad skal jeg her hos Anders Mogensen?

Rudolf.

Han kommer strax herhid med Danmarks Frue,
Med Margareta, vor Formynderske.
Hun ta'er Lection af ham — selv i Latin,
Saavidt som Rygtet gaaer. Nu vilde jeg
Saa gierne, Du et Vidne skulde være,
Fra dette lille mørke Sidekammer,
Til hendes Fremskridt og Lærvillighed.
Og gierne selv jeg vilde være Vidne.

Moltke.

Fordømt, Herr Bisp! I vil forføre mig
Til Lurendreieri?

Rudolf.

Sæt nu: hun leved
I skammelig Forstaaelse med Munken?
Troer I da vel, den Hæder hun fortiener,
At være Dronning for tre stolte Riger?

Moltke.

Nei, ved mit gode Sværd.

Rudolf.

Saa er Forsøget
Erfaringen vel værd. Hun kommer strax
Med sin Abbed. Skal hun os finde her
Til ingen Nytte, Ridder? Vil I tilstaae,
At I blev lokket af mig? Vil I vække
Mistanken mod Jer? Skal jeg gaae tilgrunde,
Saa seer I selv, jeg maa forsvare mig.
Mit Nei er da saa godt som Eders Ja.
Følg mig i Kamret! Hvis hun er uskyldig,
Bli'er dette Skridt en Hemmelighed evigt
Imellem os. Skynd Jer! — for Himlens Skyld —
Der kommer Nogen.

Moltke.

Ha, fordømt! Hvad hiælper
Det Elefanten, den er stærk og ærlig,
Naar Listen dækker Gruben til med Riis,
Og ned den styrter ved Fremfusenhed?

(Han gaaer ind i Sidekammeret med Bispen.)

Abbeden kommer.

Du stille Klosterhal, saa sommersval,
Saa vinterluun i kiære Herthadal!
Modtag et fromt Godmorgen af din Søn!
I Kirken løb til Gud alt Munkens Bøn,
Da Solen steg bag Sø med Rosenkind.
Nu smiler Formiddagen venligt ind
Ad broget Rude til min Bogreol,
Der giemmer mangt et Glimt af Aandens Sol.

Du gamle Kloster, bryd chaotisk Dunst!
Ei Troen blot, men Videnskab og Kunst
Udbrede sig fra din høirøde Muur,
Og blande sig med Danemarks Natur.
Jeg vandrer paa den Sti, Du gik, Ansgar!
Der hist nu straaler som en Helgen klar;
Hvor Rimbert gik, der talde Sandheds Ord,
Saa at for Korset styrted Asathor.
Men Bispen, paa de gamle Guders Grav,
Ei nøiedes meer med sin Bispestav;
Han rusted sig til Kampens vilde Færd,
Hans Hyrdestav forvandledes til Sværd.
Ja — Held den Aand, som stor i Kamp og Ro,
I Fred, i Krig, kan styre begge to;
Men det er sieldent. — Baade Fred og Strid!
Og eengang fødes kun en Axel Hvid.
Nei, Absalon! Ei kommer Du igien.
Et Glimt af Dig var Anders Sunesen; —
Men Jacob Erlandsøn i Lund! Du blev
En Munkedrot, som Christus Dig frasskrev;
Og ofte Tvedragt siden kun gik ud
Fra dem, der ivrigt skulde tiene Gud.
Heel vel, at sidst, da Oluf nævntes Drot,
Den Lov blev indført — mig den huer godt, —
At ingen Geistlig meer sig blande maa
I verdslige Forretning. Jeg giør saa!
Jeg lever kun for Tro, for Kiærlighed
Til Gud og Næsten; det min Dronning veed.
Derfor hun hædrer med sin Tillid mig;
Og til sin Tidsfordriv hun morer sig
Med Videnskab hos mig, med Digte, Sprog;
Thi, sandelig, hun er en Qvinde klog!
Og Valdemar fik Ret: Hun har Forstand,
Som fordres tidt og savnes hos en Mand.
Men Uret har han, „at Natur greb feil!"
Thi sandelig, hun er et Qvindespeil,

Og hun fremmer Mandens Kraft, jeg veed, [illegible]
Med [illegible] Sind og med [illegible].
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

(Der gaaer ind i Baggrunden og møder Dronning Margareta, som kommer med en Bog under Armen.)

Margareta.

God Morgen, fromme Broder Anders!

Abbeden.

Hil Dig,
Min mægtige Dronning!

Margareta.

Du forundrer Dig
Dog ikke ved at see din Lærling her,
Til sin latinske Time, som sædvanlig?

Abbeden.

Min Dronning under Aabenhiertighed,
Og derfor maa jeg tilstaae: jo, idag
Det undrer mig, at see min høie Lærling
Saa rolig komme med sin Læsebog,
Som om slet intet Vigtigt foregik;
Da denne Dag bestemmer dog, om vor
Margreta herske skal i trende Riger.
Dog, det beviser — som saameget Andet —
Din ualmindelige Siælestyrke.

Margareta.

Ja, fromme Broder! Det er saa min Viis;
Jeg handler med den Kraft, som jeg formaaer,
Og siden lader jeg vor Herre raade
For Alting; thi han raader Alting bedst.
Fortiener det Beundring? Giør ei Bonden
Det samme? See, han pløier, saaer, han harver,

Saa venter han paa Regn. Selv raader han
For Regnen ei og ei for Lykkens Sol;
Han graver daglig ei, som Barnet, atter
Af Jorden Spiren, for at see, hvor vidt
Den kommen er, — han lader Herren raade.

Abbeden.

Vel har Du saaet. Den raske Ivar Lykke —
Det aner mig, han bærer ei sit Navn
Forgiæves — han vil bringe Lykken med.

Margareta.

Det ønsker jeg! Men, fromme Broder Anders!
Veed Du hvorfor jeg ikke haaber det?

Abbeden.

Nei, høie Frue!

Margareta.

Haabet kunde svigte;
Men hvad jeg haaber ei, det svigter ei.
Jeg forestiller altid mig det Værste,
Naar noget Stort skal skee, som ikke selv
Jeg raader for; jeg giør fortrolig mig
Med hvert et muligt Vanheld; at det siden
Skal ikke smaaligt sønderknuse mig.
Saaledes har idag jeg ikke tænkt
Paa Andet, Anders! end den Mulighed,
Maaskee at skilles ved de trende Riger.
Men skulde derfor usselt jeg forsage?
Nu er jeg Dronning — vel! Men jeg er meer!
Min Krone gav mig andre Mennesker,
Min Menneskelighed fik jeg fra Gud.
Og derfor vil jeg dyrke kiæk min Aand,
I selve Farens Øieblik, og vænne
Mit Mod til ei at bugne feigt i Vanheld.
Og derfor vil jeg læse Tacitus
Med Dig, min Broder! om Germanerne
Og glæde mig ved denne Romers Roes,
Naar vore Fædres Haardførhed og Dyd

Han sammenligner med sit eget Lands
Forbærv, Forfald og purpurklædte Trældom.

Abbeden (giver hende et Brev).

Her er et Brev fra Roeskilds Borgere;
Min Ven, Borgmester Peder Mikkelsen
Har sendt mig det til Dig, min høie Frue!
Jeg troer nok, det er en Taksigelse,
For den Tilladelse de fik, at fylde
Med Stene Fiorden mod Sørøverne.

(Margareta læser Brevet.)

Abbeden.

Det var nødvendigt; men jeg nægter ei,
Det smerter mig. Nu lukkedes for evigt
Den skiønne Isefiord, hvor Oltids Helt
Indseiled dristigt med sin stolte Snekke.

Margareta (som har læst Brevet).

Det giør mig ogsaa ondt, men det kan dog
Ei anderledes være. Hanseaten
Ei glemme kan det Svar, min bistre Fader
Ham gav. Syvoghalvfierdsindstyve Høns
Blev skiældt: syvoghalvfierdsindstyve Giæs.
Den fangne Borgemester satte han
I Vordingborg i Taarnet, kaldet Gaasen.
Der dreier sig endnu saa let om Spiret
Veirhanen som en Gaas, i gyldne Pragt;
Det ærgrer dem. Dog meer end Spot og Haan,
Var det Erobringen af Gulland, Visby,
Forstyrrelsen af deres Varelager,
Som har forbittret dem. Thi Pengefordeel —
Det er det ømme Sted paa Kræmmeren;
Og gierne vilde disse Pebersvende
Beherske Nordens Handel, høste Frugt
Af den alene. Men det skal ei skee!
Det giør mig ondt, at jeg maa spærre Havnen,
For disse frække Victualiebrødre,
Der ængste Staden med Sørøveri.

Dog — Tiden føder ei blot andre Slægter,
Den reiser ogsaa andre Stæder, Anders!
Nu Axelstad er kun en ringe By;
Men, troe mig, den vil reise sig engang;
Dens Havn til Handel er langt meer beqvem
End Isefiord; jeg forudseer i Aanden:
Den vorder Fremtids Leire, Fremtids Roeskild.

Abbeden.

Skal vi nu læse?

Margareta.

Ja. Men det er sandt!
Hvor har Du Visen om Svend Vonved, Anders?
Som Du har lovet mig, som Absalon
Afskrevet har med egen Haand.

Abbeden.

Min Dronning!
Jeg ei begriber, hvor jeg har forlagt den.
Jeg giemmer tidt saa godt, at ei jeg finder
Hvad jeg har giemt, fordi jeg glemte, hvor
Jeg giemte det. Dog skal endnu idag
Jeg stige ned i Kielderhvælvingen
Ved Kirken, som til Veenhuus tiente før,
Men nu til Giemmested for gamle Skrifter.
Der ligger eet og andet i et Skrin,
Som ei er uden Værd for Oldtids Grandsker.
Og meget muligt, at den gamle Vise
Har skiult sig der.

Margareta.

Hvad fattes Dig, min Ven?
Du er forstemt. Er det Forventningen
Om Slagets Udfald, som beklemmer Dig?

Abbeden.

Min Dronning: Ærligheden varer længst;
Jeg vil tilstaae Dig, det er ikke Slaget
Alene, skiøndt det vel bidrager Sit.

Margareta.

Hvad er det da?

Abbeden.

Befaler selv Du mig,
At jeg skal sige det?

Margareta.

Hvorfor befale?
Tilsidst man bliver kied af at befale,
Og takker Gud, at der er Venskab til,
Hvor man kan bede. Ven! Jeg beder, sig,
Hvad fattes Dig?

Abbeden.

Ak! det bedrøver mig,
At jeg maaskee om føie Tid skal miste
Det Kiæreste jeg har, mig Gud har skiænket,
For Klaffertale.

Margareta.

Hvad skal Du da miste?

Abbeden.

Dit Venskab, veed jeg, vil jeg aldrig miste;
Men muligt Frugten dog deraf: din Omgang.

Margareta.

Den kan kun Døden røve Dig.

Abbeden.

Du veed —
Bagvaskelsen —

Margareta.

Dens Røst var ikke svag;
Thi Fama laante Løgnen sin Trompet;
Og selv den Fyrste, som jeg nu bekæmper,
Har mættet tidt sit Nag med Ondskabsord.
Men, Anders, see! Saa vist Margreta haver
Alt det Uværdige, saa dybt foragter
Hun ogsaa det Elendige. Nei aldrig
Jeg lader mig af Avindsord forkue

Til Slip at give paa en ærlig Ven.
Du er mig mere værd, end Skurkens Agt.

Abbeden.

Men — Qvinden trænger til sit gode Rygte.

Margareta.

Ja, Qvinden! Det vil sige: Hustruen,
Samt Bruden, Datteren og Søsteren;
Hun er afhængig, som den svage Vedbend,
Og trænger til at slynge sig om Egen.
Men en regierende Fyrstinde selv
Er Eeg, min Broder! Lod hun sig forkue
Ved Klaffertale, blev hun snart en Tærne.
Nævn mig en Dronning, herskende som Drot,
Paa hvem Bagtalelsen ei Steen har kastet!
Slig Usselhed opirrer kun til Trods.

Abbeden.

Ja, trodse kan din Uskyld Nidingsværk.

Margareta.

At Margareta Hoved har, det kan
Man ikke nægte; gierne bildte man
Nu Folket ind, at hun var uden Sæder
Og Hierte. Selv jo ved min Olufs Død
Der siges, at jeg var saa kold som Iis.
Om jeg var sorgfuld, Anders! veed Du bedst.
Jeg slutted ind mig med min stille Kummer;
Thi klynke skal en Dronning ei paa Thronen.
At ei jeg vilde see min Søn som Liig,
Da balsameert han bragtes mig i Kisten
Fra Skaane, — see det misforstod man atter.
Og dog var det blot Kiærlighed til Oluf,
Som mig forbød at aabne Kistens Laag.

Abbeden.

Og det gav atter dine bittre Fiender
Anledning til den taabelige Løgn:
At Oluf ei blev jordet, ei er død;

Men at han skjules i Landflygtighed
Af Frygt, fordi Du staaer ham efter Livet.

Margareta.

Kom, Anders! Lad os læse Tacitus!

Frøken **Kirsten** kommer hurtigt.

Min høie Frue! Tilgiv — jeg forstyrrer,
Men I har selv befalet mig at kalde,
Hvis Nogen kom — og her Herolden er —

Margareta
(springer op fra Bordet).

Fra Sverrige?

Kirsten.

Med skjønne Tidender.
Vor tappre Landsmand, Eders gode Marsk,
Herr Ivar Lykke, bringer Konning Albrecht
I Lænker fangen med til Danemark.
De Danske vandt en Seir, som ender Krigen
Og sikkrer Eder Svearigets Krone.

Margareta
(henrykt med foldede Hænder).

Herre! Jeg takker Dig.
Du har beskyttet mig,
Endt er min Sorg.
Stolt i lykfalig Stund
Fryder sig Øresund
Og Vordingborg.

Sorø! Din Bøgeskov
Qvidbre til Herrens Lov
Høit under Sky!
Glæd Dig, o Issefiord!
Hæv Dig ved Seirens Ord,
Absalons By!

Skagen! Dit Flyvesand
Hvirvle mod blaalig Strand,

Bland Dig med Lyn!
Dvæl ei med Bølgen mat,
Brusende Kattegat!
Sprudl imod Fyen!

Sverrige! Fryd Dig med.
Ei ved dit Arnested
Tydskes Foragt
Spotter et ædelt Blod;
Svenskens og Danskens Mod
Brød deres Magt.

Norge! Vær glad med os.
Sarp! Lad din stolte Fos
Suse med Lyst.
Nu trykker Dølen snart
Dansken med Broderart,
Varm til sit Bryst.

Herre! Jeg priser Dig.
Du har beskyttet mig
Danemarks Flag!
Hvad ei en Kongerad
Mægted — det mægter glad
Qvinden idag!

(Hun gaaer hurtig bort, fulgt af Abbeden og Hoffrøkenen.)

Rudolf af **Skara** kommer ud af Sideværelset med **Viggo Moltke.**

Moltke.

Nu, Bisp? Hvad siger Du da vel til det?
Ei sandt? Nu har Du fuldelig beviist mig,
At Margareta var en Munkedeie?

(Drager sit Sværd og truer ham med det over Panden.)

Du har forført mig til at lure, Munk!
Og egentlig fortiente Du, at jeg
Dig skulde slaae ihiel.

Rudolf.

Sæt nu: hun leved
I stammelig Forstaaelse med Munken?
Troer I da vel, den Hæder hun fortiener,
At være Dronning for tre stolte Riger?

Moltke.

Nei, ved mit gode Sværd.

Rudolf.

Saa er Forsøget
Erfaringen vel værd. Hun kommer strar
Med sin Abbed. Skal hun os finde her
Til ingen Nytte, Ridder? Vil I tilstaae,
At I blev lokket af mig? Vil I vække
Mistanken mod Jer? Skal jeg gaae tilgrunde,
Saa seer I selv, jeg maa forsvare mig.
Mit Nei er da saa godt som Eders Ja.
Følg mig i Kamret! Hvis hun er uskyldig,
Bli'er dette Skridt en Hemmelighed evigt
Imellem os. Skynd Jer! — for Himlens Skyld —
Der kommer Nogen.

Moltke.

Ha, fordømt! Hvad hiælper
Det Elefanten, den er stærk og ærlig,
Naar Listen dækker Gruben til med Riis,
Og ned den styrter ved Fremfusenhed?

(Han gaaer ind i Sidekammeret med Bispen.)

Abbeden kommer.

Du stille Klosterhal, saa sommersval,
Saa vinterluun i kiære Herthadal!
Modtag et fromt Godmorgen af din Søn!
I Kirken lød til Gud alt Munkens Bøn,
Da Solen steg bag Sø med Rosenkind.
Nu smiler Formiddagen venligt ind
Ad broget Rude til min Bogreol,
Der giemmer mangt et Glimt af Aandens Sol.

Du gamle Kloster, bryd chaotisk Dunst!
Ei Troen blot, men Videnskab og Kunst
Udbrede sig fra din høirøde Muur,
Og blande sig med Danemarks Natur.
Jeg vandrer paa den Sti, Du gik, Ansgar!
Der hist nu straaler som en Helgen klar;
Hvor Rimbert gik, der talde Sandheds Ord,
Saa at for Korset styrted Asathor.
Men Bispen, paa de gamle Guders Grav,
Ei nøiedes meer med sin Bispestav;
Han rusted sig til Kampens vilde Færd,
Hans Hyrdestav forvandledes til Sværd.
Ja — Held den Aand, som stor i Kamp og Ro,
I Fred, i Krig, kan styre begge to;
Men det er sieldent. — Baade Fred og Strid!
Og eengang fødes kun en Axel Hvid.
Nei, Absalon! Ei kommer Du igien.
Et Glimt af Dig var Anders Sunesen; —
Men Jacob Erlandsøn i Lund! Du blev
En Munkedrot, som Christus Dig fraskrev;
Og ofte Tvedragt siden kun gik ud
Fra dem, der ivrigt skulde tiene Gud.
Heel vel, at sidst, da Oluf nævntes Drot,
Den Lov blev indført — mig den huer godt, —
At ingen Geistlig meer sig blande maa
I verdslige Forretning. Jeg giør saa!
Jeg lever kun for Tro, for Kiærlighed
Til Gud og Næsten; det min Dronning veed.
Derfor hun hædrer med sin Tillid mig;
Og til sin Tidsfordriv hun morer sig
Med Videnskab hos mig, med Digte, Sprog;
Thi, sandelig, hun er en Qvinde klog!
Og Valdemar fik Ret: Hun har Forstand,
Som fordres tidt og savnes hos en Mand.
Men Uret har han, „at Natur greb feil!“
Thi sandelig, hun er et Qvindespeil,

Og hun forener Mandens Kraft, jeg veed,
Med qvindlig Dyd og med Elskværdighed.
Og derfor Gud forlade Hver, som slet
Besudler hende med den mindste Plet
Af egen Ondskab, selv i syndigt Liv;
Som Venskab ikke mellem Mand og Viv
Kan tænke muligt, uden anden Fryd,
End den, der kiøbes med den tabte Dyd.

(Han gaaer hen i Baggrunden og møder Dronning Margareta, som kommer med en Bog under Armen.)

Margareta.

God Morgen, fromme Broder Anders!

Abbeden.

Hil Dig,
Min naadige Dronning!

Margareta.

Du forundrer Dig
Dog ikke ved at see din Lærling her,
Til sin latinske Time, som sædvanlig?

Abbeden.

Min Dronning ynder Aabenhiertighed,
Og derfor maa jeg tilstaae: jo, idag
Det undrer mig, at see min høie Lærling
Saa rolig komme med sin Læsebog,
Som om slet intet Vigtigt foregik;
Da denne Dag bestemmer dog, om vor
Margreta herske skal i trende Riger.
Dog, det beviser — som saameget Andet —
Din ualmindelige Siælestyrke.

Margareta.

Ja, fromme Broder! Det er saa min Viis;
Jeg handler med den Kraft, som jeg formaaer,
Og siden lader jeg vor Herre raade
For Alting; thi han raader Alting bedst.
Fortiener det Beundring? Giør ei Bonden
Det samme? See, han pløier, saaer, han harver,

Saa venter han paa Regn. Selv raader han
For Regnen ei og ei for Lykkens Sol;
Han graver daglig ei, som Barnet, atter
Af Jorden Spiren, for at see, hvor vidt
Den kommen er, — han lader Herren raade.

Abbeden.

Vel har Du saaet. Den raske Ivar Lykke —
Det aner mig, han bærer ei sit Navn
Forgiæves — han vil bringe Lykken med.

Margareta.

Det ønsker jeg! Men, fromme Broder Anders!
Veed Du hvorfor jeg ikke haaber det?

Abbeden.

Nei, høie Frue!

Margareta.

Haabet kunde svigte;
Men hvad jeg haaber ei, det svigter ei.
Jeg forestiller altid mig det Værste,
Naar noget Stort skal skee, som ikke selv
Jeg raader for; jeg giør fortrolig mig
Med hvert et muligt Vanheld; at det siden
Skal ikke smaaligt sønderknuse mig.
Saaledes har idag jeg ikke tænkt
Paa Andet, Anders! end den Mulighed,
Maaskee at skilles ved de trende Riger.
Men skulde derfor usselt jeg forsage?
Nu er jeg Dronning — vel! Men jeg er meer!
Min Krone gav mig andre Mennesker,
Min Menneskelighed fik jeg fra Gud.
Og derfor vil jeg dyrke kiæk min Aand,
I selve Farens Øieblik, og vænne
Mit Mod til ei at bugne feigt i Vanheld.
Og derfor vil jeg læse Tacitus
Med Dig, min Broder! om Germanerne
Og glæde mig ved denne Romers Roes,
Naar vore Fædres Haardførhed og Dyd

Han sammenligner med sit eget Lands
Fordærv, Forfald og purpurklædte Trældom.

Abbeden (giver hende et Brev).

Her er et Brev fra Roeskilds Borgere;
Min Ven, Borgmester Peder Mikkelsen
Har sendt mig det til Dig, min høie Frue!
Jeg troer nok, det er en Takſigelse,
For den Tilladelse de fik, at fylde
Med Stene Fiorden mod Sørøverne.

(Margareta læser Brevet.)

Abbeden.

Det var nødvendigt; men jeg nægter ei,
Det smerter mig. Nu lukkedes for evigt
Den skiønne Issefiord, hvor Oltids Helt
Indseiled dristigt med sin stolte Snekke.

Margareta (som har læst Brevet).

Det giør mig ogsaa ondt, men det kan dog
Ei anderledes være. Hanseaten
Ei glemme kan det Svar, min bistre Fader
Ham gav. Syvoghalvfierdsindstyve Høns
Blev skiældt: syvoghalvfierdsindstyve Giæs.
Den fangne Borgemester satte han
I Vordingborg i Taarnet, kaldet Gaasen.
Der dreier sig endnu saa let om Spiret
Veirhanen som en Gaas, i gyldne Pragt;
Det ærgrer dem. Dog meer end Spot og Haan,
Var det Erobringen af Gulland, Visby,
Forstyrrelsen af deres Varelager,
Som har forbittret dem. Thi Pengefordeel —
Det er det ømme Sted paa Kræmmeren;
Og gierne vilde disse Pebersvende
Beherske Nordens Handel, høste Frugt
Af den alene. Men det skal ei skee!
Det giør mig ondt, at jeg maa spærre Havnen,
For disse frække Victualiebrødre,
Der ængste Staden med Sørøveri.

Dog — Tiden føder ei blot andre Slægter,
Den reiser ogsaa andre Stæder, Anders!
Nu Axelstad er kun en ringe By;
Men, troe mig, den vil reise sig engang;
Dens Havn til Handel er langt meer beqvem
End Isefiord; jeg forudseer i Aanden:
Den vorder Fremtids Leire, Fremtids Roeskild.

Abbeden.

Skal vi nu læse?

Margareta.

Ja. Men det er sandt!
Hvor har Du Visen om Svend Vonved, Anders?
Som Du har lovet mig, som Absalon
Afskrevet har med egen Haand.

Abbeden.

Min Dronning!
Jeg ei begriber, hvor jeg har forlagt den.
Jeg giemmer tidt saa godt, at ei jeg finder
Hvad jeg har giemt, fordi jeg glemte, hvor
Jeg giemte det. Dog skal endnu idag
Jeg stige ned i Kielderhvælvingen
Ved Kirken, som til Veenhuus tiente før,
Men nu til Giemmested for gamle Skrifter.
Der ligger eet og andet i et Skrin,
Som ei er uden Værd for Oldtids Grandsker.
Og meget muligt, at den gamle Vise
Har skiult sig der.

Margareta.

Hvad fattes Dig, min Ven?
Du er forstemt. Er det Forventningen
Om Slagets Udfald, som beklemmer Dig?

Abbeden.

Min Dronning: Ærligheden varer længst;
Jeg vil tilstaae Dig, det er ikke Slaget
Alene, skiøndt det vel bidrager Sit.

Margareta.

Hvad er det da?

Abbeden.

Befaler selv Du mig,
At jeg skal sige det?

Margareta.

Hvorfor befale?
Tilsidst man bliver kied af at befale,
Og takker Gud, at der er Venskab til,
Hvor man kan bede. Ven! Jeg beder, siig,
Hvad fattes Dig?

Abbeden.

Ak! det bedrøver mig,
At jeg maaskee om føie Tid skal miste
Det Kiæreste jeg har, mig Gud har skiænket,
For Klaffertale.

Margareta.

Hvad skal Du da miste?

Abbeden.

Dit Venskab, veed jeg, vil jeg aldrig miste;
Men muligt Frugten dog deraf: din Omgang.

Margareta.

Den kan kun Døden røve Dig.

Abbeden.

Du veed —
Bagvaskelsen —

Margareta.

Dens Røst var ikke svag;
Thi Fama laante Løgnen sin Trompet;
Og selv den Fyrste, som jeg nu bekæmper,
Har mættet tidt sit Nag med Ondskabsord.
Men, Anders, see! Saa vist Margreta haver
Alt det Uværdige, saa dybt foragter
Hun ogsaa det Elendige. Nei aldrig
Jeg lader mig af Avindsord forkue

Til Slip at give paa en ærlig Ven.
Du er mig mere værd, end Skurkens Agt.

Abbeden.

Men — Qvinden trænger til sit gode Rygte.

Margareta.

Ja, Qvinden! Det vil sige: Hustruen,
Samt Bruden, Datteren og Søsteren;
Hun er afhængig, som den svage Vedbend,
Og trænger til at slynge sig om Egen.
Men en regierende Fyrstinde selv
Er Eeg, min Broder! Lod hun sig forkue
Ved Klaffertale, blev hun snart en Tærne.
Nævn mig en Dronning, herskende som Drot,
Paa hvem Bagtalelsen ei Steen har kastet!
Slig Usselhed opirrer kun til Trods.

Abbeden.

Ja, trodse kan din Uskyld Nidingsværk.

Margareta.

At Margareta Hoved har, det kan
Man ikke nægte; gierne bildte man
Nu Folket ind, at hun var uden Sæder
Og Hierte. Selv jo ved min Olufs Død
Der siges, at jeg var saa kold som Iis.
Om jeg var sorgfuld, Anders! veed Du bedst.
Jeg slutted ind mig med min stille Kummer;
Thi klynke skal en Dronning ei paa Thronen.
At ei jeg vilde see min Søn som Liig,
Da balsameert han bragtes mig i Kisten
Fra Skaane, — see det misforstod man atter.
Og dog var det blot Kiærlighed til Oluf,
Som mig forbød at aabne Kistens Laag.

Abbeden.

Og det gav atter dine bittre Fiender
Anledning til den taabelige Løgn:
At Oluf ei blev jordet, ei er død;

Men at han skiules i Landsflygtighed
Af Frygt, fordi Du staaer ham efter Livet.

Margareta.

Kom, Anders! Lad os læse Tacitus!

Frøken **Kirsten** kommer hurtigt.

Min høie Frue! Tilgiv — jeg forstyrrer,
Men I har selv befalet mig at kalde,
Hvis Nogen kom — og her Herolden er —

Margareta
(springer op fra Bordet).

Fra Sverrige?

Kirsten.

Med skiønne Tidender.
Vor tappre Landsmand, Eders gode Marsk,
Herr Ivar Lykke, bringer Konning Albrecht
I Lænker fangen med til Danemark.
De Danske vandt en Seir, som ender Krigen
Og sikkrer Eder Svearigets Krone.

Margareta
(henrykt med foldede Hænder).

Herre! Jeg takker Dig.
Du har beskyttet mig,
Endt er min Sorg.
Stolt i lyksalig Stund
Fryder sig Øresund
Og Vordingborg.

Sorø! Din Bøgeskov
Ovidbre til Herrens Lov
Høit under Sky!
Glæd Dig, o Isefiord!
Hæv Dig ved Seirens Ord,
Absalons By!

Skagen! Dit Flyvesand
Hvirvle mod blaalig Strand,

Bland Dig med Lyn!
Dvæl ei med Bølgen mat,
Brusende Kattegat!
Strubl imod Fyen!

Sverrige! Fryd Dig med.
Ei ved dit Arnested
Tydskes Foragt
Spotter et ædelt Blod;
Svenskens og Danskens Mod
Brød deres Magt.

Norge! Vær glad med os.
Sarp! Lad din stolte Fos
Suse med Lyst.
Nu trykker Dolen snart
Dansken med Broderart,
Varm til sit Bryst.

Herre! Jeg priser Dig.
Du har beskyttet mig
Danemarks Flag!
Hvad ei en Kongerad
Mægted — det mægter glad
Qvinden idag!

(Hun gaaer hurtig bort, fulgt af Abbeden og Hoffrøkenen.)

Rudolf af **Skara** kommer ud af Sideværelset med **Viggo Moltke.**

Moltke.

Nu, Bisp? Hvad siger Du da vel til det?
Ei sandt? Nu har Du fuldelig beviist mig,
At Margareta var en Munkedeie?

(Drager sit Sværd og truer ham med det over Panden.)

Du har forført mig til at lure, Munk!
Og egentlig fortiente Du, at jeg
Dig skulde slaae ihiel.

Rudolf.

Tilgiv, min Herre!
Det var, ved St. Birgitte, ærligt meent.
Det glæder mig, at jeg har taget feil.
Nu seer jeg, at vor Dronning er et Mønster
For alle Qvinder; og nu har i mig
Hun til sin Død — og min — en trofast Tiener.
Forraad mig ei!

Moltke
(Køber Sværtet i Balgen).

Munk! jeg forraader Ingen.
Fordi Du selv er slig en Judas, troer Du
At jeg er een? Dog havde Du fortient,
At jeg afhugged Øret Dig, som Petrus
I ærlig Vrede hugged det af Malchus,
Til Straf for dette usle Lureri.
Dog, Intet er saa slemt i denne Verden,
At det jo følges tidt af noget Godt;
Nu kiender jeg tilfulde Margareta,
Og havde før hun en hengiven Tiener
Og Ven i mig, saa har hun nu en dobbelt.

(Gaaer.)

Rudolf.

Og nu har hun i mig en dobbelt Fiende.

(Gaaer.)

Stor kongelig Sal med Throne i Forgrunden til den ene Side.

Hoffolkene ere allerede tilstede, endeel Almue i Baggrunden. En Marsch spilles. **Margareta** kommer med Krone, i Purpurkaabe, fulgt af sine Frøkener, og sætter sig paa Thronen.

Drosten
(træder frem for Thronen).

Tillader Du, vor Dronning! Hvar Lykke,
Din Marsk, at træde frem for Thronens Fod?

Margareta.

Indbringer ham, den ædle Danerhelt!

Marschen spilles igien. **Ivar Lykke** kommer, fulgt af flere Høvdinger, med Dannebrogsfanen i sin Haand. Naar han staaer for Thronen, svinger han den og raaber:

Hil Margareta! Længe leve Danmarks
Og Norriges og Sverrigs ædle Frue,
Formynderske!

Folket.

Vor Margareta leve!

(Pauker og Trompeter.)

Ivar Lykke.

Og nu, vor Dronning! Før jeg meer beretter,
Tillader Du, at, efter vante Viis,
Vi hilse Dannebrog, som faldt fra Himlen
Til Valdemar i Estland? Den er her!
Nær var den gaaet tabt; en Skare Tydske
Henstævned mod det Sted, hvor Fanen vaied,
Og vilde røve den; men hundred Danske
Tilsatte deres unge Helteliv,
Og vandt os den tilbage; og med Fanen
Fik Danerhæren en fordoblet Kraft.
Vi vandt afgiørende den bedste Seir,
Paa Vestergotlands Marker ved Falkiøping,
Og bringe Dig i Lænker Konning Albrecht,
Grev Otto af Rupin, Grev Geert af Holsteen,
Samt fleer Hærførere. Vor Kamp er endt,
Tak være Dannebrog og Heltemodet!

Margareta.

Saa lader os nu, ved Basuners Lyd,
I fromme Chor, med gudelige Tanker,
Det hellige Banner hilse, som sædvanligt.

(Hun stiger ned af Thronen og knæler med Folket; kun Ivar Lykke bliver staaende og strækker Fanen høit i Veiret.)

Choret.

Gud signe Dannebrog i Heltevrimlen,
Og høit paa Bølgen hvid!
I Farens Stund faldt den til os fra Himlen,
Og skiænkte Seir i Strid.
Dens røde Dug betyder Kamp og Styrke;
Flyd Blod! paa Ærens Bud.
I hviden Kors vi dyrke
Den sande Fredens Gud.

Bevar, o Dannebrog! vort elste Rige,
Stærk, ved Kartovers Lyd;
I Fredens Dage dine lette Flige
Kun være Snekkens Pryd.
Vai lystig til hver Fest paa Kongeborgen,
Du korsbetegnte Flag!
Og bortvift altid Sorgen
Saa kraftig som idag!

(Pauker og Trompeter. En Kriger modtager Fanen og bærer den bort. Folket staaer op. Margareta sætter sig igien paa Thronen.)

Ivar Lykke.

Vor Dronning! nu Du veed det Vigtigste.
Kong Albrecht har uværdig selv forspildt
Sin Throne, før vi kom, og Svensken selv
Har afsat ham. Hans latterlige Hovmod,
Hans Vildskab, Praleri, Udsuelser,
Forkiærlighed for hvad der kun var fremmed,
Hans Had til Norden, — Alt har skadet ham;
Og Erik Kietilsen, den svenske Marsk,
Har hiulpet som en ærlig Mand dit Banner.
Men, høie Frue! Det maa jeg dog sige:
Een Dyd har Albrecht: han er ganske tapper.
Hans Tydskere slog med fortvivlet Mod;
Og hvis en sumpig Eng ei havde hiulpet,
Var Seiren ikke vorden os saa let.
Thi anbefaler jeg den fangne Drot
Til din Høimodighed.

Margareta.

Vel. Lad ham komme!

Kong Albrecht indbringes i Lænker.

Ivar Lykke

(sagte til ham, foran paa Eluepladsen, fjernest fra Thronen).

For alt hvad Helligt er, betving Jer nu!
Husk, at I er i Margaretas Vold!
Glem ei de blodige Fornærmelser,
I har tilføiet Dronningen. Hvis ei
I tale kan med Sindighed, saa ti!
Ti heller stille! Det er mindre farligt.
Nu agtes I som den Ulykkelige,
Vegg Hævnen ei mod den Dumdristige!

Albrecht.

Lær Du mig ei, Du blinde Høne, Du!
Som endelig tilsidst dog fandt et Korn,
Hvorledes her jeg tale skal og tie.

Margareta (med rolig Værdighed).

Velkommen Frænde! her for førstegang
I Danmark. Sidst, vi saaes, var det i Holsteen,
Ved mindeligt Forlig.

Albrecht (haanligt og forbittret).

Jeg seer, I sidder
Paa Thronen, Moster! Det var Net af Jer
Hvo skulde troet, at I var kommen der?
Dog — den stod ledig — og I krøb derop!

Margareta (fortørnet).

Ifald I taler saa, forvovne Fange!
Er alt Samtalen endt. Bortbringer ham
Til Fængselet!

Albrecht (som før).

Hvorfor var I ei med
I Slaget, Moster! da I dog er Mandfolk?

(Dronningen staaer op og gaaer bort.)

Dronningens Nar trænger sig, med ringlende Biælder og Æselsøren paa Huen, giennem Mængden, med en Slibesteen og et Par Buxer under Armen. Han tager Albrecht meget fortrolig i Haanden og siger:

God Dag, min Bro'er! Min gamle Dreng!

Albrecht (vred).

Hvad vil Du?

Hvem er Du?

Narren.

Albrecht! Kiender Du mig ei?
Umuligt! Taler ikke Blodets Røst?
En Nar, som Du, dog ikke nær saa stor.
Jeg strøer ei Peber i mit eget Saar,
Jeg flætter Tamp ei til min egen Ryg.
Dog — Du har mistet Alt, kun ei dit Mundlæ'r;
Det har Du Lov at bruge, som Du vil.
Det Kiærlingvaaben skiænker Dronningen
Dig gierne. Vær Du Qvinde kun i Brog,
Mens hun er Konge med din Krone paa!

Albrecht.

Du understaaer Dig at tilsidesætte
Den Agtelse, Du skylder mig, en Konge,
Forvovne Giæk?

Narren.

Forvovne Giæk! Og glemmer
Du ikke, hvad Du skylder Dronningen? —
Men, om alt Andet ogsaa reent var glemt,
Eet maae vi ikke glemme. Man maa bringe
Smukt Eieren igien, hvad man har laant.
Jeg hilse skal saa flittig fra vor Frue!
Nu bruger hun ei meer den Slibesteen,
Som Du har hende sendt til hendes Naale;
Nu kan derpaa Du slibe dine Sværd.
Og disse Hoser — Du Mandhaftige!
Tilkommer det alene Dig at bære.
Jeg dem har laset lidt; — og det betyder:
At nu er Mecklenborgeren en Prakker.

Men endnu Eet! Du svoret har, at ikke
Du vilde sætte Dig Nathue paa,
Før Du ydmyget havde Margareta;
Nu troer Du vel, Du har ydmyget hende
Med Skiældsord? Men ved St. Crispin, vor Helgen,
Saa sandt jeg er en ærlig Mand, nu skal
Du ogsaa have Narrehætten paa.
Og gak med den til Hættebrødrene!

(Han vil sætte ham Huen paa Hovedet.)

Albrecht

(støder til ham, saa han falder).

Træl! Hvis det ei beskiæmmed mig, saa skulde
Du aldrig aande mere Livets Luft.

Narren (paa Gulvet).

See det var Ret! See nu er Krigen udbrudt
Imellem Albrecht og Margretas Nar.
Saa bør det være. Lige søger Lige!

Albrecht

(slaaer sig fortvivlet for Panden).

O, Albrecht! Gyseligt mishandles Du.

(Til Margareta, som kommer tilbage.)

Er dette Høimod mod en Drot i Lænker?

Margareta (rolig).

Selv har I givet Tonen an, Herr Fætter!
Som man i Skoven raaber, faaer man Svar.

(Hun giver Narren et Vink, han gaaer.)

Hvad end jeg har at sige Ier, Kong Albrecht!
Er kort og godt: I skilte Magnus Smek
Ved Riget, og hans største Synd var dog,
At han med mig trolovede sin Søn.
Derfor I feided mod ham mangt et Aar,
Til hele Nordens Meen; og stakkels Magnus
Syv Aar tilsidst i Fængslet maatte smægte.
Det kan I ogsaa prøve! Muligt lærer
I Christendom, Retfærdighed, herefter,
Fra Verden skilt og dens Forfængelighed.
Det er ei Drotten, ei den fangne Fiende,

Jeg ter behandler haardt; nei, jeg har lært
At agte den Ulykkeliges Nød;
Men I er ei ulykkelig; nei, Albrecht!
I er Ulykken selv. Var I kun Daare,
Blot Praler, blot Hovmodig; o, hvor gierne
Tilgav jeg Eder! Selv Bagtalelsen,
Skiøndt lumpnere, naar den uefftertænksom
Fløi af en opbragt Mund, tilgav jeg med;
Men I er grum! Om ikke just blodtørstig,
Koldhiertet dog og følesløs mod Folket,
Hvis Nød I spotter. Hættebrødrene,
En Røverflok fra Tydsklands Landeveie, —
Jeg veed det — udgiør Eders bedste Livvagt.
Jeg kiender ogsaa godt Fortegnelsen
Paa hundredoghalvfierdsindstyve gode
Stockholmske Borgere, der skulde skilles
Ved Livet med det første. Derfor løses
I ei fra Lænkerne, men gaaer i Fængsel.
Afsindighed blot kunde falde paa
At løse Ulven, naar den bragtes bunden.

(Hun gaaer. Albrecht bringes bort.)

Folket.

Hil Margareta! Hil vor ædle Dronning!

(Pauker og Trompeter.)

(Mængden forbeler sig og gaaer; i Sværmen er Rudolf af Skara og Ragnhild Jonsen, der have været tilstede i Baggrunden, komne frem, og møde hinanden foran paa Skueplabsen.)

Rudolf.

Hvordan? Bedrager ei mit Øie mig?
I her, Veninde?

Ragnhild.

Rudolf!

Rudolf.

Ragnhild, ha!

Ragnhild.

Herr Biskop! Vil I hævne Konning Albrecht?
Vil I befrie ham af hans Fangelænke?

Rudolf.

For Himlens Skyld, tal ei saa høit! Hvad vil I?
Hvad har I for?

Ragnhild
(stikker ham en Seddel i Haanden).

Besøg mig, hvor jeg boer.
I finder mig selv anden der, Herr Bisp!
I et afsides lille skummelt Kammer;
Men denne Anden, som I finder der —
(hvisker ham i Øret)
Margreta skiller han ved hendes Krone!
(De gaae.)

Anden Handling.

Et lille Værelse med Vindvet høit oppe.

Ragnhild. **Oluf** sidder og læser i en Bog, som han lægger fra sig paa et Bord, idet han staaer op.

Oluf.

Nu er vi da i Danmark, Moder Ragnhild!
Hvor Du har lovet mig min Ingeborg.
Men jeg begriber ei din Adfærd, Moder!
Og skiøndt jeg vant er, blindt at lyde Dig
Tilforn som Dreng, er jeg dog nu en Gut,
Hvem vel Du kunde sige dine Forsæt,
Især naar de angaae mig selv.

Ragnhild.

Det skal jeg,
Min Oluf! og det er den høie Tid.

Oluf.

Skiult i en gammel Kofte, med en Hue
Nedtrykt i Øinene, ja med et Skiæg
Om Hagen, maatte jeg nedfølge Dig,
Fra Miøsen, fra vor kiære Fædrehytte;
Som jeg i nitten Somre blot forlod,
For Jagten efter Biørnene paa Fieldet,
For Fiskeriet paa vor skiønne Sø.

Ragnhild.

Det maatte Du, min Søn!

Oluf.

Om Natten kom vi
Til Danmark, og om Natten kiørte vi
Til Sorø. Dette Kammer har et Vindve
Som Fængsel, høit paa Væggen. Intet kan
Man see, hvad ude foregaaer.

Ragnhild.

Og ingen
Kan kige giennem Vindvet ind til os.
Undskyld mig, Oluf! Jeg fik Øiensvaghed
Paa Veien, jeg kan godt ei taale Sol.

Oluf.

Du spøger, troer jeg; Du har Falkeøine.

Ragnhild.

Ja, ja! Jeg seer, som Uglen, godt i Mørke;
Men Lyset blænder mig.

Oluf.

Men siig mig nu,
Om Ingeborg er her? Den vene Mø,
Hvem jeg paa Miøsen lærte først at kiende,
Da vore Baade mødtes; som mig elsker!
Hun selv har sagt mig det; men hun blev tvunget
Af en hovmodig Fader til at reise
Til Danmark, for at vorde Frøken hos
Margreta.

Ragnhild.

Hun er her. Og hendes Fader, —
Hvem hun besøger daglig, naar hun har
Fra Hoffet fri en ledig Formiddag,
Boer strax i Nærheden af dette Huus.

Oluf.

O, Himmel! Lad mig flux da komme did!

Ragnhild.

Det tænkte jeg, Du raske, vilde Biørn!
At brat Du vilde sprænge Muur og Væg;
Derfor jeg maatte sætte sig Dig i Mundkurv.

Her giælder det Forsigtighed, min Oluf!
Ifald din Kiærlighed skal vinde Seir;
Men seire vil den, hvis Du lyder mig.

Oluf.

Ja, naar Du skaffer mig min Ingeborg,
Saa lyder jeg Dig gierne blindt i Alt.

Ragnhild.

Jeg skaffer meer end det.

Oluf.

Det kan Du ei,
Thi der er ikke meer.

Ragnhild.

Ak, Ungdomsdrøm!
At sætte flygtig Elskov over Alt.

Oluf.

Ja, flygtig blev min Elskov, da hun flyede
Fra Norge; men den flygted blot med hende,
For at indhente hende strax igien.

Ragnhild.

Altsaa — din Ingeborg — hun er Dig Alt?

Oluf.

Alt!

Ragnhild.

Men Du har din norske Krønike
Dog taget med paa Reisen.

Oluf.

Ja! Næst hende
Den er mig kiærest. Thi jeg finder der
Beretningen om mine Heltefædre.

Ragnhild.

Hvad læste Du?

Oluf.

Om Sverre.

Ragnhild.

Ha — Guds Finger!
Ræk Bogen mig, min Søn! og lad mig læse
Lidt med.

Oluf (rækker hende Bogen).

Hvad Moder?

Ragnhild.

Kun Begyndelsen.

(Læser.)

„Kong Sigurd Haraldsøn fik en Søn med en Qvinde, som Gunhild hed; den lod han kalde Sverre, og det skete kort Tid før han blev slagen. Efter Kongens Død blev samme Qvinde gift med Unas Smed, Bispens Broder paa Færø; og blev Sverre Sigurdsøn opfødt i Norge, indtil han var fem Aar gammel, og vidste ikke andet, end at Unas Smed var hans Fader. Og der Sverres Moder hørte, at Erling Skakke og Kong Magnus stode efter at ødelægge al Kongeslægten i Landet, da drog hun til Færø med sin Mand, og der blev Sverre opfødt og til Skole holden hos Bispen, saalænge til han viede ham til Præst. Da Gunhild hans Moder det fornam, begyndte hun at græde. Da sagde Sverre: Hvi græder Du, Moder? Jeg meente, Du skulde glædes ved den Ære, som mig skal skee. Hun svarede: Denne er ringe, mod den Dig burde med Rette at have; thi Du est Kong Sigurds Søn af Norrig, og ikke denne Mands Søn, som Du mener — “

(Hun falder i dybe Tanker.)

Oluf.

Hvad grunder Du?

Ragnhild.

Min Søn! Jeg tænker paa,
Hvad ogsaa Du engang vist faaer at vide.
Dog veed Du nok alt, for at lyde mig,
Naar kun Du veed — Du stammer ned fra Sverre.

Oluf.

Det veed jeg, og derfor det smerter mig,
At Hakon Jonson Drost, din egen Broder,

Lod sig af unge Magnussen forlue, —
Af Henning Podebusk, — til at frasige
Sig Ret til Norges Krone.

Ragnhild.

Kjære Barn!
Han tvungen blev dertil af Margaretas
Haandlangere: og vilde Hakon Sønnen
I Norge blive, maatte han frasige
Sig Krav paa Riget: men snar var det skeet,
Før han svandt hen af Verden som en Skygge.

Oluf.

Vil Du maaskee, jeg giøre skal min Ret
Til Norges Rige giældende?

Ragnhild.

Ja, ja!
Det vil jeg; men med Vaaben, som Du eier.
En Krigshær har Du ei. Med List og Rænker
Min Broder Hakon overrumpledes: —
Min Søn — med Listen maa Du bevne ham.

Oluf.

Gud naade mig, jeg er kun lidet listig.

Ragnhild.

Saa har Naturen været det for Dig.
Det kommer an kun paa din egen Villie,
Saa faaer Du Ingeborg til Viv, og vorder
En Konge for de stolte Nordens Riger.

Oluf.

Nu drømmer Du!

Ragnhild.

Det var ei førstegang,
At man har drømt sig norske Kroner til.
Hvis Olaf Trygvason, hvis hellig Olaf
Ei havde drømt saa godt, saa var de aldrig
I Norge vordne Konger. Men jeg støtter
Mit Haab til meer, end til en flygtig Drøm.

Oluf.

Hvorledes da?

Ragnhild.

Man lever ikke meer
I gammel Tid, da mangen Kongesøn,
Da mangen Ætling af den ægte Rod
Sig kunde skaffe Ret ved Sværd og Jernbyrd.
Kom Harald Gille, Sigurd Slemmedegn,
Kom Erling Steinveg, — Intet vilde lykkes.
Nu hersker Listen, som en kronet Qvinde;
Men den maa fældes med sit eget Vaaben.

Oluf.

Saa lær mig da, hvordan jeg vorder listig!
Og jeg vil gierne være det, hvis dermed
Jeg glæder Dig og vinder Ingeborg.

Ragnhild.

Saa Æren, Oluf — Æren er Dig Intet?

Oluf.

O jo! Hvis jeg kan vinde den med List,
Saa vil jeg ogsaa gierne vinde den;
Men. — List og Ære — kan de følges ad?

Ragnhild.

Naar Du est Nordens Drot, da har Du Æren —
Jeg skulde troe — fremfor hver Undersaat.

Oluf.

Ja, det er sandt! Og Elskov ynder List.
Velan, min Moder! Jeg vil være listig.

Ragnhild.

Vær ikke saa fremfusende letsindig!

Oluf.

Fortryder det Dig, at jeg lyder Dig?

Ragnhild.

Nei; men jeg vil, at Du skal tænke ved det.

Oluf.

Tænk Du for mig, som Du est hidtil vant!
Saa har jeg det fornøieligst, beqvemmest.

Ragnhild.

Selv maa Du handle med Selvstændighed,
Skal det gaae godt.

Oluf.

Saa siig mig, hvad jeg skal!

Ragnhild.

At Margaretas døde Søn, Kong Oluf,
Du ligner paa et Haar, det veed Du dog?

Oluf.

Ja, ja! Det har hans Amme, din Veninde,
Den gode Sara mig fortalt saa tidt,
At sagtens jeg maa vide det. Jeg veed
Desuden Alt hvad der er hændet ham;
Alt hvad han talde med sin Moder om.
Hans Vaner kiender jeg, og har dem selv.
Hans Liv var, som det kunde være mit;
Thi andet hørte jeg i fiorten Aar
Ei af den gode Saras Mund; det var
Jo Emnet for Jer Aftenunderholdning.

Ragnhild.

Og hvad ham hændtes i den sidste Tid,
Erfared Du af Stein, hans Kammersvend,
Af Saras Søn, som efter Olufs Død
Kom til sin Moder, i vor Fieldehytte.

Oluf.

Ja, ja! Jeg kunde gierne været Oluf.

Ragnhild.

Velan, min Søn! og Du skal vorde ham.

Oluf (leer).

Jeg skal udgive mig for Konning Oluf?
Ha, det var Løier, det!

Ragnhild.

Nei, det er Alvor. —
Hør mig, min Søn! Tro ei, jeg vil forføre
Din Uerfarenhed. Du skiller ei
Ved Riget Margareta med dit Udsagn;

Nei, tvertimod, hun skilte Dig ved dit,
Og ved din List Du vinder kun dit Eget.

Oluf.

Ja, ja! Det er iøinefaldende.

Ragnhild.

Og hvis Margreta virkelig har elsket
Sin Søn saa høit, som hun forsikkrer Folk,
Maa det jo være hende ret en Glæde,
Den største Fryd — at han er ikke død.
Som Enkens Søn af Nain kommer Du
Og gjør den stakkels Moder lykkelig,
I det Du reiser Dig fra Dødningbaaren.

Oluf (leer).

Som Enkens Søn af Nain skal jeg komme?
Seer jeg da ud vel som en Dødning, jeg?

Ragnhild.

Jeg taler billedligt. Et fromt Bedrag
Dig skjænker Dit, — og Dronningen sin Søn.
Lad hende styre Landet da med Dig,
Saa har hun, hvad hun ønsker. Selv kan hun
Dog ikke længe blive Nordens Frue;
Hun vælge maa en fremmed Fostersøn.
Nu faaer hun Dig. Maa det ei glæde hende
Langt meer, at herske med sin egen Søn,
End dele Magten med en ganske Fremmed?

Oluf (kysser hende kjærligt).

Men, Moder! Troer Du, jeg vil skifte Moder?
Troer Du, jeg vinde vil tre Kongeriger,
Og miste Dig?

Ragnhild.

Du skal ei miste mig,
Jeg bliver dog din Moder. Ingen veed det;
Men det er nok, naar vi To vide det.

Oluf.

Og maa min Ingeborg ei vide det?

Ragnhild.

Paa ingen Maade! Nei, for Himlens Skyld.
Paa Psalmebogen maa Du sværge mig
Ved Gud og hellige Mænd, at Du vil tie.

Oluf.

Velan, velan!

Ragnhild.

Jeg venter Bisskop Rudolf
Af Skara hvert et Dieblik; han vorder
Endnu deelagtig i vor Hemmelighed.
Thi skiøndt en Qvinde, som med Dinene
For nogen Mand ei blinke skal, behøver
Jeg dog en Ven — Raadgiver — og en Mægtig,
Der understøtte kan med Penge mig.
Thi Du maa træde frem i nogen Glands,
Som den tilbagevendte Konge.

Oluf.

Ha,
Det var ret skiønt! Jeg pynter gierne mig.

Ragnhild.

Snart strunker Du i Fløil og Hermelin.

Oluf.

Ha, det var herligt!

Ragnhild.

Gak nu ind i Kamret,
Og vent derinde til jeg kalder Dig.
Snart skal Du see din Ingeborg, min Søn!
Thi — som jeg siger — hendes Faders Hauge
Til dette Vaghuus grændser. Derfor satte
Man Vinduerne saa høit; for at der Ingen
Fra Værelserne her skal see i Haugen.

Oluf.

Nei, er det sandt?

Ragnhild.

Kun rolig og fornuftig.

Oluf.

En Muur kun skiller mig fra Ingeborg?
O, søde Lykke!

(Gaaer.)

Ragnhild.

Denne Muur er ei
Saa let at sprænge, som Du tænker, Oluf! —
Godt nok, at han er barnlig og letsindig,
Det er nødvendigt for at lede ham;
Men kan han ogsaa staae paa egne Been?
Frisk Mod! Den vinder ei, som Intet vover.

Biskop **Rudolf** af **Skara** kommer.

Rudolf.

Guds Fred, Veninde! See, her er din Ven.
Men længe kan jeg ikke dvæle her
I denne slette Vraa, hos Kirkens Graver;
Det Opsigt vilde giøre. Thi Du veed dog,
Du boer hos Graveren?

Ragnhild (leer).

Ja ja, det veed jeg;
Og det er ei for intet, at jeg har
Indgravet mig hos ham.

Rudolf.

Du stammer ned
Fra Sverre; Hakon Jonson Drost, din Broder,
Blev nødt til skriftligt at frasige sig
Sin Ret til Thronen. Du har al din Tid
Som Enke levet paa en eenlig Gaard
Bag Fieldet, langt fra Folk, blot med en Søn.
Tilfældigviis jeg giorde dit Bekiendtskab
For trende Somre siden hos din Broder;
Din Søn var ikke med. Da viste Du
Mig Gjæstfrihed, som Rudolf ikke glemmer.
Vort Had til Margareta fast forbandt os;
Og lunkuere blev Hadet neppe siden,

Da Krænkelser har Haken lagt i Graven,
Og Margareta haanlig mig har skilt
Ved Skaras Bispestol, saa her jeg vandrer
Til Spot i Sorø mellem andre Klerker.

Ragnhild.

Den Søn, Du ikke saae, kam seer Du nu.

Rudolf.

Og han Margreta stille skal ved Riget?

Ragnhild.

Han!

Rudolf.

Og ved hvilken Magt? Thi veed Du ei,
At Ivar Lykke, Erik Kieldsen Vasa,
Har slaaet Albrecht? At han sidder nu
Bag Fængslets tykke Muur, en usel Fange?

Ragnhild (leer).

Og troer Du ei, jeg kiender Olien til
Min egen Ild?

Rudolf.

Hvad skal da twinge Magten?

Ragnhild.

En uretfærdig Magt betvinges billigt
Med en retfærdig List.

Rudolf.

Margreta selv
Er listig nok; Du narrer ikke Ræven.

Ragnhild.

Jo, med et Speil, hvori den seer sig selv.

Rudolf.

Forklar Dig tydeligt!

Ragnhild.

Ved Olufs Død
Blev Margareta Nordens Herskerinde:
Ifald han levED end, da var hun skilt
Ved Riget atter.

Rudolf.

Men disværre, Ragnhild!
En hidsig Feber Ynglingen har dræbt
Ifior i Falsterbo, og dermed svandt
Vort sidste Haab; thi han var god og svag,
Og Adel, Geistligheden under ham
Ei havde faaet Vingerne saa stækket.

Ragnhild.

Men — om han leved end?

Rudolf.

Det Almuesrygte,
Som hver Fornuftig spotter, vil kun hjælpe
Dig lidt.

Ragnhild.

Siig ikke det! En liden Tue
Kan undertiden vælte store Læs.
Thi — kort og godt, som selv Du ønsker det —
Kong Oluf er ei død! Han faldt i Sygdom
I Falsterbo — og døde — men kun Skindød.
Hans Hirdmand, Byrge Ulfsen, som var hos ham
(Og heldigviis er virkeligen død),
Var en Forræder.

Rudolf.

Byrge Ulfsen, Ragnhild?
Det var jo Margaretas høire Haand.

Ragnhild.

Just han! Han tragted Oluf efter Livet.
Da Kongen laa paa Dødningbaaren, hørte
Han Byrge Ulfsen sige til sin Svend:
„Ifald han ei var død, han skulde døe!
Den svage Ungersvend forhindred kun
Margreta i at virke med den Kraft,
Som Himlen hende gav til Nordens Frelse."
Knap hørte Kongen det i Dødens Slummer,
Saa vakte Skrækken ham; han reiste sig
Fra Dødningbaaren, hiulpen af en Svend.

Her giælder det Forsigtighed, min Oluf!
Ifald din Kiærlighed skal vinde Seir;
Men seire vil den, hvis Du lyder mig.

Oluf.

Ja, naar Du skaffer mig min Ingeborg,
Saa lyder jeg Dig gierne blindt i Alt.

Ragnhild.

Jeg skaffer meer end det.

Oluf.

Det kan Du ei,
Thi der er ikke meer.

Ragnhild.

Ak, Ungdomsdrøm!
At sætte flygtig Elskov over Alt.

Oluf.

Ja, flygtig blev min Elskov, da hun flyede
Fra Norge; men den flygted blot med hende,
For at indhente hende strax igien.

Ragnhild.

Altsaa — din Ingeborg — hun er Dig Alt?

Oluf.

Alt!

Ragnhild.

Men Du har din norske Krønike
Dog taget med paa Reisen.

Oluf.

Ja! Næst hende
Den er mig kiærest. Thi jeg finder der
Beretningen om mine Heltefædre.

Ragnhild.

Hvad læste Du?

Oluf.

Om Sverre.

Ragnhild.

Ha — Guds Finger!

Ræk Bogen mig, min Søn! og lad mig læse
Lidt med.

Oluf (rækker hende Bogen).

Hvad Moder?

Ragnhild.

Kun Begyndelsen.

(Læser.)

„Kong Sigurd Haraldsøn fik en Søn med en Qvinde, som Gunhild hed; den lod han kalde Sverre, og det skete kort Tid før han blev slagen. Efter Kongens Død blev samme Qvinde gift med Unas Smed, Bispens Broder paa Færø; og blev Sverre Sigurdsøn opfødt i Norge, indtil han var fem Aar gammel, og vidste ikke andet, end at Unas Smed var hans Fader. Og der Sverres Moder hørte, at Erling Skakke og Kong Magnus stode efter at ødelægge al Kongeslægten i Landet, da drog hun til Færø med sin Mand, og der blev Sverre opfødt og til Skole holden hos Bispen, saalænge til han viede ham til Præst. Da Gunhild hans Moder det fornam, begyndte hun at græde. Da sagde Sverre: Hvi græder Du, Moder? Jeg meente, Du skulde glædes ved den Ære, som mig skal skee. Hun svarede: Denne er ringe, mod den Dig burde med Rette at have; thi Du est Kong Sigurds Søn af Norrig, og ikke denne Mands Søn, som Du mener —“

(Hun falder i dybe Tanker.)

Oluf.

Hvad grunder Du?

Ragnhild.

Min Søn! Jeg tænker paa,
Hvad ogsaa Du engang vist faaer at vide.
Dog veed Du nok alt, for at lyde mig,
Naar kun Du veed — Du stammer ned fra Sverre.

Oluf.

Det veed jeg, og derfor det smerter mig,
At Hakon Jonson Drost, din egen Broder,

Lod sig af Algot Magnussen forkue, —
Af Henning Podebusk, — til at frasige
Sig Ret til Norges Krone.

Ragnhild.

Kiære Barn!
Han twungen blev dertil af Margaretas
Haandlangere; og vilde Hakon Jonson
I Norge blive, maatte han frasige
Sig Krav paa Riget; men snap var det skeet,
For han svandt hen af Sorgen som en Skygge.

Oluf.

Vil Du maaskee, jeg giøre skal min Ret
Til Norges Rige giældende?

Ragnhild.

Ja, ja!
Det vil jeg; men med Vaaben, som Du eier.
En Krigshær har Du ei. Med List og Rænker
Min Broder Hakon overrumpledes; —
Min Søn — med Listen maa Du hævne ham.

Oluf.

Gud naade mig, jeg er kun lidet listig.

Ragnhild.

Saa har Naturen været det for Dig.
Det kommer an kun paa din egen Villie,
Saa faaer Du Ingeborg til Viv, og vorder
En Konge for de stolte Nordens Riger.

Oluf.

Nu drømmer Du!

Ragnhild.

Det var ei førstegang,
At man har drømt sig norske Kroner til.
Hvis Olaf Trygvason, hvis hellig Olaf
Ei havde drømt saa godt, saa var de aldrig
I Norge vordne Konger. Men jeg støtter
Mit Haab til meer, end til en flygtig Drøm.

Oluf.

Hvorledes da?

Ragnhild.

Man lever ikke meer
I gammel Tid, da mangen Kongesøn,
Da mangen Ætling af den ægte Rod
Sig kunde skaffe Ret ved Sværd og Jernbyrd.
Kom Harald Gille, Sigurd Slemmedegn,
Kom Erling Steinveg, — Intet vilde lykkes.
Nu hersker Listen, som en kronet Qvinde;
Men den maa fældes med sit eget Vaaben.

Oluf.

Saa lær mig da, hvordan jeg vorder listig!
Og jeg vil gierne være det, hvis dermed
Jeg glæder Dig og vinder Ingeborg.

Ragnhild.

Saa Æren, Oluf — Æren er Dig Intet?

Oluf.

O jo! Hvis jeg kan vinde den med List,
Saa vil jeg ogsaa gierne vinde den;
Men — List og Ære — kan de følges ad?

Ragnhild.

Naar Du est Nordens Drot, da har Du Æren —
Jeg skulde troe — fremfor hver Undersaat.

Oluf.

Ja, det er sandt! Og Elskov ynder List.
Velan, min Moder! Jeg vil være listig.

Ragnhild.

Vær ikke saa fremfusende letsindig!

Oluf.

Fortryder det Dig, at jeg lyder Dig?

Ragnhild.

Nei; men jeg vil, at Du skal tænke ved det.

Oluf.

Tænk Du for mig, som Du est hidtil vant!
Saa har jeg det fornøieligst, beqvemmest.

Ragnhild.

Selv maa Du handle med Selvstændighed,
Skal det gaae godt.

Oluf.

Saa siig mig, hvad jeg skal!

Ragnhild.

At Margaretas døde Søn, Kong Oluf,
Du ligner paa et Haar, det veed Du dog?

Oluf.

Ja, ja! Det har hans Amme, din Veninde,
Den gode Sara mig fortalt saa tidt,
At sagtens jeg maa vide det. Jeg veed
Desuden Alt hvad der er hændet ham;
Alt hvad han talde med sin Moder om.
Hans Vaner kiender jeg, og har dem selv.
Hans Liv var, som det kunde være mit;
Thi andet hørte jeg i fiorten Aar
Ei af den gode Saras Mund; det var
Jo Emnet for Jer Aftenunderholdning.

Ragnhild.

Og hvad ham hændtes i den sidste Tid,
Erfared Du af Stein, hans Kammersvend,
Af Saras Søn, som efter Olufs Død
Kom til sin Moder, i vor Fieldehytte.

Oluf.

Ja, ja! Jeg kunde gierne været Oluf.

Ragnhild.

Velan, min Søn! og Du skal vorde ham.

Oluf (leer).

Jeg skal udgive mig for Konning Oluf?
Ha, det var Løier, det!

Ragnhild.

Nei, det er Alvor. —
Hør mig, min Søn! Tro ei, jeg vil forføre
Din Uerfarenhed. Du skiller ei
Ved Riget Margareta med dit Udsagn;

Nei, tvertimod, hun skilte Dig ved dit,
Og ved din List Du vinder kun dit Eget.

Oluf.

Ja, ja! Det er iøinefaldende.

Ragnhild.

Og hvis Margreta virkelig har elsket
Sin Søn saa høit, som hun forsikkrer Folk,
Maa det jo være hende ret en Glæde,
Den største Fryd — at han er ikke død.
Som Enkens Søn af Nain kommer Du
Og giør den stakkels Moder lykkelig,
I det Du reiser Dig fra Dødningbaaren.

Oluf (leer).

Som Enkens Søn af Nain skal jeg komme?
Seer jeg da ud vel som en Dødning, jeg?

Ragnhild.

Jeg taler billedligt. Et fromt Bedrag
Dig skiænker Dit, — og Dronningen sin Søn.
Lad hende styre Landet da med Dig,
Saa har hun, hvad hun ønsker. Selv kan hun
Dog ikke længe blive Nordens Frue;
Hun vælge maa en fremmed Fostersøn.
Nu faaer hun Dig. Maa det ei glæde hende
Langt meer, at herske med sin egen Søn,
End dele Magten med en ganske Fremmed?

Oluf (kysser hende kiærligt).

Men, Moder! Troer Du, jeg vil skifte Moder?
Troer Du, jeg vinde vil tre Kongeriger,
Og miste Dig?

Ragnhild.

Du skal ei miste mig,
Jeg bliver dog din Moder. Ingen veed det;
Men det er nok, naar vi To vide det.

Oluf.

Og maa min Ingeborg ei vide det?

Ragnhild.

Paa ingen Maade! Nei, for Himlens Skyld.
Paa Psalmebogen maa Du sværge mig
Ved Gud og hellige Mænd, at Du vil tie.

Oluf.

Velan, velan!

Ragnhild.

Jeg venter Bisp Rudolf
Af Skara hvert et Dieblik; han vorder
Endnu deelagtig i vor Hemmelighed.
Thi skiøndt en Qvinde, som med Dinene
For nogen Mand ei blinke skal, behøver
Jeg dog en Ven — Raadgiver — og en Mægtig,
Der understøtte kan med Penge mig.
Thi Du maa træde frem i nogen Glands,
Som den tilbagevendte Konge.

Oluf.

Ha,
Det var ret skiønt! Jeg pynter gierne mig.

Ragnhild.

Snart strunker Du i Fløil og Hermelin.

Oluf.

Ha, det var herligt!

Ragnhild.

Gak nu ind i Kamret,
Og vent derinde til jeg kalder Dig.
Snart skal Du see din Ingeborg, min Søn!
Thi — som jeg siger — hendes Faders Hauge
Til dette Baghuus grændser. Derfor satte
Man Vindverne saa høit; for at der Ingen
Fra Værelserne her skal see i Haugen.

Oluf.

Nei, er det sandt?

Ragnhild.

Kun rolig og fornuftig.

Oluf.

En Muur kun skiller mig fra Ingeborg?
O, søde Lykke!

(Gaaer.)

Ragnhild.

Denne Muur er ei
Saa let at sprænge, som Du tænker, Oluf! —
Godt nok, at han er barnlig og letsindig,
Det er nødvendigt for at lede ham;
Men kan han ogsaa staae paa egne Been?
Frisk Mod! Den vinder ei, som Intet vover.

Biskop Rudolf af Skara kommer.

Rudolf.

Guds Fred, Veninde! See, her er din Ven.
Men længe kan jeg ikke dvæle her
I denne slette Vraa, hos Kirkens Graver;
Det Opsigt vilde giøre. Thi Du veed dog,
Du boer hos Graveren?

Ragnhild (leer).

Ja ja, det veed jeg;
Og det er ei for intet, at jeg har
Indgravet mig hos ham.

Rudolf.

Du stammer ned
Fra Sverre; Hakon Jonson Drost, din Broder,
Blev nødt til skriftligt at frasige sig
Sin Ret til Thronen. Du har al din Tid
Som Enke levet paa en eenlig Gaard
Bag Fieldet, langt fra Folk, blot med en Søn.
Tilfældigviis jeg giorde dit Bekiendtskab
For trende Somre siden hos din Broder;
Din Søn var ikke med. Da viste Du
Mig Gjæstfrihed, som Rudolf ikke glemmer.
Vort Had til Margareta fast forbandt os;
Og lunkuere blev Hadet neppe siden,

Da Krænkelser har Hakon lagt i Graven,
Og Margareta haanlig mig har skilt
Ved Skaras Bispestol, saa her jeg vandrer
Til Spot i Sorø mellem andre Klerker.

Ragnhild.

Den Søn, Du ikke saae, ham seer Du nu.

Rudolf.

Og han Margreta skille skal ved Riget?

Ragnhild.

Han!

Rudolf.

Og ved hvilken Magt? Thi veed Du ei,
At Ivar Lykke, Erik Kieldsen Vasa,
Har slaaet Albrecht? At han sidder nu
Bag Fængslets tykke Muur, en usel Fange?

Ragnhild (leer).

Og troer Du ei, jeg kiender Olien til
Min egen Ild?

Rudolf.

Hvad skal da tvinge Magten?

Ragnhild.

En uretfærdig Magt betvinges billigt
Med en retfærdig List.

Rudolf.

Margreta selv
Er listig nok; Du narrer ikke Ræven.

Ragnhild.

Jo, med et Speil, hvori den seer sig selv.

Rudolf.

Forklar Dig tydeligt!

Ragnhild.

Ved Olufs Død
Blev Margareta Nordens Herskerinde:
Ifald han leved end, da var hun skilt
Ved Riget atter.

Rudolf.

Men desværre, Ragnhild!
En hidsig Feber Ynglingen har dræbt
Ifior i Falsterbo, og dermed svandt
Vort sidste Haab; thi han var god og svag,
Og Adel, Geistligheden under ham
Ei havde faaet Vingerne saa stækket.

Ragnhild.

Men — om han levede end?

Rudolf.

Det Almuesrygte,
Som hver Fornuftig spotter, vil kun hiælpe
Dig lidt.

Ragnhild.

Siig ikke det! En liden Tue
Kan undertiden vælte store Læs.
Thi — kort og godt, som selv Du ønsker det —
Kong Oluf er ei død! Han faldt i Sygdom
I Falsterbo — og døde — men kun Skindød.
Hans Hirdmand, Byrge Ulfsen, som var hos ham
(Og heldigviis er virkeligen død),
Var en Forræder.

Rudolf.

Byrge Ulfsen, Ragnhild?
Det var jo Margaretas høire Haand.

Ragnhild.

Just han! Han tragted Oluf efter Livet.
Da Kongen laa paa Dødningbaaren, hørte
Han Byrge Ulfsen sige til sin Svend:
„Ifald han ei var død, han skulde døe!
Den svage Ungersvend forhindred kun
Margreta i at virke med den Kraft,
Som Himlen hende gav til Nordens Frelse."
Knap hørte Kongen det i Dødens Slummer,
Saa vakte Skrækken ham; han reiste sig
Fra Dødningbaaren, hiulpen af en Svend.

Og hyllet i en ringe Bondekofte
Ved Midnat flygted Oluf op til Norge,
Hvor Hakons Søster ham tilfældigviis
Traf i en Klippekløft og hused ham.
Den feige Byrge slagen blev af Skræk
Og skiulte Flugten selv for Dronningen.
Til Danmark sendte han den tomme Kiste;
En ond Samvittighed har dræbt ham alt. —
End er ei Kisten aabnet.

Rudolf.

Det er sandt,
Den er ei aabnet, men kan aabnes let.
Der ligger Kongens Liig.

Ragnhild.

Begriber Du
Nu, hvi jeg boer hos Graveren, Herr Bisp?
Den sløve Gubbe maa Du overtale,
Ved store Løfter om Foræringer,
At tage Liget ud og giemme det
Paa et afsides Sted, hvor det ei findes.

Rudolf.

Hvad hiælper det?

Ragnhild.

Den rette Oluf bringer
Jeg selv.

Rudolf.

Din Søn?

Ragnhild.

Der ligner hin saa grant,
At strax Du vilde troe, det var Kong Oluf,
Hvis Du ei vidste bedre.

Rudolf.

Ha, i Sandhed?

Ragnhild.

Du Troen snart skal faae i Hænderne.
Men tal ei længe med ham! Oluf er

Vel rask og smuk og stærk og hiertevarm,
Men Dømmekraften er kun svag i ham.
Letsindig sværmer han endnu som Barn,
Forelsket i en ung og deilig Mø;
Og kun med denne Mading fik jeg ham
Nedlokket fra sit Field til grønne Sorø.
Tænk ei, han higer efter Land og Riger!
Blot for at feie mig, blot for at vinde
Sin Giente, som var ellers tabt for ham;
Blot for at glæde hende, med at hæve
Paa Thronen Ingeborg — samtykker han.
Vel vogte maae vi os, at ei hans Hierte,
Kun altfor blødt og hvad man kalder godt,
Forfærdes ved en Daad, som er retfærdig,
En ædel Hævn, som Hakons Skygge kræver.
Nei! — Selv af Kiærlighed til Margareta

(Leer.)

Han handle skal. Han skiænke skal en Moder
Sit Barn igien. Det har jeg bildt ham ind;

(Alvorlig.)

Men Rudolf! vi, som bedre Sligt forstaae,
Vi kan ei ønske lang Samdrægtighed
Imellem ham og hende. Tvertimod,
Det vilde lede til Opdagelser,
Ifald han længe blev hos Dronningen.
At Margareta elsker ei sin Søn,
At hans Tilbagekomst forbittrer hende,
Forbi hun selv gaaer Glip af Kronerne —
Det maa Almuen troe. Saa gaaer det godt.
Du vorder Skaras Bisp igien; og Ragnhild
Maaskee engang hvad Margareta var.

Rudolf.

Ha, jeg forbauses ved din Dristighed.
Men hvis nu Skibet strander?

Ragnhild.

Heller drukne
Brat i en lifflig Storm, end smægte svagt,
Og døe af Krænkelser en langsom Sot.

Rudolf.

Og Oluf?

Ragnhild.

Elsker jeg, som nogen Moder
Sit Barn, og derfor giør jeg ham til Konge.

Rudolf.

Men hvis han gribes nu som en Bedrager?

Ragnhild.

Det kan han ei; han er retmæssig Arving
Til Thronen: thi han stammer ned fra Sverre.
Og har han først en Hær, saa kan han være
Sit Krigsspuds og sit rette Navn bekiendt.

Rudolf.

Og denne Lighed — den er virkelig
Saa skuffende?

Ragnhild.

Det seer Du nu om lidt.
Men husk, hvad jeg har sagt! Indlad Dig ei
Vidtløftigt med ham!

(Kalder, idet hun aabner Døren til Sideværelset:)

Oluf! Kom min Søn!
Her er vor Ven; den fromme Bisskop Rudolf
Vil Dig bestyrke til dit raske Forsæt.

Oluf kommer.

Rudolf (forbauset).

Ha, det er meer end Mennesker kan troe!

Oluf (hilser ham smilende).

Herr Bisp! I finder virkelig min Lighed
Med den begravne Drot saa skuffende?

Ragnhild.

Tal ikke saa, min Søn! Strax maa Du vænne
Dig til at være, hvad Du synes blot.
Du est Kong Oluf! Intet Spørgsmaal om!
Ei sandt, Herr Bisp? Han er Nordens Konning?

Rudolf.

Ja ja, det er han. Han maa vænnes til
At hedde Oluf.

Oluf (leer).

Det er let for mig,
Det er mit Døbenavn.

Rudolf.

Nei virkelig?
Alt træffer sammen.

(Lægger sin Haand paa hans Isse.)

Yngling! Jeg indvier
Dig til dit høie Kald. Hvad kun Du syntes,
Det est Du: Ætling af den gamle Stamme,
Saa godt som Oluf. Vær ham selv! Derved
Du sparer Blod — og Sorg; og Margareta
For Kronen faaer igien en elsket Søn.

Oluf.

Ja, Moder, det er ganske rigtigt! Vindvet
Derinde vender ud til hendes Hauge;
Og naar jeg stiger paa en Stol paa Bordet,
Saa seer jeg, hvad i Haugen foregaaer.
Jeg tænker, at hun kommer snart.

Rudolf.

Hvo kommer?

Ragnhild (ryster paa Hovedet).

Han mener Ingeborg. — Saa gaa kun ind,
Mit kiære Barn! kig ud igien af Vindvet!
(Det hiælper dog ei, jeg forbyder det)
Men hold Dig hemmelig! Den gode Bisp
Forkynder os, naar vi skal gaae til Hove.

(Oluf gaaer.)

Ragnhild.

Heller drukne
Brat i en listig Storm, end smægte svagt,
Og døe af Krænkelser en langsom Sot.

Rudolf.

Og Oluf?

Ragnhild.

Elsker jeg, som nogen Moder
Sit Barn, og derfor giør jeg ham til Konge.

Rudolf.

Men hvis han gribes nu som en Bedrager?

Ragnhild.

Det kan han ei; han er retmæssig Arving
Til Thronen: thi han stammer ned fra Sverre.
Og har han først en Hær, saa kan han være
Sit Krigsspyds og sit rette Navn bekiendt.

Rudolf.

Og denne Lighed — den er virkelig
Saa skuffende?

Ragnhild.

Det seer Du nu om lidt.
Men husk, hvad jeg har sagt! Indlad Dig ei
Vidtløftigt med ham!

(Kalder, idet hun aabner Døren til Sideværelset:)

Oluf! Kom min Søn!
Her er vor Ven; den fromme Bisskop Rudolf
Vil Dig bestyrke til dit raske Forsæt.

Oluf kommer.

Rudolf (forbauset).

Ha, det er meer end Mennesker kan troe!

Oluf (hilser ham smilende).

Herr Bisp! I finder virkelig min Lighed
Med den begravne Drot saa skuffende?

Ragnhild.

Tal ikke saa, min Søn! Strax maa Du vænne
Dig til at være, hvad Du synes blot.
Du est Kong Oluf! Intet Spørgsmaal om!
Ei sandt, Herr Bisp! Han er Nordens Konning?

Rudolf.

Ja ja, det er han. Han maa vænnes til
At hedde Oluf.

Oluf (leer).

Det er let for mig,
Det er mit Døbenavn.

Rudolf.

Nei virkelig?
Alt træffer sammen.

(Lægger sin Haand paa hans Isse.)

Yngling! Jeg indvier
Dig til dit høie Kald. Hvad kun Du syntes,
Det est Du: Ætling af den gamle Stamme,
Saa godt som Oluf. Vær ham selv! Derved
Du sparer Blod — og Sorg; og Margareta
For Kronen faaer igien en elsket Søn.

Oluf.

Ja, Moder, det er ganske rigtigt! Vindvet
Derinde vender ud til hendes Hauge;
Og naar jeg stiger paa en Stol paa Bordet,
Saa seer jeg, hvad i Haugen foregaaer.
Jeg tænker, at hun kommer snart.

Rudolf.

Hvo kommer?

Ragnhild (ryster paa Hovedet).

Han mener Ingeborg. — Saa gaa kun ind,
Mit kiære Barn! kig ud igien af Vindvet!
(Det hiælper dog ei, jeg forbyder det)
Men hold Dig hemmelig! Den gode Bisp
Forkynder os, naar vi skal gaae til Hove.

(Oluf gaaer.)

Ragnhild.

Heller drukne
Brat i en listig Storm, end smægte svagt,
Og døe af Krænkelser en langsom Sot.

Rudolf.

Og Oluf?

Ragnhild.

Elsker jeg, som nogen Moder
Sit Barn, og derfor gjør jeg ham til Konge.

Rudolf.

Men hvis han gribes nu som en Bedrager?

Ragnhild.

Det kan han ei; han er retmæssig Arving
Til Thronen: thi han stammer ned fra Sverre.
Og har han først en Hær, saa kan han være
Sit Krigsspyds og sit rette Navn bekiendt.

Rudolf.

Og denne Lighed — den er virkelig
Saa skuffende?

Ragnhild.

Det seer Du nu om lidt.
Men husk, hvad jeg har sagt! Indlad Dig ei
Vidtløftigt med ham!

(Kalder, idet hun aabner Døren til Sideværelset:)

Oluf! Kom min Søn!
Her er vor Ven; den fromme Bisskop Rudolf
Vil Dig bestyrke til dit raske Forsæt.

Oluf kommer.

Rudolf (forbauset).

Ha, det er meer end Mennesker kan troe!

Oluf (hilser ham smilende).

Herr Bisp! I finder virkelig min Lighed
Med den begravne Drot saa skuffende?

Ragnhild.

Tal ikke saa, min Søn! Strax maa Du vænne
Dig til at være, hvad Du synes blot.
Du est Kong Oluf! Intet Spørgsmaal om!
Ei sandt, Herr Bisp! Han er Nordens Konning?

Rudolf.

Ja ja, det er han. Han maa vænnes til
At hedde Oluf.

Oluf (leer).

Det er let for mig,
Det er mit Døbenavn.

Rudolf.

Nei virkelig?
Alt træffer sammen.

(Lægger sin Haand paa hans Isse.)

Yngling! Jeg indvier
Dig til dit høie Kald. Hvad kun Du syntes,
Det est Du: Ætling af den gamle Stamme,
Saa godt som Oluf. Vær ham selv! Derved
Du sparer Blod — og Sorg; og Margareta
For Kronen faaer igien en elsket Søn.

Oluf.

Ja, Moder, det er ganske rigtigt! Vindvet
Derinde vender ud til hendes Hauge;
Og naar jeg stiger paa en Stol paa Bordet,
Saa seer jeg, hvad i Haugen foregaaer.
Jeg tænker, at hun kommer snart.

Rudolf.

Hvo kommer?

Ragnhild (ryster paa Hovedet).

Han mener Ingeborg. — Saa gaa kun ind,
Mit kiære Barn! kig ud igien af Vindvet!
(Det hiælper dog ei, jeg forbyder det)
Men hold Dig hemmelig! Den gode Bisp
Forkynder os, naar vi skal gaae til Hove.

(Oluf gaaer.)

Rudolf.

Vel! Jeg forstaaer Dig grant. Med denne Lyhed
Og med den Mislighed, der finder Sted,
Kan Alting lykkes. Margareta staaer
Paa Lava, som end ei er vorden kold,
Og under hende brister Skorpen let.
Hun har benaadet Otto af Rupin,
Grev Geert af Holsteen; men de hade hende.
Imod sig har hun end en mægtig Deel
Af Adelen, af Folket. Geistligheden
Er for det meste vel paa hendes Side;

(Smilende.)

Dog, Ragnhild! har hun ogsaa Fiender der.
To Ting udfordres kun — dem sørger jeg for:
Den døde Konges Liig maa tages bort —
Dertil jeg overtaler Graveren;
Kong Oluf bruger Penge, for i Glands
At træde frem og blænde Mængdens Øine —
Dem skal han ogsaa faae. Jeg veed, Kong Albrecht
Har Guld, som Dronningen ei røver ham.
I Fængslet kan han lege blot dermed
Som Regnepenge; men i Olufs Haand
Det vorder Ædelstene. Lad mig raade!
Nu vil jeg tale først med Graveren.

Ragnhild.

Vel! Han skal tage mig mit Haab af Kisten.

(I vild Begeistring.)

Ja ja, det kommer! Ja, det lykkes brat,
Hvad længst mig bares for saa mangen Nat,
Naar vaagen, fra min Hyttedør, med Gys,
Jeg saae paa Himmelen de røde Lys,
Som Aander dandse frygteligt i Nord,
Der før var Konger paa den norske Jord.
Tidt blege, tidt i Blus paa Kæmpeviis,
De trued, snart med Sværd og snart med Riis.

Høit sused over Skoven deres Røst:
Hævn Halfdan Svartes Æt! Skiænk Valen Trøst!
Lad Sydens Ridder ei forfænglig, svag,
Beherske Nordens Land! Den Atterdag
Der kom med Valdemar, med ham forsvandt;
Men Stormen tuder end om Klippens Kant;
Forfængligheden, som i Syden groer,
Skal ikke trives paa den norske Jord.
Bort Ridder, til Turnering paa din Hest!
I Storm, paa Snekken, Viking kæmper bedst.
Bort, spæde Landse, Skiærf og lumske Dolk!
Med Øxe, Breide, bedst man træffer Folk.
Bort Fløil og Silke, langt fra Sund og Belt!
Til Jern og Vadmel trænger kun en Helt.
Og Barkebeinen kommer, klædt i Bark,
Med Trøst, som Duen før til Noahs Ark.
I Svagheds Syndflod skal vi ei forgaae;
Det Nye skal flye, det Gamle skal bestaae.
Og — hvis en Qvinde først med Giften kom —
En anden Qvinde bringer Lægedom!

(De gaae.)

Haugen ved Nabohuset.

Ingeborg alene.

Saasnart en Stund kun skiænkes mig,
Jeg iler herhid alene,
Fra Hoffets Pragt, fra Støi og Larm,
Til Haugens Abildgrene.

Indsluttet af et Plankeværk
Er kun Trægaarden lille;
Jeg seer ei hisset mit sortgraa Field,
Ei Miøsens Bølger trille.

Dengang jeg vandred ved Miøsens Bred,
Det var alt Andet hiemme!
Min Gran, min Fos, mit Bielkehuus,
Ret aldrig kan jeg glemme.

Og mindre glemmer jeg den Svend,
Hvis Billed lisligt sidder
I dette Hiertekammers Krog,
Skiøndt han er ingen Ridder.

En Fisker er han, saa rask og let;
Skiøndt ei hans Klæder bramme,
Han stammer ned fra gammel Æt,
Fra norske Kongestamme.

Men stammed han end fra Bønder blot,
Det vil jeg ærligt sige:
Hytten opveier tidt et Slot,
Elskov giør alle Lige!

(Tager en Angelsnor frem og kysser den.)

Med denne liden Medesnor
Han fanget har mig Arme.
Maria! Jomfru! rene Mø!
Dig over mig forbarme.

(Oluf stiger ud af Vindvet paa Bagbuset, som støder til Haugen, og klavrer ned af et Træ, som staaer ved Muren.)

Men ha, hvad seer jeg? Aabnes hist
Ei Vindvet der paa Huset?
En Yngling stiger ned fra Qvist.
Er denne Svend beruset?

Er det en Tyv, som stiæle vil?
Vil han mig overfalde?
Jeg ængstes af en selsom Skræk!
Skal jeg paa Hiælpen kalde?

Oluf kommer.

For Guds Skyld, nei, min Ingeborg!
Til Danmarks Kongeborge
Din Oluf drog fra Dovrefield,
Han fulgte Dig fra Norge.

Ingeborg (henrykt).

Du fulgte mig?

Oluf.

Det undrer Dig?
Og følger ikke gierne'
Med Maanen i sin blide Glands
Den lykkelige Stierne?

Ingeborg (omfavner ham).

Saa vil jeg ogsaa være din,
Og altid hos Dig bygge.
Og ikke skilles fra mig Du før,
End Manden fra sin Skygge.

Oluf.

Nei, ikke skilles Du før fra mig —
(Mit Mod skal Intet rokke —)
Før Klangen til min Jordefærd
Sig skiller fra sin Klokke!

Steen Bengtsen kommer.

Steen.

Hvad seer jeg? Daarer mig et Gioglebilled?
Min Datter i en fremmed Ynglings Arm?
En Almuesmand i slette Bondekofte?
Forvovne Niding! Ikke kommer Du
Herfra med Livet.

(Oluf venter sig imod ham.)

Jesu Christ! Hvad seer jeg?
Hiælp os Maria! Alle Helgene!

(Han slaaer Kors for sig.)

Ingeborg
(holder Oluf endnu i sine Arme).

Hvad seer Du, Fader? Vil Du myrde ham,
Saa myrd mig med! End er han ingen Døbning.
Hvi blegner Du? Hvi slaaer Du Kors paa Kors?

Steen.

Min Datter, frels Dig for et Spøgelse!
Rør ei den luftige Skygge! Thi det er
Ei noget Menneske. Det er en Aand!
Kong Oluf spøger her ved høilys Dag;
Det er vor døde Konge.

Oluf.

Jeg er Oluf;
Men jeg er ikke død.

Steen.

Det er hans Røst.

Oluf.

Det er ham selv, Steen Bengtsen! Frygt kun ei!
Jeg lever end.

Steen (slaaer Hænderne sammen).

Saa havde Rygtet Ret,
Og et forfærdeligt Bedrag opdages.
(Vil knæle.)
Min Konge!

Oluf (reiser ham).

Ven, staa op! Er jeg Dig kiær,
Saa ti, forraad mig ei. Saaledes kan
Jeg ikke træde frem; det var imod
Min — Kongeværdighed. Jeg kommer lige
Fra Norge, hvor ifior jeg kiende lærte
Din Datter, Steen! Dig uafvidende.
Her boer jeg! Der, i dette Nabohuus,
Med en Veninde, som mig følger tro,
Og som har været mig i Moders Sted.
Endnu idag fremtræder jeg som Drot.
Lad, Ridder! som om end Du intet vidste.

Naar jeg er Konge, hæver jeg din Datter
Til mig paa Thronen. Lad mig nu i Haugen
Et Øieblik alene med den Vene!
Jeg gaaer den Vei tilbage, som jeg kom.

Steen.

Er det en Drøm? Jeg troer endnu, det er
En Drøm.

Oluf.

Tro hvad Du vil! Læg Dig tilsengs
Og sov; imorgen vil Du finde mig,
Naar Du er vaagnet.

Steen.

Herre! Du vil ægte
Min Datter?

Oluf.

Ja — saasandt som Himlen hvælver
Sig over Jorden med sit luftblaa Tag.
Men lyd nu, Steen! ifald jeg er din Konge.

Steen.

Din Undersaat, min Drot! er tro til Døden.
(Gaaer.)

Oluf
(til Ingeborg, som holder sig ængstelig i en Afstand).

Min Ingeborg! hvi træder Du
Tilbage saa urolig?

Ingeborg.

Ak, Herre! jeg tør ikke nu
Meer være saa fortrolig.

Oluf.

Er ikke jeg din Oluf meer?
Nu skal ei Haabet glippe.

Ingeborg.

Jeg ønsked, at I var, som før,
En Fisker fra vor Klippe.

Oluf.

Og har Du vundet ei?

Ingeborg.

Nei tabt!

Oluf.

Hvad tabte Du da, Pige?

Ingeborg.

Min Tro paa Eders Ærlighed.
I er ei meer min Lige!

Oluf.

Jeg Konning er, og vælge kan
Min Hustru selv som Konning.

Ingeborg.

En Riddersmø? Det gaaer ei an,
Hun tør ei vorde Dronning.

Oluf.

Jeg sværger Dig —

Ingeborg.

Sværg ikke meer!
Det sikkrer mig ei Freden.
Den Mand, hvis Ord jeg ikke troer,
Troer ikke jeg paa Eden.

Oluf.

Og sveg jeg da mit Ord?

Ingeborg.

Ja, ja!
I taled ingenlunde
Med Ærlighed. Hvor tidt har I
Mig sagt: I var en Bonde.
Hvor gierne troede jeg det ei?
Hvad kunde meer fornøie?
Jeg læste Aabenhiertighed
Af et uskyldigt Øie.
Men det bedrog, og medens I
Som fattig Yngling sværmed,
I var en mægtig Drot; ak, I
Har grusomt mig fornærmet.

Nu forekommer mig hver Stund,
Da vi tilsammen taled,
Blot som en Drøm, et flygtigt Blund,
Før Morgenhanen galed.

Oluf.

Du elsker mig da ikke meer?

Ingeborg.

Jeg veed det ei. Min Smerte
Bortjager hver lyksalig Fryd
Fra det beklemte Hierte.

Oluf.

Du gaaer alt bort?

Ingeborg
(kæmpende med sig selv).

Og det med Ret!

Oluf.

Bliv! — Dine Taarer trille —

Ingeborg
(med udbrydende Taarer).

Jeg er til Dronning Jer for slet,
For god til Eders Frille.

(Gaaer.)

Oluf (fortvivlet).

O Gud! hun gaaer. Jeg Alt har tabt. —
Hvad har jeg mig formastet —
Jeg til Ulykken kun er skabt,
Og Tærningen er kastet.
Hvad hiælper det, o Moder! nu,
Du loved mig et Rige,
Naar glip jeg gaaer af Livets Held,
Og mistet har min Pige?
Hvor blev hun af? Hun smutted ud
Af Haugens lille Laage.
Jeg tør ei følge med. O Gud!
Jeg svimler som i Taage.

Ad Landeveien vel hun gaaer
Til Dronningen tilbage.
Mon ei, naar jeg i Træet staaer,
Jeg hende kan opdage?

(Han stiger op i et Træ i Forgrunden og seer over Plankeværket, men springer ned igien, dødbleg og skiælvende.)

O Himmel! — Hvilket rædsomt Syn! —
Alt svandt, hvad mig har glædet. —
Det traf mit Øie som et Lyn. —
Jeg skued — Retterstedet!
Ja, ja! det intet Blændværk var.
Fiernt — paa den grønne Veile —
Derude — sort — paa Bakken — staaer —
En Galge med en Steile!

Tredie Handling.

Ragnhilds Værelse.

Ragnhild. Oluf, prægtig klædt.

Ragnhild.

Ha, hvor den Fløielskiortel klæder godt!
Og Sværdet med Guldhialte ved din Side.
Nu ligner Du først Kongen! Men Du maa
For alting ei see saa bedrøvet ud.

Oluf.

Ak, Moder! Hun forlader mig. Hun vil
Ei tiere see mig. Ei hun troer, at jeg
Kan kaare hende til min Ægte-Dronning.

Ragnhild.

Ei, Børnestreger! Agt ei hendes Tro!
Naar Du kun først er Konge, giør Du hende,
Saasnart det lyster Dig, til Landets Dronning.
Men vogt Dig, Søn! for al Fremfusenhed.
Fremfusende det var i største Grad
At stige giennem Vinduet til Gienten
I Abildgaarden. Men, Gud være lovet!
Det vendte sig til Held for os, og det
Bestemte Dig. Det første Skridt er giort.
Steen Bengtsen tog Dig strax for Konning Oluf;
Og, som en Gnist. i tørre Lyng paa Heden,
Udbredte Rygtet sig. Men godt og vel,
At vor utrættelige Ven, Bisp Rudolf,

Var snar som Du. Thi Graveren ham løb;
Og Rudolf var i Fængslet hos Kong Albrecht,
Som sendte strax Dig denne Pung med Guld.
Deel ud deraf til Folket, mens Du gaaer
Til Dronningen i Hallen! Det vil hiælpe.
Naar Betleren først har en Skierv i Haand,
Da raaber han Dig ud til Konge flux.

Oluf.

Men — det har rystet mig, og det har giort
Mit Blod til Iis, — at jeg saae Retterstedet!

Ragnhild.

Est Du en Karl, som eier Mod i Barmen?
Est Du en ægte Gut? En Dalens Døl?
Fy skamme Dig! Tænk paa den fromme Drot,
Der lagde sig i Kors for Alteret
Og lod saa Morderne ham spalte Ryggen.
Tre Kroner vinker — og Du frygter Døden?
Hvor mange norske Konger døde Straadød?
See! Olaf Tryggvason i Havets Bølger
Ved Svolder — smiler end. Ved Stiklestad
Staaer Hellig Olaf blødende for Øren,
For Thorer Hund; — men om hans lyse Haar
En Gisel staaer af Himmerigets Straaler.

Oluf.

De faldt i mandig Kamp, — men jeg bedrager.

Ragnhild.

Ja, som Kong Alfred, Barn! bedrog de Danske,
Da han i Leiren kom som Harpespiller.
Du kalder Dig Kong Hakons Søn —

(Kæmpende med sig selv.)

Hvo veed —

Jeg kunde sige Dig — —

(Afbrydende.)

Men nei! Han skal
Ei vide det. (Høit) Du stammer ned fra Sverre,
Det er Dig nok. Og Sverre kalder Dig.

Red gamle Norden fra Forkiælelsen.
Søn! Red den norske Tunge! Lad vort Sprog
Beholde Havets friske bittre Kraft!
Ei vorde Brakvand, ved at blandes sødt
Med Elbens og med Rhinens ferske Floder.

Oluf.

Hvor kan jeg hykle Kiærlighed og Troskab
For Margareta?

Ragnhild.

Ha, det skal Du ei!
Hun ei erkiender Dig; men ligegodt,
Naar Folket giør det. Du forlader hende,
Naar hun har seet Dig. Jeg Dig stander nær,
Og hiælper Dig. Du skal kun tale lidet,
Det Høistnødvendige. Det lykkes vist;
Thi vi har mange Venner alt i Landet.
Herr Ridder Breide Limbek saae Dig nys,
Og strax han hylded Dig. Det samme giør
Grev Otto af Rupin. Saa giør de alle.

(Bringer ham et Bæger.)

Tøm dette Bæger, nyd den gamle Miød,
Drik Styrke, Mod og Haab, og følg din Moder!
Der kommer Skaren for at hente Dig.

Oluf

(drikker og rækker hende Bægeret tilbage).

Jeg beder ei til nogen Helgen meer;
Men — Ingeborg! — af Kiærlighed til Dig
Jeg voved Alt, — din Kiærlighed beskytte!

(De gaae.)

Lystskov ved Kongeborgen.

Geert af Holsteen. Otto af Rupin.

Otto.

Jeg siger Dig det, Broder! ved Maria!
Ved alle Helgene: den døde Konge,

Margretas Søn opstanden er igien
Frisk fra de Døde. Og med Oluf reise
Sig alle gamle Haab af Marmorkisten,
Og ryste Vingen for at flyve kiækt.

Geert (spodsk).

Ja, som en Paafugl breder ud sin Vifte,
Med Argusøine stolt i Solens Glands.

(Alvorlig.)

Hvad er nu det for gammel Kiærlingsnak?

Otto.

Ifald Du troer ei Otto af Ruxin
Din Vaabenbroder —

Geert.

Men min Vaabenbroder
I Viin har druknet sin Fortvivlelse,
Fordi han Naade fandt hos Munkedeien.
Du Taabenakke! Var det bedre vel,
At smægte med Kong Albrecht i et Fængsel?

Otto.

Nu kommer snart Kong Albrecht løs igien,
Saa skal vi fiske ret i oprørt Vand.

Geert.

Godt! Altsaa: der er Een, som giver sig
Ud for Margretas Søn.

Otto.

Det er ham selv,
Min kiære Broder! Mange store Mænd
Og danske Riddere har hyldet ham,
Som deres Konge. Han besøger snart
Sin Moder, med et talrigt Krigerfølge;
Og Vee Margreta! hvis hun kiender ei
Sin Søn igien.

Geert.

Vee hende! Det er mit Ord.

Otto.

med at see ham, at Du ogsaa strax
hylde ham.

Geert.

Behøves ei! Jeg hylder
ubeseet. Han er Margretas Fiende,
støde hende ventelig fra Thronen?
er mig nok.

Otto.

Jeg siger Dig: det er
selv.

Geert.

Kan gierne være.

Otto.

Troer Du, han
n Bedrager?

Geert.

Det er mig det samme.
er Margretas Fiende, det er jeg med;
er vi ubeseet jo Kammerater.

Otto.

Had til hende tykkes mig for strengt.
ar i hendes Vold, — hun gav os frie.

Geert.

;a! Den Kone veed nok hvad hun giør.
Farbro'er Nicolai, Grev Gerhards Søn,
ned hun jo moderligt med Slesvig, —
hun nemlig ikke kunde Andet.
troer Du derfor, hun har vundet os?
ingen Maade! Gerhards Slægt er stor
den, og hvad kommer mig, hans Fætter,
Lykke ved? Han deler ei med mig.
r en fattig Eventyrer, som
store Geert, vor fælleds Stammefader,
inder Taget boede paa et Kornloft,
æld dybt over begge Øren; al

Hans Eiendom, det var to store Hunde;
Forsultne, men fortræflige til Jagt.
Med sine Hunde jog han danske Harer;
Og Holsteen, Slesvig, Jylland, næsten Danmark
Betvang han; til den jydske Bondeknold
Niels Jepsøn faldt med Døren ind i Huset.
End er jeg ikke Geert; dog lykkedes
Det mig i Sverrig alt at faae et Banner.
Og jeg er Albrechts redelige Ven,
Og jeg vil hævne ham. Ved dette Sværd!
Og denne Oluf er Margretas Søn;
Om han er lille, lang, om skiæv og krum,
Dum eller klog, Helt eller Niding; han
Er hendes Søn! Det lader jeg mit Liv paa;
Og sværger strax til Prætendentens Fane.
Thi jeg er kied af Qvinderegimentet,
Og Mange, tænker jeg, gaaer det som mig.

Otto.

Ja ganske vist. Men jeg forsikkrer Dig,
At han er ægte.

Geert.

Det kan være muligt!
Dog saae jeg næsten helst at det var Løgn,
Thi saa blev Spasen endnu mere morsom.

Viggo Moltke kommer.

Jeg siger: det er Løgn, Du frække Geert!
Og jeg vil giøre Spasen Dig saa morsom,
Som Du forlanger.

Geert.

Kiender I ham alt,
Herr Viggo Moltke?

Moltke.

Jeg har aldrig seet ham;
Men det er ligefuldt en Helveds Løgn.
Den Kiæltring vil kun skade Dronningen,

Hvem jeg forsvarer med mit Liv, mit Blod,
Mod hver en Niding, til den sidste Draabe.

Geert.

Og jeg har heller ikke seet ham, Viggo!
Men dog jeg paastaaer: det er ganske sandt.

Moltke.

Du lyver i din Hals!

Geert.

Tag Jer iagt,
Mandhaftige Ridder, at I ægger ei
En kraftig Kæmpe mod Jer Alderdom.

Otto.

Wygg ikke To med plumpe Uqvemsord!

Moltke.

Hvo bruger Uqvemsord vel meer end I?
Grødhoveder I kalde kun os Danske.
Al Margaretas Godhed hiælper ei.
Forlened hun ei Eders Slægt med Holsteen,
Da Landet hendes blev ved Arveret?
Og dine Fangelænker har hun brudt.
Men Intet kan formilde Bitterheden
I Eders Hierter mod den danske Dronning,
Vort Nords Semiramis.

Otto (leer).

Semiramis?
Hvem var Semiramis? -

Moltke (bidsk).

Det veed jeg ei.
Jeg er ei kommen her, Grønskollinger!
At give Jer Lection i Krøniken;
Men for at tugte Jer, I Spyttegiøge!
Som kaste mig min Alderdom i Næsen,
Og som fornærme Dronning Margareta.
Jeg tager Eder beggeto paa min
Samvittighed.

Geert.

I have maa en god
Samvittighed.

Moltke.

Det kan jeg ikke sige.
Thi jeg har tvivlt et Øieblik, jeg Daare
Om Margaretas Uskyld, hendes Dyd;
Det kræver billigt et Forsoningsoffer.
Og derfor vil jeg slaaes med Jer, og give
Jer med mit gode Sværd to Sandsekager.
Saa er den Times Daarlighed betalt.

Otto.

Med sølvgraae Haar?

Moltke.

Vi rives ei i Haaret,
Min gode Dreng! Følg mig kun udenfor
Den kongelige Lystskov. Thi der kommer
Vor Dronning henne med sin ældste Jomfru;
Hun skal ei mægle Fred imellem os.
Vor Kiv skal heller ikke volde hende
Meer Kummer, end hun har. Men Vee den Niding,
Som støder lumsk til Vognen, naar den hælder,
Og lønner hendes Godhed med Foragt.

Geert (til Otto).

Det er en Allerhelveds Karl!

Moltke.

Ja, Jyden
Kan ogsaa skiænde, naar han bliver vred.

(De gaae.)

Dronning **Margareta** kommer grundende, fulgt af Jomfru **Kirsten**.

Margareta.

Min Søn staaer op fra Graven! — Er det ham;
Hvi flyver han ei i sin Moders Arm?
Hvi kommer han med Stridsmænd, som en Fiende?

Kirsten.

Hvor kan I troe, at det er Eders Søn?

Margareta
(seer stivt paa hende og trykker hendes Haand).

Men hvis det var, Veninde — hvis det var!

Kirsten.

Et saadant Eventyr kan giække Jer?

Margareta.

Hæng Moderhaabet i saa tynd en Traad
Du vil, og Du skal see, hun tager Traaden
Dog for et Ankertoug, indtil den brister.

Kirsten.

Han skulde være flyet fra Dødningbaaren
Til Norge, blot af Frygt for Byrge Ulffen?

Margareta.

Der aldrig kunde lide ham, som altid
Modsagde vranten ham, og forekasted
Ham Mangel, snart af Mod og snart af Evner.

Kirsten.

Men Byrge Ulffen var en ærlig Mand.

Margareta.

Nedslaaet, — dybt fortært — af skumle Nag
Maaskee, — kom han til Danemark fra Skaane;
Taug, — søgte Eensomhed — og visned hen.

Kirsten.

Den bolde Ridder mistede sin Helbred;
Han gik og droges med en Leversyge,
Som lagde ham i Graven.

Margareta.

Hvo har sagt Dig,
At det var Leveren? Om det var Hiertet?

Kirsten.

Men —

Margareta.

Kirsten, ti! og lad mig dømme selv.

Troer Du, at Moderøiet lod sig daare?
See vil jeg ham; — men inden jeg ham seer,
Vil jeg en liden Stund henrykkes ved
Den Tanke, ved den Mulighed, at Oluf
Er ikke død. — O, Kirsten! Vidste Du
Hvad det har at betyde for en Moder,
At faae sit Barn igien. Troer Du, at Danmark,
At Norge, Sverrig opveier mig min Oluf?
Den gyldne Krone favner koldt min Tinding,
Mit Hoved gotter sig, ved Tanken om
Den Magt, jeg har; — men, naar mig Oluf favned,
Da frydedes mit Hierte. Tidt har jeg,
Naar jeg om Aftnen gik i mine Drømme,
Misundt ved Hyttens Dør den Bondeqvinde,
Som sad og spandt paa Bænken hos sin Søn. —
Han var vel ingen stærkbegavet Aand;
Lidt blød, — men denne Blødhed smelted mig,
Naar jeg igien som Qvinde var for streng.
Og naar han med det ærligstore Øie
Saae mig i Siælen, — o, da tyktes mig
At see min Hakon, hans udtrykte Billed.
Hans Død har stilt mig ved min bedste Glæde;
I Fyrstedaad, i Kunst og Videnskab
Jeg søgte trøstelig Adspredelse;
Og elske vilde jeg mit Folk som Dronning,
Da jeg som Viv og Moder Ingen fandt
At elske meer.

(Henrykt.)

Men skiænk mig ham tilbage!
Og gierne kaster jeg det tunge Guld
Fra Tindingen; og gierne Purpurkaaben
Maa glide ned fra disse Skuldre, hvis jeg
Som Moder trykker Sønnen til mit Bryst.

(De gaae.)

Ridderne **Breide Limbek** og **Hans Abildgaard** komme fra en anden Side.

Limbek.

Det trækker herligt op!

Abildgaard.

Ja, det er lummert.
Men endnu veed man ei, hvor det slaaer ned.

Limbek.

Margretas Skaktavl staaer kun maadeligt.
Hun tænkte, fordi Dronningen er stærk,
Hun kunde gierne flink fortsætte Spillet,
Skiøndt Kongen alt var mat.

Abildgaard.

Nu kommer Kongen
Tilbage.

Limbek.

Ja! Men ei til hendes Tarv.

Abildgaard.

Har Du ham seet?

Limbek.

Han ligner Konning Oluf,
Som tvende Draaber Vand hinanden ligne.
Der er slet ingen Tvivl om, det er ham.

Abildgaard.

Tak skee den hellige Jomfru! Nu, Margreta!
Skal Du ei meer ydmyge Adelen.
Hvorledes var det, Breide Limbek? Vilde
Hun ei udtørre Bækkene?

Limbek.

Hun trued!
Hvorledes var det dog, Hans Abildgaard?
Hun vilde, troer jeg, ryste Abildgaarden.

Abildgaard.

Og bryde Bægret. Rosenkrantzers Vaaben,
Det lod hun skrabe bort af Skabene,
Fordi det var for prægtigt til en Ridder.

Limbek.

Men nu skal Most af Æblet, i vort Bæger,
Udstrømme til en Bæk, som drukner hende.
Nu skal hun ikke gifte gammel Adel
Med ny, som Kirsten Ibett til Jesper Muus;
Saa at man nødig har, at sende Manden
En Kobbernagle fæstet i en Guldring
Med Indskrift: „Arte Dig nu, Kobbernagle!
Du fattet er i Guld." Kom, kiære Broder!
Lad os, som bolde danske Herremænd,
Gaae hen og sværge til Kong Olufs Fane.

(De gaae.)

Dronningens Hal.

Musik. Hofmænd og Almue. Dronningen kommer med sine Jomfruer.

Margareta (afsides).

Er det en Sammenkomst for Søn og Moder,
Naar efter Aars Adskillelse de sees
For førstegang? Nei! — det er en Bedrager.
Oluf var kommen som en Ørneunge,
Der iler hiem i snelle Flugt til Reden.

(Hun sætter sig paa Thronen.)

Limbek og Abildgaard komme.

Limbek.

Vor Frue, vor Formynderske! Vi komme
Fra Oluf, fra din kongelige Søn,
Som ei er død, som vender karsk tilbage.
Det var hans egen Drift at hilse Dig
Først hemmeligt, i kiærlig Eensomhed,
Som Hiertet bød; men neppe rygtedes
Hans Atterkomst, før Folket sammenstimled,
Før Krigerne strax til hans Banner svor,
Og samled sig i Flokke ved hans Bolig.
Der er han!

Musik. **Oluf**; hans Moder **Ragnhild** følger ham. Drabanter.

Margareta

(naar Musiken er ophørt i det han staaer for hende, iler hun ned og vil omfavne ham; men gyser tilbage og siger):

Nei! Nei! Det er ikke ham.

Oluf.

Margreta! Kiender Du ei Oluf meer?

Margareta.

O Gud! det er hans Røst.

Limbek.

Det er ham selv.
Omfavn dit Barn!

Margareta

(vil omfavne ham, men gyser atter tilbage).

Jeg kan — jeg kan det ei.
Thi det er Ham — og det er ikke Ham.
For Eder, — for al Verden — er det ham;
Men ei for mig.

(Betragter ham.)

Og dog — ifald det var!
Saamegen Lighed — nei, den er umulig
Imellem To. — Maaskee dog mellem Brødre. —
Hvis Oluf havde havt en Broder, — da —
Thi begge ligne Hakon. — Denne meer
End selv min egen Søn.

Folket (med høi Røst).

Det er ham selv!

Margareta

(dybt rystet og bevæget).

Tal, Du besynderlige Skikkelse!
Est Du en Aand fra Graven, eller kun
En Giøgler fra forfængelige Verden,
Som higer efter Guld og Magt og Glands?
Est Du min kiødelige Søn, saa tal!
Hvi stirrer Du paa mig, stiv som en Støtte?
Beviis mig, at Du est mit Barn! Hvor let,
Hvor let for Dig, hvis virkelig Du est.

Hvad binder Munden paa Dig? Er det Angst?
Er det Fortrydelse?

Ragnhild
(træder modig frem).

Hvor kan Du tvivle,
Min høie Frue? Maa det ei fortryde
Kong Hakons Søn at holdes af Margreta
For en Bedrager, naar han barnligt iler
I hendes Favn?

Margareta.

Ha! Hvo est Du, som giør
Dig egenmægtig til den Stummes Tolk?

Ragnhild (bittert smilende).

Hans Pleiemoder — men dog moderlig.

Margareta.

Ha — Ragnhild?

Ragnhild.

Ja, min Dronning! Ganske rigtig!
Her seer Du Sverres Ætling; Søster til
Den Mand, som dine Sendebud formaaede —
Frivilligt — at frasige sig sin Ret
Til Norges Throne. Han er død! Man sagde
Det var af Græmmelse; — jeg kan bevidne,
Det var en Feber, som rev Helten bort.
Vi alle fandt os i din Villie strax;
Og stor var mig den Fryd, da Hændelsen
Kong Hakons Søn indbragte til min Hytte.
Jeg hused ham, jeg pleied, styrked ham.
Og skiøndt man siger, at Du skilte mig
Grumt ved en elsket Broder, — som er usandt, —
Jeg bringer gierne Dig Kong Hakons Søn,
Til klart Beviis paa min Forsonlighed.

Margareta.

At Du ham bringer, det giør Sagen meer
Mistænkelig.

Ragnhild.

Er det min Tak, fordi
Jeg pleiet har den unge, syge Konning
Og skaffet ham sin Helbred paa min Klippe?

Margareta.

Hvi taug Du i et Aar?

Ragnhild.

Fordi man sagde,
Du hadede og Du efterstræbte ham.

Margareta.

Tal, Oluf! selv. Hvad sagde Du dertil?

Oluf
(med et Blik paa sin Moder).

Jeg sagde steds: min Moder elsker mig.

Margareta (rørt).

O Gud! den Tone kom fra Sønnehiertet.

Abildgaard.

Tvivl ikke længer!

Margareta.

Ræk mig hid din Haand!
(Han gjør det, hun betragter den.)
Ja — Haanden ligner ogsaa; — dog ei ganske.
En Vörte mangler der.

Ragnhild.

Den skaffed jeg
Ham af med, høie Dronning! ved et Huusraad.
Er Oluf virkelig din Søn, saa kiendes
Han vel paa Andet, end paa Vorterne.

Abildgaard.

Ja, det er vist.

Limbek
(sagte til nogle af Folket).

Det lader ikke til,
At hun just gierne kiender ham igien.

Abildgaard.

Min Dronning! Hvis Du tvivler om, at han
Er Oluf, er din rette Søn, vor Konge,

Saa giv ham nogle Spørgsmaal! Lad ham sige,
Hvad der er foregaaet mellem Dig
Og ham, som ingen Andre veed; deraf
Opdage vi den Sandhed allerbedst,
Der er Dig selv, din Adel, Geistligheden
Og menig Mand af største Vigtighed.

Margareta.

Ja, Du har Ret! Det strax afgiøres maa,
Og Folket selv maa være Dommer. Oluf!
Dengang din Fader døde, — sig, hvad giorde
Jeg da den Aften ved Dig?

Oluf.

Du mig tog
Paa Skiødet, kyssed mig. Guldkronen laa
Paa Bordet, — Du den satte paa mit Hoved.
Jeg var saa liden, at den gled mig ned
Paa Skuldrene. Da kom just Sara did,
Min Amme, bragte mig en Hvedesimle.
Jeg skyndte mig at faae det tunge Guld
Af Halsen, kasted Kronen af paa Gulvet,
Og greb begierlig efter Aftensmaden.

Margareta.

Hans Røst — hans Udtryk — Blik; — dog altid Noget,
Som fremmed blander sig i det Bekiendte.
Ja — det er rigtigt! Men det kunde fleer
Vel have hørt. — Hvad sagde jeg Dig, Oluf,
Dengang din Fader jordet blev?

Oluf.

Du sagde:
„Vor som en frodig Eeg paa Heltens Grav,
Saa visner ei den gamle Kongestamme."

Margareta.

Ha — Gud i Himlen!

Folket.

Der er ingen Tvivl om,
Det er ham selv.

Ragnhild.

Du troer maaskee, at han
Erfared visse Ting ved blotte Sagn.
Fortæl da noget ganske Ligegyldigt!

Oluf.

Erindrer Du, da selv Du klipped mig,
En deilig solklar Sommermorgenstund,
Mit Haar og pusted mig paa Hals og Ansigt,
At jeg blev utaalmodig, vred og skældte?
Du gav mig Hug, og satte mig i Krogen.
Jeg bad Dig om Forladelse, da kyssed
Du mig, og loved mig, at Ingen skulde
Faae det at vide.

Margareta
(rystet forundret paa Hovedet).

Det er ganske sandt!
Jeg holdt mit Ord, — og sagde det til Ingen.

Oluf.

Og nu i ældre Tid: erindrer Du
Den Hemmelighed, Du betroede mig,
Om den Fyrstinde, som jeg skulde faae
Til ægte, hvis jeg vilde?

Margareta (hurtig).

Ti dermed!

Ragnhild.

Men mindre Ting igien, til sandt Beviis!
Thi Stort kan rygtes.

Oluf.

Mindes Du, en Aften
Vi sad alene to paa Vordingborg?
Du havde faaet skiønne Blomsterløg
Fra Holland, som just nys var sprunget ud.
Du tog en Hyazint med mørke Lokker
Paa smalle Stilk, og stak den i min Hat,
Og sagde: dette Blomster ligner Dig!

Margareta
(betragter ham rørt med kæmpende Uvished).
Er virkelig end Blomsten ikke visnet?

Ivar Lykke kommer.
Vor Frue, vor Formynderske! Du studser,
Du tvivler og Du overtydes? Os
Det gaaet er som Dig. Men — som Du selv
Er Ivar Lykke nu fast overtydet;
Og Hæren er det med, og Almuen
Kun venter paa at hylde deres Konge.
Det sikkreste Beviis dog mangler end,
Hvorpaa maaskee Du selv end ei har tænkt,
I Overraskelsen af dette Særsyn.

Margareta.
Hvad, Ivar Lykke?

Ivar.
Du har jo begravet
Din Søn; der kan ei være To paa eengang,
I Hallen levende, som død i Kisten.
(Til Oluf.)
Hvis, Herre! Du est virkelig vor Drot,
Jeg tiener Dig som ærlig Riddersmand
Med Liv og Blod; og hver en Dannemand
Som jeg. Men Du kan ei fortryde paa,
At jeg er ligerviis Margreta tro;
Og hvis hun er din virkelige Moder,
Maa denne Troskab glæde Dig, som Søn.
Drabanterne blev sendt til Gravkapellet
At aabne strax den skiønne Marmorkiste,
Som — efter Rygtet — giemmer Kongens Liig.

Ragnhild.
Det er ham kiært, at dette skeer.

Margareta.
Ha, Ivar!
Du staaer mig troligt bi.

Ivar.

Der kommer alt

Drabanterflokken.

Drabanterne komme.

Margareta
(raaber dem imøde).

Taler! Fandt I Liget?

Drabant.

Nei, Frue! Marmorkisten stander tom,
Det lader til, at der har aldrig ligget
Et Liig deri.

(Mumlen iblandt Folket.)

Abildgaard.

Ha — det er meget selsomt!

Limbek.

Ja, — det er meer end selsomt.

Abildgaard.

Danmarks Frue —
Formynderske — Du har ei vidst, at Kisten
Var tom?

Limbek (spodsk).

Nei! Hendes Kiærlighed til Sønnen
Tillod ei hendes ømme Moderhierte
Det fæle Syn — at see den Frommes Liig.

(Mumlen iblandt Folket).

Ragnhild (mere modig).

Saa var vel Rygtet ei saa ganske falskt;
Og saa var min Forsigtighed vel ei
Saa ganske taabelig: at først i Hallen
For Folkets Øine, jeg tilbagebragte
Den tabte Konge, — som nu selv vil herske;
Og som sin Moder takker for den Omsorg,
Hun bar for ham — og for hans Kongeriger.

Margareta.

Ha! Denne Trods, og denne lumske Hævn,
Hvis Glæde, Ragnhild! tindrer i dit Øie,

Troer Du, at Moderøiet lod sig daare?
See vil jeg ham; — men inden jeg ham seer,
Vil jeg en liden Stund henrykkes ved
Den Tanke, ved den Mulighed, at Oluf
Er ikke død. — O, Kirsten! Vidste Du
Hvad det har at betyde for en Moder,
At faae sit Barn igien. Troer Du, at Danmark,
At Norge, Sverrig opveier mig min Oluf?
Den gyldne Krone favner koldt min Tinding,
Mit Hoved gotter sig, ved Tanken om
Den Magt, jeg har; — men, naar mig Oluf favned,
Da frydedes mit Hierte. Tidt har jeg,
Naar jeg om Aftnen gik i mine Drømme,
Misundt ved Hyttens Dør den Bondeqvinde,
Som sad og spandt paa Bænken hos sin Søn. —
Han var vel ingen stærkbegavet Aand;
Lidt blød, — men denne Blødhed smelted mig,
Naar jeg igien som Qvinde var for streng.
Og naar han med det ærligstore Øie
Saae mig i Siælen, — o, da tyktes mig
At see min Hakon, hans udtrykte Billed.
Hans Død har skilt mig ved min bedste Glæde;
I Fyrstedaad, i Kunst og Videnskab
Jeg søgte trøstelig Adspredelse;
Og elske vilde jeg mit Folk som Dronning,
Da jeg som Viv og Moder Ingen fandt
At elske meer.

(Henrykt.)

Men skiænk mig ham tilbage!
Og gierne kaster jeg det tunge Guld
Fra Tindingen; og gierne Purpurkaaben
Maa glide ned fra disse Skuldre, hvis jeg
Som Moder trykker Sønnen til mit Bryst.

(De gaae.)

Ridderne **Breide Limbek** og **Hans Abildgaard** komme fra en anden Side.

Limbek.

Det trækker herligt op!

Abildgaard.

Ja, det er lummert.
Men endnu veed man ei, hvor det slaaer ned.

Limbek.

Margretas Skaktavl staaer kun maadeligt.
Hun tænkte, fordi Dronningen er stærk,
Hun kunde gierne flink fortsætte Spillet,
Skiøndt Kongen alt var mat.

Abildgaard.

Nu kommer Kongen
Tilbage.

Limbek.

Ja! Men ei til hendes Tarv.

Abildgaard.

Har Du ham seet?

Limbek.

Han ligner Konning Oluf,
Som tvende Draaber Vand hinanden ligne.
Der er slet ingen Tvivl om, det er ham.

Abildgaard.

Tak skee den hellige Jomfru! Nu, Margreta!
Skal Du ei meer ydmyge Adelen.
Hvorledes var det, Breide Limbek? Vilde
Hun ei udtørre Bækkene?

Limbek.

Hun trued!
Hvorledes var det dog, Hans Abildgaard?
Hun vilde, troer jeg, ryste Abildgaarden.

Abildgaard.

Og bryde Bægret. Rosenkrantzers Vaaben,
Det lod hun strabe bort af Skabene,
Fordi det var for prægtigt til en Ridder.

Limbek.

Men nu skal Most af Æblet, i vort Bæger,
Udstrømme til en Bæk, som drukner hende.
Nu skal hun ikke gifte gammel Adel
Med ny, som Kirsten Thott til Jesper Muus;
Saa at man nødig har, at sende Manden
En Kobbernagle fæstet i en Guldring
Med Indskrift: „Arte Dig nu, Kobbernagle!
Du fattet er i Guld." Kom, kiære Broder!
Lad os, som bolde danske Herremænd,
Gaae hen og sværge til Kong Olufs Fane.

(De gaae.)

Dronningens Hal.

Musik. Hofmænd og Almue. Dronningen kommer med sine Jomfruer.

Margareta (afsides).

Er det en Sammenkomst for Søn og Moder,
Naar efter Aars Adskillelse de sees
For førstegang? Nei! — det er en Bedrager.
Oluf var kommen som en Ørneunge,
Der iler hiem i snelle Flugt til Reden.

(Hun sætter sig paa Thronen.)

Limbek og Abildgaard komme.

Limbek.

Vor Frue, vor Formynderske! Vi komme
Fra Oluf, fra din kongelige Søn,
Som ei er død, som vender karsk tilbage.
Det var hans egen Drift at hilse Dig
Først hemmeligt, i kiærlig Eensomhed,
Som Hiertet bød; men neppe rygtedes
Hans Atterkomst, før Folket sammenstimled,
Før Krigerne strax til hans Banner svor,
Og samled sig i Flokke ved hans Bolig.
Der er han!

Musik. **Oluf**; hans Moder **Ragnhild** følger ham. Drabanter.

Margareta

(naar Musiken er ophørt i det han staaer for hende, iler hun ned og vil omfavne ham; men gyser tilbage og siger):

Nei! Nei! Det er ikke ham.

Oluf.

Margreta! Kiender Du ei Oluf meer?

Margareta.

O Gud! det er hans Røst.

Limbek.

Det er ham selv.

Omfavn dit Barn!

Margareta

(vil omfavne ham, men gyser atter tilbage).

Jeg kan — jeg kan det ei.
Thi det er Ham — og det er ikke Ham.
For Eder, — for al Verden — er det ham;
Men ei for mig.

(Betragter ham.)

Og dog — ifald det var!
Saamegen Lighed — nei, den er umulig
Imellem To. — Maaskee dog mellem Brødre. —
Hvis Oluf havde havt en Broder, — da —
Thi begge ligne Hakon. — Denne meer
End selv min egen Søn.

Folket (med høi Røst).

Det er ham selv!

Margareta

(dybt rystet og bevæget).

Tal, Du besynderlige Skikkelse!
Est Du en Aand fra Graven, eller kun
En Giøgler fra forfængelige Verden,
Som higer efter Guld og Magt og Glands?
Est Du min kiødelige Søn, saa tal!
Hvi stirrer Du paa mig, stiv som en Støtte?
Beviis mig, at Du est mit Barn! Hvor let,
Hvor let for Dig, hvis virkelig Du est.

Limbek.
Men nu skal Most af Æblet, i vort Bæger,
Udstrømme til en Bæk, som drukner hende.
Nu skal hun ikke gifte gammel Adel
Med ny, som Kirsten Thott til Jesper Muus;
Saa at man nødig har, at sende Manden
En Kobbernagle fæstet i en Guldring
Med Indskrift: „Arte Dig nu, Kobbernagle!
Du fattet er i Guld." Kom, kiære Broder!
Lad os, som bolde danske Herremænd,
Gaae hen og sværge til Kong Olufs Fane.
(De gaae.)

Dronningens Hal.

Musik. Hofmænd og Almue. Dronningen kommer med sine Jomfruer.

Margareta (afsides).
Er det en Sammenkomst for Søn og Moder,
Naar efter Aars Adskillelse de sees
For førstegang? Nei! — det er en Bedrager.
Oluf var kommen som en Ørneunge,
Der iler hiem i snelle Flugt til Reden.
(Hun sætter sig paa Thronen.)

Limbek og Abildgaard komme.

Limbek.
Vor Frue, vor Formynderske! Vi komme
Fra Oluf, fra din kongelige Søn,
Som ei er død, som vender karsk tilbage.
Det var hans egen Drift at hilse Dig
Først hemmeligt, i kiærlig Eensomhed,
Som Hiertet bød; men neppe rygtedes
Hans Atterkomst, før Folket sammenstimled,
Før Krigerne strax til hans Banner svor,
Og samled sig i Flokke ved hans Bolig.
Der er han!

Musik. **Oluf**; hans Moder **Ragnhild** følger ham. Drabanter.

Margareta

(naar Musiken er ophørt i det han staaer for hende, iler hun ned og vil omfavne ham; men gyser tilbage og siger):

Nei! Nei! Det er ikke ham.

Oluf.

Margreta! Kiender Du ei Oluf meer?

Margareta.

O Gud! det er hans Røst.

Limbek.

Det er ham selv.

Omfavn dit Barn!

Margareta

(vil omfavne ham, men gyser atter tilbage).

Jeg kan — jeg kan det ei.
Thi det er Ham — og det er ikke Ham.
For Eder, — for al Verden — er det ham;
Men ei for mig.

(Betragter ham.)

Og dog — ifald det var!
Saamegen Lighed — nei, den er umulig
Imellem To. — Maaskee dog mellem Brødre. —
Hvis Oluf havde havt en Broder, — da —
Thi begge ligne Hakon. — Denne meer
End selv min egen Søn.

Folket (med dæmpet Røst).

Det er ham selv!

Margareta

(dybt rystet og bevæget).

Tal, Du besynderlige Skikkelse!
Est Du en Aand fra Graven, eller kun
En Giøgler fra forfængelige Verden,
Som higer efter Guld og Magt og Glands?
Est Du min kiødelige Søn, saa tal!
Hvi stirrer Du paa mig, stiv som en Støtte?
Beviis mig, at Du est mit Barn! Hvor let,
Hvor let for Dig, hvis virkelig Du est.

Hvad binder Munden paa Dig? Er det Angst?
Er det Fortrydelse?

Ragnhild
(træder modig frem).

Hvor kan Du tvivle,
Min høie Frue? Maa det ei fortryde
Kong Hakons Søn at holdes af Margreta
For en Bedrager, naar han barnligt iler
I hendes Favn?

Margareta.

Ha! Hvo est Du, som giør
Dig egenmægtig til den Stummes Tolk?

Ragnhild (bittert smilende).

Hans Pleiemoder — men dog moderlig.

Margareta.

Ha — Ragnhild?

Ragnhild.

Ja, min Dronning! Ganske rigtig!
Her seer Du Sverres Ætling; Søster til
Den Mand, som dine Sendebud formaaede —
Frivilligt — at frasige sig sin Ret
Til Norges Throne. Han er død! Man sagde
Det var af Græmmelse; — jeg kan bevidne,
Det var en Feber, som rev Helten bort.
Vi alle fandt os i din Villie strax;
Og stor var mig den Fryd, da Hændelsen
Kong Hakons Søn indbragte til min Hytte.
Jeg hused ham, jeg pleied, styrked ham.
Og skiøndt man siger, at Du skilte mig
Grumt ved en elsket Broder, — som er usandt, —
Jeg bringer gierne Dig Kong Hakons Søn,
Til klart Beviis paa min Forsonlighed.

Margareta.

At Du ham bringer, det giør Sagen meer
Mistænkelig.

Ragnhild.

Er det min Tak, fordi
Jeg pleiet har den unge, syge Konning
Og skaffet ham sin Helbred paa min Klippe?

Margareta.

Hvi taug Du i et Aar?

Ragnhild.

Fordi man sagde,
Du haded og Du efterstræbte ham.

Margareta.

Tal, Oluf! selv. Hvad sagde Du dertil?

Oluf
(med et Blik paa sin Moder).

Jeg sagde steds: min Moder elsker mig.

Margareta (rørt).

O Gud! den Tone kom fra Sønnehiertet.

Abildgaard.

Tvivl ikke længer!

Margareta.

Ræk mig hid din Haand!
(Han gier det, hun betragter den.)
Ja — Haanden ligner ogsaa; — dog ei ganske.
En Vorte mangler der.

Ragnhild.

Den skaffed jeg
Ham af med, høie Dronning! ved et Huusraad.
Er Oluf virkelig din Søn, saa kiendes
Han vel paa Andet, end paa Vorterne.

Abildgaard.

Ja, det er vist.

Limbek
(sagte til nogle af Folket).

Det lader ikke til,
At hun just gierne kiender ham igien.

Abildgaard.

Min Dronning! Hvis Du tvivler om, at han
Er Oluf, er din rette Søn, vor Konge,

Saa giv ham nogle Spørgsmaal! Lad ham sige,
Hvad der er foregaaet mellem Dig
Og ham, som ingen Andre veed; deraf
Opdage vi den Sandhed allerbedst,
Der er Dig selv, din Adel, Geistligheden
Og menig Mand af største Vigtighed.

Margareta.

Ja, Du har Ret! Det strax afgiøres maa,
Og Folket selv maa være Dommer. Oluf!
Dengang din Fader døde, — sig, hvad giorde
Jeg da den Aften ved Dig?

Oluf.

Du mig tog
Paa Skiødet, kyssed mig. Guldkronen laa
Paa Bordet, — Du den satte paa mit Hoved.
Jeg var saa liden, at den gled mig ned
Paa Skuldrene. Da kom just Sara did,
Min Amme, bragte mig en Hvedesimle.
Jeg skyndte mig at faae det tunge Guld
Af Halsen, kasted Kronen af paa Gulvet,
Og greb begierlig efter Aftensmaden.

Margareta.

Hans Røst — hans Udtryk — Blik; — dog altid Noget,
Som fremmed blander sig i det Bekiendte.
Ja — det er rigtigt! Men det kunde fleer
Vel have hørt. — Hvad sagde jeg Dig, Oluf,
Dengang din Fader jordet blev?

Oluf.

Du sagde:
„Vor som en frodig Eeg paa Heltens Grav,
Saa visner ei den gamle Kongestamme."

Margareta.

Ha — Gud i Himlen!

Folket.

Der er ingen Tvivl om,
Det er ham selv.

Ragnhild.

Du troer maaskee, at han
Erfared visse Ting ved blotte Sagn.
Fortæl da noget ganske Ligegyldigt!

Oluf.

Erindrer Du, da selv Du klipped mig,
En deilig solklar Sommermorgenstund,
Mit Haar og pusted mig paa Hals og Ansigt,
At jeg blev utaalmodig, vred og skiældte?
Du gav mig Hug, og satte mig i Krogen.
Jeg bad Dig om Forladelse, da kyssed
Du mig, og loved mig, at Ingen skulde
Faae det at vide.

Margareta
(ryster forundret paa Hovedet).

Det er ganske sandt!
Jeg holdt mit Ord, — og sagde det til Ingen.

Oluf.

Og nu i ældre Tid: erindrer Du
Den Hemmelighed, Du betroede mig,
Om den Fyrstinde, som jeg skulde faae
Til ægte, hvis jeg vilde?

Margareta (hurtig).

Ti dermed!

Ragnhild.

Men mindre Ting igien, til sandt Beviis!
Thi Stort kan rygtes.

Oluf.

Mindes Du, en Aften
Vi sad alene to paa Vordingborg?
Du havde faaet skiønne Blomsterløg
Fra Holland, som just nys var sprunget ud.
Du tog en Hyazint med mørke Lokker
Paa smalle Stilk, og stak den i min Hat,
Og sagde: dette Blomster ligner Dig!

Margareta
(betragter ham nøie med forundrende Uvished).
Er virkelig end Mistanken ikke svundet?

Ivar Lykke kommer.
Vor Frue, vor Formynderske! Du studser,
Du tvivler og Du overtydes? Os
Det gaaet er som Dig. Men — som Du selv
Er Ivar Lykke nu fast overtydet:
Og Hæren er det med, og Almuen
Kun venter paa at hylde deres Konge.
Det sikkreste Beviis dog mangler end,
Hvorpaa maaskee Du selv end ei har tænkt,
I Overraskelsen af dette Særsyn.

Margareta.
Hvad, Ivar Lykke?

Ivar.
Du har jo begravet
Din Søn; der kan ei være To paa eengang,
I Hallen levende, som død i Kisten.
(Til Oluf.)
Hvis, Herre! Du est virkelig vor Drot,
Jeg tiener Dig som ærlig Riddersmand
Med Liv og Blod; og hver en Dannemand
Som jeg. Men Du kan ei fortryde paa,
At jeg er ligerviis Margreta tro;
Og hvis hun er din virkelige Moder,
Maa denne Troskab glæde Dig, som Søn.
Drabanterne blev sendt til Gravkapellet
At aabne strax den skiønne Marmorkiste,
Som — efter Rygtet — giemmer Kongens Liig.

Ragnhild.
Det er ham kiært, at dette skeer.

Margareta.
Ha, Ivar!
Du staaer mig troligt bi.

Ivar.

Der kommer alt

Drabanterflokken.

Drabanterne komme.

Margareta
(raaber dem imøde).

Taler! Fandt I Liget?

Drabant.

Nei, Frue! Marmorkisten stander tom,
Det lader til, at der har aldrig ligget
Et Liig deri.

(Mumlen iblandt Folket.)

Abildgaard.

Ha — det er meget selsomt!

Limbek.

Ja, — det er meer end selsomt.

Abildgaard.

Danmarks Frue —
Formynderske — Du har ei vidst, at Kisten
Var tom?

Limbek (spodsk).

Nei! Hendes Kiærlighed til Sønnen
Tillod ei hendes ømme Moderhierte
Det fæle Syn — at see den Frommes Liig.

(Mumlen iblandt Folket).

Ragnhild (mere modig).

Saa var vel Rygtet ei saa ganske falskt;
Og saa var min Forsigtighed vel ei
Saa ganske taabelig: at først i Hallen
For Folkets Øine, jeg tilbagebragte
Den tabte Konge, — som nu selv vil herske;
Og som sin Moder takker for den Omsorg,
Hun bar for ham — og for hans Kongeriger.

Margareta.

Ha! Denne Trods, og denne lumske Hævn,
Hvis Glæde, Ragnhild! tindrer i dit Øie,

Og denne Eventyrers feige Frygt — —
See hvor han vakler, skiælver — tør ei see
Mig stivt i Øiet.

Ragnhild.

Eventyr fortælle:
At den, der skued Hov'det af en Trold,
Den blev til Steen; men meer forstener det,
At see en unaturlig Moders Ansigt.

Ivar
(med et vredt Blik paa Margareta).

Vor Konge, kom! Vi følge Dig.

Alle.

Vi følge.
Hil Konning Oluf! Konning Oluf leve!

(Pauker og Trompeter. Alle forlade Dronningen, uden hendes Jomfruer og Viggo Moltke, der holder sig tilbage.)

Margareta.

Saa staaer jeg nu forladt af mine Mænd.

Kirsten
(kommer med de andre, undtagen Ingeborg).

Men ei af dine Piger, elskte Dronning!

(De komme og kysse hendes Hænder.)

Margareta.

I blive hos mig, mine stakkels Duer?

Kirsten og nogle Flere.

I Liv og Død.

Margareta.

Vi bygge vil et Kloster.
Et Kloster vil dog Danmark unde mig.

Viggo Moltke træder frem.

Min Dronning! Du skal ikke gaae i Kloster.

Margareta.

Ha, Viggo Moltke! Du endnu hos mig?
Du drager ikke med den store Flok?

Viggo.

Nei, jeg er ingen Trækfugl; men en Glente,
Som bygger helst i høie Borgruiner.

Margareta.

Troer Du, han er min Søn?

Viggo.

Jeg troer, hvad Du troer.
Du troer det ei, og Viggo heller ei.
Dig kiender jeg fast som mig selv, min Dronning!
Men flygtigt giorde jeg kun hans Bekiendtskab.

Margareta.

Tro — tro mig, Viggo! Det er en Bedrager.

Viggo.

Jeg troer Dig. Det er en forbandet Troldmand,
Der har ved Hexeri og Satanskunst
Erfaret Alt, hvad han fortalte Dig.

Margareta.

Hvordan det er, veed jeg saa lidt som Du;
Men Dette veed jeg: han er ei min Søn,
Om ogsaa tusind Gange han fortalte
Mig Træk af sine Barndomsdage; hvis
Han ogsaa ligned Oluf meget meer.
Men — det behøves ei; — thi mine Fiender
Med Glæde puste Sæbebobler selv,
For at beskyde mig med disse Kugler.
Det er dem om et Paaskud blot at giøre;
Og slagne mine Venner er med Blindhed.

Viggo.

Følg mig til Jylland, til mit gamle Slot;
Vær Frue der, tag dine Piger med!
Der findes Kost og Plads for Eder alle.
Der kan i Ro Du vente bedre Dage,
Til Sæbeboblen brister; til man gaaer
Ei meer i Taaget efter Løgtemanden.

Margareta (støtter sig til Jomfru Kirsten).

Jeg meget har udstaaet denne Dag,

Og det er intet Under, gode Ridder!
Ifald min Kraft forlader mig tilsidst.
Man vilde stille mig ved Land og Riger —
Det lykkes ikke strar.

Vigge.

Man vilde stille
Dig ved et ærligt Rygte; men din Dyd
Fremstraalede kun mere klart i Verke.

Margareta.

Det værste Stød — det træffer nu tilsidst.
Berøv mig Kronen! — Det er vel et Tab
For et høimodigt Hierte; men det kunde
Jeg snart forvinde; — forekast mig Letfærd
I Sæderne! — ja — det er vel en Plet,
Dog den letsindige Letfærdige
Kan være god, og eie sieldne Dyder;

(Fortvivlet.)

Men giør mig til en unaturlig Moder!
Og Alt forsvinder, som et Giøgleværk,
Naar Feen vorder til en hæslig Hex,
Kronen — en flettet Krands af vissent Straa;
Og Kraften selv en Flaggermusevinge
Paa Diævlestikkelsen. Det er Margreta!
Det giælder hun nu for i Folkets Øine.

(Hun gaaer fortvivlet bort med sit Følge.)

Fierde Handling.

En underjordisk Hvælving med nogle gamle store Kister, flere Pergamenter ligge paa Gulvet.

Abbeden
(aabner Døren og kommer ind med en Lygte, som han sætter fra sig paa Gulvet, og udbryder i hyde Tanker):

Hun os forlader! — Det mig forekommer,
Som om os Solen midt i feireſt Sommer
Forlod, reent uden Haab, reent uden Trøst,
Og sendte Vinter før vi havde Høst.
O nu først ønskte jeg, at Aandens Vælde
Med Legemsstyrke Magten kunde fælde,
Misbrugte Magt! Hvad hiælper Tankens Værk,
Naar Armen ei er med, som Tanken, stærk?
Hvad er Nutidens Helte? Raade Drenge!
Og det endnu vil vare saare længe,
Før de bli'er meer. Minerva! Nei Du maa,
Hvor Du skal virke, stærk bevæbnet staae. —
Men — det er Drømme — Mon det vel sig sømmer,
At i en vigtig Stund jeg gaaer og drømmer?
Hvad kan jeg andet? Hvad formaaer mit Ord?
Hvor væmmelig er mig den frække Jord,
Der stormer stedse til sin egen Skade. —
Jeg stiger fra forfængelige Flade
Ned i dens dunkle Skiød: en Kielder trang!
En trangere skal huse mig engang. —
Her giemmes længstforsvundne Krigsbedrifter,
Som vissent Løv, i støvbedækte Skrifter;
Dog findes hist og her i gustne Krands
Et Blad endnu, som ei har tabt sin Glands.

Du skiønne Digtekunst! Din Kraft kan maale
Bedrifterne med Evighedens Straale;
Du falder tidt i bælmørk Hvælving ind,
Og livner op det Døde med dit Skin.
Hun ønsker sig den gamle Kæmpevise,
Og nødig vilde jeg den selv forlise;
Thi den er fuld af kraftig Oldtids Aand,
Og Absalon den skrev med egen Haand.
Svend Vonved var, paa glubske Kæmpemaader,
Jo selv en Viis, som kunde løse Gaader,
Og som forlangte Gaader løst med Kløgt. —
Men jeg maaskee kun har forgiæves søgt.

Hun reiser bort til Jyllands golde Heder,
Hvor Rolighed dog mildt om Sletten freder.
Før hendes Fødsel kom den fule Giæst
Og hærged Landet rundt, — den sorte Pest.
Den lagde Jyllands brede Sletter øde;
Der finder neppe meer en Fugl sin Føde.
Hvo veed, om ei hun bringer did den Vaar,
Som bort fra Siælland med Margreta gaaer?
Hvor gierne drog jeg med! Det Intet koster
At rive mig fra denne By. Et Kloster
Paa Heden gierne bygged jeg; ja frit
Jeg klædte mig som fattig Eremit,
I Hytten paa mit Lyng Gud Herren loved;
Og Crucifix og Bibel, Dødninghoved
Var nok for mig; et Tempel blev min Vraa, —
Hvis jeg kun stundom der min Dronning saae!

Viggo Moltke kommer.

Min fromme Broder! Man har mig fortalt
At I var her. Jeg ledt har overalt.
En Klærk betroede mig det, at I søger,
Blandt Pergamenter og blandt gamle Bøger
En Vise, som I Dronningen har lovt.
Men Ondskab giør det hende nu for grovt.

Frivillig selv hun Thronen strax forsager,
Og deler Magten ei med en Bedrager.
Til Jylland reiser hun op til mit Slot,
Og der — der skal hun faae det ganske godt.
Og fleer end hun skal Viggo Moltke giæste;
Thi hendes Venner følge. Blandt de bedste
Hun regner Jer. Saa kom! Vil I gaae med?
Det er min Bøn paa dette øde Sted.
Vi har ei Tid, hun ager os forud
Til Vordingborg, — og der — ved Sancte Knud!
Der spøger Valdemar. Han kommer atter!
Hans Aand skal gaae igien!

Abbeden.

Ja, — i hans Datter!

Viggo.

Vil I gaae med?

Abbeden.

Jeg gierne did vil flytte,
Ifald I bygger mig en lille Hytte
Paa Heden.

Viggo.

Hav for Sligt ei mindste Sorg!
I boer hos Viggo, paa hans egen Borg.
Jeg skylder Eder, Anders! en Erstatning;
Men her, i denne Tingenes Forfatning,
Vi har ei Tid til strax at drøfte Sligt.
Skynd Jer! og søg kun Dronningen sit Digt,
Saa gaae vi. Men I skal dog vide dette:
En Usling ondt for Eder vilde sætte,
At I var Niding mig bevise strax;
Men Ræven faldt kun i sin egen Sax.

(Tager hans Haand og seer ham venligt i Øiet.)

Og Du stod reen. Nu skal jeg Dig husvale.
Jeg dybt er i din Giæld;

(trykker hans Haand)

jeg skal betale!

Abbeden (rørt).

O, ædle Ridder!

Viggo.

Men, i Herrens Navn!
Hvad Ædelt er i det? — Og giøre Gavn
Du skal hos mig, og ørkesløs ei blive;
Thi Du skal lære mig at læse, skrive.
Vel, Anders! er jeg mig en Ridder stolt;
Men at jeg ikke blev til Bogen holdt,
Har mig dog tidt fortrudt. Dog — i min Have
Der har vi Tid hver Dag. Og — lære stave —
Troer Du, det gaaer endnu? Er ei for tungt?
Maaskee er Hov'det end som Hiertet ungt.

Abbeden.

Ret snart I læse skal.

Viggo.

Siig mig, hvor mange
Bogstaver er der?

Abbeden (smilende).

Sex og tyve.

Viggo.

Bange
Jeg er, at jeg dem ei i Hov'det faaer.
Og troer Du vel, slig barket Næve, haard,
Der førte Sværdet i en Række Krige,
Kan rigtigt skrive Linierne lige?

Abbeden.

Om Linien staaer skiævt, hvad siger det,
Naar Tanken kun, naar Meningen er ret?
I skrive skal, hvis det kan Eder more,
Saa godt om føie Tid som Karl den Store.

Viggo.

Nu — hvis det kan gaae an, saa er jeg glad.
Skynd Dig at finde nu det gamle Blad!

Abbeden (seer sig om).

Her Nogen været har og rørt i Gruset.

t ligger jo som Fiær i Hønsehuset,
ar Maaren nylig hærged. Kastet ud
; finder Pakkerne. Ja — gode Gud!
or skal jeg nu den lille Vise finde?
; troer den laa i Kisten giemt derinde.
n alle Bundter er paa Gulvet slængt.
Denne Kielder havde jeg dog tænkt
have Fred. Den ellers Ingen søger;
t var et Beenhuus fordum, hvor det spøger,
tæller man. Men i Guds Navn jeg gaaer,
Diævlen skal ei krumme mig et Haar.
høist engang hvert andet Aar jeg leder
disse Kasser efter Sieldenheder,
m Ingen bryder sig det mindste om.
o har forstyrret mig min Helligdom?

Viggo.

a laa i Kisten siger I? See efter!
askee den findes end.

Abbeden

er Lygten, aabner Laaget og seer ned i een af Kisterne, men lader i det samme Laaget falde igien, og iler skiælvende og bleg hen i Forgrunden).

Gud! — Mine Kræfter
lade mig. — Jeg svimler! —

Viggo.

Broder! Sig
ad har Du seet i Kisten da?

Abbeden.

Et Liig!

Viggo.

Liig?

Abbeden.

Den døde Konge! — Hiælp Maria!
elp St. Christopher!

(fatter sig)

Lad ei Natten tie
d sine stumle Synder! Feige Gys
rsvind! I Mørket opgaaer mig et Lys.

Viggo
(tager Lygten, gaaer hen og seer i Kisten).

Ja, det er ham! Ja, det er ham, min Broder!
(Sætter Lygten ned og kommer glad tilbage til Abbeden).
Nu Danmark meer ei miste skal sin Moder.
Kom! Kys mig, Munk! Vær freidig og vær kiæk!

Abbeden.

Til høie Fryd forvandler sig min Skræk.

Viggo
(gaaer atter hen og seer ved Lygten).

Ja, det er ham. Nu! det maa jeg Dig sige,
At skiønnest Ansigt paa en deilig Pige
Fortrylled Viggo her ei nær saa sødt,
Som dette gustne Billed, blegt og dødt.
(Kommer lystig frem igien.)
Nu skal Margreta paa sin Throne blive,
Og Viggo hverken læse eller skrive!
Med Sværdet han forfægter hendes Ret.

Abbeden.

At blotte nu Bedrageren er let.

Viggo.

Der slængte de ham ned den stakkels Døde,
Fra Marmorkisten.

Abbeden.

Nu skal meer ei bløde
Det største Hierte, som i Danmark slaaer.

Viggo.

Jeg bringer Nidingen sit Banesaar!
(De gaae.)

Den kongelige Hal.

Rudolf af Skara. Oluf.

Rudolf.

Ei, Eders Naade! Nu kun dristigt Mod.
Margreta flygter alt til Vordingborg,
Derfra til Jylland, med en gammel Ridder,

g giør os Seiren let, ja næsten sikker.
:r hyldes I frivilligt af Enhver.
it Raad er dog, at ei I lader Eder
ırmeget see; men helst om Aftenen,
:d Lys og Kierter.

Oluf.

Saadan bliver jeg
ı usfel Fange paa min egen Throne.
det var et fortræfligt Hængedynd,
bygged denne stolte Throne paa.
in Ro forsvandt, som munter gik i Vadmel,
g Purpur hænger Du omkring min Angst.

Rudolf.

ır mig, min Konge! Overlad I Sorgen
l Eders kiække Moder og til mig!
g var alt Bisp, jeg styre kan en Stat;
takker min hengivne Hiælp for Alt,
g jeg vil vorde Jer en Absalon.

Oluf.

ıg Jer iagt, at ei, som Absalon,
hænger Eder ved Jert eget Haar.

Rudolf.

et, som forstemmer Kongen, jeg begriber;
!en see — med Lethed jeg kan trøste ham.
ois steds I skulde gaae i denne Spænding,
: noget Øieblik i Sikkerhed
ır hin Opdagelse, som kunde styrte
:a Høihed Eder i Fordærvelsen,
ı — da var Misfornøielsen naturlig.
!en det har ingen Fare!

Oluf.

Ingen Fare?

Rudolf.

ei! Med en lille Flaade, som alt ligger
eilfærdig, som blev rustet ud mod Sverrig,
g som fornemmelig bestaaer af Normænd,

I seile maae til Norge strax imorgen.
Her hedder det: Nødvendigheden kaldte
Jer did, at hyldes, som I hyldtes her.

Oluf.

Ja, Ridderskabet her og menig Mand
Har hyldet mig, men intet Danehof.

Rudolf.

Det er det samme! I maae reise flux
Til Norge. Der det vorder mere let
At være Oluf; thi han var der kun
I flygtige Besøg. Og Bønderne,
Som aldrig lide, Kongerne skal døe,
Troer, at han lever karsk endnu. Let samler
I der en Hær, som trodser Margareta.

Oluf.

Og altid skal jeg vide hemmeligt
Mig dog en ussel Løgner! Thi, Herr Bisp,
Hvis I vil vide det, Abbeden Anders
Har været hos mig, sagt mig Eet og Andet,
Som Ingen før, desværre, mig har sagt.
Han aabnet har mig Øinene for silde.
Jeg ubevæget lod, han gik bedrøvet;
Men hvad mit Hierte følte, veed jeg bedst.

Rudolf.

Den Anders, det er en enfoldig Mand!
En stakkels Klærk, ei uden Lærdom just,
Men han forstaaer sig lidt kun paa en Stat,
Veed ei, at hvad Forbrydelse man kalder
I mindre Forhold, vorder Heltedaad
Tidt i det Store, naar det drives kiækt.
Alt hvad I giør, er, som Fru Ragnhild siger:
Et Krigspuds, for at vinde Land og Folk.
Og har I først en Hær paa Benene,
Fremtræder I en Dag med Mod for Hæren,
Og siger Alting reent ud. Og jeg vædder,
At Norges Bønder heller vælge Jer,

Kong Sverres Ætling, end en fremmed Fyrste,
Som Margareta kaarer til sin Stedsøn.

Oluf (afbrydende).

Ja — det er ganske godt. — Jeg takker Eder! —
I hiælper mig.

Rudolf.

Det er mit Ønske, Herre!
Og, for at kunne det med større Kraft,
Var det af Veien ei, for min Skyld ikke,
Men for Jer egen, at I kaared mig
Til Eders Drost.

Oluf.

Velan — I er min Drost!

Rudolf (kysser hans Haand).

Med Liv og Blod jeg Eder er forpligtet
Nu til min sidste Stund. I Aften slippe
Vi Konning Albrecht løs af Fængselet.
Et Fartøi bringer ham til Meklenborg;
Og vist I har i ham en ærlig Ven,
Som hiælper os til Danemark og Norge,
Ifald vi atter hiælpe ham til Sverrig.
Thi — alle de tre Kroner faae vi neppe.

Oluf.

Er Ingeborg reist bort med Dronningen?

Rudolf.

Nei, hun er med sin Fader her paa Borgen.
Han glæder sig til Eders Ægteskab.

Oluf.

Jeg ønskte først at tale med hans Datter.

Rudolf.

Godt, Herre! Strax jeg sender hende hid.
Kun lystig, modig! Saa gaaer Alting godt.

(Gaaer.)

Oluf.

Den gode Bisp! Han kunde være Kobler,
Ifald det skulde giælde, troer jeg næsten.

Han ligner Judas, som paa Altertavlen
Med Pengepungen sidder, sidste Aften
Iblandt Disciplene. — Og han skal være
Min — venstre Haand! Min Moder er den høire!
O, Moder! Moder! Hvortil har din Hovmod
Forført mig? Men jeg gaaer ei længer frem.
Naar jeg har vundet Ingeborg, saa har
Jeg hvad jeg søgte, saa maa Margareta
For mig ret gierne vorde Dronning atter.
En liden Flaade ligger jo bemandet
Af norske Gutter? Godt! Fortræfligt! Ha,
Et herligt Indfald.

Ingeborg kommer.

Oluf.

Ak, min Ingeborg!

Ingeborg.

Min kiære Fader hidsender mig
Til Drotten i Kongesale;
Han beder, at I tilgive vil
Min før forvovne Tale.
Og selv jeg beder, at I mig vil
Høimodigen tilgive.
Jeg glemmer ikke min Fiskergut,
Den Stund, jeg er ilive;
Og ei formaaede jeg strar, min Drot,
Naar jeg skal tale Sanden,
At glemme Fieldene for et Slot,
Og Beileren — for en Anden.

Oluf.

Min Ingeborg! Du farer vild,
Ja Du aldeles feiler,
Ifald Du Andet i Oluf seer,
End din trofaste Beiler.
Ifald jeg Konning i Danmark blev,
Da Kronen kun jeg skatter,

Fordi jeg glad den dele kan •
Med Ridder Bengtsens Datter.

Ingeborg.

Ak, hvorfor blev I en Fisker ei
Ved Miøsen og paa Fieldet?

Oluf.

Fordi jeg sukked paa eensom Vei,
Af Elskov overvældet.
Hvad nytted mig vel min Fiskefangst,
At Fugle jeg kunde fange?
Den bedste Fugl, mit Hierte vandt,
Den fløi til Danavange.

Ingeborg.

Ak Herre! Hvor var det muligt dog
Jer saadan at forstille?
Hvor ofte sadde vi Arm i Arm,
Hvor Miøsens Bølger trille;
Naar Maanen sank i Søen rød,
Mens Granerne monne hælde;
Naar slukt var Solens sidste Gløb,
Bag fierne sorte Fielde.
Naturen svandt — I var kun der,
Saa ærlig og fortrolig.
Men ak! Det var et Gioglerskiær,
Som spøgte ved min Bolig.
En Hemmelighed I skiulte mig,
Trods al oprigtig Stræben;
Og Sandheden blev dækt med Svig,
Bedrag kun løb fra Læben!

Oluf.

Jeg holder det ei længer ud,
Alt vil jeg Dig opdage.
Troer Du, min Ingeborg! min Brud!
Dig Oluf kan bedrage?
Nei ærlig var din Fiskergut.
Først, da Du bort var fløiet,

Da var det, for at vinde Dig,
For Verden han har løiet.
Men aldrig hos min Ingeborg
Jeg Sandheden forsager,
Om end jeg for den hele Jord
Skal staae som en Bedrager.

Ingeborg.

Hvad siger Du?

Oluf.

Hør nu i Løn,
Hvad jeg betroer Dig, Pige!
Jeg er ei Margaretas Søn,
Ei Danmark er mit Rige.
Men Arving er jeg, og med Ret
Til Norge, Norges Herre.
Jeg er af gammel Konning-Æt
Og stammer ned fra Sverre.
Men da jeg ligner Oluf grant,
Ja meer end Broder Broder,
Paa denne List min Moder fandt.
Hvad giør ei Søn for Moder?
Jeg som et Barn kun hende lød,
Og hendes Ord jeg sanded';
Den vorne Dreng hun alting bød.
Hvad er jeg end vel andet?
Margreta tog vor gamle Ret,
Vi tog igien fra hende
Misbrugte Magt; — retfærdig List —
Det maa Enhver bekiende.
Men, Ingeborg! — oprigtig talt —
O gid jeg kunde flyve
Til Verdens Ende bort med Dig!
Thi — jeg kan ikke lyve.
Den fæle Løgn nødvendig blev; —
Paa den jeg strax ei tænkte;
Og knap jeg løi, før snart min Blomst

Dybt med sit Hoved hængte.
Min Munterhed mig plat forlod.
Først det en Spøg mig tyktes,
Men Alvor kom; og see, min Kraft
Reent op med Roden ryktes.
Da saae jeg skumle Rettersted,
Og — det maa jeg Dig sige:
Paa Ranild Jonson tænkte jeg,
Og at jeg var hans Lige.
„De fulgte Ranild af Roeskild ud,
Han vred sine Hænder saa saare.
Alle de Fruer i Staden var,
De fældte for hannem Taare."

Ingeborg.

O Gud, min Oluf dyrebar,
Og dobbelt nu i Fare,
For min Skyld Du Dig styrtet har
I denne Dødens Snare?

Oluf.

Jeg Rettersstedet bag Haven saae,
Ved, Ingeborg! din Have,
Og tænkte: Naar Du bid skal gaae,
Mon hun den sidste Gave
Tør skiænke Dig? Naar hun Dig seer
I Døden — uforfærdet —
Mon hun en Rose tør kaste til Dig,
Paa Veien over Gierdet?

Ingeborg.

O knus mig ei!

Oluf (omfavner hende).

Nei, Ingeborg!
Jeg skal Dig ikke knuse.
Forjage vil jeg kiæk din Sorg,
Og nu skal Modet bruse.
Hør mig! Imorgen seile vi
Til Norge med en Flaade.

Men vi forlade vante Sti,
Og stole paa Guds Naade.
Jeg til Skibsfolket mig betroer,
Som Ætling af Kong Sverre.
Vi søge vil en fremmed Jord,
Og der jeg vorder Herre.
Det fierne Viinland, som engang
To norske Kæmper funde,
Hvorom man intet længe sang,
Thi Sagnene forsvunde;
Det jeg opdager snart paany! —
For Øren Skoven falder,
Der bygger jeg en prægtig By,
Og Ingeborg den kalder!

Ingeborg.

Min Ven!

Oluf.

Du mig ei nægte vil
Et Kys til Fæstensgave!
Jeg haaber ikke, jeg trænger til
Hin Rose fra din Have.

Ingeborg (kysser ham).

Du elsker mig, — min Fremtid leer,
Din Kiærlighed mig glæder.

Oluf.

Ei længe Margareta meer
Mig kalde skal Forræder!

(De gaae.)

Gravkapellet.

Olufs Marmorkiste staaer paa en bred Forhøining, med Trin til Siderne. Laaget er opstillet til Væggen. Ivar Lykke, Biggo Moltke, Drabanter med Hellebarder, Svende med Fakler.

Biggo (seer ned i Kisten).

See saa! Nu ligger han igien saa roligt,

Og sover i sin skiønne Marmorseng,
Som om slet ingenting var hændet ham.

Ivar.

Jeg kan ei sige Dig, min gamle Moltke!
Hvor jeg har ærgret mig. Det er en Skam!
Og aldrig havde Ivar Lykke tænkt,
Han skulde skamme sig.

Viggo.

Hvorfor ei det?
Det maae vi alle. Vi er Syndere
For Gud tilhobe.

Ivar.

For vor Herre — ja
Det la'er jeg giælde; — men for Menisken'!
At jeg, som diærv i Spidsen af en Flok
Forvovne Helte drev en Hær paa Flugt,
At jeg skal lade trække mig ved Næsen
Af en elendig Qvinde, hendes Dreng!
At jeg, som vovet har mit Liv og Blod
For Margareta med den største Fryd,
Skal være Den, som først forlader hende
Og tvinger hende til at rømme Landet? —
O, Viggo Moltke! Som de gamle Kæmper
Jeg kunde styrte mig i eget Sværd.

Viggo.

Saa var Du jo en Hedning, ingen Christen.
Nei, Ivar Lykke! Lad det være. Giør
Det godt igien, saa har det ingen Nød.
Og lad det ei forundre Dig, at Du,
Som jager let fleer tusind Mænd paa Flugt,
Dog kunde fanges i et Qvindegarn.
Jeg kunde give Dig Exempler af
Historien, ifald jeg huskte dem;
Det vil da sige: hvis jeg havde læst dem; —
Men det behøves ei; tro Du mit Ord:

I snedig List ophamler ingen Mand
Med en forslagen, med en dristig Qvinde.

Ivar.

Men hun skal fanges i sit eget Næt.
Jeg har indbudet hende med sin Søn,
At see den skiønne hvide Marmorkiste,
Som Margareta snedigt hugge lod
Til den fraværende, den karske Drot.
Fru Ragnhild taled om et Troldehoved,
Til Dronningen; men Olufs Liig i Kisten,
Jeg tænker, snart forstener hende meer,
End Synet af en Giøgler Margareta.

Viggo.

Og var hun villig til at komme strax?
Tidt vil ei kloge Fisk paa Krogen bide.

Ivar.

Mig Vreden Kraft gav til Forstillelsen.
Jeg fandt, her var Forstillelse nødvendig.
Jeg ei paa Skruer satte mine Ord;
Men spurgte ligefrem „om hun og Kongen
Ei vilde see den skiønne Marmorseng,
Hvori han, uden selv at vide det,
Saa lang Tid havde ligget?" Underlæben
Paa hende dirred ved mit Ord; — jeg saae det.
Hun beed i Læben; — men i Øiet vendte
Den Ild tilbage flux, som fort forsvandt.
Hun følte vel, at Frygt var farlig her;
Desuden er det en dumdristig Qvinde.
Hun smilte naadigt, hilste mig med Haanden,
Og sagde: „Gierne! Gaaer kun ned, og lader
Dem lufte Hvælvingen lidt først. Lad Fakler
Nedbringe did! Jeg kommer med min Søn."

Viggo.

Men mon han kommer?

Ivar.

Ha, den Tosfefugl
Man griber, hvor han sætter sig, med Haanden.

Viggo (lotter).

Der er hun alt.

Ivar (til Drabanterne).

Nu skiuler Jer i Krogen,
Og kommer frem, saasnart jeg gi'er et Vink.

(Drabanterne skiule sig.)

Ragnhild kommer med sin Søn og Følge.

Ragnhild.

Her er det altsaa?

Ivar.

Ja, min ædle Frue!

Oluf.

Der Marmorkisten staaer?

Ivar.

Hvis tomme Rum
I lang Tid skulde baare Danerfolket.

Oluf (seer sig om).

Hu! Her er sørgeligt.

Ivar.

Ja, høie Konge!
Det sidste Sovekammer er ei muntert,
Og Døden giør ei Forskiel meer paa Kongen
Og Betleren. En Smule kostbar Pragt
Kan Verden vel end ødsle paa den Døde;
Men Pragten selv bli'er næsten kun til Spot.
Snart æde Møl det sorte Fløil til Pialter,
Og Marmorsnørklen bli'er bedækt af Støv.
Forfængeligt er Livets korte Høihed.
„Døer Fæe, døer Frænder". — siger gammelt Ordsprog,
„Et veed jeg kun, som aldrig døer, og det
Er Dommen over hver en Død." Hil Den,
Der har en god Samvittighed. Den har I!
Og saa kan Graven ei forfærde Jer.

Ragnhild.

Nei, ingenlunde.

Ivar.

Vil I ikke see

Ned i det tomme Rum, hvor Kongen savnes?

(Ragnhild og Oluf stige op, hver til sin Side; den Første fulgt af Ivar, den Anden af Viggo Moltke, der holde Fakler i Hænderne.)

Oluf

(i det han seer ned og Drabanterne træde frem efter Ivars Vink).

Jesu Maria!

(Han falder besvimet til Jorden.)

Ragnhild

(efter en heftig indvortes Kamp, med stærk Stolthed).

Styrter Du, min Søn?

Jeg staaer.

Viggo.

Loths Hustru! Som en Støtte Salt,

I det Du vender Dig mod Sodoma.

Ivar.

Der ligger virkelig den døde Konge!

Der ligger Margaretas Søn.

Ragnhild (med Følelse).

Min levede;

Derfor jeg vilde giøre ham til Konge.

Ivar.

En feig Bedrager!

Ragnhild.

Sverres Ætling!

Ivar.

Sverre

Var selv maaskee Bedrager. Al hans Afkomst

Til Riget, var, som denne Eventyrers,

En Moders Ord.

Ragnhild.

Forstaaer Du kolde Mand

Dig paa en Moder?

Ivar.

Vil Du prale med
De Følelser, som Margareta har,
Og som, ved Løgn, Du vilde røve hende?

Ragnhild
(gaaer hen til den anden Side, hvor Oluf ligger).

Min Oluf est Du død? Ja, dø, min Søn!
Saa sparer Du derved de danske Bødler
Uleiligheden, at henrette Dig.

(Knæler og kysser ham.)

Farvel min Oluf!

(Hun staaer op og siger stille henrykt.)

Jeg en Drøm har havt
Imorges, som jeg ikke sagde Dig:
Du sad paa Bænk med mig, paa Kirkegaarden
I Nidaros, ved Trondhiems høie Kirke;
Det var en tidlig Morgen, Stiernerne
Var endnu ikke ganske slukt paa Himlen,
Og Solen straaled rød i Østen frem;
Da luktes Døren op — med store Fløie,
Og Hellig Oluf, med sin Helgengisel
Om Hov'det og den gamle norske Krone,
Kom ud og vinkte Dig. Du gik med ham. —
Jeg vented Dig, — men Du kom ei tilbage! —

(Hun stiger ned og gaaer hen i Forgrunden, fulgt af Ivar Lykke, Biggo Moltke og Drabanterne; derpaa siger hun til de Omkringstaaende rolig og med Kraft:)

Jeg haaber, han er død. Mig kan I let
Faae Livet af. Saa skynder Eder da!
Men skiælder ei som Qvinder! Ragnhild Jonsen
Har lært at gaae i Døden som en Mand.

(Hun gaaer, de følge hende.)

Femte Handling.

Landeveien i Baggrunden, som gaaer forbi Steen Bengtsens Hauge, der ligger til Høire, og er skilt fra en lille grøn Plads udenfor, ved et levende Gierde. Lige over for Gierdet staaer et Træ med en Bænk.

Hans og **Erik**, Drabanter med Hellebarder.

Hans.

Ja! Vi os skynde skal, har Drosten sagt,
Med hans Henrettelse. Den være maa
Forbi, før Dronningen tilbagevender;
Og hun er alt paa Veien hiem til Sorø.

Erik.

Herr Ivar Lykke frygter vel, hun skal
Benaade ham.

Hans.

Og det var ogsaa farligt.

Erik.

Men har vi Ret, at dræbe vores Næste?

Hans.

Ja! Den, som drager Sværdet, siger Skriften,
Omkomme skal ved Sværdet.

Erik.

Stakkels Oluf!
Han har jo intet Sværd uddraget end;
Han løi os kun lidt for.

Hans.

Du mener altsaa:
Mordbrænderen, der hængte Lunten tændt,
Bør slippe, dersom Ilden kun bli'er slukt?

Erik.

Forbrydelsen her giælder mest Margreta.

Hans.

Den giælder hele Danmark, Norge, Sverrig;
Dog — det er sandt! — den giælder hende mest.
Og derfor skaaner Drosten hende for
At fælde Dødsdom over egen Fiende.
Ung Oluf er en Majestætsforbryder,
Det kan ei nægtes; og han maatte døe,
Om end han havde tusind Liv; men derfor
Kan vi som Christne gierne vise ham
Barmhiertighed i Livets sidste Stund.
Ærgierrigheden er en farlig Frister;
Den og Letsindigheden rev ham hen,
Og der er ellers intet Ondt i ham.
Han beder om: ved Ridder Bengtsens Hauge
At maatte staae blot nogle faa Minuter,
At fatte sig, at frydes i Guds Vaar;
Endnu et Dieblik blandt Træer og Buske;
Før Marken vinker med den hvide Bunke,
Det Sand, som drikke skal hans unge Blod.
Desuden vilde han vel ogsaa gierne
Befries fra de tvende strenge Munke,
Der torbne ham dybt ned i Helvede;
Hver mere grum, end selv Skarpretteren,
Der gaaer bag efter i sin røde Kaabe,
Og skiuler for ham gyselige Sværd.

Erik.

Saa hent ham da!

(Hans gaaer.)

Ja, under dette Træ
Skal — uden Munke, Bøddel og Drabanter

Han have Lov til, stakket før sin Død,
Farvel at sige Livet og Naturen.

Man bringer **Oluf** i Lænker, og i sin graa Kiortel.

Oluf.

Jeg takker Eder, gode Dannesvende!
For den Husvalelse, der skiænkes mig.

Hans.

Vær kun et Øieblik Dig selv, ung Oluf!
Før Du er intet meer paa denne Jord.
Gud være Dig i Himlen naadig!

Oluf.

Amen!

(De gaae.)

Oluf (alene.)

Det vil han, i min Frelsers Navn,
Naar Straf mig har med ham forsonet.
Da bringer mig i Naadens Favn
Den, som for mig blev tornekronet.
Jeg ønsker meer ei noget Døgn, —
Jeg har besmittet Fædres Aske,
Vanært mig med en ussel Løgn, —
Mit Blod kun Pletten kan afvaske.
Letsindig tog jeg — som i Spøg —
Forbrydelsen. — Nu Dommen lyder!
Vel, at det blev ved et Forsøg,
At kun jeg blev en halv Forbryder.
Min stakkels Moder! Gud tilgiv!
Jeg slutter hende varmt i Bønnen. —
Hun syndede, vovede selv sit Liv, —
Af, blot af Kiærlighed til Sønnen! —
Mon hun skal slukke Hævnens Tørst,
Og i mit røde Fodspor træde?
O Gud skee Lov, at jeg gaaer først,
Saa skal jeg Ragnhild ei begræde.
Hun græder ei! Men vel jeg veed,

Hun elsker mig; og skal hun bløde,
Vil hisset hendes Kiærlighed
I Paradisets Dør mig møde.

(Seer sig om.)

Naturen munter til mig leer, —
Dog skal mit unge Hierte briste.
Hvor her er smukt! Jeg Siælland seer
For førstegang, — men og for sidste.
Du stiger af dit grønne Græs,
Du vevre Lærke! Hvis din Vinge
Har Styrke, — flyv til Lindesnæs,
For Fieldet mit Farvel at bringe!
Begræd min Død, du klare Bæk! —
Vel, at jeg skal ei Fossen skue,
Dens Styrten vilde volde Skræk,
Den vilde mig i Døden true.

Og nu min Engel, Ingeborg!
Her knæler Oluf ved din Have.
Du sidder hist nedsænkt i Sorg,
Og kan ei skiænke mig din Gave.
Din Rose kaster Du mig ei
Til sødt Farvel her over Gierdet;
Dog, Oluf vandrer Dødens Vei
Til sin Forløser uforfærdet.

(En Rose bliver kastet over Havebækken.)

O Gud, der er den!

(Tager den op.)

Elskte Mø,
Din Kiærlighed er uforkrænket.

(Kysser den.)

Ja — nu vil Oluf gierne døe,
Ham Ingeborg har Rosen skiænket.

Hans kommer og kalder i Baggrunden.

Kom Oluf nu!

Oluf
(raaber henimod Gierdet).

Vi skilles ad,
Men Modet skal min Skræk betvinge;
Thi denne Roses røde Blad
Mig løfter paa sin Englevinge!
(Gaaer.)

Dronningens Hal.

Margareta. Ivar Lykke.

Ivar.

Min Dronning! See, jeg bringer Dig mit Hoved.
Og uden Blinken, som de gamle Helte,
Skal Ivar rolig see det Sværd imøde,
Som slaaer ham det fra Skuldrene. Men ak,
Hvad hiælper Døden? Skiøndt jeg lever hist,
(Hvorom jeg, som en Christen ikke tvivler)
Vil jeg dog pines i en evig Skiærsild,
Fordi jeg kunde plumpt miskiende Dig,
Og vende Dig, min ædle Dronning, Ryggen.
Gud er mit Vidne, Du var Ivar kiær!
Jeg lærte Ridderskab ved tydske Hoffer,
Var ei den Sidste ved Turneringer;
Men ingen Dame der begeistred mig.
Du var min Dame! Da jeg drog fra Danmark,
Bandt Du et Baand mig om min høire Arm,
Og det gav Siællands Ridder Kraft i Strid.
Jeg loe ad disse Minnesang'res Sværmen,
Af deres Elskov, hentet tidt af Luften.
Mit Bryst var koldt for Elskov, men min Aand
Erkiendte Din; og hvergang Minnesang'ren
Besang sin Skat, jeg tænkte: Gid kun Ivar —
Gid Ivar Lykke kunde slunge Drapa,
Det skulde lyde høit om Margareta.
I Slaget, veed dit Folk, jeg stred for Dig,

Som ærlig Kæmpe. Men jeg sveg min Dronning,
Jeg har forbrudt mit Liv og ønsker det
Slet ikke frelst; — jeg beder ei om Naade.
Den Niding, som bedrog mig, er alt vandret
Den mørke Vei forud paa Ivars Bud.
Jeg har giort Indgreb i din Kongemagt,
Og egenmægtig dømt en Mand tildøde.
Jeg følger villig efter; men jeg haaber,
Vi skal ei længe følges ad paa Veien.
Herr Christus veed at giøre Forskiel paa
En ærlig Helt og paa en feig Bedrager.

(Knæler.)

Jeg prøved tidt at døe for Dig, min Dronning!
Det lyktes Ivar ei ved Fiendehaand,
Saa lad ham falde paa sin egen Gierning!

Margareta (reiser ham op).

Stat op, min ædle Drost! Hvad var mit Huus,
Hvis selv jeg oversauged Stolperne,
Som bærer det? Det var din Troskab, Ivar!
Som kun forleded til Utroskab Dig.
Du var din Konge tro; han leved atter
I din Formodning, og Du svor igien
Som ærlig Helt til Danerkongens Fane.
Fortiener det vel Straf?

Ivar
(kysser hendes Haand).

Jeg var en Daare,
En blind, kortsynet Ugle. Tag til Takke
Med min Skarpsindighed, saa god den er!
Send mig i Slaget! — og jeg staaer som Mand;
Og den Forstand, som man i Kampen bruger
Til klogt at spille paa det store Skaktavl,
Den har jeg ogsaa, troer jeg. Men i Fred
Kan Listen giække mig. Jeg kan ei slaaes
I Mørke. Det er ikke førstegang
At Ivar fangen blev af lumske Rænker.

Margareta (smilende).

Hver Skabning, ædle Ridder, har sin Brøst.

Ivar.

Hvad meest mig ærgrer er, at Viggo Moltke,
Der dog vist ei har meer Forstand end jeg,
Ei lod sig daare: — blev Dig tro som Guld.
Det kommer af, at Gubben har et Hierte,
Som jeg misunder ham.

Margareta.

Du selv har Hierte.

Ivar.

For koldt, for stolt, for heftigt. Viggo Moltkes
Er bedre. Men Abbeden Anders siger,
At Mennesket selv raader for sit Hierte,
At han kan giøre det saa godt, han vil.
Velan! — Det vil vi prøve paa herefter.

Margareta.

Og Mildhed, Ivar! er det første Skridt
Til Hiertensgodhed. Gid Du havde fattet
Det Forsæt før, saa havde Du ei ladet
Den stakkels Yngling dræbe; Margareta
Benaadet havde ham.

Ivar.

Det frygted jeg,
Og derfor voved jeg paa egen Haand
At straffe ham. Nei, tro mig, gode Frue!
Barmhiertighed kan ogsaa gaae for vidt.
I denne vilde Storm af List og Ondskab,
Af Nederdrægtighed og af Bedrag,
Kan ei Retfærdighed undvære Skræk.
Den Last, som spotter Gud og Christendom,
Dog blegner tidt af Angst for Bøddeløren.
Vi kan ei reent undvære den.

Margareta.

Velan!
Det er nu skeet; og den Ulykkelige

Faldt i den Grav, han havde kastet mig.
Men Moderen — hun fulgte dog ei Sønnen?

Ivar.

Hun lever end. Den stolte frække Qvinde
Forlanger før sin Død at tale med Dig.
En Hemmelighed har hun, siger hun,
At aabenbare Dig, saa vil hun døe,
Og gierne døe; hun følge vil sin Søn,
Og hun forbander rasende din Naade.

Margareta.

Det er tilgiveligt. Løvinden raser,
Naar man har røvet den sin Unge; Ragnhild
Har meget, tykkes mig, af en Løvinde.
Lad hende komme! Men mit hele Hof,
Som venter udenfor i Borgens Forsal,
Tilstede være skal. Jeg Intet har
I Eenrum at afgiøre med Fru Ragnhild.

Hele Hoffet træder ind. **Ragnhild** bringes af Drabanterne. **Margareta** sætter sig paa Thronen.

Ragnhild
(er bødbleg, men træder stolt hen for Thronen).

Jeg kommer som et Gienfærd, at forfærde Dig.

Margareta.

En selvbevidst Uskyldighed forfærdes ei.

Ragnhild.

Alt Morgenrøden saae min Olufs unge Blod,
Og Lærken sang paa Marken for Skarpretteren,
Da han et deiligt Hoved hug fra Skuldrene.

Margareta.

Ung Olufs Daad, retfærdig Straf har fældet ham,
Før Naadens Due kom med Frelsens Olieblad.

Ragnhild.

Tak Hævnens Ørn, som lynsnar med sit skarpe Næb
Fløi Dig forbi, Du Naadens altfor sene Fugl!
Nu kan Du smukt bag efter hykle Skaansomhed,
Naar dine Bødler virket har i Løn for Dig.

Margareta.

At Margareta skaane kan den Levende,
Det seer Du, Ragnhild Jonsen! da Du lever end.

Ragnhild.

En Gnist Du skaaner, som i Asken ulmer kun.

Margareta.

Jeg agter Moderhiertet, naar det sønderknust
Sig giver Luft; selv om det dybt fornærmer mig.

Ragnhild.

Du agter Moderhiertet?

Margareta.

Ragnhild! Meer end Du
Har agtet mit, da Du mig vilde nægte det.

Ragnhild.

Her er ei Tid til lange Taler. Olufs Aand
Mig utaalmodig vinker hist; jeg følger ham;
Men kommer før min Død kun, at forsvare mig
Mod Nidingsangreb paa min Ære. Livet kan
I røve mig, men Æren ei.

Margareta.

Det troer jeg selv;
Thi Du har ingen, Ragnhild!

Ragnhild.

Du forhaaner mig
I Dødens Stund?

Margareta.

O nei! Jeg skiænker Livet Dig;
Men vide skal Du, at Margreta kiender Dig.

Ragnhild.

Ei Livet kan Du skiænke mig, jeg vil det ei!
Og ikke dine Bødler skal umage sig.
Arbeidet har jeg sparet dem! Den Gift, jeg tog,
Vil isne snart et Hierte — ha — hvis hele Feil,
Var den: at det sig følte, muligt, altfor stort.

Margareta.

Ulykkelige Qvinde! Jeg beklager Dig.

(Til de Omkringstaaende.)

Kan hun ei frelses?

Ragnhild (barsk og med Afsky).

Ingen Frelse!

Margareta (stiger ned til hende).

Nu saa tag
Til et Farvel mit Forsvar med! Det sige Dig,
At der er Noget, Ragnhild! i din Siælekraft
Og vilde Stolthed, som jeg agter; skiøndt Du ei
Har handlet mod mig som en Christen. Hvad har vel
Margreta syndet mod din Broder? Mine Mænd
Ham foresloge: skriftligt at frasige sig
Al Ret til Thronen, eller Norges Land at flye.
Skal Norden aldrig nyde Fred? Og kan den det,
Naar daglig andre Arvinger fremstille sig?
Og myldrer ei i Norge, trindt, en Kongeslægt,
Som daglig vilde give Stof til Borgerkrig,
Hvis ei, eengang for alle, Strømmen standset blev?
Skal atter Harald Gille som en Kongesøn
Ved Jernbyrd os bevise klart sit ægte Blod,
Og blinde Magnus gyseligt lemlæste ham?
Skal atter Sigurd, naar han først en Konge blev,
Af andre Kongesønner knuses, hænges, flaaes,
Og kastes til en Spise saa for Ravnene?
Nei, det er Tid, at Orden og at Pligtens Bud
Sig viser, — ei ved Jernbyrd, ved Tvekampen ei,
Men ved Fornuft og Christendom, ved vise Lov.
Kald os vilkaarligt Herskende! Retfærdighed
Maa, tænker jeg, dog tage sig sin Ret engang,
Og kraftig gribe Septret, som saa længe var
En Svøbe blot, en Daggert for Forbrydelsen.

Ragnhild.

Det Sprog forstaaer jeg ikke, som Du taler der.
Du bruger Ord, som Nordens Tunge kiender ei.

Men — siden Sverres Ætling, siden Ragnhilds Søn
Du agter ei, og heller ei hans Kongeslægt, —
Saa hør, hvad jeg i Dødens Stund forkynder Dig,
Hvad aldrig Oluf vidste selv. Jeg kaldte ham
Kong Hakons Søn! — Det er han!

Margareta.

Ha!

Ragnhild.

Din Ægtemands!
Ei var han Oluf, som i Kisten ligger hist,
Men han var Olufs Broder.

Margareta.

Nu er Gaaden løst!
Den ubegribelige Lighed. —

Ragnhild.

Skamme maa
I Dødens Stund jeg dybt mig for min første Skam.
Jeg elsked Hakon, skiøndt jeg var en andens Viv,
Og Hakon elskte lang Tid Ragnhild, glemte Dig.
Ha, Margareta! Lad den Tanke pine Dig!
Hvad komme Christendommens Sæder Ragnhild ved?
Du kalder Dig en Christen — om jeg var det ei?
Troer Du, at Hedenskabet reent er ryddet ud
Af hvert et nordiskt Hierte?

Margareta.

Ragnhild! Frels din Siæl.
Lad Diævlen ei med Odins Larve friste Dig.

Ragnhild (stolt).

Til Odin har jeg heller ei stor Kiærlighed!
Til Jetterne, — som Odin tvang, men ei betvang;
De mægtige Naturens Kræfter, kun paa dem
Jeg troer med Haab og Tillid, og jeg gaaer til dem.
I Fossens Skum min Aand skal dandse mangen Nat,
Regnbuen speile tidt sig i min hvide Dunst.
I Nattens Storm jeg hyle skal. Og hører Du
En Nordenvind ved Midnat i din Bøgeskov,

Som Lynsnar kom fra Kattegat og Dovrefjeld —
Ha, — det er Ragnhild Jonsen med sin blege Søn,
Som frygteligt til Regnskab atter kalder Dig!

(Hun falder i Drabanternes Arme, døer, og bæres ud.)

Margareta

(efter en Tidlang rørt og med dyb Alvor at have grundet hen for sig).

Hvor mange Storme true med at mørkne mig
Min Livets Dag!

Abbeden træder frem.

Min ædle Dronning! Stormen ei
Skal skade Dig, — den renser Luften. Stormen var
Dig stedse en Ven, en Kæmpe tro, som slog for Dig.
Det Stormen var, som Albrecht tvang af Mecklenborg, —
Den Gamle, — da med Avindsskiold han giæsted Dig;
Og hiem med knuste Flaade drog skibbrudne Mand.
Elisabeth af Stormen blev til Danerkyst
Henkastet, da hun fra din Brudgom Hakon Dig
Grumt skulde skille. Stormen her har skilt Dig ved
Din værste Fiende. Stormen i en Pøbelsværm
Har hævnet Dig paa Skaras Bisp, den tydske Munk,
Som faldt paa Torvet, truffen af en Svenskes Haand.
Paa Stormen følger venlig Regn. Tillad endnu,
Til Afsked blot, en from uskyldig Norges Mø
At lette Hiertet for Dig i en Taareflod.
Hun elsked Oluf, som en Gut fra Guldbrandsdal;
Og Kiærlighed til hende, meer end Kongelyst,
Drev ham til Danmark, hvor hans Letsind fældte ham.

Margareta.

Hvad? Olufs Brud?

Abbeden.

Din egen Jomfru!

Ingeborg triner ind i en ubleget Lærredskiortel, med nedhængende Lokker, en Rose i Haand, og neier dybt for Dronningen.

Abbeden.

Ingeborg!

Ingeborg.

Min naadige Dronning! I høviske Møer!
I ædle Riddere giæve!
Tillader Ingeborg sidstegang
Sin Stemme her at hæve.

Hun kommer at sige sit Farvel,
Til Norrig drager hun atter.
Hun er ei Dronningens Jomfru meer,
Ei meer sin Faders Datter.

Hun er ei længer ung Olufs Brud.
I maae ham ei foragte!
Det Elskov var til Ingeborg,
Som ham i Døden bragte.

Min Eiendom er en Rosenqvist.
En Stilk dog blev den røvet;
(Peger paa Blomsten.)
Der Blomsten sad, som Oluf fik!
Den faldt til ham i Støvet.

I ædle Riddere, stolte Mænd,
Som nu af Æren gløde,
Med kolde Hierter! — der var en Tid,
Da Hierterne var bløde.

I ædle Riddere, stolte Mænd,
Som leer ad Elskovs Vælde!
Der var en Tid i Ungdoms Vaar,
Da den Jer kunde fælde.

Og den har fældet Oluf her.
Det var ei Danmarks Rige,
Som lokte ham; men Ingeborg
Det var, den norske Pige.

Det var ei Had til Dronningen,
Ei Lyst til Guld og Ære.
O lader ei den sorte Stang
Hans blege Hoved bære.

(Træder op for Thronen og knæler paa Trinet.)

Vor Frue, vor Formynderske,
Som tidt mig Godhed viste,
Om sidste Naade jeg beder Dig:
Skiænk Olufs Liig en Kiste!

Margareta (rørt).

Den skal han faae.

Ingeborg.

Ved Midienat
Lad christeligt ham begrave!
Han døde som en Christen from.

Margareta
(klapper hende paa Kinden).

Vel — Graven skal han have.

Ingeborg.

Og lad den lille Kirkeklokke
Til Jordefærden klinge!
Før faaer i Graven han ei Ro,
Før faaer hans Aand ei Vinge.

Margareta.

En Siælemesse der siunges skal
Hver Maidag for den Døde.

Ingeborg.

O Gud skee Lov! Nu smiler mig
En himmelsk Morgenrøde.

(Dronningen kysser hende, hun kysser Dronningens Haand.)

Han have Lov til, stakket før sin Død,
Farvel at sige Livet og Naturen.

Man bringer **Oluf** *i Lænker, og i sin graa Kiortel.*

Oluf.

Jeg takker Eder, gode Dannesvende!
For den Husvalelse, der skiænkes mig.

Hans.

Vær kun et Øieblik Dig selv, ung Oluf!
Før Du er intet meer paa denne Jord.
Gud være Dig i Himlen naadig!

Oluf.

Amen!

(De gaae.)

Oluf (alene.)

Det vil han, i min Frelsers Navn,
Naar Straf mig har med ham forsonet.
Da bringer mig i Naadens Favn
Den, som for mig blev tornekronet.
Jeg ønsker meer ei noget Døgn, —
Jeg har besmittet Fædres Aske,
Vanært mig med en usel Løgn, —
Mit Blod kun Pletten kan afvaske.
Letsindig tog jeg — som i Spøg —
Forbrydelsen. — Nu Dommen lyder!
Vel, at det blev ved et Forsøg,
At kun jeg blev en halv Forbryder.
Min stakkels Moder! Gud tilgiv!
Jeg slutter hende varmt i Bønnen. —
Hun syndede, voved' selv sit Liv, —
Ak, blot af Kiærlighed til Sønnen! —
Mon hun skal slukke Hævnens Tørst,
Og i mit røde Fodspor træde?
O Gud skee Lov, at jeg gaaer først,
Saa skal jeg Ragnhild ei begræde.
Hun græder ei! Men vel jeg veed,

Hun elsker mig; og skal hun bløde,
Vil hisset hendes Kiærlighed
I Paradisets Dør mig møde.

(Seer sig om.)

Naturen munter til mig leer, —
Dog skal mit unge Hierte briste.
Hvor her er smukt! Jeg Siælland seer
For førstegang, — men og for sidste.
Du stiger af dit grønne Græs,
Du vevre Lærke! Hvis din Vinge
Har Styrke, — flyv til Lindesnæs,
For Fieldet mit Farvel at bringe!
Begræd min Død, du klare Bæk! —
Vel, at jeg skal ei Fossen skue,
Dens Styrten vilde volde Skræk,
Den vilde mig i Døden true.

Og nu min Engel, Ingeborg!
Her knæler Oluf ved din Have.
Du sidder hist nedsænkt i Sorg,
Og kan ei skiænke mig din Gave.
Din Rose kaster Du mig ei
Til sødt Farvel her over Gierdet;
Dog, Oluf vandrer Dødens Vei
Til sin Forløser uforfærdet.

(En Rose bliver kastet over Havebakken.)

O Gud, der er den!

(Tager den op.)

Elskte Mø,
Din Kiærlighed er uforkrænket.

(Kysser den.)

Ja — nu vil Oluf gierne døe,
Ham Ingeborg har Rosen skiænket.

Hans kommer og falder i Baggrunden.

Kom Oluf nu!

Oluf
(raaber henimod Gierdet).
Vi skilles ad,
Men Modet skal min Skræk betvinge;
Thi denne Roses røde Blad
Mig løfter paa sin Englevinge!
(Gaaer.)

Dronningens Hal.

Margareta. Ivar Lykke.

Ivar.

Min Dronning! See, jeg bringer Dig mit Hoved.
Og uden Blinken, som de gamle Helte,
Skal Ivar rolig see det Sværd imøde,
Som slaaer ham det fra Skuldrene. Men ak,
Hvad hiælper Døden? Skiøndt jeg lever hist,
(Hvorom jeg, som en Christen ikke tvivler)
Vil jeg dog pines i en evig Skiærsild,
Fordi jeg kunde plumpt miskiende Dig,
Og vende Dig, min ædle Dronning, Ryggen.
Gud er mit Vidne, Du var Ivar kiær!
Jeg lærte Ridderskab ved tydske Hoffer,
Var ei den Sidste ved Turneringer;
Men ingen Dame der begeistred mig.
Du var min Dame! Da jeg drog fra Danmark,
Bandt Du et Baand mig om min høire Arm,
Og det gav Siællands Ridder Kraft i Strid.
Jeg loe ad disse Minnesang'res Sværmen,
Af deres Elskov, hentet tidt af Luften.
Mit Bryst var koldt for Elskov, men min Aand
Erkiendte Din; og hvergang Minnesang'ren
Besang sin Skat, jeg tænkte: Gid kun Ivar —
Gid Ivar Lykke kunde slunge Drapa,
Det skulde lyde høit om Margareta.
I Slaget, veed dit Folk, jeg stred for Dig,

Som ærlig Kæmpe. Men jeg sveg min Dronning,
Jeg har forbrudt mit Liv og ønsker det
Slet ikke frelst; — jeg beder ei om Naade.
Den Niding, som bedrog mig, er alt vandret
Den mørke Vei forud paa Ivars Bud.
Jeg har giort Indgreb i din Kongemagt,
Og egenmægtig dømt en Mand tildøde.
Jeg følger villig efter; men jeg haaber,
Vi skal ei længe følges ad paa Veien.
Herr Christus veed at giøre Forskiel paa
En ærlig Helt og paa en feig Bedrager.

(Knæler.)

Jeg prøved tidt at døe for Dig, min Dronning!
Det lykkes Ivar ei ved Fiendehaand,
Saa lad ham falde paa sin egen Gierning!

Margareta (reiser ham op).

Stat op, min ædle Drost! Hvad var mit Huus,
Hvis selv jeg oversauged Stolperne,
Som bærer det? Det var din Troskab, Ivar!
Som kun forledet til Utroskab Dig.
Du var din Konge tro; han leved atter
I din Formodning, og Du svor igien
Som ærlig Helt til Danerkongens Fane.
Fortiener det vel Straf?

Ivar

(kysser hendes Haand).

Jeg var en Daare,
En blind, kortsynet Ugle. Tag til Takke
Med min Skarpsindighed, saa god den er!
Send mig i Slaget! — og jeg staaer som Mand;
Og den Forstand, som man i Kampen bruger
Til klogt at spille paa det store Skaktavl,
Den har jeg ogsaa, troer jeg. Men i Fred
Kan Listen giække mig. Jeg kan ei slaaes
I Mørke. Det er ikke førstegang
At Ivar fangen blev af lumske Rænker.

Margareta (smilende).
Hver Skabning, ædle Ridder, har sin Brøst.

Ivar.
Hvad mest mig ærgrer er, at Viggo Moltke,
Der dog vist ei har meer Forstand end jeg,
Ei lod sig daare; — blev Dig tro som Guld.
Det kommer af, at Gubben har et Hierte,
Som jeg misunder ham.

Margareta.
Du selv har Hierte.

Ivar.
For koldt, for stolt, for heftigt. Viggo Moltkes
Er bedre. Men Abbeden Anders siger,
At Mennesket selv raader for sit Hierte,
At han kan giøre det saa godt, han vil.
Velan! — Det vil vi prøve paa herefter.

Margareta.
Og Mildhed, Ivar! er det første Skridt
Til Hiertensgodhed. Gid Du havde fattet
Det Forsæt før, saa havde Du ei ladet
Den stakkels Yngling dræbe; Margareta
Benaadet havde ham.

Ivar.
Det frygted jeg,
Og derfor voved jeg paa egen Haand
At straffe ham. Nei, tro mig, gode Frue!
Barmhiertighed kan ogsaa gaae for vidt.
I denne vilde Storm af List og Ondskab,
Af Nederdrægtighed og af Bedrag,
Kan ei Retfærdighed undvære Skræk.
Den Last, som spotter Gud og Christendom,
Dog blegner tidt af Angst for Bøddeløren.
Vi kan ei reent undvære den.

Margareta.
Velan!
Det er nu skeet; og den Ulykkelige

Faldt i den Grav, han havde kastet mig.
Men Moderen — hun fulgte dog ei Sønnen?

Ivar.

Hun lever end. Den stolte frække Qvinde
Forlanger før sin Død at tale med Dig.
En Hemmelighed har hun, siger hun,
At aabenbare Dig, saa vil hun døe,
Og gierne døe; hun følge vil sin Søn,
Og hun forbander rasende din Naade.

Margareta.

Det er tilgiveligt. Løvinden raser,
Naar man har røvet den sin Unge; Ragnhild
Har meget, tykkes mig, af en Løvinde.
Lad hende komme! Men mit hele Hof,
Som venter udenfor i Borgens Forsal,
Tilstede være skal. Jeg Intet har
I Eenrum at afgiøre med Fru Ragnhild.

Hele Hoffet træder ind. **Ragnhild** bringes af Drabanterne. **Margareta** sætter sig paa Thronen.

Ragnhild

(er dødbleg, men træder stolt hen for Thronen).

Jeg kommer som et Gienfærd, at forfærde Dig.

Margareta.

En selvbevidst Uskyldighed forfærdes ei.

Ragnhild.

Alt Morgenrøden saae min Olufs unge Blod,
Og Lærken sang paa Marken for Skarpretteren,
Da han et deiligt Hoved hug fra Skuldrene.

Margareta.

Ung Olufs Daad, retfærdig Straf har fældet ham,
Før Naadens Due kom med Frelsens Olieblad.

Ragnhild.

Tak Hævnens Ørn, som lynsnar med sit skarpe Næb
Fløi Dig forbi, Du Naadens altfor sene Fugl!
Nu kan Du smukt bag efter hykle Skaansomhed,
Naar dine Bødler virket har i Løn for Dig.

Margareta.

At Margareta skaane kan den Levende,
Det seer Du, Ragnhild Jonsen! da Du lever end.

Ragnhild.

En Gnist Du skaaner, som i Asken ulmer kun.

Margareta.

Jeg agter Moderhiertet, naar det sønderknust
Sig giver Luft; selv om det dybt fornærmer mig.

Ragnhild.

Du agter Moderhiertet?

Margareta.

Ragnhild! Meer end Du
Har agtet mit, da Du mig vilde nægte det.

Ragnhild.

Her er ei Tid til lange Taler. Olufs Aand
Mig utaalmodig vinker hist; jeg følger ham;
Men kommer før min Død kun, at forsvare mig
Mod Nidingsangreb paa min Ære. Livet kan
I røve mig, men Æren ei.

Margareta.

Det troer jeg selv;
Thi Du har ingen, Ragnhild!

Ragnhild.

Du forhaaner mig
I Dødens Stund?

Margareta.

O nei! Jeg skiænker Livet Dig;
Men vide skal Du, at Margreta kiender Dig.

Ragnhild.

Ei Livet kan Du skiænke mig, jeg vil det ei!
Og ikke dine Bødler skal umage sig.
Arbeidet har jeg sparet dem! Den Gift, jeg tog,
Vil isne snart et Hierte — ha — hvis hele Feil,
Var den: at det sig følte, muligt, altfor stort.

Margareta.

Ulykkelige Qvinde! Jeg beklager Dig.

(Til de Omkringstaaende.)

Kan hun ei frelses?

Ragnhild (barsk og med Affky).

Ingen Frelse!

Margareta (stiger ned til hende).

Nu saa tag

Til et Farvel mit Forsvar med! Det sige Dig,
At der er Noget, Ragnhild! i din Sjælekraft
Og vilde Stolthed, som jeg agter; skiøndt Du ei
Har handlet mod mig som en Christen. Hvad har vel
Margreta syndet mod din Broder? Mine Mænd
Ham foresloge: skriftligt at frasige sig
Al Ret til Thronen, eller Norges Land at flye.
Skal Norden aldrig nyde Fred? Og kan den det,
Naar daglig andre Arvinger fremstille sig?
Og myldrer ei i Norge, trindt, en Kongeslægt,
Som daglig vilde give Stof til Borgerkrig,
Hvis ei, eengang for alle, Strømmen standset blev?
Skal atter Harald Gille som en Kongesøn
Ved Jernbyrd os bevise klart sit ægte Blod,
Og blinde Magnus gyseligt lemlæste ham?
Skal atter Sigurd, naar han først en Konge blev,
Af andre Kongesønner knuses, hænges, flaaes,
Og kastes til en Spise saa for Ravnene?
Nei, det er Tid, at Orden og at Pligtens Bud
Sig viser, — ei ved Jernbyrd, ved Tvekampen ei,
Men ved Fornuft og Christendom, ved vise Lov.
Kald os vilkaarligt Herskende! Retfærdighed
Maa, tænker jeg, dog tage sig sin Ret engang,
Og kraftig gribe Septret, som saa længe var
En Svøbe blot, en Daggert for Forbrydelsen.

Ragnhild.

Det Sprog forstaaer jeg ikke, som Du taler der.
Du bruger Ord, som Nordens Tunge kiender ei.

Men — siden Sverres Ætling, siden Ragnhilds Søn
Du agter ei, og heller ei hans Kongeslægt, —
Saa hør, hvad jeg i Dødens Stund forkynder Dig,
Hvad aldrig Oluf vidste selv. Jeg kaldte ham
Kong Hakons Søn! — Det er han!

Margareta.

Ha!

Ragnhild.

Din Ægtemands!
Ei var han Oluf, som i Kisten ligger hist,
Men han var Olufs Broder.

Margareta.

Nu er Gaaden løst!
Den ubegribelige Lighed. —

Ragnhild.

Skamme maa
I Dødens Stund jeg dybt mig for min første Skam.
Jeg elsked Hakon, skiøndt jeg var en andens Viv,
Og Hakon elskte lang Tid Ragnhild, glemte Dig.
Ha, Margareta! Lad den Tanke pine Dig!
Hvad komme Christendommens Sæder Ragnhild ved?
Du kalder Dig en Christen — om jeg var det ei?
Troer Du, at Hedenskabet reent er rykket ud
Af hvert et nordiskt Hierte?

Margareta.

Ragnhild! Frels din Siæl.
Lad Diævlen ei med Odins Larve friste Dig.

Ragnhild (stolt).

Til Odin har jeg heller ei stor Kiærlighed!
Til Jetterne, — som Odin tvang, men ei betvang;
De mægtige Naturens Kræfter, kun paa dem
Jeg troer med Haab og Tillid, og jeg gaaer til dem.
I Fossens Skum min Aand skal dandse mangen Nat,
Regnbuen speile tidt sig i min hvide Dunst.
I Nattens Storm jeg hyle skal. Og hører Du
En Nordenvind ved Midnat i din Bøgeskov,

Som lynsnar kom fra Kattegat og Dovrefield —
Ha, — det er Ragnhild Jonsen med sin blege Søn,
Som frygteligt til Regnskab atter kalder Dig!
(Hun falder i Drabanternes Arme, døer, og bæres ud.)

Margareta
(efter en Tidlang rørt og med dyb Alvor at have grundet hen for sig).
Hvor mange Storme true med at mørkne mig
Min Livets Dag!

Abbeden træder frem.

Min ædle Dronning! Stormen ei
Skal skade Dig, — den renser Luften. Stormen var
Dig stedse en Ven, en Kæmpe tro, som slog for Dig.
Det Stormen var, som Albrecht tvang af Mecklenborg, —
Den Gamle, — da med Avindsskiold han giæsted Dig;
Og hiem med knuste Flaade drog skibbrudne Mand.
Elisabeth af Stormen blev til Danerkyst
Henkastet, da hun fra din Brudgom Hakon Dig
Grumt skulde stille. Stormen her har stilt Dig ved
Din værste Fiende. Stormen i en Pøbelsværm
Har hævnet Dig paa Skaras Bisp, den tydske Munk,
Som faldt paa Torvet, truffen af en Svenskes Haand.
Paa Stormen følger venlig Regn. Tillad endnu,
Til Afsked blot, en from uskyldig Norges Mø
At lette Hiertet for Dig i en Taareflod.
Hun elsked Oluf, som en Gut fra Guldbrandsdal;
Og Kiærlighed til hende, meer end Kongelyst,
Drev ham til Danmark, hvor hans Letsind fældte ham.

Margareta.
Hvad? Olufs Brud?

Abbeden.
Din egen Jomfru!

Ingeborg triner ind i en ubleget Lærredskiortel, med nedhængende Lokker, en Rose i Haand, og neier dybt for Dronningen.

Abbeden.
Ingeborg!

Ingeborg.

Min naadige Dronning! I høviske Møer!
I ædle Riddere giæve!
Tillader Ingeborg sidstegang
Sin Stemme her at hæve.

Hun kommer at sige sit Farvel,
Til Norrig drager hun atter.
Hun er ei Dronningens Jomfru meer,
Ei meer sin Faders Datter.

Hun er ei længer ung Olufs Brud.
I maae ham ei foragte!
Det Elskov var til Ingeborg,
Som ham i Døden bragte.

Min Eiendom er en Rosenqvist.
En Stilk dog blev den røvet;
(Peger paa Blomsten.)
Der Blomsten sad, som Oluf fik!
Den faldt til ham i Støvet.

I ædle Riddere, stolte Mænd,
Som nu af Æren gløde,
Med kolde Hierter! — der var en Tid,
Da Hierterne var bløde.

I ædle Riddere, stolte Mænd,
Som leer ad Elskovs Vælde!
Der var en Tid i Ungdoms Vaar,
Da den Jer kunde fælde.

Og den har fældet Oluf her.
Det var ei Danmarks Rige,
Som lokte ham; men Ingeborg
Det var, den norske Pige.

Det var ei Had til Dronningen,
Ei Lyst til Guld ogÆre.
O lader ei den sorte Stang
Hans blege Hoved bære.

(Træder op for Thronen og knæler paa Trinet.)

Vor Frue, vor Formynderske,
Som tidt mig Godhed viste,
Om sidste Naade jeg beder Dig:
Skiænk Olufs Liig en Kiste!

Margareta (rørt).

Den skal han faae.

Ingeborg.

Ved Midienat
Lad christeligt ham begrave!
Han døde som en Christen from.

Margareta

(klapper hende paa Kinden).

Vel — Graven skal han have.

Ingeborg.

Og lad den lille Kirkeklokke
Til Jordefærden klinge!
Før faaer i Graven han ei Ro,
Før faaer hans Aand ei Vinge.

Margareta.

En Siælemesse der siunges skal
Hver Maidag for den Døde.

Ingeborg.

O Gud skee Lov! Nu smiler mig
En himmelsk Morgenrøde.

(Dronningen kysser hende, hun kysser Dronningens Haand.)

Ingeborg.

Min naadige Dronning! I høviske Møer!
I ædle Riddere giæve!
Tillader Ingeborg sidstegang
Sin Stemme her at hæve.

Hun kommer at sige sit Farvel,
Til Norrig drager hun atter.
Hun er ei Dronningens Jomfru meer,
Ei meer sin Faders Datter.

Hun er ei længer ung Olufs Brud.
I maae ham ei foragte!
Det Elskov var til Ingeborg,
Som ham i Døden bragte.

Min Eiendom er en Rosenqvist.
En Stilk dog blev den røvet;
(Peger paa Blomsten.)
Der Blomsten sad, som Oluf fik!
Den faldt til ham i Støvet.

I ædle Riddere, stolte Mænd,
Som nu af Æren gløde,
Med kolde Hierter! — der var en Tid,
Da Hierterne var bløde.

I ædle Riddere, stolte Mænd,
Som leer ad Elskovs Vælde!
Der var en Tid i Ungdoms Vaar,
Da den Jer kunde fælde.

Og den har fældet Oluf her.
Det var ei Danmarks Rige,
Som lokte ham; men Ingeborg
Det var, den norske Pige.

Det var ei Had til Dronningen,
Ei Lyst til Guld og Ære.
O lader ei den sorte Stang
Hans blege Hoved bære.

(Træder op for Thronen og knæler paa Trinet.)

Vor Frue, vor Formynderske,
Som tidt mig Godhed viste,
Om sidste Naade jeg beder Dig:
Skiænk Olufs Liig en Kiste!

Margareta (rørt).

Den skal han faae.

Ingeborg.

Ved Midienat
Lad christeligt ham begrave!
Han døde som en Christen from.

Margareta
(klapper hende paa Kinden).

Vel — Graven skal han have.

Ingeborg.

Og lad den lille Kirkeklokke
Til Jordefærden klinge!
Før faaer i Graven han ei Ro,
Før faaer hans Aand ei Vinge.

Margareta.

En Siælemesse der siunges skal
Hver Maidag for den Døde.

Ingeborg.

O Gud skee Lov! Nu smiler mig
En himmelsk Morgenrøde.

(Dronningen kysser hende, hun kysser Dronningens Haand.)

Nu drager jeg i min Eensomhed,
Paa Klippen vil jeg bygge,
Og vandrer hist ved Kirkens Bred
Hver Aften, som en Skygge.

(Stiger ned og neier dybt for Alle.)

Farvel I Fruer! I ædle Mænd!
Nu ber jeg saa saare.
Foragter ikke min Dom meer!
Og Tak for Eders Taare.

(Hun gaaer.)

Viggo Moltke træder frem.

Nu har det regnet: — og, min ædle Dronning!
Paa Regnen følger Solskin. Vel det træffer:
De tre Afsendinge fra Nordens Riger,
Den danske Podebusk, samt Fikke Norby
Fra Norge, Algot Magnussen fra Sverrig,
I Landets Farver: rød og hvid og blaa,
Et Brev Dig bringe med de trende Kroner,
Fra Rigets Raader og fra Nordens Folk.

Henning Podebusk, Fikke Norby og **Algot Magnussen** komme under klingende Spil, hver med en Krone paa en Fleielspude og knæle for Thronen. **Podebusk** rækker hende et Brev.

Margareta (læser).

„Eder mægtige og høibaarne Fyrstinde, Dronning Margareta, ved Guds Naade, Danmarks, Sverrigs og Norriges Dronning, hilse vi ydmygeligen. Vi hylde Eder med al Troskab og Kiærlighed" —

(Hun holder inde, skiuler sit Ansigt i sin Haand, og søger at dæmpe sine Følelser.)

Viggo.

Lad hende fatte sig!

(De tre Riddere staae op.)

Hun er en Qvinde,
Stærk, kraftig; men den qvindlige Natur

Er øm og følsom, kræver dog sin Ret.

(Til en Smaadreng.)

Du Smaadreng! Bring mig hid det danske Vaaben!

(Smaadrengen bringer ham et Skiold, med de tre danske Løver i forgyldt Grund.)

Viggo

(til de Omkringstaaende).

Seer I de trende Løver her i Skioldet?
De stred og hented hende de tre Kroner.
Tre Angreb skete paa vor Margareta:
Man vilde røve hende hendes Rige, —
Det hindred Tapperhed, den første Løve.

(Peger paa Ivar Lykke.)

Man vilde røve hende hendes Ære, —
Men hendes egen Dyd var selv en Løve,
Som stopped Munden paa Bagtalelsen.
Tilsidst man vilde rive hende Hiertet
Af Livet ud, og giøre hende til
En unaturlig Moder.

(Peger paa Abbeden.)

Da kom Troskab,
Den tredie Løve; med sin stærke Lab
Den kradsed Jorden op, fandt Sønnens Liig, —
Og stivt som Liig nu slumre hendes Fiender.

Margareta (reiser sig begeistret).

Tak mine Mænd, som stod Margreta bi.
Nu er jeg atter Dronning! Længe nok
Har Norden spildt sin skiønne Kraft i Strid;
Tid, at den nyder Fred; at Videnskabens,
At Kunstens Blomst, og Handelsnekkens Flag,
At Plougens Axekrands sig slynger gylden
Om Heltedaadens drabelige Hielm. —
Vel muligt, at min Daad kun bli'er en Skumblomst
Paa Bølgen, som forsvinder med min Død;
Jeg haaber dog, at den skal vorde meer!
Men kommer ei med mig den sande Vaar
Endnu i Nordensrigerne; saa skal

Dog denne Marts i Tidshistorien,
Med nogle blide duftende Violer,
Skiøndt afbrudt af en stormfuld kold April, —
Forløber vorde for en Fremtids-Mai!

Viggo.

Gud signe Nordens Engel, Margareta!

(De tre Afsendte strække Kronerne og Viggo Moltke det danske Vaaben henimod hende.)

Folket.

Vor store Dronning Margareta leve!

(Pauker og Trompeter.)



Oehlenschlägers Tragødier.

Ottende Bind.

Oehlenschlägers

Tragødier.

Ottende Bind.

Kiøbenhavn.

Paa Universitetsboghandler Andr. Fred. Høsts Forlag.

Trykt hos Kgl. Hofbogtrykker Bianco Lunos.

1849.



Indhold.

Dina.

Tragødie i 5 Handlinger.

(1841.)

Nu drager jeg i min Eensomhed,
Paa Klippen vil jeg bygge,
Og vandrer hist ved Miøsens Bred
Hver Aften, som en Skygge.

(Stiger ned og neier dybt for Alle.)

Farvel I Fruer! I ædle Mænd!
Nu iler jeg saa saare.
Foragter ikke min Oluf meer!
Og Tak for Eders Taare.

(Hun gaaer.)

Viggo Moltke træder frem.

Nu har det regnet; — og, min ædle Dronning!
Paa Regnen følger Solskin. Vel det træffer:
De tre Affendinge fra Nordens Riger,
Den danske Podebusk, samt Fikke Norby
Fra Norge, Algot Magnussen fra Sverrig,
I Landets Farver: rød og hvid og blaa,
Et Brev Dig bringe med de trende Kroner,
Fra Rigets Raader og fra Nordens Folk.

Henning Podebusk, Fikke Norby og **Algot Magnussen** komme under klingende Spil, hver med en Krone paa en Fløielspude og knæle for Thronen. **Podebusk** rækker hende et Brev.

Margareta (læser).

„Eder mægtige og høibaarne Fyrstinde, Dronning Margareta, ved Guds Naade, Danmarks, Sverrigs og Norriges Dronning, hilse vi ydmygeligen. Vi hylde Eder med al Troskab og Kiærlighed" —

(Hun holder inde, skiuler sit Ansigt i sin Haand, og søger at dæmpe sine Følelser.)

Viggo.

Lad hende fatte sig!

(De tre Ridddere staae op.)

Hun er en Qvinde,
Stærk, kraftig; men den qvindlige Natur

Er øm og følsom, kræver dog sin Ret.

(Til en Smaabreng.)

Du Smaabreng! Bring mig hid det danske Vaaben!

(Smaabrengen bringer ham et Skiold, med de tre danske Løver i forgyldt Grund.)

Viggo

(til de Omkringstaaende).

Seer I de trende Løver her i Skioldet?
De stred og hented hende de tre Kroner.
Tre Angreb skete paa vor Margareta:
Man vilde røve hende hendes Rige, —
Det hindred Tapperhed, den første Løve.

(Peger paa Ivar Lykke.)

Man vilde røve hende hendes Ære, —
Men hendes egen Dyd var selv en Løve,
Som stopped Munden paa Bagtalelsen.
Tilsidst man vilde rive hende Hiertet
Af Livet ud, og giøre hende til
En unaturlig Moder.

(Peger paa Abbeden.)

Da kom Troskab,
Den tredie Løve; med sin stærke Lab
Den kradsed Jorden op, fandt Sønnens Liig, —
Og stivt som Liig nu slumre hendes Fiender.

Margareta (reiser sig begeistret).

Tak mine Mænd, som stod Margreta bi.
Nu er jeg atter Dronning! Længe nok
Har Norden spildt sin skiønne Kraft i Strid;
Tid, at den nyder Fred; at Videnskabens,
At Kunstens Blomst, og Handelssnekkens Flag,
At Plougens Axekrands sig slynger gylden
Om Heltedaadens drabelige Hielm. —
Vel muligt, at min Daad kun bli'er en Skumblomst
Paa Bølgen, som forsvinder med min Død;
Jeg haaber dog, at den skal vorde meer!
Men kommer ei med mig den sande Vaar
Endnu i Nordensrigerne; saa skal

Dog denne Marts i Tidshistorien,
Med nogle blide duftende Violer,
Skjøndt afbrudt af en stormfuld kold April, —
Forløber vorde for en Fremtids-Mai!

Viggo.

Gud signe Nordens Engel, Margareta!

(De tre Afsendte strække Kronerne og Viggo Moltke det danske Vaaben henimod hende.)

Folket.

Vor store Dronning Margareta leve!

(Pauker og Trompeter.)



Oehlenschlägers Tragødier.

Ottende Bind.

Oehlenschlägers

Tragødier.

Ottende Bind.

Kiøbenhavn.

Paa Universitetsboghandler Andr. Fred. Høsts Forlag.

Trykt hos Kgl. Hofbogtrykker Bianco Luno.

1849.

Indhold.

Dina.

Tragødie i 5 Handlinger.

(1841.)

D i n a.

Tragødie i 5 Handlinger.

(1841.)

Personerne.

Kong Frederik den Tredie af Danmark.
Corfitz Ulfeld, Rigshofmester.
Eleonora Christina, hans Frue.
Walter, Geheimeraad og Oberst.
Hofmarsken Lars Lykke.
Dr. Theol. Hennings.
Dr. Med. Otho Sperling.
Dina Vinhofer, en ung Pige.
Rudolf, hendes Broder.
Johanna, hans Kone.
Lille Dina, deres Barn.
Otho Krag, Slotsherre.
Paul Gebhard, gammel Muursvend.
En Gartner.
En Fangefoged.
En Page.
En Tiener.

Første Handling.

Værelse i Ulfelds Pallads.

Ulfeld i Slaabrok. Dr. **Hennings.**

De sidde ved et Bord med en Foliant.

Hennings (reiser sig).

Jeg takker Jer ydmygeligst, Herr Greve!
Og tilstaaer, at jeg næsten skammer mig
Ved, som en Mand af Faget, som en Lærd,
At undervises i det græske Sprog
Af Danmarks Rigshofmester. Men — det veed man —
For Corfitz Ulfeld er der Intet tungt,
Og næsten Intet, troer jeg, ubekiendt;
Den babyloniske Forvirring, da
Man talde vildt i Munden paa hinanden,
Hver i sit Tungemaal, har ingen Virkning
Paa Eder havt; thi hvert et Sprog, Herr Corfitz!
Er Eders Modersmaal. I kan dem alle.

Ulfeld.

At kunne mange Sprog, Herr Doctor Hennings!
Dertil udfordres tidlig Skolegang,
En god Hukommelse, samt nogen Flid;
Men vidner ei om nogen stor Forstand.
Det forekommer mig omtrent, Herr Hennings!
Som godt at spille Skak. Thi jeg har seet
De største Dummerjaner spille ganske
Fortræfligt Skak og kunne mange Sprog.

Hennings.

Sandt nok! Det ei beviser just endnu
Et stort Genie og nogen kraftig Aand;
Men er dog godt. Det er en dygtig Grund
At bygge paa.

Ulfeld.

Jeg maa modsige Jer!
Thi Grunden har Alt Aanden i sig selv,
Hvis den har nogen. Kunne mange Sprog,
Er ei engang at eie stort Forraad
Af Bygningstømmer. Nei! men det er Penge,
Courante Penge, som man skaffer sig,
Og som man med en god Oeconomie
Kan kiøbe Meget for.

Hennings.

Saa takker jeg
Ærbødigst da for Hiælpen, for den Agt
Og den Bevaagenhed I viser mig!

Ulfeld.

Den er fortient. Og vær ei hiertegreben,
Fordi Lars Lykke viste Jer Foragt,
Og lod Jer staae en Timestid og vente
I Forgemakket blandt hans Tienere.
Det er en Dosmer, han har Intet lært,
Og derfor veed han ei at giøre Forskiel
Paa skeldne, lærde Mænd og Almuesfolk.
Det var en Feil ved Reformationen,
At Geistligheden tabt har i sin Agt.
I veed, jeg er en ivrig Adelsmand,
Og viger ei en Fodbred fra min Ret;
Men Geistligheden — den har ogsaa Ret!
En Ret vel hævdet i Aarhundreder
Som Adelens. Den høie Ridderære,
Samt Statens Roer tilhøre Adelen;
Men Lærd og Præst og Kunstner kan en Borger
Med Hæder være. Dengang Ridderskabet

Stod høiest i sin Flor, lød det en Præst,
Der stundom først var fattig Tiggermunk.
Det kommer ikke Slægten ved. Sin Slægt
Kan Borgeren ei adle med sit Hverv.
Aarhundreder maae adle Blod, som Rhinskviin;
Men Hvo der nægter Jer personlig Agt,
Som er fortient, fortiener selv Foragt.

Hennings (tager Folianten).

Jeg takker Eder for den gode Mening
Om mig og om min Stand, og for den Hiælp,
Som I har ydet mig.

Ulfeld
(bliver siddende i Lænestolen og siger venligt).

Guds Fred, Herr Hennings!

Dr. Hennings gaaer langsomt graviteteisk bort og møder i Døren hilsende Lægen Dr. Otho Sperling, der kommer meget hurtig.

Sperling (bukkende med Lune).

Jeg kommer underdanigst, Herr Hofmester!
At see til Eders ene, venstre Been,
Som ikke fattes noget.

Ulfeld (leer).

Sperling! Giør
I mig til Hest med tvende venstre Been?

Sperling.

Det var en Lapsus linguæ, naadig Herre!
Dog — I har Ret! En Doctor loquens bør
Udtrykke sig præcist i daglig Tale,
For ei at vænne sig til Skiødesløshed
Paa Lærerstolen. Altsaa — classisk talt —
Hvordan befinder sig Jert ene Been?

Ulfeld.

Tvetydighed endnu bestandig! Men
En Doctor vænnes til Tvetydighed,
Som fordumstid det Delphiske Orakel;
Den Form er netop god, naar man skal spaae.

Sperling.

Det glæder mig at finde Jer saa lystig.

Ulfeld.

Der har maaskee dog Psychologen stærkt
Forregnet sig. — Har I ei mærket tidt,
At Overgivenhed er Mismods Søster,
Og vidner om et mørkt, uroligt Sind? —
See nu mit Been!

Sperling
(blotter det, trækker paa Skuldrene og siger).
Det fattes ingenting!

Ulfeld.

Den Byld, jeg havde der, som I cureerte,
Da jeg som Brudgom maatte vente lidt,
Før jeg var værdig til at byde Christian
Den Fierdes Datter, Frøken Leonore,
Min Haand, — maa ikke være ret cureert.

Sperling.

Den er cureert. Men mulig trykker Eder
En anden Byld, som jeg kan ei curere,
Men som der hører større Doctor til.

Ulfeld.

Jeg vil ei volde Jer Uleilighed;
Dog — hvis det skulde giøres nødigt, maae
I give mig Attest paa, at mit Been
Ei skikket er at bære mig til Hove.

Sperling.

Hvis det behøves, faaer jeg vel.

Ulfeld.

Fortæl nu
Lidt Nyt, der kan adsprede mig. En Doctor
Og en Barbeer, der har saa megen Lighed
I andre Ting, maae begge bringe Nyt.
De komme rundtomkring i mange Huse,
Fra tidlig Morgenstund, og høre Meget,
Hvad siden da — udpyntet med lidt Kunst —

Kan more mange stakkels Patienter
Og muntre Sindet. Jeg har ladt mig sige,
At Munterhed er bedste Medicin.

Sperling.

Jeg er ei stemt just til at muntre Nogen,
Thi jeg har nylig ærgret mig.

Ulfeld.

Hvorover?

Sperling.

Hvorover? Over Peder Bogensen.
Han kalder mig distrait. Distraction
Er for en Doctor en afskly'lig Feil!
Men jeg er ei distrait, fordi jeg stundom
— Og just fordi jeg har saamange Ting
Af Vigtighed i Hov'det, — glemmer Smaating.

Ulfeld.

Hvad glemte da I der?

Sperling.

At ta'e min Hat,
Da jeg gik bort. Ifald jeg havde glemt
Mit Hoved, — det vil sige, hvis jeg glemte
Besindigheden, hvor jeg skulde handle,
Var det en anden Sag. Men glemme Hatten!
Jeg nys har faaet mig en ny Paryk,
Som er for varm; der hjemme gaaer jeg altid
Med skaldet Hoved; — men naar jeg er ude
Med den formaledidede Paryk,
Mig tykkes tidt at jeg har Hatten paa.

Ulfeld.

Saa tag den af og giør Jer her commode!
Vi er jo gamle Venner.

Sperling.

Spøg aparte!
Jeg kommer fra et Sted, hvor ei, desværre,
Der vanked Spøg. Gud hiælp os! Nei det var
En Sag af altfor stor Alvorlighed. —

Jeg kommer fra en gammel, gyselig
Giftblanderske. — See her er Flasken, Herre!

(Tager en sleben lille Flaske frem.)

Vi har forseglet den, som den er fundet,
Og som det medicinske Facultet
Har undersøgt. — Det er dog skrækkeligt,
Hvor Sligt ta'er overhaand. Den Synd, den Ondskab,
Der gaaer i Svang i Rom, Italien,
Hidplantes strax. Viindruer, Apelsiner —
De kan ei trives her; men Synd og Ondskab
Fra Syd — de finde snart en frugtbar Grund.

(Han sætter den hen paa Kaminranden.)

Jeg vil ei giøre Jer, som alt er trist,
Meer trist med slige Ting. Jeg bringer Eder
Langt bedre Sager, mere morsomme.
See her er Ærtser! Sølv fra Norges Bierg;
Og her er nogle sieldne Planter, Herre!
Til Eders Cabinet, som jeg bestyrer.
Jeg skal nok bringe Sagerne derhen.

(Han lægger det paa Bordet.)

Ulfeld

(tager Ærtsen og betragter den).

En deilig Ærts! Vist rig er denne Grube.
Der har I ogsaa været, Sperling! Mindes
I vel dengang, I vandt Jens Bielkes Hierte,
Statholdernes, med Spil paa Clavcinbal?

Sperling.

Ja jeg blev Spillemester for hans Datter.

Ulfeld.

Men Juel fraraadte Jer at gaae til Trondhiem,
Fordi Folk der, naar de er syge, selv
Curere sig med stærkt Rostokerøl,
Med gammel Miød og friske Multebær.
Ja ja! Der stifted vi vort Ungdomsvenskab.

(Lægger Ærtsen hen og tager en af Planterne.)

Hvad har I der for Planter?

Sperling.

Ogsaa norske.
Jeg saae dem da jeg var der, fik dem nu først.
En Birk, som kryber langs ad Jorden. Jeg
Har kaldt den: Chamæ betulam repentem
Norvegicam.

Ulfeld

(betragter Planten og lægger den paa Bordet igjen).

Erindrer I, dengang
Paa Rosenborg Kong Christian den Fierde
Bød Jer til Taffels paa min Anbefaling?
Men Jørgen Vind blev vred, da salig Kongen
Kun talede med Jer og ei med ham.
Fra Haugen henteb han en Haandfuld Nælder,
Med Handsker paa, bad Jer benævne dem.
I svared: Ebers Handsker veed alt Navnet;
Men Brændenælden brænder ikke mig.
Naar kun man griber rask om saadant Ukrud,
Saa mister det sin skadelige Kraft.
Da loe Kong Christian, saa Salen rysted,
Og raabte: Jørgen! kom igien og spas!
Han greb Dig hardt, Du brænder ikke ham.

Sperling.

I forekommer mig som stolten Ørn,
Der lægger Mærke til en Spurv, som hopper.
Vil I ei ogsaa rose mig for Flid
I Padua? I, som har været med
At slutte Fredstractater, Allianger
Med Axel Oxenstierner, Mazariner?

Ulfeld.

Jeg faaer kun liden Tak for Tienester,
Jeg viste Fædrelandet.

Sperling.

Hvad der er
For Stort, misundes. I kan speile Jer
I Tycho Brahe.

Ulfeld.

Nei, min gamle Ven!
Det Speil ei duer, har en daarlig Ramme.

Sperling.

Var Tycho ei en Viis?

Ulfeld.

I Stiernetydning,
Men Daare dog paa Jorden. Hvordan kan
Man fægte, gifte sig og døe som han?

Sperling (affides).

Han er misundelig paa Ligemænd.
Det er en Feil; men vi har Alle Feil.

(Høit.)

Tilgiv mig, naadig Herre! Tycho Brahe
Var dog en stor Mand.

Ulfeld.

Der med samt sin Storhed
Haardnakket stred imod Copernicus,
Forud indtaget af sit Hiernespind;
Fordi han havde læst, at Sol stod stil'
I Gibeon, og Maanen — hvor det var —
I Ajalon.

Sperling.

Tilgiv mig! Tycho Brahe
Var dog en stor Mand. Dette Hiernespind
Var troet i flere tusind Aar, og Biblen
Gav Tycho Medhold. Tycho Brahe var
En stor Mand; ikke blot som Astronom,
Men som Mechanicus og Physicus.
Og hvis ei Avind og Misundelsen
Ham havde drevet bort, saa havde snart
Vort lille Hveen i Danmark overgaaet
Det store Storbritannien. Ligesom —
Hvis Ulfeld maatte raade — Kiøbenhavn
Fordunkle vilde London og Paris.

Ulfeld.

I klapper, efter Skik, mig venligt paa
Den ene Kind og slaaer mig paa den anden.
Men ligemeget! Jeg forlanger ei,
At Vennen blot mig snakker efter Munden.
Der kommer Frøken Leonore. Hun
Vil ei forsvare Tycho Brahe, tro mig!
Hun holder med sin Fader.

Eleonora Christina, som er kommen ind og har hørt Ulfelds sidste Ord, siger venligt:

Corfitz Ulfeld!
Du holder ikke med ham, hvis Du roser
En Ungdomsdaad, hvortil man ham forførte,
Men som den modne Konge tidt fortrød.

Ulfeld.

See saa! der fik han Medhold.

Eleonora (til Sperling).

Hvordan lever
Jer Hustru? Eders Børn?

Sperling.

Godt, ædle Frue!
De gaae i Skole, de velsigne Jer,
Som overtaled deres blinde Fader,
At bringe bort dem fra den Bondeby,
Hvor de var voxet op som andet Ukrud. —
Hvordan befinder sig Jer Arm?

Eleonora.

Den er
Alt lægt, og Ulfelds med.

Sperling (slaaer sig for Panden).

Ak, det er sandt,
Jeg reent har glemt at spørge til Jer Arm.

Ulfeld (leer).

Af lutter Iver for mit ene Been.
Jo — den er ogsaa lægt.

Sperling.

Et selsomt Indfald,
At lade Blodet gaae, ved Transfusion,
Fra Eders Aare hen i hendes Aare.

Ulfeld.

Blot nogle Draaber Blod, hvad siger det?
Det var ei mit, det var min Dames Indfald.
En Ridder underkaster sig sin Dame,
Selv da, naar han er vorden Ægtemand.

Sperling.

I har ei mærket Følger? Jeg tilstaaer,
Jeg giorde det ei gierne.

Eleonora (sværmerisk).

Det ei skader!
Nei, det vil gavne; thi det sætter mig
Uskilt i nær Forbindelse med Den,
Som er mig Alt. Der komme vil en Tid
Maaskee, da man adskiller os paa Jorden;
Men om end Rummet med sin Kæmpearm
Os kaster tusind Mile fra hinanden,
Skal vi dog føle Sympathi og Nærhed.

Ulfeld (griber hendes Haand).

Med Hiertet? O min kiære Leonora,
Dertil behøve vi ei Lægens Hiælp.

Eleonora.

Ja! Hiertet er for Evigheden! — Men
(Peger paa sin Arm.)
Paa dette Sted, hvor vores Blod blev blandet,
Skal en Fornemmelse forkynde, Corfitz!
Naar Døden skiller os i Tiden ad.

Ulfeld (sagte til Sperling).

Lad hende sværme! det er smukt og qvindligt.
Berøv ei med Forstandens Fingergnidning
Violens Blad sin Skiønhed og sin Duft!

En Tiener kommer og melder:

Hofmarsken Herr Lars Lykke vilde gierne —

Ulfeld.

Siig, jeg er syg!

Tieneren.

Han kommer fra Monarken.

Ulfeld.

Det er en anden Sag. Saa luk ham ind!

Sperling.

Der Tausend! Saa maa jeg jo før jo heller
Afsted med alle mine Siebensacher!

(Han putter Ærterne og Planterne i Lommen; men glemmer Flasken paa Kaminen.)

Eleonora.

Ifald I ei vil møde ham, Herr Doctor!
Saa gaae I kun ad denne Vei med mig.

(Eleonora og Sperling gaae ind i Sideværelset. Ulfeld giver Tieneren et Vink, som aabner Døren i Baggrunden for Hofmarsken og sætter en Stol til ham.)

Ulfeld (bliver siddende).

Velkommen, Ridder Lykke! Megen Ære!
I seer til mig, imens jeg skranter end.

Lykke.

Ja dertil vilde Venskab drive mig,
Hvis ikke Pligten drev end stærkere.

Ulfeld (smilende).

Saa driver Eder ikke Venskabs Pligt?

Lykke (forlegen).

Jo netop den. Just den!

Ulfeld.

Kort sagt I drives!
Og ligegyldigt er det mig, forresten,
I hvilket Driveri den smukke Blomst,
Som her I rækker mig, er klækket ud.

Lykke.

Jeg kommer fra Hans Majestæt. Vil sige:
Jeg kommer ikke fra Hans Majestæt
I streng Forstand, jeg kommer fra mig selv.

Et Vink — et Venskabsraad. Forstaae mig ret!
En Ting der burde meldes Jer sub Rosa.

Ulfeld (leer).

Nu — bedre Rose kan man ikke vælge.

Lykke.

Bestandig munter, altid spøgefuld!

Ulfeld.

Ja, hvorfor skal jeg ikke være munter?

Lykke.

Der har I Ret; I er en Philosoph,
Som ikke lader Jer decontenancere.
Og hvad jeg har at sige, kan desuden
En Adelsmand, med slig Forstand som Eders,
Ei krænkes over, ei bedrøves over.
Men der er Noget til i denne Verden,
Som kaldes Etiquette; — den er dybt
Rodfæstet i Naturen; — Staten slet
Bestaaer kun uden den, — og den maa følges.

Ulfeld.

Jeg har stor Ærefrygt for Etiquetten;
En Menuet, som intet andet Dyr
End Mennesket kan dandse.

Lykke.

Spot ei Dandsen!
Den hører til en god Opdragelse.

Ulfeld.

Men vi beskæmmes dog af Katte, Høns,
Som gaae paa Tæer uden Dandsemester.

Lykke.

Til Sagen, hvis I gunstig det tillader!

Ulfeld.

Tal, Ridder Lykke!

Lykke.

Kongen — Dronningen —
Har megen Agt for den høisalig Kong
Christian den Fierdes Børn, stor Godhed for dem;

Men da de kiære, kongelige Børn
Er af et morganatiskt Ægteskab,
(Vil sige: Ægteskab til venstre Haand)
Ei med en Fyrstedatter, men en Frøken,
Som andre Ridderfrøkner, — mener man —
De kiære Børn herefterdags vel kunde,
Som andre Hoffets Damer, Hoffets Herrer,
Staae af ved Porten, udenfor ved Slottet,
Og ikke kiøre meer paa Gaarden ind;
En Ret og en Udmærkelse, som blot
Tilkommer Kongehuset; Kongehuset
I streng Forstand.

Ulfeld.

Jeg takker, Ridder Lykke!
Ei blot med streng, men med en god Forstand
Har I fra Hoffet røgtet Eders Ærind.

Lykke.

Jeg beder Eder ei at misforstaae mig!
Jeg kommer ei qua Marskal, men qua Ven,
At give Jer et provisorisk Vink.

Ulfeld.

Det Vink er godt og jeg benytter det.
Naar min Upasselighed mig tillader
At giøre min Opvartning, kommer jeg
Og holder udenfor ved Slottets Port,
Før det forbydes mig.

Lykke.

Det er ei sagt,
At det forbydes Jer, det er ei sagt;
Det kunde skee, og som Jer gode Ven,
Jeg varer Jer i Tide.

Ulfeld.

Mange Tak!
I Nøden skal man kiende sande Venner.

Lykke (buffer idet han gaaer).

Mon cher Ami! à revoir.

Ulfeld.
Adieu!

Lykke (affides, idet han gaaer).
Fordømt! jeg havde haabet, at han skulde
Forløbet sig. Han fandt sig dog deri
Med mere Fatning, end jeg havde ventet.

(Gaaer.)

Ulfeld (ene).
„Allhier agirt der Pikelhering" staaer
Der i de gamle tydske Sørgespil,
Som tidt begynde med en lille Farce.

Tieneren (melder igjen).
Herr Greve! Oberst Walter, kongelig
Geheimeraad, forlanger Audients.
Han bringer Budskab fra Hans Majestæt.

Ulfeld.
Jeg er beredt, at høre Kongens Bud.

(Tieneren gaaer.)

Ha, sagde jeg det ei? Nu giælder det
For Alvor. Jeg har aldrig seet ham før.
Hvi sender Kongen mig min Avindsmand?

Walter kommer. **Ulfeld** bliver siddende i Lænestolen og hilser fornemt.

Walter.
Herr Rigshofmester! — tilgiv, at jeg her
Ei siger „Greve". Keiseren har givet
Jer Grevetitlen; men jeg kommer fra
Hans Majestæt i Kongens Ærinde,
Og bruger Titlen, som han skiænkte Jer.

Ulfeld (smilende).
Særdeles smigrende. Der vore Titler
Som Blade jo paa Træer; en Rigshofmester
Er mere sielden; ja saa sielden, Herre!
At selv jeg neppe troer, jeg er det ret.
Saameget er da idetmindste vist:
Jeg intet Rige har at hofmestrere.

Derfor tilkommer egentlig slig Titel
Mig heller ikke. Kald mig bare Ulfeld!
Det er et gammelt Navn, som jeg har Hævd paa,
Som hverken Konger eller Keisere
Har skiænket mig — og kan berøve mig.

(Med Foragt.)

I hedder Walter?

Walter (med Fatning).

Ja! Men dette Navn
Er ikke gammelt, skriver ikke sig
Fra Paradis, hvor al den ældste Slægt
Af Adam, af Stamfaderen fik Navne.
Af Fødsel er jeg borgerlig. Jeg takker
Min Kaarde for min Lykke. Da de Svenske
Beleired Rendsborg, var jeg Commandant.
Man fandt, at Byen skyldte for en Deel
Min Tapperhed sin Redning. Jeg blev Oberst.
Hans Majestæt har naadigst skiænket mig
Opmærksomhed. Han fandt jeg kunde tiene
Ham ikke blot med Haanden, men med Hoved,
Og kaared mig til sin Geheimeraad.

Ulfeld (spydig).

Geniet agter ei Sædvaners Lov
Og vorer stundom mere snelt i Veiret
End Paddehatten. I blev nobliteert?

Walter.

Ja — efter Skik og Brug. Jeg takker Kongen
For Æren, for det Præg, han satte paa mig,
Nødvendigt til at møde Mængdens Fordom.
Hvad Tingen angaaer i det Væsentlige,
Saa troer jeg ei at være bleven meer
Som Adelig, end før som Borgerlig.

Ulfeld (stolt).

Har Adelsmanden ikke hævet sig
I Verdenslivet over Borgeren?

Walter (ligesaa stolt).

Nei, det benægter jeg aldeles.

Ulfeld.

Saa?

Walter.

Fra Middelaldren regnes Begges Aner:
Det store Fremskridt fra vildt Barbari
Til Aandsforædling — kom fra Stæderne;
Men disse var beboet af Borgere.
Fra Stæderne gik Handel, Industri,
Kunst, Videnskaber ud, mens i Europas
Afsides fierne Kroge Jæger, Bonde
Vedblev at være plumpe Adelsmænd.
Som Helt har Borger viist sig kiæk, som Adel.
Italieneren var forfængelig:
I Florents, i Venedig, Genua
Sig pynted Borgeren med Adelskaaben.
Germanen følte meer sit eget Værd.
Glem ikke Schweitzerbonden! Glem ei Hansen!
Syvoghalvfierdsindstyve „Hänse" var
Ei „Gänse", skjøndt en ædel Konge dem
Engang saaledes i sin Vrede kaldte.
Lybekkerne har spillet vigtig Rolle
Den sidste Tid i Rigshistorien,
Og ofte foreskrevet Norden Love.

Ulfeld.

Ja, Jørgen Wullenweber, Marcus Meyer,
Var hele Karle! Fik fortiente Løn.

Walter.

Vi vil ei giennemgaae Historien
Om Landsforræderi; jeg tænker, hvad
Det angaaer, staaer ei Adelen tilbage
For Borgerne. — Men til mit Hverv, Herr Corfitz!
Jeg kommer i min Konges Navn. Han har
Ei sendt mig efter Eders Bifald her,
Til Naaden og til Æren, han har viist mig; —

Ei for at jeg skal høre paa Jer Dadel;
Nei, — Jer tilkommer det, Herr Rigshofmester!
At komme med Undskyldninger til mig.
Thi Kongen spørger Eder, og ved mig:
Hvorfor I ei besøger ham endnu,
Aflægger Regnskab over Jert Gesandtskab,
Og viser skyldig Underdanighed?

Ulfeld (fatter sig).

Sygdom er hver Mands Herre!

Walter.

Kongen mener —
Tilgiv, Herr Rigshofmester! det er hans Ord:
At Skaden ei er saa betydelig,
At Benet vel kan bære Jer tilhove,
Og giøre Regnskab, hvis I selv har Lyst.

Ulfeld.

Naar selv jeg taler med Hans Majestæt
(Jeg haaber, jeg imorgen ud kan kiøre)
Skal mundtlig jeg undskylde mig for ham.

Walter.

Heel vel, saa har jeg røgtet her mit Ærind.

(Vil gaae.)

Ulfeld.

Men sig mig dog Herr — Herr Geheimeraad!
Hvorfor er Kongen vred paa mig? Der skulde
Dog aldrig nogle Skumlere til Hove
Sat Ondt for mig i min Fraværelse?

Walter.

Naar selv I taler med Hans Majestæt,
Vil han nok svare Jer. Vel er jeg hans
Geheimeraad i hans Forretningssager,
Men i privatgeheime Ting indblander
Jeg aldrig mig.

Ulfeld.

Det giør I meget vel i.
Man siger, han er vred, fordi jeg ikke

Har faaet Holland til at giøre meer
For Danmark.

Walter.

Jeg har ei Befaling til
At foregribe Majestæten i
Hans Meninger og Dom om Eders Daad.
Det vil han sige Jer, saasnart I finder
Det passeligt at træde for hans Throne.
Jeg har ei meer at tale med Jer her
Som Sendebud fra Kongen; men da I
Mig fast behandler som et andet Bud,
Der gaaer fra Undersaat til Undersaat, —
Saa maa jeg sige Jer, Herr Corfitz Ulfeld!
At siden mig min Konge slog til Ridder
Veed jeg at værne for min Ridderære;
At — ei Geheimeraad — men Oberst Walter
Er Jer til Tieneste — naar I forlanger.

Ulfeld.

Saa sagte, Herr Geheimeraad! saa sagte!
Det er ei sagt, at Corfitz Ulfeld Jer
Den Ære giør, at slaaes med Jer som Lige,
Fordi Jer Kongen gav en nybagt Adel.
I glemmer vel, I er en Hiulmands Søn?

Walter.

O nei! saalidt, at Hiulet tvertimod
Staaer i mit Vaaben. Hiulets Tegn er smukt:
Det tyder paa, at man maa hurtig frem,
Ved egen Duelighed, egen Flid;
Om Lykkens Hiul, som Ingen kan undvære;
Om Hiulet minder det i Parcens Rok,
Som løber snelt afsted, og varer os
Om vel at bruge knap tildeelte Tid,
Før Lachesis afklipper Tidens Traad.
Men Hiulet truer ogsaa Den, som stolt
Henvandrer Veien, blind for alle Farer,

At han maa vogte sig for Overkiørsel.
Herr Rigshofmester — jeg er Eders Tiener!

(Gaaer.)

Ulfeld (springer forbittret op).

Fordømte Træl! Du truer mig med Steilen?
Ha, var han kommen ei fra Kongen selv,
Jeg skulde stoppet ham den frække Mund,
Jeg skulde glemt hans usle Byrd, og tugtet
Den Uforskammede, saa aldrig meer
Han havde denne Tærskel overtraadt.

Eleonora kommer bekymret ind.

Ulfeld (altid bidsigere).

Hvad siger I nu, Frøken Leonora?
Indstormer grumt ei Helvede paa mig,
Med alle Plager, alt sit Raseri?
Kun Utaknemlighedens Tornekrands
Bli'er flettet mig. Der vorer ingen Laurbær
I dette usle Land for sielden Daad;
Nei, Middelmaadighedens Afgud plumpt
Med tykke Hoved, dumme Blik tilbedes;
Og Hvo, som vove tør at føle meer,
At være meer end Hverdagsstymperne,
Det er en farlig Mand for Landets Fred,
Og han bør fofes bort og træbes ned. —
Hvi vendte jeg tilbage? Hvorfor drog
Jeg bort ei med den herlige Christina?
Og hvorfor hades jeg? Fordi jeg vover
At vide, hvem jeg er; fordi jeg følte
Hvad jeg som Herremand var Standen skyldig:
At Adlen vælger sine Konger selv
I Danemark, selv Konge paa sit Gods,
Fri for hver Skat, Drot over Hals og Haand.
Det har jeg ikke glemt, det fordred jeg;
Og derfor skrev jeg, som mig Æren bød,

For Bremens Erkebisp Haandfæstningen
En Smule hvast. — Det blev ei heller glemt!
(Han gaaer forbittret hurtig frem og tilbage.)

Eleonora.

Hør mig, min Corfitz!

Ulfeld.

Veed Du hvad Besøget
Af Lykke her betød? Dog nei, hvor skulde
Du vide det? Jeg veed det selv først nu.
Saa hør da: Fierde Christians elskte Datter,
Ham af hans Børn det Allerkiæreste:
Christin' Eleonora maa ei meer
I Karmen age til sin Faders Gaard!
Hun skal staae af i Skarnet udenfor.
Det Bud fra — Dronningen — Dig bragte Marsken.
Jeg veed det nok, — det kommer dog fra hende.

Eleonora.

Og om saa var — hvad er det da vel meer?
At gaae et Par Skridt længer. Ei jeg finder
Min Fader længer i min Faders Borg,
Om agende jeg kommer eller gaaer;
Det veed jeg nok.

Ulfeld
(standser i sin Frem- og Tilbagegang for Kaminen og stirrer paa Giftflasken, som Sperling har glemt).

See der! Der har igien
Den gale Doctor glemt — ei sin Paryk,
Men — næstendeels sit Hoved.
(Tager Flasken.)
Denne Gift
Skal være fiin; var jeg en Richelieu,
En Mazarin, Kathrin' af Medicis —
Og frygted ikke — nordiskangst, borneert,
Machiavel din raske Politik, —
Hvad var det meer? — Han hensov i en Dvale!

En Drot blev atter valgt! Og Ulfelds Navn
Paa Danmarks Sletter har saa god en Klang,
Som Wasanavnet over svenske Fielde.

Eleonora
(seer forundret paa ham).

Er Du nu færdig, Ulfeld?

Ulfeld
(som vaagnende sætter Flasken hen igien).

Hvad for Noget?

Eleonora.

Har Du din Crisis overstaaet?

Ulfeld.

Hvad?

Eleonora.

Gud være lovet, at her Ingen var,
Som hørte dine Tanker uden jeg.
Jeg kiender Dig og kan bedømme Dig.
En Anden vilde Du bedrage til
Din egen Undergang, ifald han troede,
Han saae Dig i et saadant Øieblik
I Hiertets Grund. Men det er ei dit Hierte,
Som handler, kun din Phantasie, som sværmer.
Det er en Raptus af dit stolte Blod,
Der i sligt Øieblik behersker Dig.

Ulfeld
(rækker hende Haanden).

Ak, Du har Ret!

Eleonora.

En Ulfeld — kunde han
Nedlade feigt sig til et usselt Snigmord?

Ulfeld.

Før Ørnen skulde søle sine Vinger
I Mudderpølen.

Eleonora.

Ha! nu taler Du
Dig værdigt. Nu din gode Engel kommer
Og frelser Dig.

Ulfeld (omfavner hende).

Du er min gode Engel!

Eleonora.

Jeg kiender Dig! Naar Du begynder først
Med Had, Foragt mod Bønder, Borgere,
Samt med din Vrede paa Regieringen,
Saa er der ingen Ende paa din Strien;
Dog virked Du, som Sendebud fra Danmark,
Alt hvad Dig muligt var til Landets Tarv.
Fortienesten Du agter, hver Mands Held;
Din Ret Du roser over Hals og Haand,
Dog gav Du stedse ringest Almuesmand
Sin Ret, — selv naar den stred mod egen Fordeel.
Vær nu fornuftig! Lover Du mig det?

Ulfeld (blød).

Jeg lover det!

Eleonora.

Og gaa den Dag imorgen
Til Kongen, til min Broder! Han er god.
Som venlig Bisskop i en rolig Kreds,
Hans milde Sind, fri for hver Lidenskab,
Blev modnet; og hans Lærdom og Forstand
Forstaaer at skatte dine Egenskaber.
Men ei Du maa fornærme ham! Sandt nok,
Mig har man krænket; men det siger Intet!
Sophia — Dronningen — er fremmed her —
Hun troer, jeg trænger mig hovmodig frem.
Maaskee jeg stundom var lidt utaalmodig;
Hver har sin Feil. Det vil nok give sig.

Ulfeld.

Min kiære Hustru!

Eleonora.

Lover Du mig da,
Imorgen Formiddag at gaae til Kongen?

Ulfeld.

Jeg lover det.

Eleonora.

Og Walter — vil Du ogsaa
Forsone Dig med ham?

Ulfeld.

Ifald jeg kan!

Eleonora.

Nu er Du ret elskværdig!

Ulfeld
(stirrer rørt paa hende).

Leonora!
Tidt undrer jeg mig over, hvordan Du
Kan elske mig saa høit.

Eleonora.

Jeg kiender Dig.

Ulfeld.

Mit Sind er vildt og stolt, jeg tilstaaer det;
Det hede Blod, det løber af med mig;
Dog hersker Aandens Kraft, naar Blodet kiøles.

Eleonora.

Ja, Corfitz Ulfeld! Du er en Vulkan.
Men det gaaer mig, som i Sicilien
Og i Neapel Bønderne: — de elske
Dog Bierget, skiøndt det ofte spruder Ild.
De boe derved, de bygge deres Hytter
Derpaa; thi Grunden er velsignet, frugtbar,
Og skiænker deres Viingaard ædle Druer,
Som langt, langt overgaae den sikkre Dals.

Ulfeldt.

Men — hvis engang der kom et Jordskiælv med
En Lavastrøm, som slugte Dig og Bierget?

Eleonora.

Saa synker jeg, som alle Mennesker,
I Jordens Skiød, — det skal vi alle dø!
Vogt Dig for Udbrud, hvis Du elsker Danmark
Og hvis Du elsker mig! Da vil vort Land
Sundt vederqvæges af din ædle Drue!

Anden Handling.

Et lille Værelse hos **Rudolf Vinhofer** med tarveligt Bohave. Hans Kone gaaer til og fra og rydder op. **Dina** klæder den lille **Dina** paa.

Dina (kysser Barnet).

Nu er Du færdig, nu skal Du i Skole.

Johanna.

Det er endnu for tidligt; Klokken har
Endnu ei slaaet tre Qvarteer.

Barnet.

Saa maa
Du først fortælle mig det Eventyr,
Du loved, Faster!

Dina.

Nu, saa kom da! Sæt
Dig paa mit Skiød!

(Hun sætter sig med Barnet.)

Her er i Danemark
En Kyst, hvor Sandet strækker sig i Havet.
Man seer ei Andet trindt end Sand og Vand;
Og naar det blæser, seer man Ingenting,
Saa blander Sandet sig med Havets Bølger,
Og man kan neppe skimte Lynet ret
Fra Skyerne.

Barnet.

Naa! Hvad saa meer?

Dina.

Der staaer
En Kirke, hvor engang en deilig Brud
Blev dræbt om Natten og begravet der,

Just som hun viet var for Alteret.
Dog — det er sandt, det har jeg alt fortalt Dig. —
Men ikke langt derfra, ved Høiby, kneiser
En Ridderborg; der staaer en anden Kirke
Med Billeder. Man seer to Jomfruer
Paa Sottesengen blege, de skal døe,
Med Afladsbreve lagt paa Dynerne,
Fra Paven for et før begaaet Mord.
Der var to Riddere, som elskte dem,
Men som bedroge dem og giorde dem
Ulykkelige; men de tvende Frøkner
Var kiække Piger, lod sig ei forhaane.
De gik til Kirken med to skiulte Knive,
Der traf de Ridderne, som gik til Guds Bord,
Og stak dem strax ihiel for Alteret.

Barnet.

Saa kom i Himmelen dog Ridderne,
Fordi de havde været først til Alters.

Dina.

Ja! Derfor valgte disse Jomfruer
At straffe dem paa denne Viis. De vilde
Kun røve dem det timelige Liv,
Men ikke deres Salighed hos Gud.
Og Paven gav dem ogsaa siden Aflad.
Men det var dog en stor begaaet Synd,
Og derfor fandt i Graven ei de Ro;
I Kirken spøge de hver Midnat end,
Naar Maanen skinner bleg og blander sig
Med deres løse, lange gule Haar;
Imens de svæve hen ad Kirkegulvet,
Og bukke sig ned mod Blodpletterne,
Med hvide Lokker bort at viske Blodet;
Men ei det lykkes, Pletten gaaer ei bort,
Og naar saa Klokken slaaer i Taarnet Tolv,
Forsvinde de med Suk.

(Stueuhret slaaer tre Qvarteer, den lille Dina gyser og seer bange til Uhret.)

Johanna.

Der slog din Klokke.

I Skole, Barn! Kys Faster og afsted!

Dina.

Kom! Lad mig først ombinde Dig din Kyse!

(Hun sætter en lille Kyse paa hende, og binder hende den under Hagen. Barnet tager sin Bog, kysser Moderen og Fasteren paa Haanden og gaaer.)

Johanna.

Min gode Dina! Bliv ei vred paa mig,
Fordi jeg tager Dig, min Svigerinde, —
Der er langt klogere, veed meget meer
End jeg, — en Smule selv i Skole. Du
Fortæller altid Barnet disse fæle
Historier! Hvad skal det til? Fortæl
Det noget Nyttigt, noget der kan giøre
Den Lille klog og god. Men hvorfor hidser
Indbildningskraften Du med slige Rædsler?

Dina.

O tro mig, der er Noget i, min Søster,
At Aanden styrkes ved at rystes stundom
Af en høitidelig, en panisk Skræk.
Vi stakkels Mennesker i Hverdagslivet,
Som af Naturen skiænktes Phantasi
Og Følelse, saa gierne vil opleve
Lidt Usædvanligt i den tomme Verden;
Dog lykkes det saa sielden. Legemet
Ei trænger meer til Næring, end vor Aand
Til hvad der sætter den i Samqvem med
Det Høie, Sieldne, det Forunderlige.
Men — det er fast forbi. Kun Børnene
Og Digterne befatte sig med Sligt —
Og Ridderne — især i gamle Dage —
Men — dog tildeels endnu.

Johanna.

Jeg ei forstaaer
Mig, kiære Dina, paa dit Væsen ret.

Mig synes, Du er sammensat af to
Forskiellige Naturer.

Dina (leer).

Ja — som Alle!
En god, en ond, en dum og en forstandig,
En sund, en syg; en rolig — det er den,
Som er i Slægt med Døden; en urolig —
Og det er Livet selv; thi Livet er
Kun idel Uro. Nu det kommer an paa,
Hvo der er stærkest af de to Naturer.
Den ret Phlegmatiske — han vænner sig
Til Døden let, og sover alt saa sødt
I Lænestolen, som i Graven siden;
Men Den, der lever Livet nogenlunde
Med Levekraft, — Den nøies ikke med
At sove, vaage, spise, drikke, trælle,
Paaklæde sig, afklæde sig; bevæges,
Som en Maskine til gientaget Hverv;
Den trænger til Bedrifter, til at glædes
Og gyse, — til at folde Vingen ud
Som Sommerfuglen i det skiønne Solskin,
Og flagre lidt, før Vingen falder af.

Johanna.

Tilgiv mig, Dina! det er Sværmeri.
Du læser altfor meget, for dit Kiøn
Og for din Stand. Du har et herligt Hoved,
Det veed jeg nok, og Du har lært Dig selv
Fransk, Engelsk, troer jeg, Spansk, Italiensk.
Du læser Krøniker og vover Dig
Til Grublerier selv i Vises Skrifter.
Og dog opfylder Du saa tro din Pligt,
Var for din syge Mo'er en kiærlig Datter,
Som pleied hende med Opoffrelser
Af egen Glæde. Du er kiærlig Søster;
Du vasker, stryger, feier Gulv og spinder.
Gud veed hvorledes Du faaer Tid til Alt.

Dina.

Af, Gud! Jeg spinder den dog ikke bort,
Den falder tidt mig altfor grusomt lang.

Johanna.

Din Moder døde!

Dina.

Ja! det Tab var stort;
Og mens hun leved glemte jeg alt Andet.
Men neppe var hun død; — thi jeg kan ei
Med Graad og Veemod pleie Sorgen, som
En afbrudt Blomst, hensat i et Glas Vand.
Jeg finder ingen Salighed i Taarer;
Forglemmigei, Violen, er kun blaa,
Som ei erstatte mig den røde Rose.
Min Moder døde, hun var knækket længst
Af Svaghed; — det var Pligt at qvæge hende,
Mens der en Oliedraabe var i Tanden;
Men den er slukt. Skal jeg nu ogsaa døe?

Johanna.

Gud fri os fra slig Tanke! Du er kommen
Fra Holsteen atter hid til Kiøbenhavn.
Den smukke lille Sum, Du arved efter
Din Faster, hvem Du først var hos i Høiby,
Dig muligt giør, at hiælpe paa din Broder,
Min stakkels Mand; som, skiøndt en dygtig Murer,
Dog aldrig ret forstaaer og er istand til
At skaffe sig og Sine det Fornødne.
Du boer hos os, Du holder af vort Barn;
Men troer Du, jeg forlanger, at Du skal
Opoffre Dig for os? Nei, Dina! Men
Der løber mig en vigtig Sag i Hov'det;
En Plan jeg vil meddele Dig. Den er
Ei hverdags; hvis den lykkedes, saa vilde
Den sætte Dig i Høihed, i et Lys,
Hvor Du fik Evne til at efterkomme

Hvert Ønske, Dina, fra din Phantasi,
Som Du jo kalder det.

Dina.

Siig mig din Plan!

Johanna.

Jeg veed, at Du som Barn, halvvoren Pige,
Ja, jeg kan sige vel heelvoren Pige,
Har kiendt en Mand, — der holdt saa meget af Dig,
Skiøndt ikke Du af ham. Da var han Lieutnant
Og laa en Tid i Garnison i Holsteen;
Nu er han Oberst og Geheimeraad
Og Kongens Yndling, siger man.

Dina.

Du mener
Vel Walter?

Johanna.

Ganske rigtig! Hvis han næred
Endnu den gamle Kiærlighed for Dig?

Dina.

Det skulde giøre mig ret ondt for ham,
Johanna! thi jeg nærer end for Walter
Den gamle Ligegyldighed. Men frygt
Kun ei for det! Han er vist altfor sindig
Til saadan Daarskab, saadant Sværmeri:
At sukke for en stakkels, ringe Pige
Saa mangt et Aar, selv uden Haab om Giengiæld.
Det skikkede sig ogsaa slet, i Sandhed,
For slig en Oberst og Geheimeraad.

Johanna.

Hvad har Du imod Walter? Er han ei
En exemplarisk, en fortræflig Mand?

Dina.

O, altfor exemplarisk og fortræflig!
Saa regelmæssig, troer jeg, at der i
Hans Liv ei gives en Undtagelse
Fra Reglen. Han fik tømret sig en Stige
Af godt forsvarligt Træ, til Lykkens Tempel;

Ad den han klavred op, og mens han klavred,
Til Høire saae han ei og ei til Venstre.
Nu er han der! Nu er han kommen op.
Troer Du, han skulde stirre ned til mig?

Johanna.

Den Stige, som han satte til sin Lykke,
Var Tapperhed, som Byens Commandant.
Du siger selv: han holdt bestandig trofast
Ved sin Beslutning, med sit Maal for Øie; —
Ifald det Maal nu havde været Dig?

Dina (leer).

Jeg? Nei, Johanna! Hvad man sigter til,
Maa smukt staae stille, det maa sidde fast;
Og jeg var altfor vild bevægelig
Til Plet i Skiven for slig Lykkejæger.

Johanna.

Saameget kan jeg dog fortælle Dig:
I dette store Huus, hvor vi har faaet
Os nogle ringe Værelser i Qvisten,
Boer der i Beletagen, som den kaldes,
En anden høi og fornem Officeer,
En Ven af Walter, som han tidt besøger.
For nogle Uger siden mødte jeg
Paa Trappen Walter. Herr Geheimeraaden
Mig hilste venligt, spurgte, — som det lod —
Deeltagende, ret hiertelig om Dig.
Og da jeg ham fortalte: Du kom snart
Til Byen, at Du skulde boe hos os —
Lod det til at fornøie ham særdeles.

Dina (neier).

Særdeles høfligt! Bliv ei vred, Johanna!
Jeg veed, jeg er uartig; men jeg kan
Ei lade være. Intet forekommer
Mig meer utaaleligt end Baand og Tvang.

Johanna.

En Mand maa tvinge sig imellemstunder,

[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] — [illegible] — [illegible] —
[illegible]

Johanna.

[illegible]
[illegible]

[illegible] (leer).

[illegible]
[illegible]

Johanna.

[illegible] Du
[illegible] Finger.

[illegible]

[illegible]
[illegible]

Johanna.

[illegible] finder Du
For Alle, hvo Dig skjænke denne Ring,
Hvad den har at betyde.

Dina.

Jeg har skiult det
For Alle hidtil, men for Dig, Veninde!
Vil jeg nu aabenbare det. Jeg veed,
Du er mig tro, jeg veed, at Du kan tie.
Lov mig at giøre det for Alle, selv for
Din Mand, min Broder!

Johanna.

Jeg det lover helligt.

Dina.

Du hørte mig fortælle Barnet nys
Et Eventyr om Ridder Ebbes Døttre
Fra Burø, — hvordan Sand og Vand paa Stranden
Omtumles, — om den Brud ved Midienat,
Som dræbtes der; — det var tilfældigt ei,
At alle disse Syner kom tilbage.
Min Phantasi har slaaet Rod derude,
Og hvor ei Andet trives kan, Johanna!
Der vorer min Indbildnings Tidselblomst,
Og folder ud de store Purpurblade.

Johanna.

Du spænder min Nysgierrighed.

Dina.

Saa hør!
Jeg var hos Faster et Aars Tid, og vandt
Den gamle Kones Hierte; men det var
Et Offer vistnok af to skiønne Foraar.
Gold er Naturen der og sørgelig.
Dog boede der en Ridder nær, paa Burø;
Og han fik just den Tid et kort Besøg
Af Een fra Kiøbenhavn, en anden Ridder, —
En deilig Mand, — som ofte mødte mig
I Ridderborgens Hauge, der er smuk,
Og hvor jeg søgte hen, forbi det var
Det Sted i Egnen, og det eneste,
Med grønne Træer, med Urter og med Blomster.

Han gav sig tidt i Snak med mig, og morte(s)
Ved over, i en ringe Landsbyms
At finde, hvad han just ei altid fandt
I Byens Damer. Vi blev gode Venner —
Forstaaer sig selv, i al Uskyldighed.
Han sagde mig dog ei sit Navn; jeg frugte
Ham heller ei derom; jeg var saa stolt
Som han — og det var ei hans Fornemhed,
Jeg brød mig om, det var hans Vid, hans Aand,
Hans Ild, hans Kundskab fast til alle Ting.
Tidt bad han om et Kys, men fik det ei. —
Nu maa jeg sige Dig, — Du veed jo nok,
Jeg er catholsk, det er min Broder ogsaa;
Derfor jeg aldrig gaaer i luthersk Kirke,
Naar Klokken ringer til Gudstieneste;
Men tidt om Aftnen, naar jeg gaaer forbi
Og Kirken aaben staaer, gaaer jeg derind.
De fleste Kirker vare jo catholske,
Før de blev lutherske. De gamle Minder
Staae der endnu fra den catholske Tid;
Nu maae de giøre fremmed Tieneste.
Men naar i Maanskin jeg seer Altertavlen,
Med Englene forgyldt i Skyerne,
De gamle Helgenbilleder af Steen,
Som ei er sønderslagne, — knæler jeg
Og holder Bøn og læser Paternoster.
Det giorde jeg en Aften seent i Høiby.
Men tænk Dig min Forundring, da jeg hæved
Mit Hoved, efter en andægtig Bøn,
Og saae en Ridder knæle ved min Side.
Det var m i n Ridder! Han omfavned mig,
Han stak mig denne Guldring paa min Finger,
Og sagde: Dina! nu er Du min Kiæreste,
Og naar vi kommer ud af Kirken, maa
Du give mig det længst forlangte Kys!
Bedrøvet stod jeg op og fulgte ham;

Men da jeg vendte mig i Gangen om,
Steg Ridder Ebbes blege Døttre ned
Fra Villedrammen, med udslagne Haar,
Og jamred sig, vred Hænder, trued mig.
Jeg skyndte mig paa Kirkegaarden ud;
Meddeelte Ridderen min Skræk, — han lo!
Han fik mig til at gaae i Haugen med sig,
I Maaneskin, der tog han mangt et Kys;
Saa ilte han til Borgen til sin Ven,
Og reiste bort. Jeg har ei seet ham siden. —
Det var, mit Liv! din lykkeligste Stund.
Det var den herligste Skiærsommerdrøm,
Og aldrig Solen straale vil saa klart
For mig, som Maanen smilte denne Nat!

Johanna.

Og fik Du ei at vide hvo han var?

Dina.

Naturligviis! Nu var det mig jo vigtigt.

Johanna.

Hvad hed han?

Dina.

Corfitz Ulfeld!

Johanna.

Store Gud!

Dina.

Ja det forundred mig saa stærkt som Dig,
Da jeg det hørte førstegang.

Johanna.

Veed Du,
At han er gift?

Dina.

Nu veed jeg det! Dengang
Fortaug den Skielm mig Alt.

Johanna.

Du spøger med det?
Du kalder ham en Skielm?

Dina (leer).

Maa Den ei kaldes
Saaledes, som, imens hans Kone ligger
I Barselseng, og mens en gammel Ven
Til Tidsfordriv han skiænker et Besøg, —
Indbilder en ung Pige, han er Ungkarl,
For at faae hende ret forelsket i sig.

Johanna.

Jeg finder det afskyeligt.

Dina.

Ja vist!
Jeg ogsaa. Men af Hvem? Af Amor, Hanna!
Cupido! — Han er Gud, men ak, desværre,
Han er en hedensk Gud; det mærker man.
Hans Lyst er Andres Suk og Siælevee.
Ulfeld forelskede sig stærkt i mig —
Og derfor drev ham Kiærligheden til
At vinde mig igien.

Johanna.

Sand Kiærlighed
Tilbeder ingen hedensk Gud, i den
Man lyder Hiertet og ei Fristelsen.

Dina.

Det er en anden Sag, naar man vil giftes.

Johanna.

Ha, Dina! Faae mig ikke til at rødme,
Jeg vil saa gierne agte Dig.

Dina.

Jeg haaber,
At ikke jeg forspilde skal din Agt.

Johanna.

Forlanger Kiærlighed ei Ægteskab?

Dina.

Indretningen i Verden kræver den,
Og Ærbarheden kræver den, saasnart
Blomsten paa Livets Træ skal vorde Frugt;

Men naar man nøies med den blotte Blomst,
Hvortil behøves da Forvandlingen?

Johanna.

Du sværmer altid! Hvad Du siger der
Ei grundet er i Menneskets Natur,
Og bringer Den til Fald og Undergang,
Som agter ikke Faren.

Dina.

Tapperhed
Ei agter Faren. Jeg har Charakteer!
Venus er sandselig, Diana kydsk;
Men — en forelsket og dog kydsk Diana,
Blev noget Nyt. Jeg holder meget af
Originalitet, og troer mig stærk nok
Til slig Diana.

Johanna.

Gud i Himmelen,
Hvor dog vort Væsen er forskielligt, Dina!
Den hele Verden bruger Du letsindig
Til Tumlepladsen for din Phantasi; —
See denne lille Stue, dette Bord,
Dragkisten, disse Stole, Spejlet der,
Det lillebitte! Alt stort nok for mig,
Ifald jeg maatte kun beholde det.
Min Mand! Mit elskte Barn! Men — gode Gud,
Min lille tarvelige Nøisomhed
Er bygt paa Lava, som dit stolte Luftslot,
Og muligt styrter jeg deri før Du.

Dina (bekymret).

Du giør mig bange. Naar slig Turteldue,
Der ellers saa taalmodigt, venligt kurrer,
Slaaer Vingen ud og skriger, ængstes man.
Hvad fattes Dig? Er ei min Broder god
Imod Dig?

Johanna.

God som Du; men ak, desværre!

Johanna (glad).

Herr Geheimeraad!

Walter (til Dina).

Madam Vinhofer har fortalt mig Alt:
Hun ventede et Besøg i disse Dage, —
Et hende kiært Besøg — og kiært for mig,
Der ikke glemmer Barndoms hulde Minder
Og Ungdomsvenskab. — Lykken føier det
Saavel for mig, at jeg i Huset her
Har alt en Ven; — hos ham erfared jeg
Den kiære Dinas Komme. Hun tilgiver
Min Dristighed?

Dina.

Ak, Herr Geheimeraad;
Den Ære var for stor. Nu, da I er
Saa fornem, skikker det sig ei for Jer meer,
At mindes mig.

Walter (smilende).

Jeg veed, fra gammel Tid,
At Dina synes godt om Ironien,
Og tidt betiener sig af denne Form.
Særdeles mange Fortrin har Jer Aand,
Jer Siæl; — men Ydmyghed — tilgiv mig, Dina!
Den troer jeg ei kan regnes med blandt disse.
Og for en kiæk, en ædel stolt Natur
Var det ei heller Dyd, men Hykleri.
Jeg veed ret godt, I viger ingen Damer
I Skiønhed, Kundskab, Yndighed, Talent;
Hvortil da Ydmyghed?

Dina (neier).

Særdeles artigt!
Jeg takker, Herr Geheimeraad!

Walter

I vil
Ei mindes meer den Tid, da Walters Fader
En Hiulmand var i Rendsborg, Eders Nabo?

Han eier noget af din Charakteer,
Og agter ikke nok en daglig Ordens
Velsignede Nødvendighed — Du troer,
At han er gaaet til sit Arbeid alt?

Dina.

Ja, er han ikke det?

Johanna.

Ak, gode Himmel!
Han har ei været hjemme hele Natten.
En Sværm Forførere har atter faaet
Ham til at tage Deel i Sviregildet.
Det er ei førstegang.

Dina.

Det gjør mig ondt.
Hvis det jeg havde vidst, min gode Hanna!
Jeg havde givet Pengene til Dig
Og ei til ham. Men vær Du rolig, Barn!
Han kommer snart. — Ei, ei, min gode Rudolf!
Saa har Du ei aflagt den gamle Vane?
Det gaaer ei an. Har A Du sagt, saa maa
Du ogsaa sige B. Nu skylder Du
Din Hustru og dit Barn at være stadig
Og sparsom. Hvad Du har, er ikke dit!

(Lytter.)

Der kommer Nogen.

Johanna.

Ak! Jeg gyser hvergang
Der gaaes paa Trappen. Mon det er min Mand?

(Det banker.)

Dina.

Kom ind!

Walter kommer og hilser venligt, men undseelig.

Tilgiv, at jeg saa dristig kommer!

Dina (forundret).

Herr Oberst Walter!

(Neier dybt.)

Johanna (glad).

Herr Geheimeraad!

Walter (til Dina).

Madam Vinhofer har fortalt mig Alt:
Hun vented et Besøg i disse Dage, —
Et hende kiært Besøg — og kiært for mig,
Der ikke glemmer Barndoms hulde Minder
Og Ungdomsvenskab. — Lykken føier det
Saavel for mig, at jeg i Huset her
Har alt en Ven; — hos ham erfared jeg
Den kiære Dinas Komme. Hun tilgiver
Min Dristighed?

Dina.

Ak, Herr Geheimeraad;
Den Ære var for stor. Nu, da I er
Saa fornem, skikker det sig ei for Jer meer,
At mindes mig.

Walter (smilende).

Jeg veed, fra gammel Tid,
At Dina synes godt om Ironien,
Og tidt betiener sig af denne Form.
Særdeles mange Fortrin har Jer Aand,
Jer Siæl; — men Ydmyghed — tilgiv mig, Dina!
Den troer jeg ei kan regnes med blandt disse.
Og for en kiæk, en ædel stolt Natur
Var det ei heller Dyd, men Hykleri.
Jeg veed ret godt, I viger ingen Damer
I Skiønhed, Kundskab, Yndighed, Talent;
Hvortil da Ydmyghed?

Dina (neier).

Særdeles artigt!
Jeg takker, Herr Geheimeraad!

Walter

I vil
Ei mindes meer den Tid, da Walters Fader
En Hiulmand var i Rendsborg, Eders Nabo?

Og da jeg som Fricorporal, Cadet,
Besøgte Jer i mine Ferier?
Og fandt den hulde Dina siddende
Med Bøger, læsende, til Morskab for
Min stakkels gamle, blinde Bedstefader.

Dina.

Det mindes jeg heel vel. Og Eders Spot
Jeg mindes ogsaa; naar med Hov'det fuldt
Af Eders Videnskab — Mathematik
Og Fortification og hvad det hed,
I giorde Nar af mig, fordi jeg holdt
Saameget af de gamle Eventyr.

Walter.

Nu, Herregud! Det var ei heller Bøger,
Som passede sig for den snilde Dina;
Men det var barnligt og det var naturligt.
Og af en næsviis halv opdragen Dreng
Var det ei mindre barnligt og naturligt,
At spotte Sligt og troe sig superklog.

Dina.

O, det var Næring for min Phantasi!
Det forberedte mig til bedre Kost.

Walter.

Jeg mærker, I har gammel Kiærlighed
For Poesien! Gammel Kiærlighed
Ei ruster, siger man; jeg troer det selv.
Et Fruentimmer yndér Poesi —
Hvad kan der vel indvendes derimod?
Der gives ingen Leg og intet Spil
Saa fiint, saa smukt, saa aandeligt som det;
Især naar man, som I, forbinder det
Med færdig Kundskab i saa mange Sprog.
Vi Mænd — det er en anden Sag, — vi maae,
Naar vi vil drive det lidt vidt i Verden,
Anvende Tiden paa det Nyttige,
Paa det Alvorlige.

Dina (fortørnet).

Nyttigt! Alvorligt!

Er Poesi ei nyttig og alvorlig?

(Stamper i Gulvet.)

Man kunde springe virkelig til Flint
Af Vrede, ved at høre Sligt af Een,
Der giælder dog for en fornuftig Mand,
Og er det ogsaa; men i andre Ting.
Foragt kun Poesi, Begeistringen!
Bortjag af Livet alt hvad der er Sielden
Og Eventyrligt, Stort! Tag Jer til Mønster
Spidsborgeren og Bonden bag sin Ploug!
Lug alle Blomster ud af Livets Hauge!
Slib Industriens Øre paa Jer Pande!
Hug hvert et Frugttræ bort, som bar ei Brød!
Saae Havre, Rug, Byg, Ærter overalt!
Nedriv hver herlig gammel Ridderborg,
Og byg en Faaresti, en Lo istedet!
Pløi Kæmpehøien bort, som staaer paa Marken!
Hvad skal vi ogsaa meer med Kirkerne?
Med Taarnene? Sløif Kirketaarnene!
Man træffer dem i Krigstid dog med Bomber.
Giør Alting fladt og flaut, og byg saa smukt
Paa denne Slette Stræbsomhedens Alter!
Saa har I virket som en sielden Helt,
Og Tiden har ved Jer giort Kæmpeskridt.

(Neier dybt, vender ham Ryggen og gaaer ind i Sideværelset.)

Johanna (afsides).

O Gud! Nu har hun opbragt ham imod sig.

Walter (afsides).

Saa yndig som tilforn med samt sin Særhed.

Johanna (som før).

Han hævner sig. Nu bliver han vor Fiende.

Walter.

Skiøn var hun før, nu er hun skiønnere!

Johanna.

Hvad skal jeg sige til Undskyldning deg?

Walter.

Det gamle, løse Baand, som flagred frit,
Har atter Amor bundet i en Knude.

Johanna (høit).

Tilgiv os, høivelbaarne Herre! Hun
Er taabelig, uagtet sin Forstand.

Walter.

Det klæder hende godt at være vred.

Johanna.

Saa I er ikke vred?

Walter (leer).

Mig vilde det
Vist klæde hæsligt.

Johanna.

Gud velsigne Jer!
Fat ikke Nag til fattigt Folk! Betænk,
At hun, uagtet sin Opfarenhed,
Har gode Egenskaber.

Walter.

Jeg betænker
Det saare vel.

Johanna.

I kommer dog engang
Igien? I slaaer ei Haanden af os?

Walter (smilende).

Dina
Har viist mig Døren, men I er Værtinden,
Og dersom I tillader det —

Johanna.

Hvor gierne!

Walter.

Saa vil jeg prøve paa engang igien
At slutte Fred med hende.

Johanna.

Ædle Herre!

Walter.

Det hele Skum, hvoraf saa stolt hun steg,
Som Aphrodite giennem Havets Bølger,
Beroer kun paa en Misforstaaelse.
Hun troer, jeg haber Poesien.

Johanna.

Ak!

Hvis I kun ikke haber hende.

Walter (leer).

Nei,

Saa lidt som Poesien.

Johanna.

Mangetak!

Walter.

Hils hende!

Johanna.

Jo, det skal jeg!

Walter.

Siig, jeg gaaer
Aldeles uden al Fortørnelse.

Johanna.

Det skal jeg.

Walter.

At det glæder mig, min Mening,
Om hvad hun agter, har fortørnet hende,
Fordi hun troer den mangler Sympathi!
Det vidner om, at Walters Mening er
Ei Dina ligegyldig.

Johanna.

Godt, Herr Oberst!

Walter.

Lev vel! Og har I Noget mig at sige,
Saa veed I jo, hvor I kan træffe mig.

Johanna.

Jeg takker ydmygst, Herr Geheimeraad!

(Walter gaaer.)

Johanna (alene).

Jeg arme Kone! Hvorledes kommer jeg
Dog ud deraf med disse Mennesker,
Der mangle reent hint Menneskeforstand?
Galt var det før, i Sandhed, med min Mand;
Men nu, da Søsteren er kommen til,
Bliver Faren dobbelt. — Og dog elsker jeg
Dem begge: thi De er elskværdige.
Og det er Jammerskade, Jammerskade,
At ei de fik lidt mere jevn Fornuft.

Paul Gebhard, en gammel Musikant, kommer med Levningerne af en [illegible].

O Gud, Madam! Er det Madam Vinhofer?
Tilgiv, jeg har forglemt at banke paa!
Jeg gierne vil gaae ud igien og banke
Paa Døren!

Johanna.

Bliv kun her! Jeg kiender Jer.
I er —

Paul Gebhard.

Ja ganske rigtig — [illegible].
Polerer — af Jer Mand en gammel Ven —
Og Broder.

Johanna.

Svirebroder!

Paul Gebhard.

Ja, desværre!
Jeg vil ei rense mig, undskylde mig;
Men — hvis oprigtig Sønderknuselse,
Hvis Taarer kan afvaske slig en Brøde,
Saa græder jeg. Jeg græd den hele Tid!

Johanna.

Hvor er min Mand? Han er dog ikke kommen
Til Skade?

Paul Gebhard.

Tvertimod!. Nei, han er heel
Paa alle Lemmer, han er rask og rørig.
Gud give, han var falden ned, som jeg,
Engang fra Stigen, slaaet Benet krumt,
Saa var der ikke skeet, hvad nu er skeet.

Johanna.

Hvad er der skeet?

Paul Gebhard.

Men det forstaaer sig selv,
Det er jo Ærens Vei; og en Soldat
Kan avancere, blive General.
Spørg Oberst Walter kun! Jeg mødte ham
Paa Trappen! Han kan tale med om Sligt.

Johanna.

Gud, frels os! Rudolf hvervet til Soldat?

Paul Gebhard.

Ja — det kan ikke nægtes. Han har taget
Haandpenge — som blev drukket op. Jeg selv
Drak med. Det giør mig ondt, særdeles ondt;
Men vi er alle Mennesker, Madam!

Johanna.

O Gud i Himlen!

Paul Gebhard.

Jeg skal sige Jer
Hvordan det kom sig: denne Hververknægt,
Der sniger sig omkring, som en Hyæne,
Han snuser om, hvor han kan giøre Bytte,
Og blander sig i skikkeligt Folks Selskab.
Vi sammen sad in bona Charitate,
Som Studioserne jo kalde det,
Og drak; det var en ærlig Sag! Frimandag!
Men ei fordi en ærlig Haandværksmand

Han gav sig tidt i Snak med mig, og mortes
Vel over, i en ringe Landsbyhmø
At finde, hvad han just ei altid fandt
I Byens Damer. Vi blev gode Venner —
Forstaaer sig selv, i al Uskyldighed.
Han sagde mig dog ei sit Navn; jeg spurgte
Ham heller ei derom; jeg var saa stolt
Som han — og det var ei hans Fornemhed,
Jeg brød mig om, det var hans Vid, hans Aand,
Hans Ild, hans Kundskab fast til alle Ting.
Tidt bad han om et Kys, men fik det ei. —
Nu maa jeg sige Dig, — Du veed jo nok,
Jeg er catholsk, det er min Broder ogsaa;
Derfor jeg aldrig gaaer i luthersk Kirke,
Naar Klokken ringer til Gudstieneste;
Men tidt om Aftnen, naar jeg gaaer forbi
Og Kirken aaben staaer, gaaer jeg derind.
De fleste Kirker vare jo catholske,
Før de blev lutherske. De gamle Minder
Staae der endnu fra den catholske Tid;
Nu maae de giøre fremmed Tieneste.
Men naar i Maanskin jeg seer Altertavlen,
Med Englene forgyldt i Skyerne,
De gamle Helgenbilleder af Steen,
Som ei er sønderslagne, — knæler jeg
Og holder Bøn og læser Paternoster.
Det giorde jeg en Aften seent i Høiby.
Men tænk Dig min Forundring, da jeg hæved
Mit Hoved, efter en andægtig Bøn,
Og saae en Ridder knæle ved min Side.
Det var min Ridder! Han omfavned mig,
Han stak mig denne Guldring paa min Finger,
Og sagde: Dina! nu er Du min Kiæreste,
Og naar vi kommer ud af Kirken, maa
Du give mig det længst forlangte Kys!
Bedøvet stod jeg op og fulgte ham;

Men da jeg vendte mig i Gangen om,
Steg Ridder Ebbes blege Døttre ned
Fra Billedrammen, med udslagne Haar,
Og jamred sig, vred Hænder, trued mig.
Jeg skyndte mig paa Kirkegaarden ud;
Meddeelte Ridderen min Skræk, — han lo!
Han fik mig til at gaae i Haugen med sig,
I Maaneskin, der tog han mangt et Kys;
Saa ilte han til Borgen til sin Ven,
Og reiste bort. Jeg har ei seet ham siden. —
Det var, mit Liv! din lykkeligste Stund.
Det var den herligste Skiærsommerdrøm,
Og aldrig Solen straale vil saa klart
For mig, som Maanen smilte denne Nat!

Johanna.

Og fik Du ei at vide hvo han var?

Dina.

Naturligviis! Nu var det mig jo vigtigt.

Johanna.

Hvad hed han?

Dina.

Corfitz Ulfeld!

Johanna.

Store Gud!

Dina.

Ja det forundred mig saa stærkt som Dig,
Da jeg det hørte førstegang.

Johanna.

Veed Du,
At han er gift?

Dina.

Nu veed jeg det! Dengang
Fortaug den Skielm mig Alt.

Johanna.

Du spøger med det?
Du kalder ham en Skielm?

Dina (leer).

Maa Den ei kaldes
Saaledes, som, imens hans Kone ligger
I Barselseng, og mens en gammel Ven
Til Tidsfordriv han skiænker et Besøg, —
Indbilder en ung Pige, han er Ungkarl,
For at faae hende ret forelsket i sig.

Johanna.

Jeg finder det afskyeligt.

Dina.

Ja vist!
Jeg ogsaa. Men af Hvem? Af Amor, Hanna!
Cupido! — Han er Gud, men ak, desværre,
Han er en hedensk Gud; det mærker man.
Hans Lyst er Andres Suk og Siælevee.
Ulfeld forelskede sig stærkt i mig —
Og derfor drev ham Kiærligheden til
At vinde mig igien.

Johanna.

Sand Kiærlighed
Tilbeder ingen hedensk Gud, i den
Man lyder Hiertet og ei Fristelsen.

Dina.

Det er en anden Sag, naar man vil giftes.

Johanna.

Ha, Dina! Faae mig ikke til at rødme,
Jeg vil saa gierne agte Dig.

Dina.

Jeg haaber,
At ikke jeg forspilde skal din Agt.

Johanna.

Forlanger Kiærlighed ei Ægteskab?

Dina.

Indretningen i Verden kræver den,
Og Ærbarheden kræver den, saasnart
Blomsten paa Livets Træ skal vorde Frugt;

Men naar man nøies med den blotte Blomst,
Hvortil behøves da Forvandlingen?

Johanna.

Du sværmer altid! Hvad Du siger der
Ei grundet er i Menneskets Natur,
Og bringer Den til Fald og Undergang,
Som agter ikke Faren.

Dina.

Tapperhed
Ei agter Faren. Jeg har Charakteer!
Venus er sandselig, Diana kydsk;
Men — en forelsket og dog kydsk Diana,
Blev noget Nyt. Jeg holder meget af
Originalitet, og troer mig stærk nok
Til slig Diana.

Johanna.

Gud i Himmelen,
Hvor dog vort Væsen er forskielligt, Dina!
Den hele Verden bruger Du letsindig
Til Tumlepladsen for din Phantasi; —
See denne lille Stue, dette Bord,
Dragkisten, disse Stole, Spellet der,
Det lillebitte! Alt stort nok for mig,
Ifald jeg maatte kun beholde det.
Min Mand! Mit elskte Barn! Men — gode Gud,
Min lille tarvelige Nøisomhed
Er bygt paa Lava, som dit stolte Luftslot,
Og muligt styrter jeg deri før Du.

Dina (bekymret).

Du giør mig bange. Naar slig Turteldue,
Der ellers saa taalmodigt, venligt kurrer,
Slaaer Vingen ud og skriger, ængstes man.
Hvad fattes Dig? Er ei min Broder god
Imod Dig?

Johanna.

God som Du; men ak, desværre!

Han eier noget af din Charakteer,
Og agter ikke nok en daglig Ordens
Velsignede Nødvendighed — Du troer,
At han er gaaet til sit Arbeid alt?

Dina.

Ja, er han ikke det?

Johanna.

Ak, gode Himmel!
Han har ei været hjemme hele Natten.
En Sværm Forførere har atter faaet
Ham til at tage Deel i Sviregildet.
Det er ei førstegang.

Dina.

Det giør mig ondt.
Hvis det jeg havde vidst, min gode Hanna!
Jeg havde givet Pengene til Dig
Og ei til ham. Men vær Du rolig, Barn!
Han kommer snart. — Ei, ei, min gode Rudolf!
Saa har Du ei aflagt den gamle Vane?
Det gaaer ei an. Har A Du sagt, saa maa
Du ogsaa sige B. Nu skylder Du
Din Hustru og dit Barn at være stadig
Og sparsom. Hvad Du har, er ikke dit!

(Lytter.)

Der kommer Nogen.

Johanna.

Ak! Jeg gyser hvergang
Der gaaes paa Trappen. Mon det er min Mand?

(Det banker.)

Dina.

Kom ind!

Walter kommer og hilser venligt, men undseelig.

Tilgiv, at jeg saa dristig kommer!

Dina (forundret).

Herr Oberst Walter!

(Neier dybt.)

Johanna (glad).

Herr Geheimeraad!

Walter (til Dina).

Madam Vinhofer har fortalt mig Alt:
Hun vented et Besøg i disse Dage, —
Et hende kiært Besøg — og kiært for mig,
Der ikke glemmer Barndoms hulde Minder
Og Ungdomsvenskab. — Lykken føier det
Saavel for mig, at jeg i Huset her
Har alt en Ven; — hos ham erfared jeg
Den kiære Dinas Komme. Hun tilgiver
Min Dristighed?

Dina.

Ak, Herr Geheimeraad;
Den Ære var for stor. Nu, da I er
Saa fornem, skikker det sig ei for Jer meer,
At mindes mig.

Walter (smilende).

Jeg veed, fra gammel Tid,
At Dina synes godt om Ironien,
Og tidt betiener sig af denne Form.
Særdeles mange Fortrin har Jer Aand,
Jer Siæl; — men Ydmyghed — tilgiv mig, Dina!
Den troer jeg ei kan regnes med blandt disse.
Og for en kiæk, en ædel stolt Natur
Var det ei heller Dyd, men Hykleri.
Jeg veed ret godt, I viger ingen Damer
I Skiønhed, Kundskab, Yndighed, Talent;
Hvortil da Ydmyghed?

Dina (neier).

Særdeles artigt!
Jeg takker, Herr Geheimeraad!

Walter

I vil
Ei mindes meer den Tid, da Walters Fader
En Hiulmand var i Rendsborg, Eders Nabo?

Og da jeg som Frikorporal, Fader,
Besøgte Jer i mine Ferier?
Og fandt den hulde Dina siddende
Med Bøger, læsende, til Morskab for
Min salig gamle blinde Bedstefader.

Dina.

Det mindes jeg heel vel. Og Eders Brev
Jeg mindes ogsaa: naar med Hovedet fuldt
Af Eders Videnskab — Mathematik
Og Fortification og hvad det hed,
I gjorde Nar af mig, fordi jeg holdt
Saameget af de gamle Eventyr.

Walter.

Nu, Herregud! Det var ei heller Bøger,
Som passede sig for den milde Dina:
Men det var barnligt og det var naturligt.
Og af en næsviis halv opdragen Dreng
Var det ei mindre barnligt og naturligt,
At spotte Sligt og troe sig overklog.

Dina.

O, det var Næring for min Phantasi!
Det forberedte mig til bedre Kost.

Walter.

Jeg mærker, I har gammel Kiærlighed
For Poesien! Gammel Kiærlighed
Ei ruster, siger man; jeg troer det selv.
Et Fruentimmer under Poesi —
Hvad kan der vel indvendes derimod?
Der gives ingen Leg og intet Spil
Saa flint, saa smukt, saa aandeligt som det;
Især naar man, som I, forbinder det
Med færdig Kundskab i saa mange Sprog.
Vi Mænd — det er en anden Sag, — vi maae,
Naar vi vil drive det lidt vidt i Verden,
Anvende Tiden paa det Nyttige,
Paa det Alvorlige.

Dina (forstørret).

Nyttigt! Alvorligt!

Er Poesi ei nyttig og alvorlig?

(Stamper i Gulvet.)

Man kunde springe virkelig til Flint
Af Vrede, ved at høre Sligt af Een,
Der giælder dog for en fornuftig Mand,
Og er det ogsaa; men i andre Ting.
Foragt kun Poesi, Begeistringen!
Bortjag af Livet alt hvad der er Sieldent
Og Eventyrligt, Stort! Tag Jer til Mønster
Spidsborgeren og Bonden bag sin Ploug!
Lug alle Blomster ud af Livets Hauge!
Slib Industriens Øre paa Jer Pande!
Hug hvert et Frugttræ bort, som bar ei Brød!
Saae Havre, Rug, Byg, Ærter overalt!
Nedriv hver herlig gammel Ridderborg,
Og byg en Faaresti, en Lo istedet!
Pløi Kæmpehøien bort, som staaer paa Marken!
Hvad skal vi ogsaa meer med Kirkerne?
Med Taarnene? Sløif Kirketaarnene!
Man træffer dem i Krigstid dog med Bomber.
Giør Alting fladt og flaut, og byg saa smukt
Paa denne Slette Stræbsomhedens Alter!
Saa har I virket som en sielden Helt,
Og Tiden har ved Jer giort Kæmpeskridt.

(Neier dybt, vender ham Ryggen og gaaer ind i Sideværelset.)

Johanna (afsides).

O Gud! Nu har hun opbragt ham imod sig.

Walter (afsides).

Saa yndig som tilforn med samt sin Særhed.

Johanna (som før).

Han hævner sig. Nu bliver han vor Fiende.

Walter.

Skiøn var hun før, nu er hun skiønnere!

Johanna.

Hvad skal jeg sige til Undskyldning dog?

Walter.

Det gamle, løste Baand, som flagred frit,
Har atter Amor bundet i en Knude.

Johanna (høit).

Tilgiv os, høivelbaarne Herre! Hun
Er taabelig, uagtet sin Forstand.

Walter.

Det klæder hende godt at være vred.

Johanna.

Saa I er ikke vred?

Walter (leer).

Mig vilde det
Vist klæde hæsligt.

Johanna.

Gud velsigne Jer!
Fat ikke Nag til fattigt Folk! Betænk,
At hun, uagtet sin Opfarenhed,
Har gode Egenskaber.

Walter.

Jeg betænker
Det saare vel.

Johanna.

I kommer dog engang
Igjen? I slaaer ei Haanden af os?

Walter (smilende).

Dina
Har viist mig Døren, men I er Værtinden,
Og dersom I tillader det —

Johanna.

Hvor gierne!

Walter.

Saa vil jeg prøve paa engang igien
At slutte Fred med hende.

Johanna.

Ædle Herre!

Walter.

Det hele Skum, hvoraf saa stolt hun steg,
Som Aphrodite giennem Havets Bølger,
Beroer kun paa en Misforstaaelse.
Hun troer, jeg hader Poesien.

Johanna.

Ak!
Hvis I kun ikke hader hende.

Walter (leer).

Nei,
Saa lidt som Poesien.

Johanna.

Mangetak!

Walter.

Hils hende!

Johanna.

Jo, det skal jeg!

Walter.

Siig, jeg gaaer
Aldeles uden al Fortørnelse.

Johanna.

Det skal jeg.

Walter.

At det glæder mig, min Mening,
Om hvad hun agter, har fortørnet hende,
Fordi hun troer den mangler Sympathi!
Det vidner om, at Walters Mening er
Ei Dina ligegyldig.

Johanna.

Godt, Herr Oberst!

Walter.

Lev vel! Og har I Noget mig at sige,
Saa veed I jo, hvor I kan træffe mig.

Johanna.

Jeg takker ydmygst, Herr Geheimeraad!

(Walter gaaer.)

Johanna (alene).

Jeg arme Kone! Hvordan kommer jeg
Dog ud deraf med disse Mennesker,
Der mangle reent sund Menneskeforstand?
Galt var det før, i Sandhed, med min Mand;
Men nu, da Søsteren er kommen til,
Bli'er Faren dobbelt. — Og dog elsker jeg
Dem begge; thi De er elskværdige,
Og det er Jammerskade, Jammerskade,
At ei de fik lidt mere jevn Fornuft.

Paul Gebhard, en gammel Muursvend, kommer med Levningerne af en Ratteruus.

O Gud, Madam! Er det Madam Vinhofer?
Tilgiv, jeg har forglemt at banke paa!
Jeg gierne vil gaae ud igien og banke
Paa Døren!

Johanna.

Bliv kun her! Jeg kiender Jer.
I er —

Paul Gebhard.

Ja ganske rigtig — Mestersvend.
Polerer — af Jer Mand en gammel Ven —
Og Broder.

Johanna.

Svirebroder!

Paul Gebhard.

Ja, desværre!
Jeg vil ei rense mig, undskylde mig;
Men — hvis oprigtig Sønderknuselse,
Hvis Taarer kan aftvætte slig en Brøde,
Saa græder jeg. Jeg græd den hele Tid!

Johanna.

Hvor er min Mand? Han er dog ikke kommen
Til Skade?

Paul Gebhard.

Tvertimod!. Nei, han er heel
Paa alle Lemmer, han er rask og rørig.
Gud give, han var falden ned, som jeg,
Engang fra Stigen, slaaet Benet krumt,
Saa var der ikke skeet, hvad nu er skeet.

Johanna.

Hvad er der skeet?

Paul Gebhard.

Men det forstaaer sig selv,
Det er jo Ærens Vei; og en Soldat
Kan avancere, blive General.
Spørg Oberst Walter kun! Jeg mødte ham
Paa Trappen! Han kan tale med om Sligt.

Johanna.

Gud, frels os! Rudolf hvervet til Soldat?

Paul Gebhard.

Ja — det kan ikke nægtes. Han har taget
Haandpenge — som blev drukket op. Jeg selv
Drak med. Det gjør mig ondt, særdeles ondt;
Men vi er alle Mennesker, Madam!

Johanna.

O Gud i Himlen!

Paul Gebhard.

Jeg skal sige Jer
Hvordan det kom sig: denne Hververknægt,
Der sniger sig omkring, som en Hyæne,
Han snuser om, hvor han kan gjøre Bytte,
Og blander sig i skikkeligt Folks Selskab.
Vi sammen sad in bona Charitate,
Som Studioserne jo kalde det,
Og drak; det var en ærlig Sag! Frimandag!
Men ei fordi en ærlig Haandværksmand

En Ruus sig drikker, skal man tage ham
Og sætte ham derfor i Slaveriet.
Det er upassende. Den Straf er alt
For exemplarisk, og den Drik for dyr.
Der kommer han.

Rudolf Vinhofer i Mundering, med Hat med Fiær i, Kaarde ved Siden, fulgt af en Sergeant. I det han kommer, træder **Dina** ud af Sideværelset.

Rudolf (med fortvivlet Kiækhed).

Nu er det skeet, min Hustru!
Min Søster! og nu hiælper ingen Taarer.
De græd ei Baldur ud af Helvede,
Og Rudolf grædes ei af Regimentet,
Som han er hvervet til.

(Til Sergeanten.)

Min Herr Sergeant!
Gik der et Bud paa Skolen op til Barnet,
Da vi kom der forbi?

Sergeanten (nikker).

Hun kommer strar.

Rudolf.

Jeg ogsaa tager Afsked med den Lille.
Og saa afsted! Her vil jeg ikke blive;
Vil ei, som mig Captainen tilladt har,
Betale for en Anden i mit Sted,
Imens jeg gaaer paa Arbeid. Det var usselt!
Er jeg Soldat, saa vil jeg ogsaa slaaes.
Jeg vil i Krig! Jeg haaber vi faae Krig
Vel snart igien; — saa kæmper jeg mig op
Til Lieutenant, til Captain, og kommer hiem
Med Hæder, Hanna! giør Jer lykkelige.

Johanna.

O Gud! min høist ulykkelige Mand.

Dina
(dybt bevæget, men søger at skiule sin Følelse med Raskhed).

Gaaer Du i Krig, saa følger Dina Dig.
Ja, jeg vil være Marketenderske.

(Tørrer sine Øine.)

Jeg altid tyktes godt om denne Stand.
Det er en Slags Valkyrie; forstaaer sig,
Lidt travesteert, — men dog Valkyrie,
Halvt klædt som en Soldat og halvt som Qvinde,
Gaaer hun omkring og skiænker Mod i Bægret
Til trætte Kriger og opmuntrer ham.

(Der farer hende en Tanke giennem Hovedet.)

Men bi dog lidt! Jeg faaer en god Idee, —
Min Broder! det er bedre, meget bedre!
Vi har jo Fred, da kan ei avanceres.
Du trækker kun paa Vagt og fryser i
Dit Skilderhuus med fingerløse Vanter,
Og med lidt tørt Commisbrød i din Taske.
Det duer ei. Bi lidt! Jeg kommer strax.

(Hun løber ud.)

Paul Gebhard
(nærmer sig Rudolf med Deeltagelse).

Min kiære, gode, gamle Kammerat!
Kan Du tilgive mig? See mine Taarer —
Min Ruelse, min Bod og min Forbedring!

(Vender sig til Johanna.)

Mig var det, som forførte ham, Madam!
Ja, jeg var Slangen i hans Paradis,
Og derfor græder jeg. Men Gud skal vide,
Det er ei falske Crocodilletaarer.

Rudolf.

Gaa, gamle Fiante! Vil Du bilde Folk ind,
At mig en saadan Stymper har forført?

Paul Gebhard.

Nu er Du bleven stolt, fordi Du bærer
Felttegnet, Rudolf! Nu vil Du ei meer
Vedkiendes gamle Venner. Det er ei

En Ruus sig drikker, skal man tage ham
Og sætte ham derfor i Slaveriet.
Det er upassende. Den Straf er alt
For exemplarisk, og den Drik for dyr.
Der kommer han.

Rudolf Vinhofer i Mundering, med Hat med Fiær i, Kaarde ved Siden, fulgt af en Sergeant. I det han kommer, træder **Dina** ud af Sideværelset.

Rudolf (med fortvivlet Kiækhed).

Nu er det skeet, min Hustru!
Min Søster! og nu hiælper ingen Taarer.
De græd ei Baldur ud af Helvede,
Og Rudolf grædes ei af Regimentet,
Som han er hvervet til.

(Til Sergeanten.)

Min Herr Sergeant!
Gik der et Bud paa Skolen op til Barnet,
Da vi kom der forbi?

Sergeanten (nikker).

Hun kommer strax.

Rudolf.

Jeg ogsaa tager Afsked med den Lille.
Og saa afsted! Her vil jeg ikke blive;
Vil ei, som mig Captainen tilladt har,
Betale for en Anden i mit Sted,
Imens jeg gaaer paa Arbeid. Det var usselt!
Er jeg Soldat, saa vil jeg ogsaa slaaes.
Jeg vil i Krig! Jeg haaber vi faae Krig
Vel snart igien; — saa kæmper jeg mig op
Til Lieutenant, til Captain, og kommer hiem
Med Hæder, Hanna! giør Jer lykkelige.

Johanna.

O Gud! min høist ulykkelige Mand.

Dina
(dybt bevæget, men søger at skiule sin Følelse med Raskhed).
Gaaer Du i Krig, saa følger Dina Dig.
Ja, jeg vil være Marketenderske.
(Tørrer sine Øine.)
Jeg altid tyktes godt om denne Stand.
Det er en Slags Valkyrie; forstaaer sig,
Lidt travesteert, — men dog Valkyrie,
Halvt klædt som en Soldat og halvt som Qvinde,
Gaaer hun omkring og skiænker Mod i Bægret
Til trætte Kriger og opmuntrer ham.
(Der farer hende en Tanke giennem Hovedet.)
Men bi dog lidt! Jeg faaer en god Idee, —
Min Broder! det er bedre, meget bedre!
Vi har jo Fred, da kan ei avanceres.
Du trækker kun paa Vagt og fryser i
Dit Skilderhuus med fingerløse Vanter,
Og med lidt tørt Commisbrød i din Taske.
Det duer ei. Bi lidt! Jeg kommer strax.
(Hun løber ud.)

Paul Gebhard
(nærmer sig Rudolf med Deeltagelse).
Min kiære, gode, gamle Kammerat!
Kan Du tilgive mig? See mine Taarer —
Min Ruelse, min Bod og min Forbedring!
(Vender sig til Johanna.)
Mig var det, som forførte ham, Madam!
Ja, jeg var Slangen i hans Paradis,
Og derfor græder jeg. Men Gud skal vide,
Det er ei falske Crocodilletaarer.

Rudolf.
Gaa, gamle Fiante! Vil Du bilde Folk ind,
At mig en saadan Stymper har forført?

Paul Gebhard.
Nu er Du bleven stolt, fordi Du bærer
Felttegnet, Rudolf! Nu vil Du ei meer
Vedkiendes gamle Venner. Det er ei

En Ruus sig drikker, skal man tage ham
Og sætte ham derfor i Slaveriet.
Det er upassende. Den Straf er alt
For exemplarisk, og den Drik for dyr.
Der kommer han.

Rudolf Vinhofer i Mundering, med Hat med Fiær i, Kaarde ved Siden, fulgt af en Sergeant. I det han kommer, træder **Dina** ud af Sideværelset.

Rudolf (med fortvivlet Kiækhed).

Nu er det skeet, min Hustru!
Min Søster! og nu hiælper ingen Taarer.
De græd ei Baldur ud af Helvede,
Og Rudolf grædes ei af Regimentet,
Som han er hvervet til.

(Til Sergeanten.)

Min Herr Sergeant!
Gik der et Bud paa Skolen op til Barnet,
Da vi kom der forbi?

Sergeanten (nikker).

Hun kommer strax.

Rudolf.

Jeg ogsaa tager Afsked med den Lille.
Og saa afsted! Her vil jeg ikke blive;
Vil ei, som mig Captainen tilladt har,
Betale for en Anden i mit Sted,
Imens jeg gaaer paa Arbeid. Det var usselt!
Er jeg Soldat, saa vil jeg ogsaa slaaes.
Jeg vil i Krig! Jeg haaber vi faae Krig
Vel snart igien; — saa kæmper jeg mig op
Til Lieutenant, til Captain, og kommer hiem
Med Hæder, Hanna! giør Jer lykkelige.

Johanna.

O Gud! min høist ulykkelige Mand.

Dina
(dybt bevæget, men søger at skjule sin Følelse med Raskhed).
Gaaer Du i Krig, saa følger Dina Dig.
Ja, jeg vil være Marketenderske.
(Tørrer sine Øine.)
Jeg altid tyktes godt om denne Stand.
Det er en Slags Valkyrie; forstaaer sig,
Lidt travesteert, — men dog Valkyrie.
Halvt klædt som en Soldat og halvt som Qvinde,
Gaaer hun omkring og skjænker Mod i Bægret
Til trætte Kriger og opmuntrer ham.
(Der farer hende en Tanke gjennem Hovedet.)
Men bi dog lidt! Jeg faaer en god Idee, —
Min Broder! det er bedre, meget bedre!
Vi har jo Fred, da kan ei avanceres.
Du trækker kun paa Vagt og fryser i
Dit Skilderhuus med fingerløse Vanter,
Og med lidt tørt Commisbrød i din Taske.
Det duer ei. Bi lidt! Jeg kommer strax.
(Hun løber ud.)

Paul Gebhard
(nærmer sig Rudolf med Deeltagelse).
Min kiære, gode, gamle Kammerat!
Kan Du tilgive mig? See mine Taarer —
Min Ruelse, min Bod og min Forbedring!
(Vender sig til Johanna.)
Mig var det, som forførte ham, Madam!
Ja, jeg var Slangen i hans Paradis,
Og derfor græder jeg. Men Gud skal vide,
Det er ei falske Crocodilletaarer.

Rudolf.
Gaa, gamle Fiante! Vil Du bilde Folk ind,
At mig en saadan Stymper har forført?

Paul Gebhard.
Nu er Du bleven stolt, fordi Du bærer
Felttegnet, Rudolf! Nu vil Du ei meer
Vedkiendes gamle Venner. Det er ei

Saa smukt just, som det burde være; men
Det er jo Mode blandt de Militaire.
Ja, ja! Saa gaaer jeg nu, og ønsker Lykke
Til dit fremtidige Avancement.

(Gaaer.)

Den lille Dina kommer.

Rudolf.

Min lille Dina! Barn! Omfavn din Fader
Til Afsked! Muligt sees vi ei saasnart.

(Barnet trækker sig frygtsom tilbage og skiuler sig bag Moderen.)

Johanna.

Hun kiender Dig ei meer i denne Dragt.

Rudolf.

Kom, kiære Barn! Du ønskte jo saa tidt
At see en Sabel. Fa'er har faaet een.
See hvilken deilig Klinge!

(Han drager Sabelen ud.)

(Barnet skriger og skiuler sig bag Moderens Skiørt.)

Rudolf.

Men Dina! kiender Du din Fader ei?

Walter, som triner ind med **Dina**.

Du kiendte Dig ei selv, Forblindede!
Tak Himlen, at det træffer sig saa vel,
At just Du styrted Dig i Havet ud,
Hvor der en Fisker sidder i sin Jolle,
Som svømme kan og som kan redde Dig.

Sergeanten.

Herr Oberst! Han er netop hvervet til
Jert Regiment.

Walter.

Jeg veed det. Han er fri!
Tag Hatten, Kiolen, Kaarden!

(Til Johanna.)

Giv ham atter
Sit Skiødskind, Hue, Muurskee!

Johanna.

Gode Gud!

Troer jeg mit eget Øre?

Dina (klapper i Hænderne).

Det er herligt!

Det gaaer jo til som i et Eventyr,
Med pludselig Forvandling: Først en Murer,
Saa en Soldat — saa Murer strax igien.

(Sergeanten gaaer paa Walters Vink med Munderingen. Johanna henter Hue, Trøie og Sliobsklind. Dina binder ham Sliobsklindet om Livet, sætter Huen paa ham, og henter en Muurskee, som hun giver ham i Haanden.)

Dina.

Nu er Du atter Murer; husk nu paa,
At Du skal bygge op, ei rive ned.

(Den lille Dina løber hen og kysser ham.)

Som Fader kiender Dig dit Barn igien!

Rudolf

(kaster sig for Walters Fødder).

Min Redningsmand!

Dina (lidt forlegen).

Det er han rigtignok. —

Herr Oberst! Jeg kan ikke knæle for Jer,
Men jeg kan takke Jer! Og Dinas Tak
Har aldrig mistet sin Hukommelse.

Walter.

O, kiære Venner! Hvor det glæder mig,
At Skiæbnen føier det saa let for mig,
At være Jer til Redning og til Nytte.
Min stakkels Rudolf! har de fanget Dig?
Fordømte Skik, afskyelige Daad!
Hvorved den ædleste blandt alle Stænder
Nedværdiges og taber al Betydning.
Hvad Ære kan det være vel for mig
Og andre brave Krigere, med Hug
At drive frem en Skare kiøbte Trælle
Til — Heltedaad! Ha, latterlige Navn
For — Slaver, — smeddede med Lænker sammen

Som Tyve paa Galleien. — Naar skal atter
Fri Landets Søn slaae for den danske Frihed?
Naar skal han atter føle sig en Helt,
Med Sværdet i sin Haand for Fædrelandet?
Naar det fordømte Hververi er endt!
Naar fremmed Skildvagt ei fortvivler meer
I fremmed Stad og Fæstning; ja, naar Bonden
Er atter som i Oldtid, Odelsmand —
Da skal han kæmpe som den gamle Helt,
Og skaffe Danemark sin gamle Ære.

(Johanna, som mærker, at Dina er vred over Walter, vinker sin Mand, og gaaer sagte ind i Sidekammeret med ham og Barnet.)

Dina.

O, Walter! Jeg har miskiendt Jer, tilgiv!
Altid har jeg høiagtet Eders Sind
Og Flid og Handlekraft; men troede Jer
Kold, som de Tal, de Linier og Cirkler,
Hvormed I regned Eders Planer ud,
Og som det Sværd, hvormed I tappert slog.
Hvor taabelig og skiæv var denne Mening!
Nei, Walter er en stærkbevinget Aand; —
Og — hvad der koster mig af Alting mest —
Frivilligt jeg — ydmyger mig for ham
Og beiler venligt om — Tilgivelse.
Taknemligheden glemmer ei Velgierning;
Men Høimod har en slet Hukommelse
For Krænkelsen — der ærlig er fortrudt!

Walter.

Man lærer stundom i et Øieblik
At kiende, hvad ei mange Livets Aar
Tilforn har øinet. Ogsaa, Dina, jeg
Miskiendte Dig; uagtet varmt mit Hierte
Hang ved Erindringen om dine Fortrin.
Jeg troede Dig, med samt hver sielden Evne,
Beherstet af et daarligt Drømmeri,
Der nød kun Livet som et Skyggespil.

I denne Morgenstund opdaged jeg
I Dinas skiønne Barm et kraftigt Hierte.
Den, som sin Broder elske kan saa høit,
Kan ogsaa vorde Hustru, Vennevív. —
Jeg beiler om din Haand! O ræk mig den
Jeg deler med Dig Rang og Lykke, Dina
Jeg ønsker ingen fornem Adelsfrøken.
Man skal ei kalde mig Roturier
Og Parvenu; jeg agter ei at trænge
Mig ind i deres Æt. Fortienesten
Og Kongens Naade har ophøiet mig;
Det skal de lade giælde. Vord min Viv!
Med Dina ved min Side, — begge kiække,
Skal vi nedlyne dem med stolte Blik,
Som vove tør vor Adel at fornægte.

Dina (bedrøvet).

O Walter! Hvorfor hersker Mennesket
Ei over Villien, over Lykken meer?
Hvi skal en Grille tidt bestemme Hiertet
Til hvad der ofte bli'er vor Undergang?
Du troede mig behersket af et daarligt
Vildt Drømmeri? Maaskee har Du dog Ret.
Og er det saa — da bli'er vist ikke Dina
Den Eneste, den Sidste. — Hvad er Elskov
Vel andet, end et saadant Drømmeri?
Men — skiøndt ei Kiærligheden har Fornuft, —
Hvad er vel al Fornuft og al Forstand,
Som mangler Kiærlighed?

Walter.

Hvem elsker Du?

(Dina viser ham Ringen paa sin Finger.)

Hvo gav Dig Ringen, Dina?

Dina.

Corfitz Ulfeld!

Walter.

Ha, Ulykfalige! Farvel for evig!

(Gaaer.)

Dina.

Ak, der bortstødte jeg min sidste Ven.
Hvem har jeg nu — hvem har jeg nu igien?

Tredie Handling.

Hele Forgrunden af Skuepladsen indtages af en tæt Løvhyttegang med klippede buede Aabninger, hvorigiennem man seer en smuk lille Hauge med Frugttræer og Blomster, og Ulfelds Palads, gammel gothisk Borg med Spir, i Baggrunden.

En Gartner. Dina, klædt som Amagerpige. Paa Armen har hun en Kurv.

Gartneren.

I kommer for at sælge Blomstersvibler?

Dina.

De skiønneste, de bedste; nylig sendte
Fra Holland.

Gartneren.

I vil sælge dem til Fruen?

Dina.

Jeg tænker, Blomstervæsenet her i Haugen
Vedkommer hende.

Gartneren.

Ja forsaavidt, naar
De staae der, kan hun plukke, lugte til dem,
Fornøies over deres Farver; men
Ifald I troer, at hun umager sig,
Med Kiøben, Planten, Vanden og deslige,
Saa taer I feil. Nei, Frøken Leonore
Har andet at bestille.

Dina.

Saa? Hvad giør hun?

Gartneren.

Nu, for Exempel, sidder hun og læser
Latin.

Dina.

Latin? Det er Pedanteri,
Det skikker sig ei for et Fruentimmer.

Gartneren.

Hun skal vel lære Sædlighed af Jer?

Dina (fatter sig).

Bliv ikke vred! Jeg meente kun — det er
En Sieldenhed blandt Qvinder, at de lære
Latin.

Gartneren.

Hun er i dette, som i Andet,
Undtagelse fra Reglen. For Exempel,
I troer vel ei, at hun kan giøre Vers?

Dina.

Som due noget? Dem gad jeg dog seet.

Gartneren.

Forstaaer I jer paa Sligt.

Dina (fatter sig).

Nei; (leer) men bedømme
Kan man jo nok, fordi man ei forstaaer.

Gartneren.

I er satirisk, mærker jeg.

Dina.

Satirisk —
Hvad er da det?

Gartneren.

Ja det kan, for Exempel,
Jer Frøken Leonore bedst forklare.
Her er et Vers til hendes Ægteherre,
Det har hun giort paa Grevens Fødselsdag.

(Rækker hende et Stykke Papir.)

Hvad synes Jer om det?

Dina (efter at have læst det).

Jeg finder det
Lidt mat, — en Smule flaut; — men yderst velmeent.

Gartneren.

Ja, hvad forstaae vel Bønder, for Exempel,
Sig paa Agurksalat?

Dina (leer).

Amagerbønder
Forstaae det nok.

(Giver ham Verset tilbage.)

Gartneren.

Ja — hvad jeg vilde sige —
Min Frue kan I neppe faae i Tale.
Jeg kiøber ingen Svibler; — man kan ei
Bedømme deres Værd, før Blomsten kommer;
Jeg kiøber ikke Kat i Sæk.

Dina.

Men Herren
Maaskee?

Gartneren.

I siger noget! Han bedømmer
Ved første Øiekast, hvad ei vi Andre
Forstaaer os rigtigt paa vort hele Liv.
Ja, ja! Jeg henter Herren, for Exempel!
Han liber smukke Blomster, smukke Piger.

(Gaaer.)

Dina (ene).

Jeg troer, jeg holder mig godt i min Maske!
Og hende, som jeg nødigst seer af Alle,
Jeg lod mig melde hos, — for siden ei
At overraskes. Kom hun selv, saa lod hun
Formodentlig mig gaae med mine Svibler,
Og Sagen var for dennegang tilende; —
Men nu — nu kommer Han; — og Fruen læser
Latin. — Det træffer sig særdeles heldigt.

Gud, hvor mit Hierte slaaer! — Er det da vist?
Er jeg forelsket end i Corfitz Ulfeld?
Hvad hiælper det at nægte Sandheden?
(Seer sig om.)
O, hvor forskiellig er Naturen her,
Fra den, hvor sidstegang vi saaes. Der kiendte
Det vilde Sand- og Vandstøv ingen Skranker;
Her drømmer Blomsten bag den snevre Muur,
Som om den sad i Fængsel. — Dina! Hvis
Du i din Blomsterungdom saadan sad
Indsluttet af den skumle Fængselsvæg?
Hvis Blomster her Du saae for sidstegang? —
Hvor falder Sligt mig ind? Den Phantasi,
Den løber dog bestandig af med mig,
Og viser mig tidt Skrækkebilleder,
Som om den vilde røve mig mit Mod.
Aandskraften maa bekæmpe Phantasien
Og tvinge den til Lydighed; hvis ei
Blev alle vi Begavede forrykte.

Ulfeld kommer.

Min Gartner siger mig: her er en Pige
Med Blomsterløg.

Dina
(vender sig halvt fra ham og rager i Kurven).
Løg har jeg nok af.
Som dunkle Haab, som uopfyldte Ønsker,
Som Børn i Svøbet ligge de i Kurven;
Det kommer an paa Eder selv, Herr Greve!
Om de skal plantes her i Eders Hauge,
Om der skal blive Hyacinther af dem.

Ulfeld (forundret).
Hvad seer jeg! — Dina!

Dina (neier).
I seer ikke feil!

Ulfeld.
Amagerpige!

Dina.

Denne Dragt er kun
Et Svibelsskiul.

Ulfeld.

Der skiuler Skiønheden?
Den Lignelse sig passer ikke her;
Thi Dragten klæder Dig særdeles godt.
(Søger at skiule sin Forlegenhed.)
Min kiære Dina — Du besøger mig?

Dina.

Det undrer Eder? Mindes I, dengang I
Besøgte mig?

Ulfeld.

O, jeg har ikke glemt det.

Dina.

I undres over, at jeg kommer her?
Forsikkrer mig, at I har ikke glemt mig?
Saa har I glemt mig. — Der er Eders Ring!
Jeg kom kun for at flye Jer den tilbage.

Ulfeld (smilende).

Saa kort for Hovedet som hidindtil!
Saa ubetænksom nu, som hidindtil.

Dina (næsten med Taarer).

Ha, det er smukt af Jer, at forekaste
Mig Ubetænksomheden! I, som selv
Benyttede Jer deraf.

Ulfeld.

Hvor kan Du dog,
Med samt dit gode Hoved, misforstaae mig
Saa reent?

Dina.

Hvad vil I sige da med Eders
Forlegenhed og fornem kolde Tale?

Ulfeld.

Jeg nægter ei, at jeg er lidt forlegen.

Du søger mig i Haugen her; — ifald
Min Kone, Frøken Leonora, kom?

Dina.

Saa stod jeg ydmyg som Amagerpige,
Og solgte Svibler. Hvis I kun er bange
For Eders Kone, kan jeg trøste Jer:
Hun sidder jo fordybet i Latin!
Hun er i Rom; imedens kan vi to
Vel snakke sammen lidt i Kiøbenhavn.

Ulfeld.

Nasksvovende, som altid!

Dina.

Giør I atter
Mig Forekastelser, saa gaaer jeg strax.
Der har I Eders Ring!

Ulfeld.

Hvormed har jeg
Forbrudt det Venskab, som den skulde tyde?
Du tog den selv jo som et Venskabstegn.

Dina (fatter sig).

Saa lad den sidde! — Altsaa — Dina kommer
Her som Veninde. Hun besøger Jer,
Og gratulerer Jer til Eders Ankomst.
Hvis hun var fornem nok, lod hun sig melde,
Saa kom hun i en Vogn — sex Heste for —
Drak Thee og Kaffe med Jer, hos Jer Frue,
Og spurgte, hvordan Eders Excellence,
Herr Greven, i den lange Tid sig havde
Befundet. Men — da jeg er borgerlig —
Saa maa jeg vælge til Audientsgemak
Et Sted, som det kan falde sig. Det Sidste
Var stort: en Ørk — en Kirke; dette smaat.
Mig synes selv, at I er bleven mindre,
Skiøndt mere trind. Hiælp, St. Christoffer! troer
Jeg ikke næsten, at I bær Paryk.

Ulfeld.

Nei, Dina! nei. Det er mit eget Haar,
Men langt og krøllet efter Tidens Mode.

Dina.

Gud være lovet! Hvis I bar Paryk,
Da var det ude med os.

Ulfeld.

Du henrykker
Mig atter med din Kiækhed, med dit Lune.
Jeg seet har mange skiønne Fruentimmer
I London, i Paris, i Wien, i Haag,
Men ingen lignte Dig.

Dina.

Dog har I glemt mig.

Ulfeld.

Nei, paa min Ære, nei!

Dina.

Paa Eders Ære?
Jo I maae tale vel om Æren! I,
Som sneg Jer ind i Kirken efter mig,
Og profanerede Guds hellige Huus —
Og satte denne Guldring paa min Finger.

Ulfeld.

Du lille Hedning! profaneerte Du
Ei Kirken først? Hvor tør en Catholik
Indsnige sig vel i en luthersk Kirke?

Dina.

Hvor tør en Rigshofmester lyve sig
Til Ungkarl, naar han alt er Ægtemand?

Ulfeld.

En Rigshofmester og en Lutheraner
Dog aldrig havde kunnet ægte Dig,
Den Borgerlig=Catholske, om han altid
Var bleven Ungkarl.

Dina.

Derom taldes ei.

Og sæt nu, at I havde fundet ei
Hos mig det Sindelag, den Kraft, Bestemthed,
Som dog I fandt — hvad var der blevet vel
Af Dina?

Ulfeld.

Hvad Italien og Frankrig
Har mange Mager til: den skjønne Dina
Var bleven Ulfelds Herskerinde.

Dina.

Nævn
Ei Ordet mig paa fransk, saa rødmer jeg.

Ulfeld.

Hver Tid sin Fordom har. Den skjønne Dina
Var altid Hader af sin egen Tid
Og Tidens Tænkemaade. Men hvorfor?
Det er dog den man lever i, dog den
Man er afhængig af. Den skjønne Dina
Forelsked sig —

Dina (neier).

I Corfitz Ulfeld.

Ulfeld.

Hør mig!
I gamle danske Kæmpe=, Ridderviser,
I engelske Ballader. Hun fik Lyst til
At være den „nødbrune Pige," som
I Mandsdragt fulgte trolig med sin Ridder.
Jeg fandt i den vansmægtige Natur,
Som hvirvler Sand hist ved et stormfuldt Hav,
En deilig Mø. Den tryllende Kontrast
Stærkt virkte paa mig; jeg forelsked mig,
Og vandt, det veed jeg, atter Dinas Ømhed.

Dina.

Er I saa vis paa det?

Ulfeld.

Dit søde Kys
Har sagt mig det. Dog vandt Du ikke blot
Min Elskov, men min Agtelse, da Du
Dig viste stærk nok til at væbne Dig —

Dina.

Imod Forførelsen.

Ulfeld.

I Edens Hauge
Forførte Eva Adam; siden da
Vi joges ud af Uskylds Paradis —

Dina.

Forfører Adam Eva. Nu maa Eva
Beskiæmme Adam. Mener I ei saa?

Ulfeld.

Du har beskiæmmet mig, jeg tilstaaer det,
Og bragt tilbage mig paa Pligtens Vei.
Saa stærk en Charakteer, saa usædvanlig
Som din, kan trøstig man betroe sig til;
Thi Du er ikke som en anden Qvinde.
Saa hør da, Dina! Jeg har elsket Dig;
Men nu — nu elsker jeg Dig ikke meer;
Nu elsker jeg — Eleonora Ulfeld.

Dina (forundret).

Jer egen Kone?

Ulfeld.

Hendes Fromhed, Troskab,
Deeltagelse, Forstand — og Mod'ren til
Mig kiære Børn, — Ledsagersken paa Livets
Tidt tornefulde, farefulde Vei —
Har ganske vundet Corfitz Ulfelds Hierte.

Dina.

Saa at der er igien ei mindste Stykke
Tilbage nu for Dina?

Ulfeld.

Jo — for Venskab
Er der et stort, et aabent Hiertekammer.

Dina.

Hvor der er Rum nok, tænker jeg. Man siger,
I har ei mange Venner just. Nei Tak!
Der har I Eders Ring igien!

Ulfeld.

Du vil ei
Beholde den?

Dina.

Hvad skulde jeg med den?
Den vækker jo kun ærgerlig Erindring.
Jeg vil ei giøre Jer Bebreidelser!
At være smukt forelsket i sin Kone,
Det er jo christeligt. Men, som jeg mærker,
Har I saa kiendeligt forandret Jer,
At Følelsen, jeg havde for Jer før,
Er ogsaa qvalt, som Sæd i Nattefrost.
Jeg saae Jer sidstegang — dansk Herremand,
Der mindte mig om Oldtid, Middelalder, —
Nu er I bleven — fornem Diplomat.
Det slebne Frankrig og Italien
Har sliffet Eder Riddderminen bort,
Til søde Smil optrukket Eders Læber,
Og giort Jer til — en fiin Ambassadeur!

Ulfeld.

For Himlens Skyld, skiul Dig! Der er min Kone.

(Dina smutter bag Hækken.)

Eleonora Christina kommer med Giftflasken.

Min bedste Corfitz! Bliv ei vred paa mig,
Fordi jeg varer Dig med denne Flaske.
Du sagde selv: det er en rædsom Gift.
Dit Ord om Kongen, da Du var fortørnet:
„Han hensov strax derved, som i en Dvale",

Mig klinger end forfærdeligt i Øret.
Jeg skiælver over alle mine Lemmer,
Naar jeg seer Flasken paa Kaminen end.
Dog stod den der, uvogtet som igaar.
Jeg har ei Ro, før denne Dødens Saft
Er hældet bort og reent tilintetgiort.
I Haugen har man gravet hist et Hul,
Hvoraf man løftet har en Kampesteen,
Der stod i Veien for Rabatterne;
Lad os i Hulen gyde Giften, Corfitz!
Vælt Stenen ovenpaa! saa er det glemt,
Saa er det, som det aldrig havde været.

Ulfeld

(forfærdet, men med Fatning, tager Giftflasken.)

Min bedste Leonora! Du har drømt.
I Middagsheden er Du slumret ind
Nok over den latinske Classiker,
Der stundom er kiedsommelig, jeg veed det;
I Drømme har Du blandet Tant med Sandt.

Eleonora.

Jeg har ei sovet, Corfitz! jeg var vaagen;
Hvis Nogen af os drømte, var det Dig.

Ulfeld

(blinker til hende, slaaer Øinene fortvivlet til Himlen og stotter til Siden).

Jeg siger Dig, at Du har drømt, min Hustru!
Gaa, skynd Dig! Gaa tilsengs! Du er ei vel.
Sov Febren bort!

Eleonora (som mærker Uraad).

O, Gud i Himmelen!

(Hun iler ud.)

Dina

(kommer langsomt frem og siger forbauset, i det hun maaler Ulfeld fra Isse til Fodsaal):

Vil Du med Gift berøve Kongen Livet?

Ulfeld.

Hør, Dina! — Doctor Sperling kom igaar
Med denne Flaske, der var vel forseglet,

Som Du den seer endnu; frataget nylig
En farlig Morderske. Han er distrait,
Som Hvermand veed, han glemte den hos os.
Min Hustru, der er noget altfor følsom,
Kom til og hørte det, og giøs for Giften;
Og i en Drøm nu, i den hede Middag,
Hun phantaseerte lidt. Det er ei værd
At tale meer om det.

Dina.

En Sag, som denne,
Fortiener, Corfitz, vel at tales om.
Jeg gyser! Hvad betyder denne store
Forlegenhed og Angst? Jeg seer, I kæmper
Med Eder selv. Jesu Maria, frels mig!
I være vil en Kongemorder?

Ulfeld (med Kraft og Stolthed).

Nei!
Saa sandt Gud lever og min Ridderære.
Og dette, Dina! maa Dig være nok.

Dina.

Nei, Corfitz Ulfeld! det er ikke nok.

Ulfeld.

Hør nu et Alvorsord, et vigtigt Ord,
Som ikke spildes. — Jeg har leget med Dig,
Og det var ikke Ret.

Dina.

Ja — løiet for mig,
Som nu. — See, det er Sandheds-, Alvorsord.

Ulfeld.

Ha, driv mig ikke til det Yderste!

Dina.

O, det behøves ei! thi efter al
Sandsynlighed staaer I saa yderligt,
Som I kan komme.

Ulfeld.

Spænd ei Buen til

Den brister!

Dina.

Den er brusten!

Ulfeld.

Nei, ved Gud!

En Qvindehaand skal ikke bryde den. —
Hør mig! — Du kom til mig, — og Du har Ret
Til dette Møde! jeg har elsket Dig,
Og jeg bør ogsaa giøre Noget for Dig;
Det vil jeg gierne; skiøndt jeg skammer mig
Ved det ungdommelige Sværmeri,
Hvortil, i altfor modne Mandomsaar,
Din Deilighed forførte mig. Din Skiønhed
Anklage Du derfor, men ikke mig.
Og mine Følelser blev mødt af dine;
Du kom imøde mig den halve Vei.
Det er forbi.

Dina.

Forbi!

Ulfeld.

Jeg skiænker Dig

En aarlig Sum, hvoraf Du godt kan leve,
Et Huus med Møbler, Hauge, hvad Du vil!

Dina.

Saadan belønner man — sin Herskerinde;
Men da jeg aldrig var det, vorder det,
Saa vil jeg ikke nyde denne Gave.

(Stolt.)

Jeg har hvad jeg behøver, for at færdes,
Som andre Dyr, i denne usle Verden.

Ulfeld.

Hvad vil Du da?

Dina.

Kun sige Dig Farvel!
Og give denne Guldring Dig igien.
(Giver ham Ringen.)

Ulfeld.

Til Had forvandles da din Kiærlighed?

Dina.

Nei — til Foragt!

Ulfeld (opbragt).

Ved mine Fædres Ære,
Den har jeg ei fortient, — Skomagerdatter!
Hør mig for sidstegang: Jeg er uskyldig!
Det sværger jeg Dig til ved Frelsens Gud.
Men dette, Dina, maa Dig være nok.
Thi — dersom Du anklager mig — skiælv, Dina!
Man siger: Forord bryder ingen Trætte; —
Jeg staaer i misligt Forhold her til Danmark,
Har mange Fiender og Misundere;
Kan ei indlade mig, og vil ei heller
Nedlade mig til uanstændigt Forsvar.
Jeg nægter Alt! Du staaer som Løgnerske. —
Og Døden, Dina, bli'er din visse Løn.

Dina.

Saa er det ikke førstegang, at Døden
Uskyldigheden traf, og skaante
Forbryderen.
(Gaaer hurtig bort.)

Eleonora Christina kommer tilbage.

Hvad var det for en Pige,
Som talde med Dig og som bragte Dig
Ud af Dig selv.

Ulfeld.

Det var en Hex fra Heden,
Der hilste mig til Undergang, som Macbeth.

Eleonora.

Hun vilde sælge Blomstersvibler, sagde
Vor gamle Gartner mig.

Ulfeld.

Nei, Leonora!
Det var Skarntyder; — dem fik vi for Intet.

Eleonora.

Min Gud, hvad fattes Dig?

Ulfeld.

Alt, Alt maaskee!
Og derfor takker jeg din latterlige,
Urimelige Følsomhed. At Du
Bestandig i det timelige Liv,
Med al din Lærdom, Viisdom, bærer Dig
Saa keitet ad, — det styrter mig til Helved.

Eleonora.

Igien Du raser!

Ulfeld.

Hvorfor hader os
Vel Dronningen? Fordi — til hendes Kroning,
Da vi besøgte Juveleren — Du,
Der endelig skal prøve hendes Krone,
La'er Kronen falde, — saa en sielden Perle,
Den bedste, springer af og sønderknuses.
At det var Hændelse, det vil Sophia,
Det vilde Kongen selv ei troe; de troede,
Det var af Ondskab, af Misundelsè,
Du lod den unge Dronnings Krone falde, —
Og Hævnen fletter os en Tornekrone!

Eleonora (med Taarer).

Tidt nok har Du bebreidet mig det Misgreb.

Ulfeld.

Et Misgreb har Du atter giort, langt værre;
Hvorfor maaskee der ingen Frelse gives.

Eleonora.

Du dræber mig med Skræk.

Ulfeld.

Hvi kunde Du
Ei lade den fordømte Flaske staae
Til Sperling hented den igien? Hvad skulde
Den ned i Haugen? Hvorfor plapper Du, —
Der steds vil lære mig Forsigtighed, —
Saa stor en Hemmelighed ud? Et Ord,
Som selv Du takked Gud for, Ingen hørte!
Der nu, som Pest, bragt i et uldent Fnug,
Udbreder Ødelæggelser for os; —
Der, som en Gnist, der kunde været slukt,
Af Dig oppustes til en Ildebrand,
Der indebrænder os i Husets Aske!
Nu løber hun maaskee forrykt til Hove,
Fortæller der: „Ulfeld vil myrde Kongen!"
Hvad giør vi saa?

Eleonora.

O Gud i Himmerige,
Min elskte Corfitz! dyrebare Ven!
Har din Eleonora styrtet Dig
Til Undergang? Da — da, som en Alceste,
Jeg selv nedstige vil i Tartarus
Og redde min Admet.

Ulfeld.

Nu taler Du
Dig værdigt! Og jeg haaber vi kan reddes,
At ei Du skal opoffre Dig for mig.
Men denne — jeg vil ikke sige „Last,"
Men store Feil, — hvormed Du tidt har skadet, —
Den altfor overdrevne Følsomhed
Maa Du aflægge.

Eleonora.

Tal, min bedste Mand!

Ulfeld.

Først — uden smaalig Qvindenidkiærhed,
Som her især var yderst slet anvendt,

Maa Du taalmodigt, uden Klynken, høre,
At denne Pige, som besøgte mig,
Og som jeg kiendte før vor sidste Reise,
Kom — at fornye det flygtige Bekiendtskab;
Men harmedes, fordi jeg elsker kun
Min Hustru Leonora. — Troer Du mig?

Eleonora.

Ak, gode Gud! Hvor mangen bitter Skaal
Maa man udtømme dog i dette Liv!

Ulfeld.

Du troer mig ikke?

Eleonora.

Ak, jeg faaer vel troe Dig!

Ulfeld.

Det er et Barn, en Sværmerske; men just
Derfor saa farlig. Jeg bortviste hende
Med Strenghed; hun er stolt, fremfusende —
Jeg frygter at hun hævner sig.

Eleonora.

Saaledes
Jeg til dit Vanheld Aarsag er igien!

Ulfeld.

Kun Følsomheden og den altfor store
Betænkelighed bort! saa er vi frelste.
Jeg strengt har varet Dina; røbes jeg,
Skeer det til hendes egen Undergang.
Jeg nægter Alt; — hun staaer som Løgnerske.
Saaledes maa det være. Corfitz Ulfeld
Kan ikke staae for Kongen som Forbryder,
Som Fiende, der beslutter Fredriks Død
Idag, men faaer imorgen andre Tanker,
De forrige maaskee i Overmorgen.
At det var et Mundsveirs Phantasteri,

Der aldrig slog i dette Hierte Rødder,
Troer Ingen, som erfarer det. Det er
Nu eengang Menneskets Tilbøilighed,
Om Næsten altid kun at troe det Værste.
Hvis Du vil redde mig, — Du, som har bragt mig
Til Afgrundsſvælget, — maa Du staae mig bi,
Og nægte Alt.

Eleonora.

Aflægge skulde jeg
Falskt Vidnesbyrd?

Ulfeld.

Nei sandt! Du vidne skal:
„Jeg er uskyldig, vil ei Kongens Død."

Eleonora.

Det kan jeg godt, thi det er hellig Sandhed.
Men — tale dog med Forbeholdenhed —

Ulfeld.

Det maa Du!

Eleonora.

Hvis det kom til Eed?

Ulfeld.

Saavidt
Vil Sagen ikke gaae. Hans Majestæt
Vil nøies med mit Ridderord.

Eleonora.

Og Pigen?

Ulfeld.

Jeg frelser hende, naar jeg selv er frelst!

(De gaae.)

Værelse hos Walter.

Walter. Rudolf Binhofer.

Walter
(lægger nogle Papirer hen).

Hvad Du har skrevet af for mig, dermed
Er jeg særdeles vel tilfreds.

Rudolf.

O, Herr
Geheimeraad! Saa lad mig blive hos Jer.
Jeg er ei uden Kundskab, jeg kan tydsk, —
Min stakkels Søster lærte mig lidt fransk.

Walter.

Fransk har hun lært Dig?

Rudolf.

Og Retskrivning i
Mit Modersmaal.

Walter.

Forunderlige Skabning!
Af stridige Naturer sammensat:
Letsindig som en Sommerfugl, og flittig
Som Spindevæven; smidig, vild som Katten —

Rudolf.

Og tro som Hunden.

Walter (med Foragt).

Tro! Hvem er hun tro?

Rudolf (trækker paa Skuldrene).

Den Synder, som har stiaalet hendes Ro.

Det banker. **Rudolf** lukker op. **Dina** kommer bleg og forvirret.

Dina.

Tilgiv mig, Herr Geheimeraad! Jeg vidste
Min Broder var hos Jer. Jeg trænger høilig

Til Raad — ei Mord: — han er den Eneste,
Som jeg tør vente Hjælp af, — som jeg vover
At tye til i min Nød. Men — Rudolf er
Hos Jer, og Sagen kræver Hast.

Walter.

I har jo
Grev Ulfeld! Gaa til ham!

Dina.

Jeg kommer fra ham!

Walter.

Har Greven havt en Fest, en Maskerade?
Jeg seer I er formummet.

Dina.

Spot ei den
Ulykkelige!

Walter.

Ha — saa sander I
Mit Afskedsord?

Dina.

Araberen i Ørken
Behandler ædelmodigt selv sin Fiende,
Som træder over Tærsklen i hans Hytte.

Walter.

Med Eders Broder ønsker I at tale?
Velan, saa vil jeg Pladsen vige ham.

Dina.

Bliv, Herr Geheimeraad! I denne Sag
I bedre kan end Rudolf raade mig.
Jeg kommer ikke til min Ungdomsven,
Til Walter, som jeg krænked og fornærmed;
Jeg kommer til Geheimeraaden, Kongens
Fortrolige; den Helt, hvis Pligt det er
At staae sin Konge bi med Sværd og Liv —
Til ham jeg kommer.

Walter.

Atter nye Gaader!

Dina.

Jeg gik til Ulfeld, ham Farvel at sige
Maaskee for evig — og det blev for evig!

Walter.

Ei, ei! Saa har I ogsaa brudt med ham?

Dina.

Det Baand, som bandt til ham, var let at bryde,
Det var ei Løftets, var ei Pligtens Baand.

Walter.

Men Hiertets!

Dina.

Kald det hvad I vil! Hos ham
Ei havde Hiertet Deel deri; og muligt
Var det hos mig meer Lunets Egensind,
End Følelsens. Men jeg er ikke kommen
For at forsvare mig; thi der har Ingen
Ret til at spørge mig om mine Luner.
Hvad jeg har hørt i Haugen hos Grev Ulfeld,
Det byder Pligten mig, som Undersaat,
At aabenbare tro for Kongens Mand,
Og det er Eders Pligt at høre mig.

Walter.

Hvad har I hørt?

Dina.

Et lavt Forræderi,
Som aldrig skulde tiltroes Corfitz Ulfeld.
Jeg havde klædt mig ud som Blomsterpige
Og kom i Haugen, for at træffe ham.
Da nærmed, som jeg stod og talde med ham —
Sig Frøken Leonora. Ulfeld bad
Mig træde lidt tilside, til hun gik.
Hun viste ham en Flaske — det var Gift,
Og forekasted ham med Ængstelse

Beslutningen, i Harm han havde fattet,
Dermed at dræbe Kongen, „saa han hensov
Som i en Dvale." Ulfeld blev forfærdet,
Fordi han vidste, jeg var nær nok til
At høre hende. Flux hun maatte gaae,
Og mig han drev med Trudsler ogsaa bort,
Forsikkrende sin Uskyld, men desværre
Med Raseri, som vidned om hans Brøde.

Walter.

Det er en Sag af største Vigtighed.
Vi, Dina! Hurtig jeg mig klæder paa,
Og strax igien skal spændes for min Vogn.
Til Slottet maa Du med, maaskee til Kongen.

(Han gaaer ind i Sideværelset.)

Dina

(vender sig hurtig til Rudolf).

Min Broder! Elsker Du den stakkels Dina?
Troer Du, Du skylder hende nogen Godhed
Og Giengiæld for den Kiærlighed, hun hidtil
Har vist Dig?

Rudolf.

Dina! Kan Du tvivle derom?

Dina

(rækker ham et Brev).

Nu vel, saa bring det Brev i største Hast
Til Ulfeld! Giv det til den gamle Gartner!
Siig ikke hvem Du er; men ufortøvet
Lad Ulfeld læse Brevet.

Rudolf.

Og hvad skrev Du
I Brevet?

Dina.

At hans Liv i Fare staaer,
At han er klaget an, og at han strax
Maa flygte bort.

Rudolf.

Du klager over ham,
Og Du vil redde ham?

Dina.

Jeg klager ikke —
Jeg redde vil min Konges Liv.

(Sukker med Haanden paa Hjertet.)

Og hvis det
Er muligt, ogsaa hans. Afsted min Broder!

(Rudolf gaaer.)

Fierde Handling.

Slotsfængselet.

Otho Krag. Tvende andre Herrer fra Retten. **Dina** i Lænker.
Tienere i Baggrunden.

Otho Krag.

Vi komme, Dina! for at sige Dig
At Bytingsdommen over Dig er fældet,
Hvorefter Du dit Hoved miste bør,
Og Hovedet skal sættes paa en Stage.

Dina.

Det var en naadig, en retfærdig Dom.
Min Boeslod har man ei berøvet mig?
Den kan jeg skiænke mine fattige Frænder.
Og derved bliver det?

Krag.

Som alle Livs=
Og Æressager, appelleres den
Til Rigets Raad; men trøst Dig ei med det!
Stadfæstet vorder vist den fældte Dom.
Der gives kun eet Middel til at reddes,
Og det er Ulfelds Forbøn, Kongens Naade.
Men Greven kan ei bede for Dig, Kongen
Kan ei benaade Dig, saalænge frækt
Du bliver ved den skiændige Beskyldning.

Dina.

I kalder Sandheds Udsagn skammeligt?

Krag (streng).

Løgn var ei Løgn, hvis ikke Løgneren
Den kaldte Sandhed. Men hvor sand den Løgn er,

Som Du har vovet dristig at frembringe, —
Dertil behøves ei Jurist og Dommer;
Selv Uoplyste, ringest Almuesmand,
Enfoldige, ja Børn kan skielne det.
Man kiender vel dit Forhold til Grev Ulfeld!
Du været har hans Frille, som det lader,
Før sidste Reise; nu, han kommer hiem,
Besøger Du ham i Amagerdragt,
Masketet vil Du skiules for hans Frue,
For at forføre ham til gamle Synder.
Han væmmes over din Paatrængenhed,
Og viser bort Dig med sit Vredesord;
Da fatter Du det skammelige Forsæt,
At hævne Dig med taabeligste Løgn.
Grev Ulfeld — han har Feil, det veed vor Herre!
Og med sin Stolthed ægger han imod sig
Den Adelige som den Borgerlige;
Men er der nogen Riddersmand endnu
Fra Heltefædres Tid med Adelsaand,
Da er det Ulfeld. Heller troede man,
Han havde sat sig ned at sye for Penge
Som Skrædder, end at Ulfeld havde havt
Det Forsæt, Danerkongen at forgive.
At være stødt, at være vred paa Kongen —
Det kan han nok, af en umættelig
Ærgiærrighed, som aldrig tilfredsstilles;
At Hidsighed og Fusentasteri
Ham kunde drive til et farligt Spil,
Hvis Diævlen fristed ham, det var vel muligt;
En stor Forbrydelse var tidt beslægtet
Med kraftig Aand og med et sieldent Hoved; —
Men offenligt og kiækt maa Ulfeld handle!
I Mørke koge Seid som gammel Hex
Af arrig Hævnelyst, — det kan han ei.

Dina.

I dømmer haardt Den, som I vil forsvare.

Krag.

Det giør jeg, Dina! for at vise Dig,
At Sandhedskiærligheden er mig hellig.
Jeg holder ei med Dig og ei med Ulfeld,
Men med Retfærdigheden. — Hør da nu
Et Venneraad og lad din Galskab fare!
Du kommer jo dog ingen Vei dermed.
Herr Doctor Otho Sperling var hos Kongen
Og kiendte Flasken strax, der er forseglet
Med Facultetets Segl; og Doctoren
Tilstod, at han har glemt den hos Grev Ulfeld.
Grevinden, Christian den Fierdes Datter,
Uskyld og Dyden selv — Eleonora
Christina — hun er bleven farlig syg —
Er sengeliggende. Saa dybt har hende
Din Ondskab krænket.

Dina.

Ja, det troer jeg nok!
Lad hende nægte det, ifald hun tør.

Krag.

Din Frækhed, Dina! kiender ingen Grændser.
Du skal bevise dine Løgne, Du!
Grev Ulfeld vidned for sin Gemalinde,
Som ikke kunde være selv tilstede,
Hun kommen var til ham i Haugen ned
Med Flasken, som var funden paa Kaminen;
At hun, af overdreven, ængstelig
Forsigtighed, bad Greven om at kaste
Giftflasken i et Hul, for at der ei
Ulykker skulde skee dermed. Det havde
Du hørt, der smuttet var i Hast bag Hækken,
For ei at vække Fruens Nidkiærhed.
Og nu har Du forbreiet hendes Ord,
For at betiene Dig deraf til Hævn.
Jeg selv med Vidner været har igaar
Ved Leonoras Sygeseng; — og mat

Forsikkred hun, med Haanden paa sit Bryst,
At Ulfeld er uskyldig, og at Du
Har misforstaaet hendes Ord, hørt feil.
At alt Samvittigheden Dig har varet,
Det vidner Sedlen om, Du skrev til Ulfeld,
Hvori Du raader ham at flygte bort,
Fordi der Nogen staaer ham efter Livet.
Mens Du anklager ham som Landsforræder,
Vil underfundig dog Du redde ham,
Vil straffe ham paa Æren, ei paa Livet, —
Og giøre Dig troværdig ved hans Flugt.
Tilstaa da, Dina, din Forblindelse!
Saa svinder Sagen i sin egen Taage;
Grev Ulfeld beder Kongen om Benaadning,
Og muligt slipper Du med ringe Straf.

Dina.

Og Walter?

Krag.

Walter gaaer det ikke godt.
Han er en Mand, en høit betroet Mand,
Som af Forbittrelse mod Corfitz Ulfeld
Giør fællebs Sag med — en berygtet Qvinde.
Sit Embed mister han og Kongens Naade.

Dina.

Saa mister ogsaa Dina Livet. — Ha,
Berygtet Qvinde? — I har dræbt mig alt;
Det Bedste har I dræbt, det Andet kan
I ogsaa tage.

Krag.

Du fremturer i —

Dina.

At tale Sandhed. Hvert et Ord var sandt,
Og ikke viger jeg en Fingersbred
Fra hvad jeg sagde. Men Du, Otho Krag!
Som kalder Dig Sandfærdigheden selv,
Mig lyver paa. Jeg var ei Nogens Frille,

Jeg er uskyldig, som den stakkels Blomst
Man knækker og letsindig træder ned.
Din Themis — med sit Bind for Øinene,
Sin Vægtskaal, er ei mere reen end jeg.

Krag (trækker paa Skuldrene).

Saa nødes vi da til at gribe til
Det haardeste, det sidste Middel.

Dina.

Hvilket?

Otho Krag (til Tienerne).

Luk Døren op!

(Floidøren aabnes; en Lampe brænder under Loftet i det halvoplyste Værelse.)

Dina.

Hvad seer jeg?

Krag.

Pinebænken!

Dina

(forfærdes, men fatter sig kiækt).

O det er herligt! Hvilken skiøn Indretning,
Til at faae Sandheden at vide paa;
At tvinge Hiertet, naar det ei vil lystre
Fornuftens, Dydens, Religionens Røst,
Og agter ikke meer den Pinebænk,
Samvittigheden bygged i hvert Bryst. —
En skiøn Indretning! Sagtens noget plump:
Haandskruer, Strikker, Hiul — skal giøre fyldest
For Overtydning, Villie, Tanke, Pligt —
I Mennesket det Allerhelligste.
Hvi giør man ikke Hierner, ikke Hierter
Af Jern og Træ? — Pilatus spurgte Christus
Hvad Sandhed er — her, her han kunde lært det.
Ved Himlen, en fortræffelig Indretning,
Som giør vor Tid og Christendommen Ære.
I offre Mennesker endnu til Moloch,
Saa godt som Merikaner og Carthager —
Og saadan dyrker I — Retfærdigheden!

Krag.

Afstaa fra din Haardnakkenhed! Bekiend!
Saa true Pinsler ei, maaskee ei Død.

Dina
(efter en liden Betænkning).

Frisk, Dina! Mod! Hvad er det Hele da?
Dit sunde Legem falmer, disse Former,
Som Ynglinger beundred — sønderslides; —
Det smerter, — men dit Rygte har Du frelst.
Om nogle Dages Tid er Alt forbi,
Du efterlader et uplettet Navn.

(Til de Omkringstaaende.)

Jeg træder ind i Eders Helligdom
Og frygter ei den røde Offerpræst.
Gab, skumle Krokodil! og slug dit Rov!

(En Mand i røde Klæder træder i Døren.)

Dina (blegner og vakler).

Aanden er villig — Kiødet skrøbeligt.
Jeg tør det ei — jeg holder det ei ud.
Jesu Maria! tilgiv denne Brøde:

(Skriger høit til Otto Krag.)

Jeg tilstaaer: jeg har løiet Ulfeld paa!

(Hun falder til Jorden i Afmagt.)

Krag.

Hun er besvimet. Bringer nu med Omhu
Den arme, den ulykkelige Qvinde
Til Liv igien, og vederqvæger hende!
Jeg iler med at bringe dette Bud;
Og den frivillige Bekiendelse
Har — haaber jeg — for Alle bedste Følger.

(Dina bæres bort.)

Kongens Audientsgemak.

Kong Frederik den Tredie. Corfitz Ulfeld.

Kongen

(til Ulfeld som kommer og bukker dybt).

Jeg vil Dig spare, Corfitz! for at komme
Til mig med altfor stor Forlegenhed.
Først — hvad den hele Sag angaaer med Dina,
Saa kiender jeg den af Processens Akter,
Og tvivler ei om din Uskyldighed. —
Du rødmer stolt, som om Du vilde sige:
Derom bør tvivles ei, selv uden Akter.
Der har Du Ret; hvis Sagen angik mig
Og Dig — var Alting afgiort med et Ord;
Men da det giælder Undersaatters Liv
Og Ære, maa det gaae sin Gang ved Retten.
Og snart er det jo skeet. Bagtalersken
Faaer sin fortiente Løn, og Walter straffes
Med Embedstab; thi under Sagen har
Han viist saamegen Hidsighed og Had
Mod Dig, mod Adelen, mod Rigets Raader,
Ja dristig selv forløbet sig mod mig —
Saa jeg kan ei beholde ham. Dog skal
Han ikke lide Nød i fremmed Land.

Ulfeld.

Min Konge, — allerunderdanigst Tak!
Men dersom Eders Majestæt vil lægge
Til Naade Naade, — saa forund mig blot,
At sanke gloende Kul paa Fiendens Isse,
Og straf dem ei!

Kongen.

Jeg viser Dig ei Naade,
Jeg under Dig din Ret, som billigt er,
Og Dina heller ei skal mangle Ret.
Men Retten dømme! — Ei Retfærdighed
Kan være naadig mod Forbrydelsen,

Det var unaadigt mod Uskyldigheden. —
Tal ikke meer om hende! Denne Sag
Er sørgelig, den har bedrøvet mig,
Forstemt mig og berøvet mig min Ro.
Derfor vil jeg idag ei heller høre
Forretningsting; men holder mig kun til
Hvad der personligt angaaer mig og Dig. —
Du troede, jeg var vred paa Dig, fordi
Du ikke havde virket meer i Holland?
Der tog Du feil! Jeg veed at skatte Dig
Som Diplomat. Det var ei din Skyld, Corfitz!
At Fredens Frugter ikke bedre blev
I Holland, som tilforn ved Brømsebro.
I Cabinettet var Du altid klog;
D'Aveaux, la Tuilerie, samt Orenstierna,
Ja Mazarin gav Dig fortiente Roes. —
Men — Du mig forekommer som en Qvinde,
Altfor forelsket i din egen Skiønhed.
Ja, Du er en forfængelig Narciss.
Hvor Du kom frem — i Haag, Paris, i London,
Du holdt et Indtog, som det kunde været
Mig selv.

Ulfeld.

Jeg forestilte din Person,
Min allernaadigste Konge!

Kongen (smilende).

Alt med Maade!
Der er dog Forskiel.

(Alvorligere.)

Var det ogsaa mig,
Du forestilte, da til Frankrigs Dronning
Du sagde: „Frankrig har ei Adelsmænd!
De findes kun i Danmark!" — Var det mig,
Du forestilte, da, før Hyldingen,
Du bandt mig Haanden ved Haandfæstningen —

(Thi Du var Sielen i den hele Modstand),
Saa stærkt, at, skiøndt Gud satte mig til Hyrde
For Danmarks Folk, jeg maa dog taale daglig,
At Adelsmanden hersker selv som Drot
Paa Herregaarden, klapper Hund som Broder,
Mens Bonden han behandler som en Hund,
Foragter Borgeren, vil tvinge ham til
Igien at binde Skoene med Bast?

Ulfeld.

Hvad der er bundet, Eders Majestæt,
Kan atter løses.

Kongen.

Ja, det haaber jeg.
Og faaer jeg Haanden fri, — det sværger jeg
Ved den Almægtige, da skeer det blot for
At række hver en Dannemand min Haand,
Til Tarv og Ret, den Lave som den Høie.

Ulfeld.

Hvis alle Konger vare som Kong Fredrik,
Da blev Haandfæstningen nødvendig ei.
Det er for intet ei, at Himlens Gud
Beskytter Kongedømmet paa sin Jord!
Thi Splid, Misundelse, Spidsfindighed
Og hidsig Kappelyst, der aldrig hviler,
Oprøre Staten, som et Hav i Storm,
Med idel Stranden, Havari og Skibbrud,
Hvor alle Bølger raade. Kongens Kraft
Kun skaffer Medbør til den sikkre Havn,
En Medbør, der forstyrres ei af Blæst;
Og Naade, Herre! Hiertets skiønne Ret,
Ei udelukkes af iiskolde Form,
Der tidt med plumpe Kæmpefingre knuser,
Som Hiulet i en maadelig Maskine,
Hvad i en sindrig, ædel Kunstnerhaand
Til Fædrelandets Nytte kunde virkes.

Kongen.

Du taler smukt; men ei Du taler i
Den Aand, der drev Dig hidindtil.

Ulfeld.

Talent
Har Manden ung, ifald han noget fik,
Og Kundskab bedst erhverver sig den Unge.
Hukommelsen har Barnet allerstærkest;
Men Modenheds, Dybsindighedens Frugt,
(Ei Skarpsinds Blomst, den springer tidligt ud)
Tilhører Manden, det er Mandens Høst.

Kongen.

Jeg altid hørte Corfitz gierne tale.
Du er den klogeste blandt mine Hofmænd!
Det smukke Spil af Tanker, Meninger
Forstaaer Du godt. Jeg spiller gierne med Dig.

Ulfeld.

Jeg haaber at bevise Dig, min Konge!
Alvorligheden, Ærligheden i
Min Siæl. Jeg leger ei med Sandheden.
Og — hvad jeg ikke før saa ret forstod —
Jeg vover at tilstaae Dig det, min Herre! —
At skatte Danmarks Frederik den Tredie, —
Det har jeg lært i Frankrig og i England,
Hvor Frondens Pøbel, Puritanersværmen
Beviste Manglen af en Kongesiæl.
Men det beviste ligerviis, at Pøblen
Bør aves, hvor den ikke rase skal.

Kongen.

Jeg tænker, det er netop Kongens Hverv,
At sørge for sit Land saa faderligt,
At efterhaanden Pøbelen forsvinder
Og han behersker kun et ædelt Folk.

Ulfeld.

Skal Nogen virke Sligt, da er det Fredrik.
O, det var ei for intet, ædle Konge!

Da Du som Yngling gik i Soorskole,
Og Egeløvet nedfaldt paa din Isse
Som Kongekrone, skiendt din Bøder levede.
Jeg stod i St. Denys, jeg saae den Krands,
Den hellige fromme Ludvigs Kongering,
Som passed Dig — den Eneste, — skiøndt Følget
Var stort. Jeg saae den gamle Munk i Kirken,
Som spaaede Dig, som hilste først Dig Konge.

Kongen.

Du saae den Gamle? Lever han endnu?

Ulfeld.

Han lever og velsigner Dig.

En Page kommer og bukker.

Kongen.

Hvad vil Du?

Pagen.

Herr Otho Krag udbad sig Audients.
I Fængselet har Dina frit bekiendt,
At hun har skiændigt løiet Greven paa.
Hun underkaster sig fortiente Straf.

Kongen

(nikker og vinker. Pagen gaaer).

Det glæder mig — for Dig! Jeg trænger ei
Til slig Forsikkring; men — for Folkesnak!
Det giør mig ondt, at Du har ærgret Dig,
Mig har det krænket ligerviis. — Nu er
Den Sag forbi, — og den Strafværdige
Forsoner Brøden med sit Blod.

Ulfeld (dybt hiertegreben).

Min Konge!

Anvend nu Kongemagten, brug dit Magtsprog!
Nu er det Tid, nu er der skiøn Anledning.
Lad Naade gaae for Ret! — Før, da jeg stod
I Skyggen, var tildeels mig Tungen bunden;

Men nu — da Dina selv frikiender mig, —
Nu tigger jeg om hendes Liv.

Kongen.

Jeg maa,
Saa nødigt som jeg vil, afslaae din Bøn.

(Hilser ham naadigt og gaaer ind i sit Kabinet.)

Ulfeld (alene).

Saa kold som Iis. — Han troer mig ikke ret! —
Og har just heller ingen Grund dertil.
Men han begriber ikke Corfitz Ulfeld,
Han skiønner ikke paa ham. — Nei, det har
Han aldrig giort. — Kun den Udmærkede
Forstaaer, hvad der udmærket er i Verden.
Han er en Hverdagsaand. — Jeg tilstaaer det:
En lærd, en skikkelig, fornuftig Mand;
Han lader sig ei rokkes, aldrig ledes;
Det passer sig godt for den store Hob, —
For Pøblen, som han giøre vil til Folk;
Men ei for hvad der Ædelst er og Herligst.

O hvor forskiellig er dog Du, Christina!
Du er en Dina — men i større Stiil,
Som Magt har til at bringe Ridderaand
Og Poesi og Eventyr tilbage. —
„Hun er forrykt, den store Gustavs Datter!"
Skreg Oxenstierna; — men den gode Mand,
Skiøndt med en Oxepande frem han stanger
Med sielden Kraft, — har heller ei den Sands,
Der fatter det Elskværdige, det Skiønne.

Her er mit Hverv forbi! — Jeg drager bort,
Jeg over Holland reise vil til Sverrig,
Og prøve Lykken der. — Først redde Dina!
Den arme Stakkel skal ei lide for
En taabelig Haardnakkenhed og Hævnlyst.
Nu vil hun døe for mig — det er dog smukt!
Velan, saa lever atter jeg for hende.

Min Hustru kan ei heller trives her.
Hun er for øm, for blød; af lutter Omsorg
Hun vilde vist forraade mig. — Afsted!

(Med paataget Munterhed.

Det gaaer paa Jorden som i Skuespillet:
Man trænger til Forandring. Nye Skiærmer
Og andre Scener for os vorne Børn,
Indtil det sidste sorte Tæppe falder!

(Gaaer.)

Et Værelse paa Slottet.

Walter. Rudolf.

Walter.

Du traf ham ikke selv?

Rudolf.

Nei, naadig Herre!
Han var endnu hos Kongen; men jeg bad
Lakaien, som jeg saae, fortælle ham,
At der er Nogen her i denne Hal
Paa Slottet, som ham gierne bringe vil
En vigtig Nyhed, før han kiører hiem.

Walter.

Godt! Godt!

Rudolf.

Min stakkels Søster har bekiendt
Sig skyldig. Ak!

Walter.

Af Frygt for Pinebænken.

Rudolf.

Der er han!

Walter.

Træd tilside, men bliv her!

Ulfeld kommer.

Man siger mig, her skulde være Nogen,
Der mig en vigtig Nyhed vil berette.
Maaskee fra Dina?

Walter (træder ham imøde).

Ikke just fra Dina,
Men fra den Ven, hun har endnu paa Jorden.

Ulfeld (overrasket).

Ha, — Walter! (Stolt) Hvad har I at sige mig?

Walter.

At Dina løi —

Ulfeld.

Jeg veed det, jeg har hørt det.

Walter.

Da hun af Skræk for Pinslerne bekiendte
Sig skyldig.

Ulfeld.

Atter vover frækt I her
At insultere mig?

Walter.

Jeg bød Jer strax
Satisfaktion, da først vi saaes. I afslog
At duellere med en Borgerlig.
Nu er jeg hverken Adel eller Borger;
Ved Eder har jeg mistet Alting. Hvad
Jeg har igien, er et fortvivlet Mod
Og denne gode Klinge. Træk fra Læd'ret!
Een af os bæres død fra dette Sted.

Ulfeld (rolig).

Og hvis jeg trækker, er det Begges Død,
Fordi vi Vaaben drog i Kongens Slot.
Mød mig et andet Sted!

Walter (forbittret).

Her maa det skee!
Her fik jeg Ræv i Fælden. Er Du ei
En topmaalt Niding, Ulfeld! saa forsvar Dig.

Ulfeld.

Jeg nødes til at tugte Dig.

(De fægte. Walter saares i Haanden og taber sin Kaarde.)

Walter (fortvivlet).

Fordømt!

Hvi tog Du ikke Livet fra mig reent?
Min Haand er saaret — jeg kan ikke stride, —
Ei give Dig din velfortiente Løn.

(Rudolf springer til og forbinder ham med sit Lommetørklæde.)

Ulfeld (rolig).

Da jeg har givet Jer Opreisning, Walter!
Behandlet Jer som Adelsmand, vil I
Med Uqvemsord og grove Skiældsord ei
Nedværdige Jer selv til Pøbelen.
Hør mig, og vær fortvivlet ei! Fortvivle,
Det er det Sidste dog en Mand bør giøre.

Walter.

Hvad er der meer for mig vel, end det Sidste?

Ulfeld.

O Meget. — Lad os slutte Fred, og hør mig
Med Rolighed! Maaskee min Tale vil
Aldeles til min Fordeel stemme Jer,
Naar I erkiender klart, at jeg vil Eders.

Walter.

I min?

Ulfeld.

Kun kort var vort Bekiendtskab, Walter!
Men i den korte Tid, jeg tilstaaer det,
Har I mig tvunget til at agte Jer.

Walter.

Jeg ønsked, at om Jer jeg kunde sige
Det Samme.

Ulfeld (smilende).

Giv kun Tid! Det kommer nok.
I er lidt mere langsom af Begreb,
Men jeg er en taalmodig Skolemester.

Walter.

Spot kun! I har jo Magten.

Ulfeld.

Gid jeg havde!
Saa var snart Sagen endt til Alles Fryd;
Men da jeg ikke Magten har, da Vinden
Ei blæser gunstigt os, — maae vi lavere.
Saaledes kommer ogsaa man til Maalet.

(Til Rudolf.)

Pas paa, min Ven! Hold Vagt ved Døren der!

(Rudolf gaaer.)

Walter.

Ha, jeg forstaaer Jer ei.

Ulfeld.

Jeg tvivler ei
Om Dinas Uskyld; om Uskyldigheden
I Hiertet; — men det er ei nok for Verden.
Uheldigviis hun agted aldrig Andet.
Jeg er forsikkret om: hun bilder selv
Sig ind, at hun har hørt mig yttre Brøden.
Nu vil hun i en Afgrund styrte mig,
For selv at staae med Palmer i sin Haand.
Det kosted hende blot et lidet Ord:
„Maaskee jeg hørte feil; at ikke ret
Jeg fatted, hvad jeg lured efter, skiult
I Busken, da fortrolig Mand og Hustru
Tilsammen taled." — Men nu er det skeet,
Til Yderlighed er alt Sagen bragt, —
Til Doms; — og hun kan ikke reddes meer
Ad den alfare Vei.

Walter.

Men reddes dog?

Ulfeld

(slaaer paa sin Kaarde).

Ja, ved Guldkorset paa mit Riddersværd,
Hun er mig dyrebar endnu, den hulde,

Forunderlige Sværmerske. Hun skal
Ei skiændigt døe.

Walter.

Men pines skulde hun —

Ulfeld (kalder ham i Talen).

Kun trues med. Det svor mig Otho Krag,
Hvis Menneskelighed og Ædelmod
Er Borgen for, han havde holdt sit Ord.
Men dersom Ulfeld skulde redde Dina,
Saa maatte selv han være frelst; og derfor
Den Skiæbne vi velsigne bør, der bragte
Tilstaaelsen paa hendes stolte Læbe.

Walter.

Hvad har I da isinde?

Ulfeld.

Hun skal flye!
Med Guld vil jeg bestikke Vagterne,
Og let det vorder mig at aabne Fængslet
For Dina Natten før Henrettelsen,
Naar Hiertet stemt er for Medlidenhed.
Vil I ledsage hende? Hiælpe hende?
En Baad skal ligge færdig nær Blaataarn,
Som bringer Eder over til Landskrone.

Walter.

Godt, Ulfeld! — Men — I selv — hvad vorder I,
Naar I har reddet Dina?

Ulfeld.

Ogsaa Flygtning!
Her er min Magt, her er mit Hverv forbi.
Ei Kongen troer mig ret; og flygter Dina
Ved Ulfelds Hiælp, da vil han mindre troe mig.
Jeg frygter ogsaa Frøken Leonoras
Bedrøvelse paa dette Sørgested.

(Med rask Letsindighed.)

Nei, vi maa prøve Lykken udenlands.
Frygt ei for mig! Jeg skal nok hytte mig.

Walter.

Velan!

Ulfeld.

Naturligviis maa vor Duel
Her holdes hemmelig. — Hans Majestæt
Er egentlig just ei fortørnet paa Jer;
Han er kun vred fordi, — tilgiv mig, Walter
I denne Sag I ei anvendte meer —
Meer Conduite. — Hiertet rev Jer hen.
Tilstaae mig det, I elsker Dina, Walter!

Walter.

Da hun fortiente det, var hun mig kiær.

Ulfeld.

Saa flygt med hende til et fremmed Land!
Vær lykkelig med Dina!

Walter (atter fortørnet).

Corfitz Ulfeld!
Tak Gud, at jeg er saaret i min Haand!
Du har den Skamløshed, at byde mig
Til Viv din Frille?

Ulfeld.

Dina er saa reen
Som Himlen paa en deilig Foraarsdag.
Vi har kun leget lidt poetisk sammen;
Mit hele Bytte — var et Kys iblandt!

Walter (henrykt).

Du taler Sandhed, jeg kan see det paa Dig.
Men er det Sandhed, — da — da, Corfitz Ulfeld!
Giør Du mig meer, langt mere lykkelig,
End Kongens Naade kunde trylle mig.

(Bekymret.)

Men Du — Du elsker ogsaa Dina?

Ulfeld.

Nei!
Jeg elsker Leonora, Christians Datter.

Walter.

Jeg svimler næsten af Henrykkelse!
Fortvivlelsen og Glæden verler alt
For voldsomt; — jeg kan neppe fatte mig.

Ulfeld.

Drag Du til Holsteen eller drag til Tydskland!
Gift Dig med Dina, kiøb en Herregaard!
Saae Rug og Hvede, plant fortræflig Frugt
I venlig Abildgaard! Lev med din Eva
Som Adam i dit Paradis! Vær rolig!
Den sande Menneskelyksalighed
Bestaaer i en idyllisk huuslig Ro.
Jeg har ei Ro! — Som Skyen drives jeg
Omkring — snart Regnsky og snart Tordensky;
Snart Slør for Maanen i phantastisk Dæmring,
Snart kold og sort, med Nattefrost og Storm.
Det er nu min Natur.

(Rækker ham Haanden.)

Walter — Farvel!

Walter (rørt).

Kan I tilgive mig, at Uret jeg
Har Eder giort, og tvivlet, ædle Mand,
Om Jer Uskyldighed?

Ulfeld
(omfavner ham dybt rystet).

Uret, min Ven?
Ak, hvilket Menneske giør stundom ei
Det andet Uret? — Hvo, for Himlens Gud,
Kan stole vel paa sin Uskyldighed?

(River sig fra ham og gaaer.)

Femte Handling.

Fængsel i Blaataarn.

En aaben Alkove til Venstre. Til Høire Døren. En Lampe under Hvælvingen, paa Bordet et Ibenholtskors, en Krukke med Roser, et Par Bøger. **Dina** i Lænker, **Johanna** med sin lille Datter.

Dina (venlig munter).

I komme, for at sige mig Farvel?

Johanna.

Din Broder kommer strax. O, kiære Dina —
(Drager hende tilside, saa at Barnet ikke hører det.)
Gud evig være lovet! Som jeg hører,
Er der ei Fare meer. Du flygter bort.

Dina (smilende).

Saaledes har de aftalt Sagen sammen;
Der mangler kun at jeg samtykker i det.

Johanna.

Der kan dog aldrig være Tvivl om, Dina!
Du vil dog redde Livet?

Dina (alvorlig).

Ganske vist!
Hvo redder ei det Bedste, naar man kan?

Lille Dina.

Boer Faster ikke meer hos os?

Dina.

Nei, Barn!
Jeg flytter snart.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] Samling [illegible] —
[illegible] Dina — [illegible]
[illegible] Dig [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] —
[illegible]
[illegible]
Og tag dem med i Skyerne til Himlen.

Lille Dina

(Nyder [illegible] og tager Bogen).

Tak, kiære Faster! Mange Tak for Bogen!

Dina.

Det er endnu en anden Bog! Men den
Er mere verdslig. Læs dog ogsaa den!
See, det er vore gamle Kæmpeviser.
Alt Marmet elsker høit sit Fædreland;
Og naar Du læser disse Viser, Dina!
Bliver Fædrelandet Dig alt mere kiært;
De stærke Træk af længst forsvunden Tid
Vil røre Dig, vil præges i dit Sind
Og giøre Dig fortrolig med det Skiønne.

Lille Dina
(tager ogsaa denne Bog).
Tak, kiære Faster, for de rare Bøger!
Jeg skal nok læse dem.

Dina.
Og mindes mig! —
Og — for at Du skal ikke glemme mig,
Vil her vi plukke nogle Rosenblade,
Nedlægge dem imellem Bladene
Paa Bøgerne.
(Hun giver Barnet en Rose af Krukken, tager selv een, sætter sig paa en Stol, lægger Bogen i Skiødet og plukker Blade af Blomsten, som hun lægger i Bogen.)

Lille Dina
(hiælper hende, og hopper af Glæde).
Ja, lad os det! — O, det
Var morsomt.

Dina.
Naar saa Dina bliver stor,
Og sidder med sin Bog en deilig Vaardag,
Selv rosenskiøn imellem Roserne,
Naar da dit Øie falder paa det visne,
Det brune Blad, — da tænker Du paa Faster,
Der ogsaa var, som Du, engang en Rose —
Men nu — et Blad hensmuldnet længst i Støv.

Lille Dina.
Ja, ja! Det skal jeg nok.

Dina.
Og saa Farvel!
Giv mig et Kys!
(Til Johanna.)
Er Pigen ei derude,
Som bringer hende hiem?

Johanna.
Jo, kiære Søster!

Dina
(tager Barnet paa Armen).
Farvel, min Navne! Gud velsigne Dig

Og skænke Dig et langt lykkaligt Liv!
Saa har ei Dina Vennerne forladt.

Lille Dina
(kysser hende heftigt flere Gange).

Farvel, min søde Faster! og Godnat!

(Moderen gaaer ud med Barnet. Dina sætter sig ved Bordet, tager Roserne og lugter til dem.)

Johanna kommer tilbage med **Rudolf.**

Dina
(gaaer dem rask imøde og griber deres Hænder).

Hør mig, min Broder og min Broderkone!
Nu maae vi ogsaa tage kiærligt Afskeed.
Jeg venter Walter om et Øieblik,
Og ene maa jeg tale med den Gode.

Johanna.

Min Søster, som Du vil!

Rudolf.

Min kiære Dina!

Dina
(tager et Papiir ud af Bordskuffen).

See, Rudolf her — et lille Gavebrev
Paa hvad jeg eier. — Gaven er kun ringe,
Al min Formue dog — femtusind Daler.
De giør maaskee Dig til en holden Mand.
Forsag al Drik og Svir! Bliv ved dit Haandværk,
Og stræb forfængelig ei efter Flitter.
Frimester er Du nu, da vorder Du
Laugsmester — og Bygmester kan Du vorde.
Naar da til lille Dina, Rudolf, Du
Af egne Midler bygger op et Huus —
Og hænger Blomsterkrands i hendes Sparværk —

(Tager Roser af Kruksen.)

Indbland da denne Haandfuld — visne Roser!
Lad ud den titte fra den friske Krands —
Og tænker Alle — paa den svundne Dina!

(Hun giver ham dem.)

Rudolf.

Ja, ganske sikkert skal jeg giemme dem.
Men Du er saa høitidelig, min Søster!
Som om du tvivled om din sikkre Redning.
Vær vis paa den! den sørger Ulfeld for.
Og derfor maa Du heller ikke skiænke
Mig din Formue. Walter mister Alt,
Formedelst Dig; — selv bli'er han trængende —

Dina.

Nei, Rudolf! Kongen sørger nok for ham,
Det har han lovet.

Rudolf.

Ikke naar han hører,
At Walter flygter bort med Dig.

Dina.

Hvo veed
Hvad der kan hændes. — Giem dit Brev, min Broder!
Giør siden med det hvad Du vil; men giem det
For Øieblikket!

Rudolf.

Godt! Jeg giemmer det.

Dina (munter).

Farvel nu! Gaaer med Gud! Der kommer Walter.
(De omfavne hende og gaae.)

Walter kommer.

Min stakkels Dina! staaer med sorte, tunge
Jernlænker om de skiønne, hvide Hænder.

Dina (smilende).

Ja, Walter, ja! Det er Koketteri!
Jeg seer, at Eders Haand er ogsaa bunden.

Walter.

Jeg troer ei Sorg og Fare selv for Livet
Kan knække dette sieldne Pigemod.

Dina
(sværmerisk drømmende, halv sagte).

Man siger: Haaret voxer paa den Døde

Lidt frem endnu, naar Aanden har forladt
Det kolde Legem; men det er ei Liv,
Som nærer Værten; — det er kun en Vane,
Som ikke Døden selv saa strax kan standse.

Walter.

Snart er den frygtelige Lænke brudt.

Dina.

Naar jeg betænker, hvad I offrer mig —
Hvad I vil offre mig, — saa gyser jeg,
Tilbagebæver for den Tanke meer,
End selv for Døden.

Walter.

Og hvad er mit Offer?
At offre, hvad jeg sætter mindre Priis paa,
For hvad jeg skatter høist, er intet Offer.

Dina.

Og naar det rygtes, at I reddede mig,
Da nægtes Eder selv den Naadepenning,
Den sidste Rest af Kongens Godhed, Walter!
Som undtes Jer.

Walter.

Og troer den stolte Dina,
At Walter leve vil af Levninger,
Der faldt fra en fortørnet Fyrstes Bord?

Dina.

Hvad vil han da?

Walter.

Begynde rask fra forfra.
En tapper Kriger, dygtig Ingenieur
Kan komme frem i Verden overalt;
Saalænge der er Liv, er Krig og Nød;
Den Ene lever af den Andens Død.

Dina.

Jeg ikke leve vil af Nogens Død.
Ifald jeg havde villet det, saa havde
Jeg ikke reddet Kongen, røbet Ulfeld.

Walter.

Miskiend ei Ulfeld, miskiend ei vor Ven!
For os han offrer Alt; han flygter bort
Som vi.

Dina.

Blot for at vi kan reddes? O,
Hvor godt Du kiender Ulfeld.

Walter.

Bedste Dina!
Du har hørt feil, — har misforstaaet ham.
Ulykkelig var denne Misforstand,
Der bragte Dig og mig og ham i Nød.
Lad den ei rase meer!

Dina.

Saa raser jeg?
Og det var mig, der som en daarlig Qvinde
Har styrtet Dig og Ulfeld i en Afgrund.
Det troer Du nu?

Walter.

Du skulde seet, hvor ædelt
Han taalte min Fornærmelse.

Dina.

Jeg veed det,
Rudolf har sagt mig Alt. I duelleerte.

Walter.

Til fælles Ære var en Kamp nødvendig;
Men Venskabs Blomst steg frem af denne Kamp.

Dina.

En herlig Ananas af Giødningbænken.
Og hvorfor Skiældsord først mod slig en Mand?

Walter.

Fordi han ikke var den Mand, jeg troede.

Dina.

Saa har I faaet nu en anden Tro?
O hvor dog Livet leger Blindebuk!
Og leder os til Bedstemoders Dør,

Den Lem, hvor hun steg ned — og hvor vi følge.
Hvad hiælper det at rive Bind fra Øiet?
Vort Øie sløres jo dog strax igien.
Ei stakkels Amor Du er ene blind!
Blindt Haabet er, og Venskab blindt som Havet,
Og først bag Gravens Mørke see vi klart.

Walter.

Du er forstemt, og det er saa naturligt;
Men Klynkeri var aldrig din Natur.
Jeg venter Dig paa Skibet denne Nat;
Og Ulfeld kommer som din Redningsengel
Og bringer Dig til mig.

Dina.

Velan, velan!
Saa lad os være muntre, tvinge Lykken!
Jeg troede før at eie kun een Ridder —
Det var et Selvbedrag — thi jeg har To!
Saa gaa, min Helt! og vent med Munterhed
Paa Dina. Snart vi sees igien. See der!
Der har Du Roser! Det er Ulfelds Roser,
Jeg ingen andre har at give Dig;
Men han tillader gierne mig at dele
Dem med sin Ven. Tag disse Blomster, Walter!
(Hun tager de sidste Roser ud af Krukken paa en eneste nær.)
Og giem dem, til jeg kommer!

Walter
(tager dem henrykt og siger).

Dina, ræk mig
Din lænkebundne Haand!
(Hun rækker ham den, han kysser hendes Haand.)

Det Kys indvier
Dig til min Brud. Lov mig at vorde min!
Da vorer Vingen til fornyet Mod.
Det er ei nogen uerfaren Dreng,
Som blusser for Dig; Manden elsker Dig.
Mig gik det modsat af saamangen Anden,

Der først begyndte Livet med at føle;
Mit Ungdomssværmeri bestod i Nyttens
Tilbedelse; Jeg agted ikke nok
Den skiønne Kunst, der Livet giør til Kunst; —
Men, hulde Dina, vær min Musa Du!
Og gierne slipper jeg da Statens Roer
Og griber Bondens Ploug, og bygger mig
I Kiærlighedens Paradis en Hytte,
Hvoraf ei Herregunst kan jage mig.

(Gaaer.)

Dina (ene).

Nu sværmer han! Nu kom hans Tid! Som Yngling
Han rolig var, nu blusser han som Mand. —
Man siger, der er Oldinge, som først
I Vinteriis af Amors Straale rammes. —
Min Ild er slukt, — den Jordiske. — Nu kiender
Jeg Giøglebilledet. — Nei, Walter, Du
Skal ikke nøies med Smaalevninger
Af dette Hierte; Du fortiener vel
Et heelt, et stort, et friskt og et uskyldigt. —
Jeg føler mig dog træt, og jeg vil sove
For sidste Gang, — for atter op at vaagne
Paa Jorden. — Ulfeld kommer at befrie mig,
Og jeg maa møde ham med Kraft, for ei
At lade mig forføre til en Flugt. —

(Modig.)

Du skialv for Pinebænken, Dina! men
Du skiælver ikke for en Bøddeløxe!

(Gaaer ind i Alkoven.)

Værelse hos Ulfeld.

Christian den Fierdes Billed i Legemsstørrelse hænger paa den bageste Væg. **Eleonora Christina**, klædt som Fiskerinde, med Maske i den ene Haand, et Papiir i den anden, kommer ind ad den ene, **Ulfeld** ad den anden Dør.

Eleonora.

Min Corfitz! Du er ikke færdig end?
Vi maae dog kiøre sammen snart til Slottet.

Ulfeld.

Ja, vi skal ikke stilles ad, min Hustru!

Eleonora.

Men det er seent alt hen ad Natten. Vi
Maae være der, før Dronningen gaaer bort.

Ulfeld.

Vær ubekymret!

Eleonora.

Hvilket herligt Indfald!
Du har dog mange gode Indfald, Corfitz! —
At i den store Maskerade, holdt
Paa Slottet, Deel vi tage, klædt som Fisker
Og Fiskerinde. Jeg mig nærmer ydmygt
Da Dronningen, og overrækker hende
Det lille Dannebrog, hvori med Perler
Er stukket hendes Navnetræk med Krone.
Jeg synker paa mit Knæ og rækker hende
Det lille Vers.

Ulfeld.

Har Du det færdigt?

Eleonora.

Ja,
Her er det!

(Rækker ham Papiret.)

Ulfeld (læser det).

Det er smukt, men altfor ydmygt.
Tilgiv, at jeg nu først, min ædle Hustru,
Betroer Dig Sagens rette Sammenhæng.

Sandt nok, der er paa Slottet Maskerade;
Men, Leonora, det er ei den Sal,
Hvortil jeg bringer Dig, skiøndt den er stor;
Men min er større.

Eleonora.

Ha, hvad mener Du?

Ulfeld.

Det sølvblaa Hav! — Nu er det vel ei blaat,
Nu er det sort; men Mørket staaer os bi.

Eleonora.

Forklar Dig!

Ulfeld.

Dinas Redning ønsker Du
Saa godt som jeg.

Eleonora.

Den har Du lovet mig!

Ulfeld.

Paa Slottet feirer Hoffet Maskebal,
Der flagrer Spøgen som en Sommerfugl;
I Morgen tidlig reiser man Skafot
For Dina nær den samme Plads; da hyler
Natuglen fra de gamle Kobbertage.

Eleonora.

O, gode Gud!

Ulfeld.

Frygt ei! Jeg driller Spøgen
Og giækker Sorgen. Dina skal ei døe,
Skiøndt som en Myg hun flyve vil i Lyset;
Men hendes Redning koster os endeel:
Vor Lykke her i Danmark. Thi Du indseer,
Naar Kongen hører, Dina flygtet er
Ved Ulfelds Hiælp, saa har i Danmark Ulfeld
Spilt sine sidste Kaart.

Eleonora.

Ak! det er troligt.

Ulfeld.

Saa bliver Ulfeld landsforviist, som Walter.
Nu veed Du, jeg har altid havt den Mening:
Skee rasst og snart, hvad dog engang skal skee!
Jeg forekommer Dommen, reiser bort,
Og sparer mine Fiender Møien med
At landsforvise mig.

Eleonora.

Endnu i Nat?

Ulfeld.

Imorgen tidlig var det alt for silde.
Jeg har bestukket Vagterne med Guld;
Der er ei sørget for at vogte hende
Med megen Omhu; slap hun ud, jeg troer
Ei Kongen vilde ærgre sig derover.
Fra Blaataarn bringer hende Vagten ned
I Baaden; Vagten flygte maa med hende,
Hvor Walter venter.

Eleonora (bedrøvet).

Skal vi flye med Dina?

Ulfeld.

Hvor kan Du troe, jeg skulde giøre Dig
Et saadant Forslag? Stadens Gouverneur
Har Stadens Nøgler; jeg er Gouverneur.
En Vogn udruller os af Østerport
Til Helsingøer; en hollandsk Galliot
Der venter os. Saa seile vi til Holland,
Til Sverrig, hvor Du vil, kun ei til Danmark.
O, hvor jeg kommer, er jeg høist velkommen,
Det veed jeg vist. Propheten agtes ei
I eget Fædreland; men jeg skal lære
De gode Jyder at høiagte mig.

Eleonora.

Og vore Børn?

Ulfeld.

Dem er der sørget for.
De blev alt pakket ind og sendt forud,
For at forhindre Graad og ømme Scener.

(Griber hendes Haand.)

Nu maae Vi selv ei være Børn.

Eleonora.

Du nænner,
At saare mig endnu?

Ulfeld.

Nei, paa min Ære!
Men jeg er oprørt; denne Stund er vigtig;
Thi Dinas Frelse ligger mig paa Hiertet.
Farvel et Øieblik! Og saa til Holland!

(Gaaer.)

Eleonora (ene).

Og saa til Holland! — Hvor Du vil, kun ei
Til Danmark atter. — Corfitz Ulfeld! O,
Du elsker ei dit Fædreland, som jeg.
Ei Hollands Sumper eller Stenene
Paa Sverrigs Bierge faae mig til at glemme
De grønne Bakker og de gyldne Marker,
Hvor Hytten staaer og Kongeborgen staaer,
Som saae mit Barndoms- og mit Ungdomsliv.
O, Fredriksborg og Rosenborg! Saa skuer
Jeg Eder aldrig meer? I vinke mig
Ei fiernt med Eders Spir. — Den store Mand
Som leved og som hersked der, er død; —
Dog glædte det mig og det trøsted mig,
At gaae i Hallerne, hvor Christian leved.

(Vender sig mod Baggrunden.)

Der hænger Carl van Manders store Billed
Af Christian den Fierde.

(Knæler.)

Elskte Fader!

Hvi kan dit Billed ikke følge mig?
Det er for stort!

(Lægger Haanden paa Hiertet.)

Dog større staaer det her!

(Staaer op.)

O, saae Du nu din kiære Datter, Christian!
Som Fiskerinde staae for Dig til Afsked,
Du vilde signe mig. — Saa følg mig da,
Du høie Skygge! Tilgiv din Christina!
Hun flygter ikke fra sit Fædreland,
Hun følger sine Børn kun og sin Mand!

(Gaaer ind.)

Dinas Fængsel.

Ulfeld. Fangefogden.

Fangefogden (sagte).

Hun sover!

Ulfeld.

Hvilken Aandskraft i den Pige!

Fangefogden.

Hun er i megen Fare; Tiden er
Forløbet om et Øieblik; thi Vagten
Bli'er afløst, ikke som vi troede først,
Hver anden Time, men hver Time, Herre!
Jeg angst var for, I ikke skulde komme
Til rette Tid. Dog har vi et Qvarteer —

Ulfeld.

Væk hende!

Fangefogden.

Hun er vaagnet.

Ulfeld.

Træd tilside!

(Fangefogden gaaer ud.)

Dina
(kommer bleg og forvirret ud af Alkoven).

Hvo vakte mig? Min Bøddel?

Ulfeld.

Corfitz Ulfeld!

Dina.

Ha, ganske rigtig!

Ulfeld.

Frelst paa Sverrigs Kyst
Vil Du fortryde snart din Haardhed mod mig.

Dina.

Ja, Corfitz, meget har jeg at fortryde;
Men frem for Alting, at jeg ikke strax
Var haard imod Dig.

Ulfeld.

Kom nu, Dina! kom!
Den Skildvagt, som bevogter Fængslets Dør,
Er vunden for Dig. Skynd Dig! Du er reddet.

Dina.

Min Siæl er reddet, haaber jeg til Gud.
Den sidste Naade, jeg bad Kongen om:
En Siælesørger af min egen Tro,
Til Trøst og Følge paa den sidste Vandring,
Vil ikke nægtes mig.

Ulfeld.

Du raser, Dina!
Ha, dræb Dig ikke selv.

Dina.

Du dræbte mig,
Da Du til nedrig Løgnerske mig løi.

Ulfeld (heftig).

Dit Hierte løi, din Siæl, din Aand beløi mig,
Da Du om Corfitz Ulfeld kunde troe,
Han var en ussel Morder.

Dina.

Skulde jeg

Ei troe mit eget Øre?

Ulfeld (stolt og heftig).

Dina nei!

Thi Hørelsen er kun en ringe Sands;
Men Aanden dømmer ikke sandseligt.

Dina.

Det er mig altfor høit.

Ulfeld.

Jeg redde maa
Min Ære for Dig, før jeg redde kan
Dit Liv. Saa viid: Du hørte ganske ret,
Et skiæbnesvangert Ord om Giftens Virkning;
Men hvad Du hørte, var en Vredeslyd,
Et Skrald, forstummet hurtigt som det kom;
Et Indfald, yttret i Forbittrelsen,
Til Den, der har sin Mands Fortrolighed
Heel, som hans eget Hierte, til hans Hustru.
Du snapped, som en fiendtlig Dæmon, Ordet
Fra Hemmeligheds Alter, fløi dermed
Til Landets Domstol. Aldrig, aldrig var
Det sat i Værk, saa sandt Gud Herren lever,
Saa sandt, jeg hist vil nyde Salighed.

Dina (forfærdet).

Ulykkelige! Hvorfor sagde Du
Mig ikke strax, hvad nu Du siger mig?
Saa havde Du forseglet disse Læber.
Det var din Stolthed, Corfitz, og din Hovmod,
Som ei tillod Dig det. — Velan! det glæder
Mig dog for Dig; — og det bedrøver mig,

(Rækker ham Haanden)

At jeg har troet saa slet om Dig. Nu døer
Jeg med en større Rolighed.

Ulfeld.

Du skal

Ei døe.

Dina.

Jeg er en Synderinde, Corfitz!
Og Du en Synder. Lad ved Hanegalet
Os ei fornægte Sandheden! Hvad skulde
Jeg længer leve for? Min Blomst er brudt.
Min Kiærlighed til Dig — i Grunden slet, —
Har tabt sin Rose; Tornen staaer igien. —
Jeg vil med pralerisk Veltalenhed
Ei sminke, mens jeg skrifter mine Lyder.
Dumdristig overtraadte jeg Naturen,
Og lefled med et stolt og sværmersk Lune,
Der mindst tilkommer Qvinden. — Ha, men Du —
Du — Corfitz — spilled ingen bedre Rolle!
Jeg vilde Riddertidens Eventyr,
Og Du dens Magt og dens Selvraadighed.
Til Qvinde var jeg altformeget Mand,
Men Du til Mand var altformeget Qvinde:
Forfængligheden svækkede din Kraft.
Selvkiærlighedens Blus, som Lygtemand,
I Sumpen leder Dig, det gaaer Dig ilde,
Det kan ei andet! Corfitz Ulfeld, hør
Min sidste Drøm: Jeg i din Hauge stod,
Hvor sidst vi mødtes; — da forsvandt dit Palads,
De skiønne Træer og Blomster, Alt forsvandt;
Kun nogle fæle Stene blev tilbage.
Da saae jeg Dig landflygtig, usfel døe
I dine Sønners Arme ved en Sø;
Og neppe fandt dit arme Liig et Læ
Paa Marken ved et trødsket Piletræ;
En Taarepiil Dig dog sin Skygge gav —
Og den blev Monumentet paa din Grav.

(Man hører udenfor Geværklirren af Vagten, som bliver afløst.)

Ulfeld.

Usalige! Du kan ei reddes meer!

(Iler bort.)

En Munk træder ind.

Dina.

Jo, reddes kan jeg!

(Hun tager Korset paa Bordet ud af Fodfæstet og den sidste Rose af Krukken.)

Denne sidste Rose

I Christi Kors!

(Hun vikler Rosen om Korset og siger til Munken, som nærmer sig.)

Kom nu, min Skriftefader!

Og følg mig til Barmhiertighedens Dør!

Men styrk mig først med din Velsignelse!

(Hun knæler, Munken lægger den ene Haand paa hendes Hoved og peger med den anden til Himlen. Hun kysser nedbøiet Korset.)

(Tæppet falder.)



Tordenskiold.

Tragødie i 5 Handlinger.

(1833).

Personerne.

Torbenskiold, dansk Vice-Admiral.
Miß Harriet Richmond, en ung engelsk Dame.
Hendes Tante, af samme Navn.
Kammerpræsident von Görtz.
Debora, hans Søster.
Hans von Görtz, hans Broder.
Luise, hans Niece.
Carl von Spiegelhausen, hans Fætter.
Wessel, Torbenskiolds Broder, dansk Søcapitain.
Budde, ligeledes.
Leyonankar, svensk Søofficeer.
Kolb, Torbenskiolds Kammertiener.
Frands Lehn.
En Student.
Oberst Stahl, en falsk Spiller.
Von Felsen, ligesaa.
Lisette, Miß Harriets Pige.
En Tiener.
Værten i Reiten.
Chor af Studenter.
Kong Carl den Tolvtes Skygge.

Første Handling.

Værelse hos Kammerpræsidenten i Hannover.

Tordenskiold. Kold.

Tordenskiold
(sidder paaklædt, Kammertieneren bukler hans Allongeparyk).

Nu Kold, hun gaaer jo brav!

Kold.

Ja, ikke sandt?
Fortræfligt! Om just ei saa strygende
Som paa et Orlogsskib.

Tordenskiold.

Hvad kan man vel
Forlange meer af slig en sælle Vogn,
Der ruller hen paa sine tunge Hiul,
Seent paa den slette Vei, endskiøndt den smøres
Med Tiære? Svogrèn siger: „Den som smører
Kun altid godt, han kiører ogsaa godt."
Godt har jeg smurt, det fik min Pung at føle;
Og dog vi maatte takke Gud, naar vi
Kom fire Miil i Vagten.

Kold.

Men saa havde
Vi ogsaa den Fornøielse: vi saae
Bestandig noget Nyt. Til Orlogs, Herre!
Medbringes Dagligstuen overalt,
Og Vand og Himmel er den samme Mark.

Tordenskiold.

Man kaser fuldt ei heller blot til Lyst.
Man hører, Kold! Du est en prægtig Skipper
Til Lands.

Kold (stødt).

Jeg var Jer Kammertiener, Herre!
Til Søes saa dygtig som til Lands.

Tordenskiold
(vil giøre det godt igien).

Ja ja,
Det nægter jeg Dig ikke.

Kold.

Vukled Eder
Barykken til et Slag med samme Ro,
Som til et Giæstebud.

Tordenskiold.

Der har Du Ret!

Kold.

Jeg vovet har mit Skind saagodt som I,
For Ingenting; — thi jeg blev Kammertiener,
Mens I blev Schoutbynacht og Admiral.

Tordenskiold.

Du taler som den vise Salomon.
Men noget glemmer Du dog, hvad Du blev.

Kold.

Og hvad?

Tordenskiold (rækker ham Haanden).

Du avanceerte fra min Tiener
Op til min Ven.

Kold (kysser hans Haand).

Gud lønne Jer for det!
Thi det er mig den største Hæderstitel.

Tordenskiold
(springer op og omfavner ham).

Min gamle Skolekammerat! Min Landsmand!
Min Omgangsven i mange Herrens Aar!

Kold.

Den Tone passer ei, Herr Admiral!

Tordenskiold.

Ei Narreri! Du est for ydmyg, Kold!

Kold.

Min Admiral! Det er ei Ydmyghed,
Det er af Stolthed.

Tordenskiold.

Saa?

Kold.

Jeg vil ei være
Meer hemmeligt end jeg er offentligt.

Tordenskiold.

Saa lad da Tienerskabet fare, Kold!
Jeg selv har været Tiener nogentid,
Og skammer mig ei ved at tilstaae det.
Vær Tiener ei, og bliv min Kammerat.

Kold.

Nei!

Tordenskiold.

Og hvorfor?

Kold.

For jeg vil være Noget.
Ei Eders Herr Dagdriver vil jeg være.

Tordenskiold.

Men dog min Ven?

Kold.

Og Eders Kammertiener.

Tordenskiold.

Nu, som Du vil.

Kold.

Og dog en Mand af Ære;
Thi ringeagte stolt en ærlig Gut,
Som er os daglig til mangfoldig Hiælp, —
Fra Trælletiden kommer denne Hovmod.
Dog det var ikke Trællen, som fortiente

Foragt, men det var Undertrykkeren,
Som giorde Mænd til Trælle.

Tordenskiold (hidsig).

Nei, min Bro'er!
For Satan! Det var Trællen; hvorfor lod
Den Hund sig undertrykke?

(Mildere.)

Dog — vel sandt!
Høimodig ogsaa bør den Stærke være.
Men lad os tale nu om andre Ting!
Hvor er Frands Lehn?

Kold.

Gud veed det! Han er vel
Endnu ei staaet op, thi det er aarle.

Tordenskiold.

Den Dreng er reent forbandet med at snue.

Kold.

Ak, lad ham sove! Han har sovet sig
Sin Rigdom til; maaskee han ogsaa faaer
Forstand, ifald han bliver ved at snorke.

Tordenskiold.

Hvad skal jeg med den Satans Dreng? Hvorfor
Har jeg som Sneglen faaet denne Last
Paa Ryggen med?

Kold.

Det var Jer egen Skyld.

(Leer.)

I skulde nok optugte ham! I skal
Vel være Mentor for Frands Telemak.

Tordenskiold.

Ja Du har, tag mig Diævlen, Ret til Latter.
Jeg! — Peder Wessel Tordenskiold — en Mentor.
Det kom af dette Christianshavns Bekiendtskab.
Jeg boede hos hans Fa'er bag Sukkerhuset;
Frands skulde høvles lidt og lære Mores,
Jeg tog ham med, — som blinde Passageer;

Ei nænte jeg at sige Gubben Nei.
Jeg tænkte: Lad den Knægt sig skiøtte selv!
Og nu — nu ligger Byrden dog paa mig.

Kold.

Nu — megen Uro giør han os just ei;
Han sover mest, i Sengen eller vaagen.

Tordenskiold.

Og Intet træffe vi paa hele Reisen,
Der fængsle kan det Dyrs Opmærksomhed.
Stiv staaer han, som en Klods, et Stykke Træ;
Og naar jeg spørger, seer han fornemt paa mig,
Med et foragteligt og næsviist Blik,
Som om han vilde sige: „Det var Noget
At lægge Mærke til." Saa at jeg tidt
Bli'er fristet til at slaae ham i Planeten.

Kold (leer).

Nei, Mentor! Nei, den Maade duer ei.
Læs Eders Fenelon, saa lærer I
Hvordan man skal opdrage Telemaker.

Tordenskiold.

Der kommer han, saa Gud!

Den unge Lehn kommer.

Herr Admiral!
Tillader I mig nu at gaae lidt ud
Paa egen Haand? Her er en Sieldenhed
I Byen, som jeg gierne vilde see.

Tordenskiold.

En Sieldenhed? Det er en Sieldenhed,
At I vil see en Sieldenhed.

Lehn.

O jo!
Naar virkelig den er i Sandhed sielden.

Tordenskiold.

Ha ha! Naar Eders Viisdom billiger
Nysgierrigheden. Og hvad vil I see?

Lehn.

Her er en Mand i Byen, hører jeg,
Som forevifer Folk en sielden Slange.
Den har syv Hoveder.

Tordenskiold.

Syv Hoveder?

(leer affides.)

Du arme Diævel! Gid Du havde eet.

Lehn.

Den vilde jeg nu gierne see.

Tordenskiold.

Saa gaa!

For mig ret gierne.

Lehn.

Og det koster Intet.

Kold (sagte).

Iblandt hans andre sieldne Egenskaber,
Har Herren ogsaa den, at han er gnidsk, —
Og det forbinder han med Ødselhed!

Tordenskiold.

For mig ret gierne. Glem kun ei at komme
Til Spisetiden!

Lehn (bukker).

Det kan Admiralen
Kun være rolig for.

(Gaaer.)

Tordenskiold.

En herlig Fyr!
Hvor dog man saadan kan belemre sig!
Dog agter jeg at kaste denne Ballast,
Der hindrer mig Seilladsen, overbord
Ved første Leilighed. — Men hør nu, Kold!
Nu vi omtale maae det Vigtigste.
Du eier min Fortrolighed, Du veed
Hvad der især har bragt mig til Hannover.

Kold.

Jer Ven Lord Carteret har lovet Jer
En Brud paa fiirsindstyve tusind Pund,
Og deilig, ung og god og vel opdragen,
Ifald I vilde reise hid.

Tordenskiold.

Ja, rigtig!
Miß Harriet Richmond fra Northumberland,
Hvis Fader var Minister her en Tid.
Hun er romantisk, skriver Lorden mig.
Hvad er romantisk egentlig?

Kold.

Romanskt!

Tordenskiold.

Romanskt?

Kold.

Hun ynder, hvad i denne Verden
Er Usædvanligt — Stort —

Tordenskiold.

Det giør hun vel i.

Kold.

Nu har hun i Avisen ofte læst
Om Eders Heltegierning.

Tordenskiold.

Er Avisen
Da en Roman? Det har jeg aldrig vidst.

Kold.

Hvad i Romaner kun opdigtet blev,
Har I giort virkeligt. I ti Aars Tid
Har I opsvunget Eder fra Kabet,
Til Admiral i Kongens Orlogsflaade.

Tordenskiold.

Ja det er ganske sandt, det har jeg giort.

Kold.

Og det er hun forelsket i.

Tordenskiold.

Men det
Er jo en selsom Kiærlighed. Man maa
Dog kiende sine Folk. Sæt, jeg var Helt,
Vanskabt som Attila, og haltede
Som Tamerlan, mon da hun elsked mig?

Kold.

Hun hørte vel, I er en smuk ung Mand.

Tordenskiold.

De Tredive forbi — det er ei ung.
Smuk? Der er Maade med. Vel muligt, **Kold!**
At mine tykke sorte Øienbryn,
At min bronceerte Pande, krumme Næse
Kun slet behage hende. Muligt hun
Ei heller huer mig.

Kold.

Saa see Jer for!

Tordenskiold.

Ja ja! Saa faaer hun ogsaa mig at see;
Saa mærke vi, om Kiærligheden taaler
Et nærmere Bekiendtskab.

Kold.

Ganske vist.

Tordenskiold.

Jeg har betænkt, — jeg kommer førstegang
Incognito til hende, som min Ven,
Som Captain Ployart, fra Lord Carteret,
Og bringer Brev fra ham om Tordenskiold.

Kold.

Den Plan er vel udtænkt.

Tordenskiold.

I Kiøbenhavn;
Thi var det der ei skeet, saa havde jeg
Ei her et Brev at forevise hende
Fra Lorden, hendes Ven. — Behager jeg
Den skiønne Jomfru, er hun mig tilpas,

Saa gaae vi videre. Hvis ei, saa bukker
Herr Captain Ployart meget underdanig,
Og reiser til Grev Løvendahl i Dresden,
Den Mand, hvem jeg min første Lykke skylder.
Taknemligheden driver mig til ham.

Kold.

Heel klogt betænkt.

Tordenskiold.

Familien er her
Endnu ei oppe. Jeg vil gaae i Haugen;
Thi jeg har ingen Ro paa mig. Maaskee
Miß Harriet snart bli'er klar forinden Borde,
Og jeg kan praie hende først.

Kold.

Vil I
Ei hilse først paa Værten? Præsidenten
Er meget artig. Husk, I er hans Giæst!
I talde kun i Aftes silde med ham;
Og han har lovet, han vil præsentere
Familien for Jer i Morgenstunden.

Tordenskiold.

I Morgenstunden? Troer Du, Præsidenter
Nu alt har Morgenstund?

Kold.

Jeg har dog seet
De unge Folk.

Tordenskiold.

Men Søst'ren staaer paa Grund,
Og før den gamle Skude bliver flot
Bureert i Havn, jeg kommen er tilbage.
Maaskee jeg møder Frøkenen i Haugen;
Det er en deilig luftig Sommerdag.
Du har dog flittig buklet mig Parykken?

Kold.

Ja vist. Nu seer I ud som Julius Cæsar!

I kommer, seer og vinder. — Det er jo
Jer gamle Vane.

Tordenskiold.

Ja, min Bro'er! med Mænd —
Men Fanden staaer i disse Fruentimmer.

(De gaae.)

Et Værelse med aabne Floidøre i Baggrunden, hvor man seer et grønt Spillebord.

Oberst Stahl. Von Felsen.

(De fægte med Floretter.)

Felsen
(lader Floretten synke).

Det trætter!

Stahl.

Det er Vane, kiære Ven!

Felsen.

Jeg har for meget Blod. Stakaandetheden
Forhindrer mig —

Stahl (smiler).

Saa hvil et Øieblik,
Og hør imidlertid min Forelæsning!
I er af Fødsel Cavalleer — vèlan,
Det skaffer Adgang Jer i store Kredse;
Der spørges ikke, hvad I duer til,
Men hvo I er. En Adelsmand? Alt nok!
En Spiller? Ligemeget. Pharao
Er ofte Siælen i en stor Salon.
Saa vær og bliv en Spiller — med Forstand,
Koldblodighed. Hold Bank med gode Venner!
I vinder meer end Greven ved sit Grevskab,
End Handelsmanden ved sit Chinaskib.
Det kan I sikkert stole paa. Forjag
Al Følsomhed, barnagtig Phantasi;

Thi den kun trives slet ved Spillebordet,
Og endnu mindre Spilleren ved den.
Bort med Medlidenheden! Mennesker
Maae I betragte nu som blotte Kaart,
Og i det høieste som Herreblade;
Som Terninger, der rystes og der kastes
Til Eders Fordeel.

Felsen.

Og naar Lykken ei
Vil smile?

Stahl.

Hold kun Bank, saa smiler den.
I har jo alt en klækkelig Formue,
Jeg ogsaa! Vi forene vore Kræfter,
Forenet virke vi med større Kraft.
Imellemstunder naar en Tosse kommer
Til Torvs, faaer Kræm'ren Penge; stundom kommer
Man Lykken lidt til Hiælp; thi, kiære Ven!
Samvittigheden og Medlidenheden —
Det er to Alen kun af samme Stykke,
Bastarder af den samme Taagekæmpe;
Men Spillerhiertet, der skal slaae saa roligt
Og sikkert som et astronomisk Uhr,
Sympathiserer ei med Ammestuen.

Felsen.

Jeg haaber at I bli'er tilfreds med mig.

Stahl.

En forulykket Officeer kan aldrig
Et bedre Haandværk øve. Jeg har tient
I Svenskens Hær, jeg drev det til Major,
Og ved min Afsked kaldte man mig Oberst.
Men uden Gage gik jeg, uden Løn. —
Velan, min Bro'er! her lønner jeg mig selv.

Felsen.

Vartpenge kan I aldrig ønske bedre.

Stahl.

Hvad I kun øve maa foruden Kaartspil,
Er Sværdet; I maa føre Klingen godt.
Paa Kaardespidsen sidder Eders Ret,
Med Kaarden hæver I den mindste Tvivl,
Og stopper Munden paa hver næsviis Spørger
Med Kaarden. Kom! Endnu en lille Prøve.
(De fægte, Stahl giver ham et Stød.)

Felsen (hviler igien).

I lokker hid en Dansk, den unge Lehn?

Stahl.

En dum uvidende, naragtig Dreng,
Men — som jeg sikkert veed, — uhyre riig;
Hvem Faderen har givet Tordenskiold
Paa Reisen med. Han skal opdrage ham.
Jeg leer kun sielden, men her maa jeg lee!
Det forekommer mig, som om man gav
En Biørn det Hverv at plukke sig Charpie;
Som om man hængte Lunten over Krudt,
For vel at vogte det for Ildebrand.

Felsen.

Hvo er den Tordenskiold?

Stahl.

En norsk Matros,
Der vovet har sin Trøie, for at vorde
Dansk Admiral.

Felsen.

Det kunde Mangen giort,
Der ei var avanceert til Lieutenant.

Stahl.

Den smukke nøgne Dame Fru Fortuna,
Som staaer paa Kuglen med det ene Been,
Med Haar i Panden, men med Nakken skaldet,
Har ogsaa hiulpet ham. Han var en Spiller
Saa godt som vi, og han har været heldig.
„Dumdristighed og Dristighed forcent —"

Der har I Gaaden løst; og mellem Blinde
Seer man fortræfligt med et enkelt Øie.

Felsen.

Saa Drengen er saa riig?

Stahl.

Saa riig, at godt
Han lettes kan for en Snees tusind Daler.
Det vil ei kiendes paa ham.

Felsen.

Stille, Kiære!
Der kommer Nogen.

Stahl.

Rigtig! Det er ham,
At see en Slange med syv Hoveder.

Lehn kommer og spørger stubs.

Aa med Forlov at spørge, er det her
Hvor man kan see den Slange?

Stahl.

Ja, min Herre!
I vender Eder netop til den Rette.

Lehn.

Det koster ingenting?

Stahl.

Slet ingenting,
Kun Høflighed. Det er mig selv, som eier
Det sieldne Dyr.

Lehn.

Maa jeg udbede mig
Min Herres Navn?

Stahl.

Jeg hedder Oberst Stahl.

Lehn (bukker).

Herr Oberst — om Forladelse! — Jeg tænkte,
Det var en Giøgler, en Bajas, som eied

En Samling af deslige rare Dyr,
Og lod dem see for Penge.

Stahl.

Dog I veed,
At Slangen vises her for ingenting?

Lehn.

Ja, — men jeg tænkte, det var for at lokke
Folk til at see det hele Compagni.
Man foreviser tidt et enkelt Dyr
Ved Døren gratis, for at pirre Lysten.
Bajasen staaer med Meel i Ansigtet,
Med store Knapper i den hvide Vest,
Med graa trekantet Hat, og æder Blaar.
Jeg holder meget af deslige Kunster.
De Abekatte more mig, de see
Saa kloge ud, saa underfundige.
Og jeg har kløet en Løve selv i Manken,
Som derfor ei har sønderrevet mig.

Stahl.

Det seer jeg. Gratulerer!

Lehn.

Mange Tak!

Stahl.

Forresten jeg beklager, at jeg ikke
Kan more Herren, som jeg gierne vilde;
Jeg har, som sagt, ei meer end denne Snog,
Og ikke den engang; thi jeg har laant
Den ud, og faaer den hiem i Aften først.

Lehn.

Tillader I mig da i Morgen?

Stahl.

Gierne!

Og hvis jeg ellers kan bidrage til
At more Herren lidt, mens han er her,
Saa giør jeg det med Glæde. Vi har ei

Comødier om Somren, det er slemt!
Men her er ogsaa anden Morskab.

(Von Felsen har imidlertid med nogle Andre sat sig ved Spillebordet derinde, og Spillet er begyndt.)

Lehn.

Hvad
Giør disse Herrer der?

Stahl.

De spille Kaart.

Lehn.

Om Formiddagen?

Stahl.

Formiddagen er
Den værste Tid at kjedes i; om Aftnen
Kan man dog gaae i Selskab, men hvordan
Skal morsomt man tilbringe Formiddagen?

Lehn.

Ja, det er ganske sandt! Det har jeg mærket.
Hvad spille de derinde?

Stahl.

Pharao!

Lehn.

Han drukned i det røde Hav.

Stahl.

Her kan
Man drukne i det sorte, som det røde;
Men Den, der slipper over lykkelig,
Han staaer i et forjættet Land.

Lehn.

Hvad spille
De om derinde? Det er vel om Penge?

Stahl.

Ja, ganske vist! Om randede Dukater.

Lehn.

Det er et morsomt Spil, og det er slemt

Jeg har slet ingen hos mig, ellers spilled
Jeg gierne med.

Stahl.

Det siger ingenting.
Jeg kiender Herren, og jeg laaner ham
Paa Æresord og mod hans Underskrift
Saa mange Penge som han vil; thi kiender
I ikke mig, saa kiender jeg dog Jer.

Lehn.

Ja, hvis det kan gaae an —

Stahl.

Det gaaer fortræfligt!

Lehn.

Kan jeg da faae en Plads ved Spilleborbet?

Stahl.

Den allerbedste Plads.

(I det han fører ham ind, raaber han til de Andre.)

Op, mine Herrer!
Og rykker sammen for en Cavalleer,
Der bryde vil en Landse med Fortuna.

(De gaae ind.)

Sal hos Præsidenten.

Herr von Görtz. Carl von Spiegelhausen. Luise.

Præsidenten.

Er Admiralen gaaet ud?

Luise.

Jeg troer det.

Præsidenten.

Han har ei hilst paa mig endnu.

Spiegelhausen.

Han tager
Det ei saa nøie just med Complimenter,
Og lader ikke til at have levet
Særdeles meget i den store Verden.

Luise.

Forresten er det en beleven Mand.

Præsidenten.

Hvor er min Søster?

Luise.

Ak, nu kommer strax
Le vieux bon temps, som Byen kalder hende.
Hun holder sikkert os, paa fransk Maneer,
En Forelæsning over Admiralen.

Spiegelhausen.

Den gamle Dame taler som en Bog,
Fortrolig med Racine, med Corneille;
Tartuffe, le Misantrope — dem kan hun næsten
Par coeur. Hvad angaaer Livsphilosophi,
Saa kan man aldrig høre noget Bedre.
Jeg meget vundet har i hendes Skole;
Og mangen ung og flygtig Pige havde
Vel ogsaa godt af slig en Forelæsning,
Ifald hun vilde lægge den paa Hierte.

Luise.

Godt, Sokrates paa treogtyve Aar!
Dit Bud skal efterkommes.

Præsidenten (smilende).

Stille, stille!

Tante Debora kommer i gammeldags Costume, hun nærmer sig langsom gravitetisk, og siger først naar hun staaer midt imellem dem:

Mine Børn! Vi er her nu forsamled' tilhobe —

Luise.

Til et Krigsraad maaskee?

Debora.

Baade Sværdet og Kaabe
Har Deel i dette Raad; baade Gammel og Ung.

(Til Spiegelhausen.)

Min Søn! Tag mig en Stol, thi mig Alderen giør tung.

(Sætter sig.)

Vor Slægt, som alle veed, er den ædleste, bedste;
Hvert et Menneske vel er som Christen min Næste,
Men der Forskiel er dog; og med Liden og Stor
En guddommelig Magt har befolket vor Jord.
Hvert Dyr er vel et Dyr; og kun Dumheden nægter,
At til Dyrenes Slægt bør ei regnes Insekter;
Men Insekten kan ei, skiøndt den flyver i Tiørn,
Svinge Flugt over Field som en adelig Ørn.
Ei paa Træet en Rod sig forvandler til Toppe;
Den nytter i sit Skiul, men var den først deroppe,
Da visnede den snart; i det luftige Bad,
Af den tørrede Trevl voxer sielden et Blad.
Saadan Forsynet selv alt i Skrankerne passer,
Og Naturen er strengt vel forsynet med Klasser.
Det er Viisdom og Pligt for en klog Politik,
Tifold meer, tænker jeg, end for blot Botanik.
Og hvad Dyd, hvad Natur selv et Menneske lærer,
Er et Bud af Natur, som den aldrig undværer.
Mellem Mennesker da der Forskiel være maa.
Nogle store blev født, nogle fødtes kun smaa.
Naar nu Almuen, Børn! vil sig dristigt indtrænge
Til den udkaarne Flok, bør det ei vare længe,
Før et bydende Blik, et foragtende Smiil
Fræk Forvovenhed traf med sin dræbende Piil.
Dog — Fornuften er stedse i Forholdene Mægler,
Og Undtagelse fandt selv de strengeste Regler;
Stundom hæver sig dog et fortrinligt Talent,
Hvormed Adelen selv er i Nøden betient;
Og vi taale ham da i vor Kreds; og vi skaane
Slig en Roturier; — vi bør ei ham forhaane.

Luise (smilende).

Var det Tordenskiold meent?

Debora.

Han os giæster idag.

Han var simpel Matros, men i heldige Slag
Han opsvang sig til Helt; vi Matrosen maae glemme;
Admiralen maaskee har dog Baadsmandens Stemme;
Men det klæder ham godt, det har noget Pikant.
Han har Danemark tient, og til Gavn, det er sandt.
Os Lord Carteret skrev; han er her efter Freden.
Derfor beder jeg nu, at ei Giæstefriheden
Overtrædes! At smukt og at artigt Enhver
Vel sig vogter med ham for den Fornemmes Air.
Thi det vide vi Børn: er han Helt, og har Modet —
Det gi'er Ahner ham ei — og det gi'er ham ei Blodet.

Præsidenten.

Tys! Der kommer han nok. Jeg ham modtage vil.

Debora.

Nei, min Broder! Det mig fremfor Hver hører til.
Jeg er Damen — er ældst; og i mig vil han finde
Jo for Fremtiden her en bevaagen Værtinde.
Lad mig stemme ham kun! Imponeres han maa.
Han er god af Natur, men forfærdelig raa.

Tordenskiold kommer og hilser Familien meget venligt.

Debora

(neier dybt for ham, bestandig meget gravitetisk).

Min Herr Vice=Admiral! Det ret meget os glæder,
Da I reiser omkring nu til fremmede Steder,
For at lære, hvad ei man kan faae af Natur;
Jeg mener nemlig her — cômme il faut — Politur!
Og den Slebenhed, som blandt fornemme Personer
Blot erhverves, men ei mellem Bomber, Kanoner;
Det fornøier os ret, I Hannover udsaae
Til en Høiskole for hvad I sigtede paa.
Ei det skikker sig just at man selv sig berømmer;

Men Enhver, som med Smag, med Opmærksomhed dømmer,
Vil tilstaae mig, at her I erhverver en Skat,
Som erobres ei kan med en Tordenfregat.
Thi den Anstand, den Grace, som I ei kan undvære,
Da I Adelsmand blev — og som først I maae lære, —
See den lærer I her; — og jeg byder mig til,
At som Hovmester jeg Eder optugte vil.

Tordenskiold
(buffer med lunefuld Ironi).

Med Erkiendtlighed varmt jeg, min naadige Frue!
Eder takker. Men dog skal I Hunden ei stue
Just paa Haarene strax. Tag Usødet for Raat!
Er jeg sleben just ei, dog jeg bider ret godt.
Complimenter forstaaer jeg vel daarligt at dreie,
Og min Courtoisie kunde trænge til Pleie;
Jeg var god dog nok til, i min mørkeblaa Kiol,
At staae dagligen nær ved Kong Frederiks Stol.
Jeg var god nok til ham. I tiltakke maae tage!
Jeg for gammel er alt, hvis man vil mig opdrage;
At dresseres til Hund er ei efter mit Sind,
Og mit Læ'r er for stivt til at garves til Skind.
Jeg har troet, hvis jeg kan paa Lord Carteret stole,
At jeg kom til et Hof, ei som Dreng til en Skole;
Og hvis her jeg kun staaer, for at dadles for Feil —
Lettet Ankeret er, og jeg heiser mit Seil!

(Debora neier dybt for ham og gaaer, Spiegelhausen følger hende, efter ligeledes at have giort Admiralen sin Compliment.)

Præsidenten (smilende).

Jeg mærker, Admiral! I er en Helt,
Der ei blot Kaarden bruge kan, men Tungen.
I — som sædvanlig — vundet har et Slag,
Saasnart I kom, og det med største Lethed.
I Munden bandt paa denne gamle Dame,
Betalte hende med sin egen Mynt.
Tilgiv! Det er en god, en ædel Pige.

Tordenskiold.

En Pige?

Præsidenten.

Hun er ugift; hvad man kalder
En gammel Jomfru; — og i dette Navn,
Jeg tænker, ligger strax Undskyldningen
For hendes Adfærd. Hendes Klædedragt
Har, som I seer, endnu det gamle Snit,
Og saa har hendes Følelser og Tanker;
Men vær forvisset om, hun agter høit
Jer Tapperhed og Eders Charakteer.
Jeg her er Værten — byder Jer af Hiertet
Velkommen. Jeg er stolt af, Admiral!
At I har valgt mit Huus til Opholdssted.
Alt skal jeg giøre for at more Jer,
Den Tid, som I tilbringer her. Min Søster
Er eengang nu min Søster; hende kan
Jeg ikke fierne bort. Men hvis der stod
Et gammelt Træ ved Eders Kammervindve,
Som skilte Jer ved Solen nogle Timer,
Lod I dog Træet staae, forlangte vist
Af Værten ei, han skulde kappe det.
Betragt min Søster som en saadan Stamme
Fra gammel Tid! Og dobbelt vil jeg takke
Den sieldne Tordenskiold for sit Besøg.

Tordenskiold.

Min ædle Herre! Denne Venlighed
Ydmyger og forvirrer mig. — Jeg føler —
Jeg burde taalt — Tilgiv! — Det er min Feil —
Jeg er lidt kort for Hovedet.

Præsidenten.

Ei meer
Om denne Sag. I har alt været ude?

Tordenskiold.

Ja, jeg stod tidligt op, for tidligt op —
Og træffer Ingen — det var alt for tidligt.
Jeg vilde hilst paa Jer — det var for tidligt;

Jeg vilde giort i Byen et Besøg —
For tidligt!

Præsidenten.

Denne Raskhed er elskværdig.
En Sømand kan ei Hurtighed undvære;
Thi han forholder sig til sene Landmand,
Som lette Fugl til et firbenet Dyr.
I spiser dog hos mig?

Tordenskiold.

Jeg takker skyldigst.

Præsidenten.

Jeg sammenbudet har et lille Selskab
Af Stadens ædleste, dens bedste Kreds,
Som alle meget længes efter Æren
At hilse Jer og drikke Heltens Skaal.

Tordenskiold.

Der vises mig for stor Opmærksomhed.

Præsidenten.

God Morgen, Admiral! — Luise, kom!

(Præsenterer Luise for ham.)

Min lille Niece hilser Eder venligst.

Luise.

Min Herre! Ja, jeg er min Onkels Niece;
Men Tanten, som I saae, var ei min Tante;
Cousinen der gik bort, ei min Cousin;
Men jeg er — Tordenskiolds Beundrerinde!

(Neier dybt og gaaer.)

Præsidenten.

En lille Spøgefugl. — A revoir
Til Spisetid!

Tordenskiold.

Naar spises der? Dog ei
Før Klokken tolv?

Præsidenten.

Vi spise Klokken tre,
Paa engelsk Viis. Alting er sildigt her.

Jeg raader Eder at forsyne Jer
Først med en dygtig Frokost, som skal komme.

Tordenskiold.

Nei mange Tak! Jeg spiser aldrig Frokost.
En Sukkertvebak, et Glas Brændeviin,
Det nød jeg alt ved Solens Opgang.

Præsidenten.

Nu
Geneer Jer ei, og vær, som I var hjemme!

(Gaaer.)

Kold kommer med **Lehn** ind ad en anden Dør.

Kold.

Jo, det var smukke Løier, Admiral!
Det kommer af at lade slige Herrer
Gaae ud paa egen Haand.

Tordenskiold.

Hvad er der skeet?

Kold.

Frands Lehn er lokket i et Spillehuus.

Tordenskiold.

Hvad siger det? Han har jo ei Dukater.
Han sine Lommepenge faaer af mig,
Og ei en Skilling meer.

Kold.

Men han har tabt
Sit Uhr, sin skiønne Brystnaal og sin Ring;
Og siden paa Kredit —

Tordenskiold (hidsig).

For Diævlen, Herre —

Lehn (koldt brillende).

Jeg tabte femogtyvetusind Daler
Paa Æresord.

Tordenskiold.

Paa Æresord? Hvordan?

Nu saa gid Satan havde slig en Ære.
Er I da reent forbandet?

Lehn.

Nei, det er jeg
Slet ikke.

Tordenskiold.

Femogtyvetusind Daler!

Lehn.

Jeg min Forskrivning givet har for Summen.

Tordenskiold.

Hvo er den Kieltring, som har narret Jer?

Lehn.

Det er slet ingen Kieltring, Admiral!
Det er en Oberst.

Tordenskiold.

Oberst?

Lehn.

Oberst Stahl.

Tordenskiold.

Nu var han Staal og Flint, jeg træffer ham!

Lehn.

Han holder Bank, det er en Svenske, troer jeg.

Tordenskiold (med Lune).

Det havde jeg dog ikke tænkt, at jeg
Var kommen ned til Tydskland, til Hannover,
For end at slaaes med Svensken.

Kold.

Han har tient
I Svenskens Hær, men han er tydsk af Fødsel;
Man veed ei ret hvorfra han er; han kalder
Sig Oberst Stahl.

Tordenskiold.

Lehn! Han skal give Jer
Forskrivningen tilbage! Eller jeg
Skal knække ham hans Hals.

Lehn.

Jeg takker Jer.

Tordenskiold.

Og hvis I tiere gaaer i Spillehuus,
Saa knækker ogsaa Halsen jeg paa Jer.

Lehn.

Jeg takker skyldigst!

Tordenskiold.

Og med første Post
Jeg sender Eder hiem igien.

Lehn.

Jeg takker!

Tordenskiold.

Thi jeg vil ikke passe meer paa Jer!

Lehn.

Deri fortænker Ingen Admiralen.

Tordenskiold.

Gaa nu ad Helved til!

Lehn.

Ja, meget gierne.

(Bukker og gaaer.)

Kold.

Det var en slem Historie.

Tordenskiold.

Alt stormer
Ind paa mig her. Jeg mærker, at jeg er
Ei længer i mit Element, og Lykken —
Den svigter mig. Jeg gik at hilse paa
Den smukke Miß; men det var da for tidligt.

Kold.

Saa slaae Jer lidt til Ro!

Tordenskiold.

Det kan jeg ikke.
Jeg reiser bort igien imorgen, Kold!

Kold.

Og vil ei hilse paa den smukke Miß?

Tordenskiold.

For Fanden, Kold! Hun er ei ung og smuk.
Lord Carteret har holdt mig her for Nar.
Jeg gik lidt ud i Haugen, og der vandred
En gammel Jomfru, ret en Grippenille,
Som løb, for Sundheds Skyld, en Morgentour;
Og tænk Dig, Kold! Det var Miß Harriet.
Jeg spurgte fleer og fik det samme Svar.

Kold.

Tag ikke feil, min Herre! Der er to.

Tordenskiold.

Hvordan?

Kold.

Hun har en Faster, hører jeg.
Som løber Toure. Hendes egen Ungdom
Er selv saa frisk og sund, at ei den trænger
Til slig en Tour.

Tordenskiold (glad).

Hvad? Det var Fasteren?

Kold.

Ja, ganske vist.

Tordenskiold.

Saa er jeg glad igien.
Jeg veed ei rigtigt, Kold! hvordan det er;
Men den Idee om min romanske Miß
Har slaaet Rødder i mit Hiertes Grund.
Mig tykkes, at jeg er forelsket alt,
Endskiøndt jeg aldrig saae det smukke Barn.
Lord Carteret har ei bedraget mig —
Det glæder mig, — jeg elsker denne Mand —
Og meget havde det naturligviis

Forbittret mig, hvis jeg var krænket af ham.
Nu — saa er Alting godt.

Kold (betænkelig).

Men Spilleren!

Tordenskiold (lystig).

Hvad Spilleren? — Peer, som i Dynekilen
Og som ved Marstrand kapred Svenskens Flaade,
Troer Du, han skulde frygte for Kløerknægt?

(De gaae.)

Anden Handling.

Værelse hos Miß Harriet Richmond.

Spiegelhausen. Tante Harriet.

Tante Harriet.

God Morgen, Charles!

Spiegelhausen.

Naadige Veninde!
Jeg kommer fra min Onkel som et Bud,
At invitere Jer idag til Middag;
Jer og Niecen.

Tante Harriet.

Hvad betyder dog
Det selsomme Gesandtskab! Ved Neveuen,
Ei ved sin Tiener? Paa den samme Dag?

Spiegelhausen.

En overordenlig Begivenhed
Udkræver overordenlige Midler.
Vi faaet har en Giæst i Aftes silde,
Og ham til Ære feires denne Fest.

Tante Harriet.

En Giæst? Jeg smægter af Nysgierrighed —

Spiegelhausen.

Ja, giæt engang!

Tante Harriet.

Det er mig reent umuligt.

Spiegelhausen.

Saa vil jeg sige det; men paa det Vilkaar,
At ei min Hemmelighed bliver røbet
For Niecen.

Tante Harriet.

Skal hun ikke med derhen?

Spiegelhausen.

Jo — Klokken tre, men nu er den først ti.

Tante Harriet.

Den Mellemtid er Jer af Vigtighed?

Spiegelhausen.

Af største Vigtighed; thi den bestemmer
Min Fremtids Lykke.

Tante Harriet.

Charles! I er dog
Et selsomt Menneske! Man mærker, at
I er en bel 'esprit, en hômme de lettres,
Og ikke ganske fri, uagtet al
Den sikkre Takt og fine Verdenskundskab,
For lidt Extravagance. Men tal kun I!
Jeg er ret oplagt til at høre Jer;
Jeg er i godt Humeur, — jeg gaaer en Tour
Om Morgnen, og — mig synes alt, den hiælper.

Spiegelhausen.

Særdeles! Morgenluften skiænker Eder
Sin Glands og Friskhed.

Tante Harriet.

Ak, I er en Smigrer!
Men Fruentimret er saa svagt, at skiøndt
Hun veed, at Manden smigrer — det behager!
Han vil behage — det er altid Noget.
Men nu til Eders hemmelige Giæst.
Steengiæsten dog vel ei i Don Juan?

Spiegelhausen.

Nei — det er Eders Nieces Ideal.

Tante Harriet.

Umuligt! Tordenskiold?

Spiegelhausen.

I nævner ham.

Tante Harriet.

Nu har jeg aldrig hørt! — Han i Hannover?

Spiegelhausen.

Ja, I har Ret! Det er den selsomste
Begivenhed; — men sørgelig for mig,
Hvis ikke pludselig jeg faaer min Skiæbne
Bestemt. Troer I, hun elsker mig?

Tante Harriet.

Gud veed!
Thi hun er fuld af Særhed, Egensind.
Men Tordenskiold — ja, ham beundrer hun,
Som Helt, som sieldent Menneske. Men aldrig
Hun saae ham. Og nu er han i Hannover!
Siig Charles! Er han smuk?

Spiegelhausen.

Paa ingen Maade.
Et Ansigt, daglig udsat mangt et Aar
For Regn og Blæst, for Sol og Nattekuld,
Af det —

Tante Harriet.

Er alt Forgyldningen forgaaet?

Spiegelhausen.

Man kunde sige tvertimod, det er
For meget nu forgyldt: rødmosset, brunt —
Et Arr i Hagen, stærke Øienbryn —

Tante Harriet.

Velskabt?

Spiegelhausen.

For stærk og før for en Adonis.

Tante Harriet.

Ung?

Spiegelhausen.

Meer Neptun og Æolus med Skiæg,
End Bachus og Apol.

Tante Harriet.

Hvis det er saa,
Da staaer jeg inde Jer for ingenting.

Spiegelhausen.

Hvordan?

Tante Harriet.

J kiender Harriets vilde Smag.
Men er han gift maaskee?

Spiegelhausen.

Det veed jeg ikke.
Maaskee. O, gid han var! Det lettede —
Den Tanke letter.

Tante Harriet.

Charles, J har Ret!
Endnu idag det alt afgiøres maa;
Og før min Niece veed, at Tordenskiold
Er her, maa hun bestemme sig for Eder.

Spiegelhausen.

Hun har befalt mig sidstegang: jeg skal
Beskrive Kiærligheden i en Sang.
Hun meente Kiærlighed udtog sig slet
J blotte Prosa.

Tante Harriet.

Har J føiet hende?

Spiegelhausen

(tager et Papir op af Lommen).

J dette Vers har jeg forsøgt at skildre
Mit Hiertes Tilstand.

Tante Harriet.

Er det godt?

Spiegelhausen.

Det kan

Jeg ikke selv bedømme. Hun har lovet
At svare mig paa Vers igien.

Tante Harriet.

Hun bliver
Alt meer phantastisk. Ung og smuk og rig —
Saa klæder Alting godt! Hun lader sig
Ei sige mere. — Ven! Jeg ønsker Jer
Af Hiertet Lykke. Præsidentens Huus
Det bedste Huus maa kaldes i Hannover;
Og gierne ønsked jeg besvogret mig
Med en saa gammel ædel Slægt. Men prøv
Nu Eders Lykke selv. Der kommer hun!
Jeg gaaer — jeg vil ei være Vidne til,
Ifald I faaer en Kurv. Min Tante-Magt
Er længst forbi; hun har afkastet Aaget —
Det sidste. Prøv nu, Charles! om I mægter
At smedde denne Fugl i Amors Lænker.

(Hun gaaer.)

Miß **Harriet** kommer ind ad en anden Dør.

God Morgen, Charles!

Spiegelhausen.

Huldeste Veninde,
God Morgen!

Miß Harriet.

Hvad forskaffer os saa tidligt
Alt den Fornøielse?

Spiegelhausen.

En Reisende.
Min Onkel sender mig. — En Mand af Stand
Er kommen her og reiser snart igien;
Min Onkel maa som Kammerpræsident
Beværte ham, — han havde Brev til ham,
Han boer hos os; — vi ønske Gildet prydet
Med vore brittiske Veninders hulde
Nærværelse. Tør vi vel haabe, Harriet!
I kommer Klokken tre?

Miß Harriet.

Ja ganske vist.

Hvad hedder han?

Spiegelhausen.

Jeg husker ei hans Navn,
Det klinger saa barbarisk, udenlandsk.

Miß Harriet.

Jeg kommer gierne; men min Tante tør
Jeg ikke love for, hun har besluttet
For Fremtiden at holde streng Diæt;
Hun vover neppe vel at gaae til Gilde.

Spiegelhausen.

Jo, hun har lovet det for ganske vist.
Men, bedste Miß, før vi til Middag samles,
Lad Alt bestemt da være mellem os.

Miß Harriet.

Jeg holder hvad jeg lover. Naar I bringer
Et Vers med Eders Følelser og Tanker,
Paa Vers jeg svarer Eder strax igien.

Spiegelhausen.

Hvis Digtet hiælpe kan — det er forfattet.

Miß Harriet.

Kan I det udenad, saa sig mig det!

Spiegelhausen.

Det er umuligt. Mine Følelser —

Miß Harriet.

Har I det skrevet hos Jer?

Spiegelhausen.

Det er her.

Miß Harriet.

Tillader I mig da, jeg læser det?

Spiegelhausen.

Ja gierne!

Miß Harriet.

Hvis jeg giør en Feil — tilgiv!
Det er just ikke let at læse strax
Correct fra Bladet, skiøndt det skrevet er
Paa fiint Velinpapir med gyldent Snit,
Særdeles elegant og tydeligt.

Spiegelhausen.

I roser Skriften! Denne Ære kan
En Skriver dele med mig; Digtet selv —

Miß Harriet.

Maa tale for sig selv. Nu, lad os høre!
Jeg er alt ganske skamfuld, thi jeg veed
Det forud alt, at I flatterer mig.

(Hun læser:)

Ei, Hyrdinde! min Barm holder længer i Lænker
De Følelser, som, ak, mig min Glæde kun skiænker,
Men tillige min Sorg; thi af Kiærligheds Rod
Sig udfolder en Frugt, som saa sielden er god.
Hvis den modnes i Sol — hvad ligner da dens Rødme?
Da den skiænker vor Siæl — o den sødeste Sødme;
Der beruser vor Aand — og paa Kiærligheds Bud
Føler Mennesket sig i Naturen en Gud.
Hvor man skuer er Vaar! Rosens Torn har ei Pile —
Maanen græder ei meer, — de veemodige Smile
Sig forvandle til Lyst; lystigt bølger hvert Hav,
Og selv Munterhed leer paa Bedrøvelsens Grav.
Men, Cupido! Hvis, ak! — i Melpomenes Skygge
Dine Ferskener hang — hvor Uglerne kun bygge —
Da de modnes ei meer, — Maanen stirrer da stivt,
Og den qvægende Saft sig forvandler til Gift.
Vælg, Hyrdinde! nu selv. Viis mig hen i den Have,
Hvor mig Skiæbnen bestemt har sin vigtige Gave.
Skiænk mig Liv i et Smil, send mig Død i et Ord!
Men den Tvivl blot forjag, som i Hiertet mig boer.

(Flyer ham det hofligt tilbage og siger):

Det var fortræffelige Antitheser,
Et brillant poetisk Broderi,
Hvori jeg grant erkiender Lærlingen
Af Tante Debora; kort — kiære Charles!
Det var paa fransk. Nu svarer jeg paa engelsk,
Som I mig selv har kaldt, som Hyrdepige!

Med Kiærlighed det er en egen Sag —
Ak, hvad man ofte kalder Kiærlighed!
Tidt er den blot et flygtigt Selvbedrag,
En lille Feber, der giør kold og heed.
Men den helbredes let, som Alle veed,
Naar man sig paa Helbredelsen beflitter,
Og ta'er lidt China, skiøndt den er lidt bitter.

Man bragte tidligt til et Hof mig hen,
Et blot Naturens Barn, en brittisk Mø;
Tidt ønskte jeg tilbage mig igien,
Og aldrig glemte jeg min Frihedsø;
Og aldrig glemte jeg den stolte Sø,
Og raske Gutter, som fra fierne Kyst
Tilbagevendte til en Moders Bryst.

Saa fik jeg Havet, fik jeg Landet kiær,
Hvor rige Bonde dybt i Kornet gaaer;
Og hvor, fra Riddertiden, gamle Træer
Ved brune Borg for Porten plantet staaer.
Der leged jeg min Ungdoms første Vaar.
Jeg qvad den gamle Sang om Kæmpen bold,
Og kiær for alting blev mig Hedenold.

Derfor jeg elsker ikke denne Tid;
Den er mig altfor listig, altfor fiin;
Forfængelighed med Hiertet fører Strid,
Man elsker Guldet kun i lukte Skrin;
Man deler vel med Vennen et Glas Viin,

Men raske Dyder man med Faren skyer,
Og Storhed kalder man et Eventyr.

Men hvor jeg seer endnu et Glimt af Kraft,
Beundrer jeg og fletter jeg min Krands.
Ei Frugten er endnu reent uden Saft,
Og Stiernen har endnu ei tabt sin Glands.
Og funkler den just ikke her tillands, —
Det er det samme — jeg min Stierne seer,
Fra Firmamentet ned den til mig leer.

Jeg har for Eder kastet intet Garn,
Thi qvæl mig ei med Kiærlighedens Bøn!
Jeg er Forgangenhedens, Drømmens Barn,
Og I er Tidens, Virkeligheds Søn.
En saadan Pagt kan aldrig vorde skiøn.
Jeg hader Stivhed, Smaalighedens Muur,
Og flagrer, som en Fugl, i min Natur.

Om jeg min Mage finder — vides ei; —
Men Eensomheden volder mig ei Skræk.
Jeg flagrer modig dog min Klippevei,
Og skuer i min Morgenrøde kiæk,
Og drikker af min kiære Digterbæk.
Saa er jeg lykkelig, saa er jeg fri,
Om ikke virkeligt — i Phantasi!

(Hun neier og gaaer.)

Spiegelhausen.

Det var et Tordenslag; dog kunde jeg
Mig vente sligt af hendes Egensind.

Tante **Harriet** stikker Hovedet ind ad Døren.

Nu Ven! Hvorledes gik det?

Spiegelhausen.

Miserabelt!

Tante Harriet.

En Kurv?

Spiegelhausen.

Saa kaldes det i Billedsproget.
Jeg veed ei selv, hvorfra det dumme Navn
Har sin Oprindelse.

Tante Harriet.

Det kan vi siden
Studere sammen i vor Eensomhed.
Kom ind til mig og lad mig trøste Jer.

Spiegelhausen.

Jeg er forstemt min Naadige! Særdeles
Forstemt — og jeg vil hurtigt gaae herfra,
For ei at falde Jer besværlig med
Mit onde Lune.

Tante Harriet.

Fald mig kun besværlig!
Det morer mig at trøste. Unge Folk,
Som have Lykken med sig, bryde sig
Kun lidt om Ældre; men i Sorgens Time
Tyer man taknemlig til Erfarenheden.

Spiegelhausen.

Min Naadige! Jeg har ei megen Tro
Til Doctorne, saavel i Siælesyge,
Som Legemssygdom; der er kun to Læger,
Der hiælpe stundom i en saadan Nød:
Det er Naturen selv, og det er Tiden.

(Bukker og gaaer.)

Tante Harriet (sukker).

Ak, Gud! Naturen visner selv med Tiden!

(Gaaer.)

Tordenskiold kommer med **Lisette.**

Tordenskiold.

Men var det ei Herr Carl von Spiegelhausen,
Som gik os der forbi?

Lisette.

Jo, ganske rigtig.

Tordenskiold.

Han havde Hastværk, han fik neppe Tid
At hilse mig igien; han undgik mig.
Har han besøgt din Frøken?

Lisette.

Det er muligt.
Maaskee den Ældste.

Tordenskiold.

Vil Du melde mig
Nu hos den Yngste?

Lisettte.

Gierne. Deres Navn?

Tordenskiold.

Søcaptain Plovart, kommen hid fra Danmark,
Med Brev til Frøknen fra Lord Carteret.
(Giver hende et Brev.)

Lisette.

Da er I sikkert hiertelig velkommen.
Behag at sidde ned! Miß Harriet kommer
Paa Øieblikket vist.

Tordenskiold.

Jeg takker Dig!
(Lisette gaaer.)

Tordenskiold.

Ha, det var vel, at han ei kiendte mig,
Han kunde røbet mit Incognito.
Men — lad mig fatte mig! Mig synes fast,
Jeg trækker Veiret som en Candidat,
Der skal til Attestats. Ja — giøre Cour —
Maaskee — til et elskværdigt Fruentimmer,
Og dog forstille sig — det holder haardt.

Miß **Harriet** kommer glad med det aabne Brev i Haand, fulgt af **Lisette.**

Miß Harriet.

Hvor er han dog, Lisette?

Lisette.

See, der staaer han!

Miß Harriet (hilser venligt).

Min Herre, — Herr Captain! I bringer mig
Fra Danmark, — fra Lord Carteret et Brev —

Tordenskiold (bukker dybt).

Ja, naadige Frøken!

Miß Harriet.

O, jeg takker Eder!
Skiøndt Brevet kun er kort. Han skriver mig,
At egentlig I være skal hans Brev;
Og at I bedre kan fortælle mig
Alt mundtligt, hvad jeg gierne vide vil,
End han kan skrive det.

(Lisette gaaer.)

Tordenskiold.

Det er naturligt,
Ifald I noget vide vil om Danmark;
Jeg kommer lige just derfra. — Men, Miß!
Undskyld min Dristighed — hvad kan vi takke
For slig Opmærksomhed? Thi det er sielden,
At udenlandske Piger — unge, smukke, —
Bekymre meget sig om fremmed Land,
Og mindst om mindre Stat i fierne Nord.

Miß Harriet.

Er det forunderligt, at jeg bekymrer
Mig om mit Fædreland?

Tordenskiold.

Og er I ei
En Engellænderinde?

Miß Harriet.

Ganske vist!
For tyve Somre siden bragt til Verden
Paa Kysten af Northumberland.

Tordenskiold.

Og dog?

Miß Harriet.

Jeg skal dog ei fortælle Captain Ployart,
At min Provinds med samt Ostangeln,
Befolket blev i gammel Tid af Danske,
Og at vi altsaa stamme ned fra dem?

Tordenskiold.

Det er en Ære for det lille Danmark,
At være Moder til det store England!

Miß Harriet.

Men hvilket Barn — om nok saa stort — forsmaaete
Sin ædle Moder? Sæt, at I det bragte
Til Admiral, — at Eders Fader var
En ærlig Borger, — mon I glemte ham?

Tordenskiold (bevæget).

Nei sandelig — jeg glemmer aldrig ham.
Og Eders Følelser — jeg deler dem!
Jeg er en Normand, Frøken! men min Slægt
Er dog til Trondhiem kommen op fra Holland;
Og neppe saae jeg Digerne dernede,
Den flade Græsgang; før jeg glemte Fieldet
Et Dieblik, og varme Taarer vædede
Den Jord, som giemmer mine Fædres Aske.

Miß Harriet.

Ja, seer I vel? Saa gaaer det ogsaa mig.
Fra lille Barn af sang jeg disse Viser,
Som endnu prise Danskernes Bedrifter.
Vel var de slemme tidt; og naar Kong Alfred
Ved Harpen sang i Danskens Leir, saa holdt jeg
Med Alfred. Men han var blandt Angelsaxer
Selv en Undtagelse.

Tordenskiold.

I er bevandret,
Min Frøken, i Historien.

Miß Harriet.

Nei, Herre!

Paa ingen Maade; kun det Vigtigste,
Det Skiønne, Herlige, det fængsled mig.

Tordenskiold.

Historien er skiøn. Jeg har som Dreng
I Trondhiem læst min Snorro Sturlesøn,
Som alle Bønder der; men siden fik jeg
Saamange Ting at passe, — maatte høvles
Lidt af og lære Sprog, naar jeg var fri
For Tienesten; — saa læste jeg kun lidt
Historier. Den Sidste, som mig hued
Særdeles godt, var om Cort Adeler,
En norsk Matros, som svang sig i Venedig
Til Admiral, ved sielden Tapperhed
Mod Tyrkerne.

Miß Harriet.

Men det har Tordenskiold
Giort i sit Fædreland imod de Svenske;
Og Fædrelandet høsted Frugten af
Hans Heltedaad.

Tordenskiold.

Ja, det var lykkeligt
For ham.

Miß Harriet.

Og Fædrelandet. — See, min Herre!
Jeg sige skal, hvoraf det kommer sig,
At denne Mand særdeles huer mig.
Ak, seer I, jeg er voret op med ham!
At sige med hans Krigsbedrifter. Jeg
Var lille, men jeg læste dog min Shakespeare,
Og det var meer, end Nogen kunde sagt
Om mange Store; Shakespear var foragtet,
Og han er saa endnu af Gammel=England,
Som danne vil sig taabeligt paa fransk,
Og foretrækker svagt en lunken Cato
Af Addisson for Hamlet og Kong Lear.

Lindenfeldt.

[illegible]

Miß Harriet.

[illegible]

Lindenfeldt.

[illegible] — Lindenfeldt

[illegible]

Miß Harriet [illegible].

[illegible]

[illegible]

Lindenfeldt.

[illegible]

Miß Harriet.

[illegible]

Lindenfeldt.

Hvorfor?

Miß Harriet.

En Uhr kan være meget godt
Og nyttigt, — men det er og bliver et Uhr —
Jeg kan ei elske det. Naturen har
Saaledes visst tildeelt de fleste Mænd

Een eller anden lille Svaghed. Den
Den ene giør os Hverdagsmennesker
Det muligt, at forenes nærmere
Med dem. Thi blot Beundring, Ærefrygt,
Frembringer aldrig Kiærlighed og Venskab;
Nei, Ven bør overbære med sin Ven! —
I Solen kan man ei bestandig staae,
Et venligt Arnested behøver Skygge.

Tordenskiold (rørt).

Det var fortræfligt sagt! Et Arnested
Behøver Skygge! Helten trænger ogsaa
Til Arnestedet; thi — det salte Hav,
Det er en deilig Mark for Ærens Rug,
Men det er ingen Hytte; — høiest kun
En Grav, som reiser selv sit Monument
For Kampens Søn, naar Stormen taarner Bølgen.
Men Fred er ogsaa god; og hvorfor springe
Med dragen Klinge lige ned i Graven?
En Børneflok kan ogsaa lege først
Med Fadersværdet i den sikkre Valg,
Og klappe ham, med lille spæde Haand,
Paa brunen Kind, som før kun Blæsten kyssed.

Miß Harriet.

Gud give Tordenskiold den Fred og Glæde,
Som han saa fuldeligt, saa vel fortiener.
I er hans Ven?

Tordenskiold.

Ja — hans Fortrolige. —
I Dynekilen selv var jeg med ham;
Jeg fulgte ham paa alle Tog; vi ere
Fra Trondhiem begge, og jeg kiendte ham
Fra lille Dreng af.

Miß Harriet.

Det var herligt! Nu,
Saa skal I ogsaa see min Tegnebog.
Jeg viser den just ikke til Enhver;

Thi de urimelige Mennesker —
De lee mig ud og spørge: „Hvor har det
Nu kunnet more Dig, at tegne ham,
Den Fremmede, saa tidt, i alle Forhold?"
Ubillige Spørgsmaal! Naar en Botanist,
Som lægger sig særdeles efter Planter,
Har Bogen fuld af Blade, Værter, Svampe;
Det finder man fornuftigt, hensigtsmæssigt,
Til Videnskabens Tarv; men naar et Hierte,
Naar Tanken følger Manden paa hans Vei,
Naar Mennesket interesserer sig
Med Kraft for Mennesket, og giør sig hans
Bedrifter fattelige, præger dem
Dybt i Hukommelsen, i Følelsen;
For at bekæmpe Sindsdespoterne,
Der myrde meer end mangen tyrkisk Sultan:
Forglemmelsen og Utaknemligheden; —
Det kaldes Daarskab og Barnagtighed!

Tordenskiold.

I tegner altsaa?

Miß Harriet.

Til min egen Morskab,
Og mine Venners.

Tordenskiold.

Tør jeg haabe, Miß!
Som gammel Kammerat af Tordenskiold,
At I betragte vil mig som en Ven?

Miß Harriet

(henter en Mappe med Tegninger og sætter et lille Bord frem.)

Det seer I, da jeg viser tillidsfuld
Jer mine Skizzer, i det Haab, at I
Udfylder Manglen med Jer Phantasi,
Og skaaner for Kritik et svagt Forsøg.
Først har jeg, som I veed, jo aldrig seet ham —
Kun tænkt mig ham — omtrent som Eder.

Tordenskiold.

Nu,

Der har I ikke taget meget feil!
Thi vi er Søbskendbørn paa Moders Side,
Og ligne virkelig hinanden noget.

Miß Harriet

(lukker Mappen op og tager smilende en Tegning frem).

Der staaer han førstegang som — Skræderdreng
Paa Trondhiems Gade, trykker Mesteren,
For hvem han bære maa en Klædebylt,
En Sneebolt dybt i Nakken.

Tordenskiold.

Ha! ha! ha!

Saa har I ogsaa hørt det? — Det er ganske
Fortræfligt!

Miß Harriet.

I den skarpe Vinterkuld
Barhovedet og i en lille Trøie.

Tordenskiold.

Ja, saadan var det just. Hvor veed I det?
Og I foragter ikke Tordenskiold,
For han var Skræderdreng?

Miß Harriet.

Nei, tvertimod!

Jeg finder denne Skiæbnens Ironi
Særdeles sindrig — yndig — elskelig.
Hvad mindst han var, det satte man ham til;
Men alt til Skræderdrengen sendte Thor
Jo Krudt og Kugler i den hvide Snee;
Og han forstod med den at kaste Bomber.

(Tager et andet Stykke frem.)

Men Ironien gik endnu et Skridt,
Og for at hæves blot langt mere høit,
Sank han for Verdens Fordom end et Trin.
Der staaer han som en Tiener.

Tordenskiold.

Gud velsigne
Den ædle Doctor Jespersen, vor Konges
Confessionarius; hvis Peder Wessel
Ei kommen var i Kiøbenhavn til ham, —
Maaskee gik han i Trondhiem end som Skræder.
Men Jespersen lod heller ikke Knægten
Ret længe stikke der i Liberiet.

Miß Harriet.

Jeg veed det! Kiolen med en broget Tresse
Forsvandt for Trøien blaa; en kantet Hat
For lettere Kabus.

(Viser ham et andet Billede.)

Der staaer Matrosen.

Tordenskiold.

Og saadan foer han Jorden om; — han saae
Guinea; tvende Gange foer han til
Ostindien.

Miß Harriet.

Og lærte Sømandskab;
Krøb i det høie Tougværk som en Kat,
Hang over Raaen i det bælne Mørke,
At binde Seilet i den stærke Storm.
Og som en Murer vorder Architekt,
Saa lærte Tordenskiold Matrosens Pligt,
Ved at erhverve sig hans Egenskaber.

(Tager et andet Billede frem.)

Her er Kadetten.

Tordenskiold (rørt).

- O, Du gode Gud!
Hvor blev han glad, da Kongen hæved ham
Fra slet og ret Matros til Søkadet;
Da han fik Uniform, den lille Kaarde
Ved Siden. Miß! han blev ei gladere,
Da han blev Admiral.

Miß Harriet (som før).

Her Lieutenanten

Staaer paa den lille Snav.

Tordenskiold.

Ja, paa min Siæl!

Paa Ormen. Ja, den Orm, den liden Orm,
Den nytted Peder Wessel meer, end Ormen
Hin Lange nytted Olaf Tryggvason.

Miß Harriet.

Men her er Løvendals Gallei.

Tordenskiold.

Hvor Fanden

Har I dog saadan lært at bygge Skibe?
Ja, det er ganske rigtigt —

Miß Harriet.

En Copie. —

Men nu maa I forlade mig, at jeg
Ei følger ham paa alle Heltetog.
Et Skib af Røgen skiult er ingen Gienstand
For Malerkunsten, naar det kommer tidt.
Tiltakke tag med den Carikatur!

Tordenskiold.

En latterlig Person med tyk Paryk,
Med tynde Been og stive Kioleskiøder,
Med Chapeaubas i Armen — strækker ud
Stivt alle Fingre paa den venstre Haand,
Og aabner Munden, som han havde faaet
Et Been i Halsen?

Miß Harriet.

Det er Sø-Fiskalen,

Der klager over ham, og som vil have
Ham degraderet strax, fordi han bruger
For meget Krudt.

Tordenskiold
(kysser henrykt hendes Haand).

O, Gud velsigne Jer!

I er en herlig Pige. Fanden ta'e mig,
Om nogentid jeg saae en saadan Pige.

Miß Harriet.

Men Kongen agter ei Fiskalens Klage;
Han hæver Tordenskiold i Adelstand.
See her er Vaabnet: Lynild i det Blaa,
En Orn med spiilte Vinger, Guldkanoner,
Og Norges Løve for den raske Normand.

Tordenskiold.

Jeg bad ham ei derom. Gud veed, det var
Hans egen Naade.

Miß Harriet.

Kiender I det Billed?

Tordenskiold.

En Præst, en Officeer, en Bonde — Svenske!
Jeg kiender dem. Dem hented Tordenskiold
Hans Majestæt, der sad ved Taffelet,
Da Kongen gierne vilde vide, hvad
I Sverrig der yttret blev af Stænderne.
Han bragte dem før Kongen havde spiist.

Miß Harriet.

Der staaer han med sin Raaber paa et Skib
Og spørger Grib derhenne paa det Andet,
Om de skal giæste Svensken.

Tordenskiold.

Ja — det var
I Dynekilen.

Miß Harriet.

Det blev for Kong Carl
Et kostbart Giæstebud. — Men seer I her?
Der gaaer han om i Marstrand som en Fisker,
Og sælger Torsk og speider Leiligheden.

Tordenskiold.

Et dristigt Indfald!

Miß Harriet.

Det var mere dristigt,

Da han i Fæstningen alene gik
Og skiændte bandende paa Commandanten,
Fordi han endnu ei var dragen ud.
Ifald man havde smækket Porten til?

Tordenskiold.

Hvor Diævlen veed I Alting dog saa nøie?

Miß Harriet.

Hans ædle Liv har svævet tidt i Fare.
(Viser ham det sidste Billede.)
Paa dette Billed her er Faren størst.
Omringt paa Kysten staaer han af de Svenske;
En Rytterflok omringer ham; — hans Folk
Er alt i Baaden; Officeren fordrer
Hans Kaarde. — Ha — „Men ikke dennegang!"
Han svarer, hugger Svensken over Armen,
I Havet springer, leer ad alle Kugler,
Og kommer frelst i Baaden til sit Land.

Tordenskiold
(kysser heftigt hendes Haand).

Min ædle Miß!

Miß Harriet.

Nu er der ingen fleer.

Tordenskiold (staaer op).

Saa maa jeg ogsaa vise Jer et Billed,
Et Mummespil, ret som det forrige.
Lord Carteret, en Ven af Tordenskiold,
Fortalt har om en herlig brittisk Pige,
Som aldrig havde seet, men yndte Gutten;
En deilig Mø, med Hierte, med Forstand.
Da Kampen nu var endt og Freden smilte,
Da Tordenskiold var smykt med Kongens Naade,
Med Folkets Yndest, — see, da tænkte han:
Hvad er det Alt dog uden Elskovs Lyst?
Dit Hierte, som kun mødte Fiendens Kugler,
Skal det ei smeltes, aldrig banke ved
En deilig Piges Barm? Ha, jeg vil see

Min Engellænderinde! Derpaa drog han
Til Fastland, til Hannover. Og formummet,
— Som Fiskeren i Marstrand, — staaer han her
Som Captain Plovart. Speide vilde han
Sin Skiæbne; see om dette Drømmebilled,
Der længe fyldte Hiertet ham med Haab,
Vel kunde vorde virkeligt. — Det er det!
Thi Harriet Richmond overgaaer hans Drøm.

(Knæler og griber hendes Haand.)

Her knæler han for dine Fødder, Harriet!
Han, som tilforn kun knælte for sin Gud
Og Frederik den Fierde. Harriet!
Hvis jeg skal vinde Dig, da maa det skee
Rask med at løbe Storm! Jeg duer ei
Til langsom Smægten og til gradeviis
At nærme Maalet mig. Jeg aabner Dig
Min Favn, og vil Du være min — saa kom!
Hvis ei — giv mig et Vink og jeg gaaer bort —
Du seer mig aldrig meer.

Miß Harriet (synker i hans Arme).

Min elskte Ven!
Min Tordenskiold! Saa tag din Harriet.
Troer Du mig mere stærk end hele Sverrig?

Tredie Handling.

En Sal hos Kammerpræsidenten.

Carl von Spiegelhausen. Von Felsen.

Spiegelhausen.

Jeg føler mig et omskabt Menneske,
En Invalid, der i en Træfning misted
Sin høire Arm. Ja, Rudolph! Sikkert stod
Det Maal for Dine mig at vinde Harriet.
I hendes Vægring saae jeg Pigeknipskhed,
Blot for at stramme Knuden fastere.
Jeg i Hannover gialdt hos unge Damer
Dog for en vakker Mand; min Slægt er af
Ældgammel Adel, Kammerpræsidenten,
Min Onkel, en af Stadens første Herrer.
Jeg har erhvervet mig en Dannelse,
Som end er sielden i det tydske Rige.
Alt hvad der mangled mig, var Penge. Penge
Har Harriet nok af; naar hun først var min,
Da blev den hele Giæld en ringe Sag.
Nu voxer Dvergen til en hæslig Kæmpe,
Som truer mig; nu bli'er hver Creditor,
Der før kun var et luftigt Giøglebilled,
En Steen, der hænger over mig, og knuser
Saasnart den løsner sig. Og al den Nød
Mig foraarsages af en Eventyrer,
Som intet kiender end til fine Sæder;

En Jagthund, som blev løst af Kobbelet
I Farens Stund og siden ikke bundet.
Han kommer her, betaler Høfligheder
Med plump Uartighed; han glemmer, hvad
Han er en gammel fornem Dame skyldig,
Værtinden i det Huus, hvor han er Giæst,
Og svarer grovt paa venlige Formaning.
Saa vinder han et uerfarent Barn,
Et egensindigt vildt phantastiskt Hierte.
Ha, Rudolph! Jeg kan ikke sige Dig,
Hvor al min Harme vender sig mod ham.
Alt sig forener, som den sorte Plet
I Skiven — blot i denne Tordenskiold.
Hans Navn er mig alt vederstyggeligt,
Og seer jeg ham, da koger Blodet mig
I alle Aarer.

Felsen.

Hævnen kan vel kiøles.
Endnu er han ei Harriets Mand. Det giælder
Kun om, at dygtigt han forløber sig,
Og giør sig latterlig, foragtelig;
Det giælder kun at bringe ham i Fare.

Spiegelhausen.

I Fare han? Det forekommer mig,
Som om Du drukne vil en Aal i Vand.

Felsen.

Nu nu! Hvert Dyr har dog sit Element.
Der gives Fiske — Silden, for Exempel —
Den vevre Svømmer i et Sølverharnisk,
Der døer, saasnart den kastes op i Græs.
Jeg veed dog Noget, som kan brille ham,
Kan giøre Skaar i denne Fest, der feires.
Og muligt render han sig selv derved
En Kniv i Livet.

Spiegelhausen.

Troer Du det? Hvordan?

Felsen.

Jeg liber heller ikke denne Danske;
Og det skal glæde mig, hvis vi kan sætte
En Dæmning imod disse taabelige
Forgudelser; især af Qvinderne,
Som af Henrykkelse nu neppe vide
Hvor de skal hen, og skabe sig saa sært,
Som Bonden, da han saae en Abekat.

Spiegelhausen.

Saa siig mig da, hvori bestaaer dit Haab?

Felsen.

Har Du ei seet den Dreng, der følger ham,
Som Lammet Klokkefaaret?

Spiegelhausen.

Herr Frands Lehn?

Felsen.

Han har imorges tabt til Oberst Stahl
Den Summa: femogtyvetusind Daler.

Spiegelhausen.

Ha, det er aldrig muligt!

Felsen.

Han er rig,
Og derfor tog vel Tordenskiold ham med,
Som Malkeko; men nu vil Andre malke
Den samme Ko, og det forbittrer Helten.

Spiegelhausen.

Ha, det var herligt. Det er just mit Hverv,
Til Middag at indbyde Standspersoner;
Thi Gallataffelet skal være stort,
Og vi har ogsaa Narre her i Huset.
Luise, Ven! min Onkels Øiesteen,
Har faaet pludselig en Sang forfattet,
Som synges skal, mens hun bekrandser ham.

Felsen.

Hun gierne være vil Copi af Harriet.

For syntes mig ret godt om denne Pige,
Men saadant Fias gier hende væmmelig.

Spiegelhausen.

Nu, bedste Ven! Nu vil jeg sende strax
Et Brev til Oberst Stahl, saa kommer han.
Og seer ham Tordenskiold, saa tro Du mig,
At det vil ikke vare længe, før
Det trækker op til Torden. Harmonien
Vil ende sig med hæslig Dissonants.

Felsen.

Det var det just, jeg vilde foreslaae.
Slig Sæd maa sikkert bære gode Frugter.

Spiegelhausen.

Godt! Følg med mig, saa vil jeg skrive Brevet.
Maaskee Du er saa god og bringer det?
I slig en Hurlumhei kan Formerne
Saa strengt ei følges.

Felsen.

Nei, det gaaer idag
A la Campagne, som man kalder det.
Giv mig kun Brevet, jeg besørger Alt.
En Sag af saadan Vigtighed betroer
Man ikke til en Tiener. Oberst Stahl
Maa komme vist. Jeg lover, han skal komme!

(De gaae.)

Tante **Debora** kommer med sin Broder, **Hans von Görtz**, der er i Jagtklæder.

Debora.

Det glæder mig at see Dig her, min Broder!
En Evighed det er jo siden, da
Du sidst os giorde den Fornøielse.
Hvad kan vi nu tilskrive vel den Ære —

Hans.

Du møder mig i Døren strax med Finter,
Min gode Debora?

Debora.

Paa ingen Maade.

Jeg ønskte kun at vide —

Hans.

Du skal faae det

At vide; thi Du veed, jeg er oprigtig,
Og at mig Ærligheden gaaer for Alt.
Altsaa — for din Skyld er jeg ikke kommen.

Debora.

Usigelig galant og hierteligt.

Hans.

Galant vel ei — men hierteligt? O jo!
Det er af Hiertet talt; og skiøndt lidt diærvt,
Det er just Følelsen for Dig, min Søster!
Der giør mig diærv; thi det gior tidt mig ondt,
At jeg kan ikke komme her for din Skyld.

Debora.

Ak — jeg beklager —

Hans.

Vi er Sødskende;

Men saa forskiellige, som Mennesker
Vel findes kan paa denne Jord. Jeg elsker
Det Fædrelandske; — Du est kun forgabet
I hvad der Fremmed er og Udenlandsk.
Et sligt Forræderi mod Fødelandet
Og mod Naturen kan jeg ikke taale;
Og derfor seer Du mig saa sieldent her.

Debora.

Du er en Særling, mon cher frère! Taal
At jeg betaler Dig din Ærlighed
Med samme Mynt. — For dine sidste Penge
Du kiøbte Dig den gamle Borg paa Fieldet;
Der klined Du, som Svalen, Dig da Reden
I de forladte Haller; kiøbte Bægre,
Hvoraf de gamle Ridd're fordum havde
Beruset sig. Til Heste saa, til Hunde

Blev Resten anvendt. Nu Du gaaer paa Jagt, —
Et Spøgelse — fast som den vilde Jæger,
Der hører meer ei vort Aarhundred til —
Og drømmer kun om den forsvundne Tid.

Hans.

Og deri gjør jeg vel, den Drøm er smuk;
Imens I pudbre Jer i Dalen her
Og snakke fransk. Jeg siger Dig det, Søster!
Det var det feigeste Forræderi
Mod Fædrelandet, mod Nationens Ære,
Da Adelen i Tydskland ret begyndte
Med Praten paa fransøsisk. Aldrig smeddeb
Sig før et Folk i værre Slavelænker.
Thi underkaster jeg min Smag en Fremmed,
Saa underkastes ogsaa min Forstand,
Og selv jeg gjør mig til en tosset Pebling.

Debora.

Man dannes ved at lære kun af Andre.

Hans.

Nei! Ved at modnes ret kun indenfra.
Jeg giver ikke fire Skilling for
Den Dannelse, som med en Form af Blik
Du trykke kan paa hver en Marvebudding.
I med Jer Dannelse! — I Riddertiden,
Da Minnesang'ren qvad for Hohenstauffen,
Da var der Dannelse. Da Luther skrev
Paa Wartburg, da Melanchton, da Erasmus,
Da Reuchlin leved, var der Dannelse.
Men Trediveaarskrigen — denne Hai
Har Alting opslugt! Ja, den Ørk af Sand
I Tidshistorien, langt mere gold
Og blomsterløs end Lyneburgerheden,
Har slettet Alting ud. Versailles Ludvig
Blev Aandsdespot ved den vestphalske Fred.
Nu snakker I fransøsisk, pudbre Jer,
Nu Ridderstøvlen veeg for Silkestrømpen;

Og aldrig Adelen var meer hovmodig,
End da den ganske havde givet Slip
Paa Diærvhed og paa Nationalitet.

Debora.

Men Herregud! Hvad vil da Heltetiden,
Blot i en gammel Jæger travesteert,
Her i Hannover?

Hans.

Jeg har sagt, jeg kommer
Ei her for din Skyld; men min Broder Fritz
Vil jeg besøge, Kammerpræsidenten.
Det er en Mand, som Ære giør sin Slægt,
Hvem alle Tider kunde være tient med.
Desuden veed jeg, Tordenskiold er kommen.
Ham vil jeg see. I Norden er endnu
Der Kæmper; der har franske Skrædre
Og Haarfriseurer eller Gouvernanter
Saa meget ei rumsteert. Der staaer endnu
Paa Markerne de gamle Kæmpehøie;
Der findes end i Hobetal, i Furen,
Stridsøxerne fra Hedenold; der skeer
Dog Eet og Andet. Vandet taaler ei
Saa stor Forandring som det faste Land.
Jeg trykke vil den bolde Vikings Haand,
Saa rider jeg tilbage til mit Field.

Debora.

Og naar nu denne Tordenskiold fornærmet
Din Søster har, hvad da?

Hans.

Hvad hat han giort?

Debora.

Jeg foreholdt ham i en zirlig Tale
Hans Mangel paa Cultur og Conduite,
Jeg tilbød ham, at ville danne ham;
Og han? Han svarede mig ubehøvlet:
At han var ikke længer Skolebreng.

Hans.

O, Gud velsigne ham! Saa maa jeg kysse
Ham til paa Munden, dersom det er saa.

Debora.

Nei, det er ikke til at holde ud.

Hans.

En Times Tid kan Du dog sagtens holde
Din Broder ud, som Du har ikke seet
I flere Aar. Jeg mener det ei ilde;
Jeg føler, at Du est mit Kiød og Blod,
Min stakkels Debora, og jeg har sand
Medlidenhed med Dig.

Debora.

Min Broder, jeg
Frabeder mig al Condolence.

Hans.

Nu,
Giv mig din Haand og lad det være glemt.
Vi vil ei disputere meer, min Søster!
Om Politik. Du forestaaer et Huus
Saagodt som Nogen, det er Hovedsagen;
Bedømme Helten, det er Mandens Sag.

Debora.

Jeg vil ei heller meer bedømme Dig.

(Sagte.)

Desværre! Du er under al Kritik!

(Hun gaaer.)

Præsidenten kommer med **Luise.**

Præsidenten.

Min kiære Hans! Velkommen!

(Kysser ham.)

Hans.

Broder Fritz,
Gud signe Dig! Lad mig ret see paa Dig.
Den Samme! Smuk og munter. Jeg begriber

Ei hvordan Du det holder ud, min Broder!
I denne Daarekiste. Men jeg agter
Din Flid, din Iver og din Driftighed.
Og var i Verden ingen dygtig Mand
At finde meer, saa gik den reent tilgrunde.

Præsidenten (leer).

Altsaa — Du agter mig, fordi jeg er
Forvalter for en Daarekiste?

Hans.

Fritz!
Det er en vigtig Post. Forvalteren
Maa have god Forstand for hele Kisten.
Og Præsident for Kamret eller Kisten,
Det kommer ud paa Eet.

Præsidenten.

Jeg kiender Dig,
Du mener mig det godt. Men, kiære Hans!
Vær dog lidt tolerant. Troer Du da ikke,
Man ogsaa spotter Dig, fordi Du lever
Kun i Forgangenhedens Ridderborg?
Men jeg? Jeg finder, Du giør vel deri.
Thi der maa være Folk med Aand og Siæl
For Alt i Verden; og mens Tidens Børn
I Tiden lever og udfylde den,
Saa agter jeg Undtagelsen, der skuer
Tilbage tro, og med sin Kiærlighed
For hvad i gammel Tid var Stort og Smukt,
I Flugten standser os Erindringen.

Hans.

Du er for billig, Fredrik! Billigheden
Kan ogsaa gaae for vidt. Du søger at
Besmykke hvad der skeer; det gaaer ei an.
Der Forskiel giøres maa paa Godt og Ondt.
Vor Søster Debora, hun er dog reent
Forbandet; jeg gad høre hvordan Du
Undskylde vil den hvide Kakadue.

Præsidenten.

Man hænger Kakaduen i et Buur,
Bespiser den og gi'er den daglig Vand;
Man morer sig ved Ord, som den har lært!
Og skulde Broderen ei ynde meer
Sin egen Søster? ligned hun end lidt
Slig Kakadue, naar hun forestod
Hans Huus med Orden og Oeconomi,
Og har en Dannelse, som Tiden hylder?

Hans.

Ja Tiden! Det er just Ulykken, Bro'er!
Hvem er den Frøken der?

Luise (kysser hans Haand).

Min Onkel kiender
Ei meer Luise, som han dog har staaet
Selv Fadder til?

Hans.

Nei, disse Pigebørn
Er allergalest til snelt at forandres.
Med dem ei løber Tiden selv omkaps.
Du var jo ikke størr' end saa, da sidst
Jeg saae Dig — og nu er Du alt en Dame!

Præsidenten.

Du veed, min Broder! Vi har sieldne Giæster,
Foruden Dig? — Den vakkre Tordenskiold —

Hans.

Jeg veed det.

Præsidenten.

Og han spiser her til Middag.

Hans (seer ud af Scenen).

Hvo kommer der?

Præsidenten.

Det er Miß Harriet Richmond.

Hans.

Det var paa engelsk. Som jeg mærker, staaer jeg
I Noahs Ark imellem alle Dyr.

Kom ind et Øieblik alene med mig
Først paa dit Kammer! Du har sagtens dog
Et Qvarteerstid at skiænke mig?

Præsidenten.

Det har jeg!
Men saa maa Du ei heller være sær;
Og kommer Du at hilse Tordenskiold,
Saa maa Du ogsaa hylde ham.

Hans.

Det skal jeg.

(Præsidenten og hans Broder gaar.)

Miß Harriet kommer, Luise gaaer hende imøde.

Luise.

Min bedste Harriet! Hvor det glæder mig
At høre denne Tidende. Du er
Forlovet alt med Tordenskiold.

Miß Harriet (smilende).

Nu vil
Vist Giæssene paa Capitolium
Forraade Gallierne med ivrig Snaddren,
Om det Usømmelige, ved at give
Sin Haand, sit Hierte bort i første Stevne.
Men, ligegodt, Luise! Lad dem det.
Han Fæstningen har vundet, jeg er hans.
Lad de forsigtige, de kloge Finker
Kun narre Fuglefængeren en Stund!
Lad ham taalmodig løbe med sin Liimstang,
Indtil de sætte sig og klæbes fast.
Jeg havde lidt kun før at tale med dem,
Og mindre nu. Jeg reiser bort imorgen
Med Tordenskiold, og kommer ei tilbage.
Den Eneste jeg mister her, er Dig;
Det vilde jeg saa nødig, gode Pige!
Derfor jeg giør det Forslag Dig, Luise!
At følge med.

Luise.

At følge Dig?

Miß Harriet.

Til Sachsen,
Berlin, til England, endelig til Danmark.
Det herligt er at see sig om i Verden;
Jeg mister ei Veninden for en Ven;
Og, naar Du vil, Du vende kan tilbage.

Luise.

Ak nei, min Harriet! Nei, det gaaer ei an.
Det vil bedrøve mig særdeles, Harriet!
At Du forlader mig; men reise bort,
Det kan jeg ikke.

Miß Harriet.

Koster det saa meget,
At rive Dig fra Tante Debora?

Luise.

Nei — men at rives fra min Onkel Fritz.
Han er nu bleven vant til mig i Huset.
Han overbærer gierne med sin Søster,
Men — ærlig talt — han trænger ogsaa til
Et Menneske med jevn og sund Fornuft,
En munter, blid Natur, et venligt Hierte,
Der ei forskrues af Spidsfindigheder,
Forhærdes ei af Egensindighed.
Min Fætter Carl kan ei husvale ham;
Og naar han kommer fra Forretninger,
Saa trænger han dog til at vederqvæges.

Miß Harriet.

Luise! gode Siæl! Du har din Onkel
Særdeles kiær.

Luise.

Jeg mistet har min Fader
Og Moder som et lille Barn; jeg har
Ei Sødskende; jeg stod i Verden ene;
Han blev mig Alt!

Miß Harriet.

Alt?

Luise.

Ja — en anden Fader.

Nu er min Glæde kun at lyde ham,
At tiene ham, at see af Øiet ham
Hans Ønske før det kom; opmuntre ham
Med venligt Spøg, naar han er lidt forstemt,
Og hiælpe ham i Huset med at bringe
Den Tone frem, som han saa gierne vil:
Den muntre, sindrige, der ikke næres
Af Særhed eller smaalig Lidenskab.

Miß Harriet.

Han overbærer altfor meget med
Din Fætter Carl. Tro mig, han duer ei.
Han er ei blot en Nar! Der gives Narre,
Selv gode, selv elskværdige; men han?
Nei — Narrekappen er ham kun en Kaabe
For koldest Egennytte; tro Du mig!
Og derfor har jeg ogsaa hævnet mig.
Men godt og vel, at snart vi reise bort;
Thi meget skulde jeg vist tage feil,
Ifald han ikke hævner sig igien.

Luise.

Det kan vel være.

Miß Harriet.

Men Du bliver dog?

Luise.

Hos Onkel!

Miß Harriet.

Onkel er ei længer ung,
Men sandelig — han bærer Alderen godt;
Og mangen Springfyr maatte ønske sig,
At han saae ud som han.

Luise (tager hendes Haand).

Min Harriet!

Jeg kunde blive vred paa Dig, hvis ei
Du reiste bort saa snart; men nu er Tid
Til Omsvøb ei — og hvad vort Hierte føler,
Bør det betroe til Venskab — sidste Gang.
Nei, Harriet! jeg tænker ei paa Sligt;
Og Dig, en fiin, en ædeldannet Pige,
Behøver jeg vel ei at sige det:
Naar Qvindehiertet er af god Natur,
Det nøies gierne med, blot at beundre
En herlig, aandeligbegavet Mand,
Lyksaligt nok, fordi det er ham nær.
Thi evig ung, o Harriet! er vor Siæl —
Udødelig, — men Fødselen tilfældig;
Tidt træffer ind det ene Hiertes Mai
Først i det andets kraftige September;
Men begge blomstre dog —

Miß Harriet.

Og Rosenknuppen
Kan med Reseda blande Duft endnu.
Veninde, jeg forstaaer Dig!

Luise (kysser hende).

Lad det være
Dig et Beviis paa mit oprigtige Venskab.
Reis og vær lykkelig! — Du elskte jo
Tilforn kun en Idee: Det hændte sig
At den blev virkelig; var det ei skeet,
Saa sværmed Du endnu i Phantasien
Ret vel tilfreds; — men jeg har meget meer.

Præsidenten kommer med Tante **Debora** og med sin Broder **Hans**.

Debora.

Det gaaer ei an, min Bro'er!

Præsidenten.

Jo fortræffligt, min Søster!

Debora.

En fremmed Admiral fra Nabo-Vennekyster,

Som giæste vil vor Stad, som os giør et Besøg,
Om hans Artighed end blev mislykket Forsøg,
Behandles bør med Agt. Jeg nys hørte desuden
Ham personlig Kong George har til England indbuden;
Han talde med vor Helt paa Reisen tre Qvarteer
Midt paa Veien i Støv; — kan man ønske sig meer?
Med en Mand, hvem vor Drot viser saadan en Ære,
Privatømfindtlighed bør kiærligt overbære.
Han desuden er jo nu forlovet med Den,
Som i Huset hos os fandt saa mangen en Ven.
Min Harriet! tør jeg vel gratulere?

Miß Harriet.

Jeg takker!

(Præsidenten giør det sagte, medens Debora taler.)

Debora.

Lidt ubændig, — lidt — diærv! men oprigtig og vakker.
Jeg gierne slaaer en Streg over hvad der er skeet;
Og for at vise blot ei her Neutralitet,
Jeg paastaaer det med Fynd, og Medhold ogsaa venter:
Assembleen idag aabnes ei for Studenter.

Miß Harriet.

Veninde! sig mig dog —

Debora.

Min Broder er lidt sær,
Som vi Alle jo veed! God for sig er Enhver,
Men der Forskiel er paa. En Student uden Dadel
Er et agtbart Subject; men — er han ei af Adel,
Indlades han ei kan i fornem Assemblee.

Præsidenten
(smilende, men bestemt).

Om han indlades kan, det faaer Du nu at see.

Debora.

Ja, naar Du taler saa, da maa jeg sagtens tie.

Præsidenten.

Aldrig ædlere Flok kunde Festen indvie.

Hans.

Men Broder, sig mig dog —

Miß Harriet.

Herr Præsident!

Jeg svæver i en saadan Uvished —

Præsidenten.

Hvoraf jeg strax udbringe skal min Harriet.
Thi — kort og godt — i Sideværelset
Sig Selskabet forsamler, hilser der
Den bolde Tordenskiold. Luise havde
Bestilt os nogle Musikanter, vilde
Man skulde synge først en lille Sang
Før vi til Bordet gaae; det var ret smukt;
Men, gode Pige! nu Du forekommes,
Og paa en Maade, tænker jeg, som ei
Mishager Dig. Studenterne fra Halle
Hidvandret er, at hilse Tordenskiold.
De staae i Haugen; og der kommer alt
En Deputation at tale med mig.

En Student med Følge kommer.

Studenten.

Herr Kammerpræsident! tillader I,
En Flok Studenter, kommen hid fra Halle,
At hilse Helten Tordenskiold med Sang
I Salen her og Haugen?

Præsidenten.

Megen Ære.
Jeg venter Alle her i Salen.

Studenten.

Nei,
Vi er for mange. Hvis Jer synes, komme
De bedste Sangere; de Andre staae
I Haugen tæt herved og synge Chor
Ind ad det aabne Vindve.

Præsidenten.

Det var herligt!
O hvis I ei forsmaaer et ringe Maaltid,
Skal det i Haugepavillonen strax
Beredes Eder.

Studenten (bukker).

Nei, Herr Præsident,
Vi takke! Vi har alt for længe siden
Til Middag spiist.

Præsidenten.

Men et Glas ædel Rhinskviin,
Det tømmer I dog med paa Heltens Sundhed?

Studenten.

Ja med Fornøielse, Herr Præsident!

Præsidenten giver en Tiener et Vink. Fleidørene til Sideværelset aabnes. Musikanterne komme, spillende en Marsch, og stille sig hen ved Væggen. **Præsidenten**, Tante **Debora**, Broder **Hans** og Miß **Harriet** gaae ind, men Studenterne ud, for at hente de Andre. Derpaa kommer **Præsidenten** tilbage med **Tordenskiold** ved Haanden, og Selskabet følger. Der bliver fremsat en prægtig Lænestol, hvori **Tordenskiold**, efter at have vægret sig, maa sætte sig, midt i Krebsen. Naar Studenterne komme, springer han atter op, og bukker dybt flere Gange, men tvinges atter til at tage Plads i Lænestolen. Derpaa synge

Studenterne:

Du Helt! som i det fierne Norden
Har høstet Roes paa Østresalt,
Som mødte med dit Skiold den Torden,
Der hen ad Søens Vover gialdt;
Germanien dit Værd paaskiønner,
Studenten kan din Kraft forstaae.
En Hilsen af Minervas Sønner
Matrosen aldrig vil forsmaae.

Vort Maal er eet, vort Hverv det samme:
Soldat, Matrosen og Student
Begeistres af den Guddomsflamme,
Pallas-Athene selv har tændt.

For intet ei Pallas-Athene
Med Hielmen staaer, med Landseskaft;
Thi hun alene kan forene
Høi Videnskab med Heltekraft.

Høiskolen kan en Fæstning kaldes,
Saa godt som nogen Borg paa Field.
Den kun af Dumhed overfaldes,
Den virker Fædrelandets Held.
Og Helten virker som den Lærde,
Mod Barbariets stumle Vold;
Thi snart med Bog og snart med Sværde
Forjage vi den lede Trold.

Velkommen her blandt tydske Gutter,
Du Tappre! fra det danske Belt.
Vi stamme ned fra Martin Luther,
Og vi forstaae os paa en Helt.
En Krands vi bunde Dig til Ære,
Paa Wartburg af en Egeblok;
Og hvis Du den vil venligt bære,
Da hædrer Du en Ynglingsflok.

(Formanden har imidlertid givet Krandsen til Luise, som sætter den paa Tordenskiolds Hoved. Gientaget Hurra og Fanfare med Instrumienterne.)

Tordenskiold
(springer op dybt bevæget).

Jeg skulde tale — men jeg kan det ei;
Jeg skulde takke, — men den Graad, som sielden
Mit Øie fylder, qvæler her min Røst.
Der er ei Ord for slige Følelser!
Men det er vist, at sligt et Øieblik
Betaler Farer og Anstrengelser.
Tak, Brødre! Ja, Matrosen og Soldaten
Det er Studentens Broder — det er vist.
Og Held den Tid! den kommer nok engang,
Hvor det erkiendes grant.

(Til Tieneren.)

Et Bæger Viin!

(Han faaer det.)

Det tømmer jeg, — berust af Æren alt —
En dansk Matros for sorte Kammerater!

(Almindeligt Hurra.)

(Marsch spilles igien, og alle gaae ud i Haugen, uden Carl von Spiegelhausen.)

Spiegelhausen.

Naar Bomben steget er saa høit tilveirs
Som den kan komme, — daler den og springer.
Nu dygtig Viin, Ven Tordenskiold! Champagne,
Madera, selv Tokaier, om Du vil.
De bedste Vine: Kiærlighed og Smiger —
Af dem est Du jo næsten drukken alt.
Saa efter Maaltidet igien i Haugen!
Der præsenterer jeg Dig Oberst Stahl —
Og vi vil see hvorledes den Desert
Bekommer Dig.

(Gaaer.)



Fierde Handling.

En afsides Plads i Præsidentens Lystskov.

Carl von Spiegelhausen. Von Felsen.

Spiegelhausen.

Nu har vi Spillet gaaende. Beruust
Han er vel ikke just; endskiøndt, Gud veed,
Jeg stræbte nok; men det er skrækkeligt,
Hvad slig en Ulk fra Danmark taaler Viin.
Han drak det som sød Melk, og han beholdt
Sin hele Fatning. Virkningen deraf
Var blot, at han blev mere hiertelig
Og mindre stolt. Han reiste sig og drak
Vertindens Skaal; han holdt en lille Tale
Til Tante Debora, hvorved hun reent
Forglemte Grovheden i Formiddags,
Stod op og neied, saa det var en Ynk.
Den gamle Onkel har naturligviis
Paa Dieblikket drukket Du's med ham.
Han vinder Alles Hierter, den Barbar;
Men dit og mit — det vil han neppe vinde.

Felsen.

Nei sikkerlig! Luise selv er ganske
Forgabet i ham; men hvad venter man
Sig meer af disse taabelige Piger,
Hvem Knaldet af en Nøglebøsse skrækker,
Og dog forgabe sig i Tapperhed?

Spiegelhausen.
En Liniedandser, som fra Taarn til Taarn
Sin Snor udspænder, har, naar han er klog,
En Hiælpelinie, som holde kan,
Ifald den Anden brister.

Felsen.
Hvordan det?

Spiegelhausen.
Maaskee behøve vi ei Oberst Stahl.
Til ham i Nød jeg tager kun min Tilflugt;
Han er en Spiller, maadeligt hans Rygte.
Men, Rudolf — men her er en ægte Svensk
I Byen, en Captain, en Søcaptain,
Som kæmpet har engang mod Tordenskiold;
Ham har jeg faaet hid, han hilser ham
I Haugen her i denne Skyggegang.
Og meget skulde jeg vist tage feil,
Om Krigen mellem Danemark og Sverrig
Ei bryder ud paany, saa ei vi trænge
Til Hiælp af Linietropperne tillands.

(De gaae tilside.)

Tordenskiold kommer med **Hans von Görtz.**

Hans.
Mig fattes ei det Bitterste, det kan jeg
Forsikkre Dig. Troer Du, en gammel Ridder
Ei drikke kan saa godt som nogen Viking?
Vel er jeg noget ældre, gode Ven!
End Du; jeg kunde være Fader til Dig.

Tordenskiold.
Du kunde være Diævlen! Lad os høre,
Hvor gammel er Du?

Hans.
Ja, hvor gammel er jeg?
Nu skal der regnes; og med Regninger
Det gaaer kun slet, naar man har drukket ægte

Johannisberger. Men, min tappre Ven!
Jeg vil ei heller være Fader til Dig,
Jeg være vil din Broder, derfor har
Jeg drukket Du's med Dig.

Tordenskiold (seer ud af Scenen).

Der kommer Herr
Von Spiegelhausen, Kammerpræsidentens
Neveu.

Hans.

Ja vist, han er i Slægt med ham,
Omtrent som Røgen er i Slægt med Flammen.
Jeg beder Dig! giv Dig ei af med ham.
Jeg kiendte ham som halv opløben Dreng,
Og han er neppe bleven bedre siden.
Hukommelse han har, som Papegøien,
Til Ord at lære udenad. Den Lærdom
Og Siælekraft vurderes mest i vor Tid.
Dog mangler ham ei heller List, som Ræven,
Til Sand at kaste Folk i Øinene.
Han var som Barn en grumme artig Pog;
Dorsk, uden Følelser og Phantasi,
Sad han og lærte Lectier paa sin Skammel,
Tirader af Moral og Sædelære;
Og naar Spektakelmagerne fik Riis,
Græd han — andægtig ærbar, — men af Glæde!

Tordenskiold
(der afsprebt har seet ud af Scenen, og ikke hørt efter).

Hvo er den Fremmede, han bringer der?

Spiegelhausen kommer.

Tilgiv, Herr Admiral! Her er en Fremmed,
Som reiser strax igien; men som udbeder
Sig kun et Øieblik den Ære — Lykke —
At hilse paa en Helt, hvem alt han kiender
Fra ældre Tid.

Tordenskiold.

Jeg er til Tieneste.

Hans.

Du arme Diævel! jeg beklager Dig.
Begynder alt din Nød? Ha, Tordenskiold!
Jeg kiender mine Landsmænd. Skal Du nu
Dig lade see for Reisende, som ønske
Sig Timer — for at see og tale med
Den store Mand? ja saa Gud naade Dig!
Der komme fiirogtyve vist hver Dag,
Og Døgnet har kun fiirogtyve Timer.

Spiegelhausen.

Den Mand, som ønsker det, er ingen Tydsker,
Det er en Skandinav.

Tordenskiold.

Særdeles gierne!

Hans.

Men giør nu Pinen kort, og lad mig vide,
Naar jeg alene træffer Dig igien!
Thi jeg har endnu meget, jeg maa spørge
Dig om, og som Du maa forklare mig.

Tordenskiold.

Det skal jeg.

Spiegelhausen.

Maaskee Onkel ta'er tiltakke
Med mig saalænge?

Hans (med lunefuld Foragt).

Nei, min Dreng! det var
At sætte Bonden paa en Herremand.

(Gaaer.)

Spiegelhausen (med en Compliment).

Herr Admiral! her er den Fremmede.

(Gaaer.)

En svensk Søofficeer kommer og hilser ærbødigt.

Fortryd ei paa, Herr Admiral! en Svenske,
Som giorde Jert Bekiendtskab ved Kanoner,

Fregat imod Fregat, halvtredie Time,
Paa Landet møder Eder her som Ven.
Jeg har alt drukket Eders Skaal paa Havet.

Tordenskiold
(trykker og ryster hans Haand).

Ei, kiære Nabo! skal vi træffes her?
Med Glæde rækkes Eder Vennehaand,
Nu er jo Kampen endt. Velkommen Broder!
Jert Navn?

Den Svenske.

Mit Navn er Captain Leyonankar.

Tordenskiold.

Ha, det var Eder, som jeg sloges med
Ved Bergen, til jeg havde reent skudt op
Mit Krudt?

Leyonankar.

Ja, rigtig! Admiralen vilde
Jeg skulde laane noget ham af mit.
Tilgiv mit Afslag! Det var, som jeg sagde:
Jeg havde nok kun til mit eget Brug.

Tordenskiold (leer).

Ja, ja! Jeg maatte finde mig deri.

Leyonankar.

Da først I havde kæmpet som en Løve.
Vi skiltes ad som redelige Mænd,
Der slog for vore Konger, for vort Land,
Men uden Had; vi agtede hinanden.
Jeg drak Jer Skaal og I drak ogsaa min.

Tordenskiold.

Jeg bad Jer hilse mine gode Venner
I Gothenborg.

Leyonankar.

Jeg Eder mine Venner
I Kiøbenhavn.

Tordenskiold.

Da var det halvt i Spøg.

Leyonankar.
Nu kan vi giøre det for ramme Alvor.
Og derfor har jeg taget mig den Frihed,
At komme hid i dette fremmede Huus,
At see og hilse Jer et Øieblik.
Tilgiv! Jeg reiser strax igien.

Tordenskiold.
Imorgen?

Leyonankar.
Ja, ganske tidligt. — Men naar Admiralen
Tilbagevender til sit Fædreland,
Tør jeg da haabe vel, at I besøger
Mig paa min Gaard i Skaane, hvor jeg boer?
Jeg lover, I skal blive vel tilfreds
Med Eders Naboer; og vi skal drikke
Den Skaal, vi drak paa Skibet, meget bedre
Paa fredelige Landjord.

Tordenskiold.
Hiertens gierne!
Gid Freden altid os forene maae.

Leyonankar.
Vi er jo dog eet Folk, een Moders Børn.

Tordenskiold.
Vort Sprog er næsten eet.

Leyonankar.
Som Mol og Dur;
Den samme Melodie.

Tordenskiold.
Jeg taler Svensk
Saa godt som Dansk.

Leyonankar.
Det skiønne Øresund
Forener vore Kyster; skal kun Splid
Adskille?

Tordenskiold
(lægger sin Haand paa hans Skulder).
Vi vil ei bedrøves over
En Kamp, som gav os begge Leilighed
Til smukt at vise vore Heltekræfter.

Leyonankar.
Vi kæmped som Einheriar i Valhal,
Nu drikke vi, som de, ved Odins Bord.
De forrige Bedrifter, Eventyr —
Den fordums Kiv — som gyldne Brikker findes
I Græsset kun! Nu skal Erindringen
Med dem blot spille Skaktavl.

Tordenskiold.
Bolde Svenske!
Maaskee jeg kommer hjem, før nogen troer;
Maaskee besøger jeg til Vinter Sverrig
I Kane; naar de skaanske Bønderkoner
Med Lærred gaae til Kiøbenhavn; naar kun
En lille Revne skiller Danemark
Fra Sverrig, som Hesten springer over, naar
Den faaer en Pidskesnært. Da kommer jeg
Til Malmø, til Landskrona, drikker Skaaler
Med vore Venner. Og som Lutheraner
Jeg blande skal i Lund min stærke Røst
Med Eders, i den gamle hellige Kirke.
Thi alt i Kiøbenhavn, i Holmens Kirke,
Jeg førte Sangen an som Søkadet.

Leyonankar.
Nu, det er vel! Saa vil de skaanske Qvinder
Ei meer Jer holde for en Bussemand,
Og skrække de uartige Børn dermed:
„Hvis Du ei tiger, kommer Tordenskiold!" —
(Rækker ham Haand.)
Gud signe Tordenskiold!

Tordenskiold (kysser ham).
Og Leyonankar!
(De gaae Arm i Arm.)

Spiegelhausen kommer frem.

Det var en deilig Kiv, jeg der fik yppet.
Nu til Pligtankeret, det andet Toug!
Og brister det — men det vil ikke briste; —
Thi Lykken staaer mig bi. Der kommer Stahl.
Han har alt faaet fat paa Tordenskiold.
Maaskee han haaber, Admiralen strax
Vil honorere Spillerverelen.

Tordenskiold kommer tilbage med **Oberst Stahl.**

Stahl.

Tilgiv, Herr Admiral! at selv jeg vover
At gjøre mig bekiendt med Eder, skiøndt
Jeg ei er Eder forestilt.

Spiegelhausen.

Slig Dadel
Medrette træffer mig.

Stahl.

Paa ingen Maade,
Min bedste Herr von Spiegelhausen! — blandt
Saa mange Giæster; — Admiralen var
Jo aldrig ledig. — Men da dog jeg seet
En Fremmed, som ei var ved Taffelet,
Aflægge sit Besøg, saa vover jeg
At haabe samme Godhed, som min Landsmand.

Tordenskiold.

I er en Svensk, min Herre?

Stahl.

Jeg har tient
Den svenske Konge; men er tydsk af Fødsel.

Tordenskiold.

En Sømand?

Stahl.

Nei! Jeg førte som Major
En Bataillon. — Jeg tog ved Krigens Ende
Som Oberst Afsked; nu er jeg civil.

Tordenskiold.

Ei meer i Uniform?

Stahl.

Er Kampen endt,

Saa lægger man sin Rustning.

Tordenskiold.

Eders Navn?

Stahl.

Von Stahl!

Tordenskiold (opfarende).

Von Stahl? Hvad? — I er Oberst Stahl?

Stahl (roligt).

I kiender mig?

Tordenskiold
(fatter sig og rynker Panden).

Kun lidt af Renomée.

Dog — der er meget Staal i denne Verden,
Af høist forskiellig Værd, forskiellig Priis;
Maa jeg den Frihed tage mig og spørge:
Er det Herr Obersten, som ogsaa dyrker
Naturhistorien? Som har en Samling
Af sieldne Dyr i Eders Kabinet,
Den I, af Kiærlighed til Videnskaben,
Og for at være Ungdommen til Nytte,
Tidt forevisер gratis?

Stahl.

Det er mig.

Spiegelhausen
(sagte, idet han sniger sig bort).

Nu ei tilstede, men ei langt herfra!

Tordenskiold.

Det glæder mig usigeligt, at jeg
Har truffet Jer. I deler sikkerligt —
En Mand med ægte Kundskab, Videnskab,
Min Harm og min Foragt mod en Bedrager,
Som for at lokke Tosser i sin Fælde,

Paabutter den uskyldige Natur
Vanskabninger, som den har aldrig havt.
Skiøndt Himlen veed, der er Vanskabninger
I Verden nok, især af de moralske.

Stahl.

Maa jeg den Frihed tage mig og spørge:
Hvad mener Admiralen?

Tordenskiold.

Slangen er
Et lumpent Dyr; — den kryber paa sin Bug,
Den snoer sig smidiglumsk i sine Bugter;
Den Eva har forført i Paradiis,
Og al vor Brøst og Bræk, den kom fra Slangen.
Den fattes ikke Hoved; dog den havde
Dengang kun eet; med Tiden Kunsten stiger,
Og nu — nu siger man, at i Hannover
Der er en Snog, som giækker Folk med syv!

Stahl (leer).

Ja — nu forstaaer jeg Admiralen. Ja —
Det er en Sieldenhed. Jeg har slig Slange —
I Spiritus. — Vil I besøge mig,
Saa skal I see den. — Ak, Naturen er
Forunderlig — selv i Undtagelser;
Et Dyr faaer tidt for mange Hoveder,
Og Mennesket har sielden eet engang.

(Spotsk.)

Selv Helte kunne gierne mangle Hoved;
Hvad vil det sige? Naar de blot har Hierte.

Tordenskiold
(rynker sine Bryn dybere).

Der er en hellig Eenfold, paa Latin
Jeg troer benævnt: Sancta simplicitas,
Som Snedigheden ofte kalder dum;
Der er en viis Forstand, som kaldes sund,
Naturlig simpel Menneskeforstand;
Men den sit Navn med rette neppe bærer,

Thi ingenting er mere sieldent just,
End denne Ædelsteen i Møddingen.
Det er ved den blot, at man stielner Dagen
Fra Natten, Sort fra Hvidt og Varmt fra Koldt;
En ærlig Mand fra Nidingen, og Pligt
Fra Nederdrægtigheden. —
Spidsfindighed forsvarer hvad den vil;
Men denne simple Menneskeforstand
Bedaares ei og blændes ei af Skaller;
Selv i en Oberst kan den see Klørknægt;
Den nævner Barnet ved sit rette Navn,
Og kalder Skurken ligefrem en Skurk!

Stahl
(drager forbittret sin Kaarde, saa at Skeden følger med).

I taler her som en gemeen Matros!
Jeg fordrer Satisfaction.

Tordenskiold
(tager Kaarden fra ham).

Den skal
Du faae, min Bro'er! som Du fortiener den.
Men først endnu en lille Sørgetale
Ved din Begravelse, — den borgerlige!
Du kalder mig Matros? — Jeg er Matros!
Det er en Hæderstitel. Hvis Du var
Gemeen Soldat — og var en ærlig Karl,
Jeg skulde slaaes med Dig, som Du forlanger;
Men see, Du er en Spitsbub, Du er Tyv!
Ja værre! — Tyven selv er mere ærlig
Og mere tapper; thi han lyver dog
Ei for sig selv, — han veed, han stiæler, — vover
At blive pidsket, brændemærket — hængt;
Men dit Filureri Dig skaffer Fordeel,
Ja største Fordeel, uden mindste Fare;
Du blander Dig i ærligt Compagni,
Og med subtile Talemaader blænder
Du Verdens Dom og din Samvittighed.

Derfor — tag her den Satisfaction,
Du har fortient: Her brækker jeg din Kaarde;
(Han brækker den.)
Jeg slaaer med Stumpen Dig om Ørerne.
(Han slaaer ham og kaster ham til Jorden.)
Din Krop i Støvet kaster jeg, som Du
Har kastet selv din Ære! — Nægt det nu,
At Tordenskiold Dig gav Satisfaction.
(Gaaer.)

Stahl (springer op).
Jeg er beskiæmmet — dødelig beskiæmmet!

Spiegelhausen kommer.
Jeg Alt har seet, Herr Oberst! Følg mig hiem!
Erstatning maa han give Jer imorgen.

Stahl.
Han kommer ikke levende fra Stedet.
(De gaae.)

Et Sted i Haugen udenfor Pavillonen, man hører af og til Dandsemusik.

Miß Harriet. Tante Debora. Præsidenten. Luise.

Debora (munter og ivrig).
Hvor er min Admiral? Ei nok, ham bindes Krandse,
Men han er ung endnu — ma foi — han maa dandse.
Jeg selv er nu for stiv, tog mig latterligt ud;
Men en Engelskdands maa han os dog med sin Brud
Opføre til Balet. Hvis et Stykke jeg kiendte,
Som han ynder især. — Jeg vil selv strax ham hente.

Miß Harriet (sagte til Præsidenten).
Hun er omskabt jo reent.

Præsidenten.
Ja! Der seer man, hvor let
Man erobrer en Siæl, naar man adbær' sig ret.

Et Glas Tokaier kan den hele Stolthed smelte:
Hendes Hierte nu slaaer kun for Seir og for Helte.
Hendes Skaal høit han drak, — hele Tanten han vandt;
Og selv Følelsen for hendes Ahner forsvandt,
Da hun mærked: Enhver vilde Helten behage.
Lykke, Medgang og Glands imponere den Svage!

Debora (som har seet sig om).

Men hvor er han?

Præsidenten.

Han gik med vor Broder lidt bort.

Debora.

Ha, den Særling! Han giør kun Familien Tort.
Han misunder os vel den uskyldige Glæde,
At i Selskabet er Admiralen tilstæde?
Han bortslæber ham glubsk paa sin eensomme Vei,
Og opsluger ham heel, som den graadige Hai.
Alexander maa sig i Diogenes finde;
Hvis i Tønden vi see — sidde begge derinde!

En Tiener kommer.

Debora.

Nu, hvad mangler igien?

Tieneren.

Arak, Sukker, Citron!

Debora.

Ha, Du er mig dog ret en naragtig Person.
Veed Du ei hvor det staaer? Hvor Citroner, hvor Sukker —

Tieneren.

Ja, hvad hiælper det til, naar dog Frøkenen lukker?
(Hun følger ham hurtigt, utaalmodigrystende paa Hovedet.)

Præsidenten.

Min bedste Harriet! vil I virkelig
I Overmorgen bort?

Miß Harriet.

Ja — Tordenskiold
Har megen Lyst dertil. Han længes efter
At komme til Grev Løvendahl i Dresden.

Præsidenten.

Og Bryllupet skal staae hos ham?

Miß Harriet.

Maaskee.

Præsidenten (smilende).

En klog, fornuftig Brud, som strax sig føier
I kiære Brudgoms Villie. Det var ret,
Min Harriet! Bliv saaledes ved! Og sikkert
Jert Ægteskab vil vorde lykkeligt.

Miß Harriet.

Maaskee det er det sidste Øieblik,
Herr Kammerpræsident! jeg taler ene
Med Jer og med Luise. Saa modtag
Min inderligste Tak for al den Godhed,
I viste mig. O hvor mit Hierte ønsker
At yttre sin Taknemlighed i Daad.
Og jeg vil tage Mod til mig og handle,
Det har jeg lært af Tordenskiold. Jeg saae
Ham aldrig før idag, og Rummet skilte
Ham milevidt fra mig, — dog blev han min.
Jeg kiender To, som ikke Rummet skiller,
De troe at Tiden skiller dem, og tie.
De see hinanden dagligt mangt et Aar,
Og blive fremmede dog for hinanden.
Den skiønne Tid gaaer hen, og Følelsen
Sig finder venligt i sin Slavelænke.
O, lad os bryde den! — Hvad ei de To
Udtale tør, det vover her en Tredie.

(Hun tager en Blomsterkost af sin Barm.)

Seer denne lille Blomsterkost: Reseden
Og Rosen! — Passe de ei for hinanden?
Og blusser ikke Rosens Purpur sødt
I dette friske Grønne, som vil holde
Sig længe Grønt, og som i liflig Duft
Vel kappes kan med Rosen?

Præsidenten.

Min Luise!

Luise.

Min faderlige Ven!

Miß Harriet.

Nei, ingen Fader!

Præsidenten

(griber rask Luises Haand).

Min Brud!

Luise (i hans Arme).

Min elskte Ven!

Miß Harriet (begeistret).

O, Tordenskiold!

Hvor vil det glæde Dig, naar Du erfarer,
At Harriet kan ogsaa hiælpe dem,
Hun elsker, med en rask og dristig Bistand.

Præsidenten

(kysser hendes Haand).

Ha, skal en Pige lære mig at handle?
Jeg næsten skammer mig.

Miß Harriet.

O, skam Jer ei

For en ungdommelig Undseelighed,
Som mangen Yngling savner, og som giør
Den Mand, der føler fiint, til Yngling atter.

Præsidenten.

Luise! Frygt kun for at misforstaae Dig
Bandt mig min Tunge. Nu er Gaaden løst;
Tak være denne dristige Heltinde!

Miß Harriet.

Jeg lægger Eders Hænder i hinanden.

(Hun giør det.)

Og følger mig nu hen til Kildevældet,
Som, mig til Minde, kaldes: Harriets Kilde.
Der kaster jeg min Urtekost i Vandet,
Der holder den sig længe blomstrende.

Luise tidt skal binde slig en Kost,
Og lade den i Bækkens Vover flyde.
Og naar da Harriets Kilde græder, Kiære!
Det er kun Glædestaarer.

Luise.
O, min Harriet!
Gid aldrig Sorg afpresse dine Taarer.
(De gaae.)

Et Værelse.

Tordenskiold. Carl von Spiegelhausen. Von Felsen.

Tordenskiold (til von Felsen).
Jeg har alt svart: Jeg skylder ingen Skurk
Satisfaction.

Spiegelhausen.
Herr Admiral! Tillader
I os, at vi med al den Ærefrygt,
Der skyldes Eders Rang og Eders Daad,
Fremsætte Sagen i det Lys, hvori
Vi see den? Vi ere begge Slægtninge,
Veed I, af Kammerpræsident von Görtz;
Han selv er Eders Vært; og I vil neppe
Bedrøve, krænke, mindre skade ham.

Tordenskiold.
Nei, paa min Ære! nei, det vil jeg ikke.
Det er en Mand, som vundet har mit Hierte,
Han høit har hædret mig, jeg skylder ham
Taknemlighed.

Spiegelhausen.
Og Oberst Stahl er nær
Beslægtet med ham.

Felsen (sagte).
Du kan lyve godt.

Tordenskiold.

Det giør mig ondt for Kammerpræsidenten.

Spiegelhausen.

I ønskte da, for Præsidentens Skyld,
At Oberst Stahl var ingen Skurk?

Tordenskiold.

Hvad kan
Mit Ønske hiælpe?

Spiegelhausen.

Til at høre mig
Taalmodigt ud, naar jeg beviser Eder,
At denne Mand er ingen lav Bedrager.
Forsvares kan det ei: han er en Spiller,
Og Spillesygen er en hæslig Last;
Dog det vedkommer hans Moralitet,
Og ingen borgerlig Forbrydelse.
Han er en Spiller, — men en ærlig Spiller!

Tordenskiold.

Jo jo! Det maa man sige, han er ærlig.
Først lokker han en Tosse med en Løgn,
At see en Slange, han vil forevise,
Med flere Hoveder.

Spiegelhausen.

Han lokked Ingen;
Det var et Rygte, som Herr Lehn erfoer.
Nysgierrigheden drev ham selv derhen,
Og der blev Ingen sendt, at hente ham.

Tordenskiold.

Hvi spreder Stahl da Løgnen ud i Byen,
Om Slangen med syv Hoveder?

Felsen.

Hvad kan
Han for, at Byen overdriver Smaating?
Men det er ingen Løgn.

Tordenskiold.

Hvor er da Slangen?

Felsen
(tager en lille Flaske op af Lommen).

Her er den! — Jeg, en Ven af Obersten,
Der bragte hans Cartel, beviser Jer,
At han er ingen Løgner. Her er Slangen!
Et lille Monstrum med syv Hoveder.

Tordenskiold
(tager og betragter den).

Det er den hele frygtelige Snog,
Som vækker slig Allarm?

Felsen.

Hvad kan den for det?
Den saa uskyldig er som Oberst Stahl.

Tordenskiold
(giver ham Flasken tilbage).

Og Lehn er heller ei bedraget der
For sine Penge?

Felsen.

Nei, Herr Admiral!
Jeg var tilfældigviis tilstede ved det,
Og kan bevidne: det gik ærligt til.
Desuden er der heller ingen Klager;
Han er tilfreds, som tabte Pengene.

Spiegelhausen
(giver Tordenskiold en Seddel).

Her er et Brev fra Lehn!

Tordenskiold.

Han er jo reist?

Spiegelhausen.

Ja han er reist. Han siger, I har viist ham
Ad Helved til.

Tordenskiold.

Ja, det er ganske sandt!
Jeg takker Gud, hvis jeg blev af med ham.
Dog var det ei min Mening, at han skulde
Paa egen Haand forlade mig. Men binde

Med Seilgarn Drengen fast til Kakkelovnen,
Det kan jeg ei; og hvis han lever bort,
Saa maa han tage Skade selv for Hiemgiæld.

Spiegelhausen.

Behag og læs hans Brev!

Tordenskiold (læser).

„Jeg her bevidner,
At femogtyvetusind Daler jeg
Har tabt i ærligt Spil til Oberst Stahl.
Frands Lehn."

Felsen.

Hvad vil I meer? Det er beviist,
At Stahl er ingen Løgner og Bedrager.

Tordenskiold (sagte).

Den dumme Diævel! Taabelig hovmodig
Han lyver heller i sin egen Pung,
End tilstaaer, man har taget ham ved Næsen.

Felsen.

Herr Admiral! Hvad skal jeg svare Stahl?

Tordenskiold
(efter at have betænkt sig et Dieblik).

Velan — jeg skylder ham Satisfaction.
Jeg ei bevise kan, han er en Skurk,
Og møder ham imorgen paa Pistoler.

(Spiegelhausen og Felsen see forbausede paa hinanden).

Spiegelhausen.

Det Jer tilkommer selv at vælge Vaabnet,
Da I er fordret ud; men Admiral,
Tillad mig end et Ord i Sagen! Ei
Til Officieren, men til Mennesket,
Men til den ædle Tordenskiold, hvis Høimod
Hver agter værdig til hans Tapperhed.
Herr Oberst Stahl — det er en fattig Mand,
Afskediget, ulønnet efter Krigen,
Med stor Familie, nedtrykt i Giæld.
Han saae: den unge Lehn har Penge nok,

Men ingenting i sin Personlighed,
Som just indtager for ham; — han betænkte
Sig ikke længe, — vandt, — det er hans Brøde!
Og derfor vil I myrde ham?

Tordenskiold.

Jeg myrde?

Spiegelhausen.

Ja! — Den der skyder Proppen af en Flaske
Med Terzerol, som I ved Bordet før;
Som selv tilstaaet har, at tidt for Spøg
Han Flippen skiød af Trøien paa Matrosen,
Naar han i Merset dvæled ham for længe,
Den træffer vist i en Duel sin Mand,
Ved første Skud. Det kan ei kaldes Kamp,
Hvor Sagens Udfald forud er bestemt.

Tordenskiold (utaalmodig).

Nu da, for Diævlen, lad det være Klinger!

Spiegelhausen.

Dermed I giver Stahl en lille Rift,
Og Alt er glemt; og denne Draabe Blod
Bortvasker hurtigt Pletten af hans Ære.
Men ikke blot af hans; thi Præsidenten,
Som sagt, er ham en nær Paarørende.
Erfared andre Hoffer denne Skam,
At her, i Præsidentens eget Huus,
Hans Frænde pryglet var, i Støvet kastet,
Som Falskner, af en fremmed Adelsmand,
Der gik, og agted den Fornærmede
Saa haant, at ei engang han skiænkte ham
En Tvekamp til Erstatning; — Admiral!
Som Stahl da Præsidenten var beskiæmmet.

Tordenskiold.

Det skal han ei. Jeg slaaes med Stahl paa Kaarder.
Men kan I ikke laane mig en større?
Jeg har kun denne lille Stadsetingest.

Spiegelhausen (leer).

Den træffer dybt nok. Som jeg siger Eder,
Det er jo blot paa Skrømt; blot for at redde
Den arme Diævel reent fra Undergang.

Tordenskiold.

Nu, lad saa være!

Felsen (bukker).

Jeg skal bringe Svaret
Til Oberſten. Jeg er hans Secondant.

(Gaaer.)

Spiegelhausen.

Og, hvis I ei forsmaaer, Herr Admiral!
Saa er jeg Eders.

Tordenskiold.

Godt! Jeg takker skyldigst.

Spiegelhausen.

Og for at undgaae stor Vidtløftighed,
Ophævelser og Afsked, — Dameklynk, —
Saa kunne vi nu strax i Aften kiøre
Til Reiten; der er et fortræffligt Værtshuus
Paa Grændsen, mellem det Hannoverske
Og Hildesheimske; thi Duellen tør
Ei føres inden Landets egne Grændser.
Men det er kun en smuk Spadserefart,
Et Par Miils Vei. Jeg har alt Vognen forspændt;
Vi sove der inat. Imorgen tidlig —
Paa Engen — møder Stahl os Klokken syv.

Tordenskiold.

Jeg er tilfreds. (kalder) Kold!

Kold kommer ud af Sovekamret og siger sagte:

Jeg har hørt det Alt!

Tordenskiold.

Du følger mig og Herr von Spiegelhausen
Iaften ud til Reiten! Læg i Vognen

Min Kappe, min Kabus! Den spidse Hat
Er mig i Vognen til Ulcilighed.
Skynd Dig! Jeg gaaer kun bort et Øieblik.

Kold.

Pistolerne — skal de ei tages med?

Spiegelhausen.

Nei, her er ingen Røvere paa Veien.

Kold (sagte).

Men kun i Vognen.

Tordenskiold.

Giør hvad jeg har sagt!
Jeg kommer strax. Jeg gaaer et Øieblik
Kun til min Harriet.

Spiegelhausen (urolig).

Vil I sige hende,
Hvad der skal skee?

Tordenskiold.

Nei, nei! Paa ingen Maade.
Jeg vil ei ængste hende. Kun et Kys
Jeg hente vil til Afskeed hos min Pige.

(Gaaer.)

Spiegelhausen (sagte).

Jeg haaber dette Kys — det bli'er det sidste!

(Følger ham.)

Kold.

De Mordere! De alt omspænde ham.
Hvorledes skal jeg redde ham? Jeg kan
Ei redde ham; — thi sagde jeg ham Grunden
Til min Bestyrtelse, min Frygt, saa jog
Han mig for evig fra sit Aasyn bort.
Han vil ei være sig det selv bekiendt;
Han veed det ikke, — vil ei vide det, —
Dog er det saa. — Hvorledes fik de Skurker
Den Hemlighed opdaget? Har Frands Lehn
Maaskee, til Afskeed, sagt dem det? Det er

Som i den gamle Sang, hvor Tronni Hagne,
Den Niding, lærte lumsk den Plet at kiende,
Hvor Spydet kunde giennembore Sigfred
Imellem Skulderbladene. — Han kan
Ei fægte! — Sablen bruger han fortræffligt,
Og med Pistoler er han største Mester;
Men Kaarden fører han kun maadeligt.
Det lumske fine Spil med Spidserne,
Hvortil ei hører Styrke, Dristighed,
Men smidig Lethed og det kolde Blod, —
Det ligger langt fra hans Natur. Han brugte
Det ei som Sømand. Jeg forstaaer det bedre,
Langt bedre vist end han. O gid jeg turde,
Gid, Tordenskiold! jeg turde fægte for Dig! —
Men selv jeg tager med min gode Klinge.
Jeg vil dog see at faae ham til at bruge
Min stærke Kaarde. Mens mit Hierte slaaer,
Jeg staaer Dig bi, min ædle, gode Herre!
Du hædred mig og kaldte mig din Ven! —
Ja ja! I Verden har Du ingen bedre.

(Gaaer.)

Miß Harriets Værelse.

(Hun sover i Forgrunden paa en Sopha.)

Tordenskiold kommer med **Lisette.**

Lisette (sagte til ham).

Herr Admiral! Ja, Frøkenen er her.
Men lad det ei forundre Jer, at hun
Er falden lidt i Søvn der paa sin Sopha.
Imorges var hun oppe Klokken fem
Med Tanten. Hele Dagen har hun været
I Sindsbevægelse, Urolighed.
Nu skal jeg vække hende.

Tordenskiold.

Lad det være!

Gaa Du! Jeg bliver kun et Øieblik;
Men jeg forstyrrer ikke hendes Ro.

(Lisette gaaer.)

Tordenskiold.

Sover hun, den hulde Glut?
O, hvor sødt! — I Guds Navn, nu saa lad hende sove.
Hun forlades af sin Gut,
Som sit Liv mod en Niding maa vove.
Hun er tapper, hun er kiæk;
Men en Mø er en Mø, som dog let bli'er forfærdet;
Og det voldte hende Skræk,
Hvis hun saae mig at gribe til Sværdet.
Sov, min Harriet! Drøm kun, drøm!
Du er kiælen, blid og øm.
Ei din Elskovs første Dag
Skal forstyrres af Angest og Nag.

Kun een Dag har jeg Dig kiendt,
Og jeg vandt Dig med Lyst, uden Længsel og Sukke.
Himlen har vor Flamme tændt,
Ingen Diævel den atter skal slukke.
Hvis den ogsaa slukkes her —
Nu, hvad var det saa meer, — om end Døden os fierner?
Luen atter flammer der,
Hvor de blinke, de kraftige Stierner.
Livet er en Morgenstund,
Døden selv er kun et Blund.
Harriet! nei — en evig Nat
Følger ikke paa Dagen saa brat.

Før jeg kun Bellona saae
Svøbt i Damp, i en Storm, paa mit Hav, i en Torden;
Dine Himmeløine blaae,
De har lært mig, at glædes ved Jorden.

Nu giør Blomsten mig saa varm,
Som den skumklædte Bølge, med Kommen, Forsvinden;
Og nu svulmer mig din Barm
Mere stolt, end et Bramseil i Vinden.
Denne Rose, dette Kys
Røver jeg til Afsked. — Tys!

(Han tager Rosen af hendes Bryst og kysser hende.)

Naar jeg næstegang Dig seer,
Ingen Niding adskiller os meer!

(Han gaaer.)

Femte Handling.

Værtshuset i Reiten.

Et mørkt Værelse, svagt oplyst af en Lampe paa et lille Bord. **Tordenskiold** ligger sovende paa en Løibænk.

Kold kommer sagte ind, tager Lampen af Bordet, holder den over ham og siger:

Han sover trygt paa Værtens Kanapee,
I sine Klæder og med Støvler paa.
Jeg vil ei aabne Vindvesskodderne,
Han lider ikke Dagen, hvor han sover.
Jeg vil ei slukke Lampen; vi har Tid
Endnu. Han vaagner snart vist af sig selv.

(Sætter Lampen paa Bordet og gaaer.)

En sagte Musik lyder, som udtrykker Tordenskiolds Drøm. Drømmebilledet bliver tilsyne. Lampen begynder at brænde med et stærkt, blaat Skiær, i en Straale deraf seer man tydeligt **Kong Carl den Tolvtes Skygge;** Ansigtet dødblegt, han er i den Dragt han levende bar, nærmer sig Tordenskiolds Leie og siger med hoi Røst:

Du, som der sover, kiender Du mig ikke?
Hæv endnu vaagen ei dit Øielaag!
See mig med Siælens, Phantasiens Blikke,
I Morgendrømmen, i den mørke Krog.
Den Mand, Du seer, som Du var flink og tapper,
Dit Navn hos hans i Krøniken skal staae.
See! Kiender Du ei disse Kobberknapper,
Stridshandsken guul, og denne Kiortel blaa?

Heel lige, Tordenskiold! vi var hinanden,
Jeg kongefødt, Du kun af ringe Stand.
Som Helte kæmped vi paa Afgrundsranden,
Paa Havet Du, jeg paa det faste Land.
Hvor Skoven bruser og hvor Stormen tuder,
Du paa din Kiøl, jeg paa mit snelle Hors.
Og derfor elsked os Valhallas Guder,
Endskiøndt vi bøied Knæ for Christi Kors.

Vor Kamp var Lyst, den var kun Modets Prøve,
Blidt Hiertet slog, det banked uden Had;
Vi kæmped blot for Heltekraft at øve,
For Æren, for det grønne Laurbærblad.
Med ringe Magt vi drog til større Stevne,
Og slog den Stærkere saa tidt paa Flugt;
Og Narva, Elissow skal man altid nævne
Med Marstrand og med Dynekilens Bugt.

(Lægger sin Haand paa hans Pande og vender Ansigtet bort.)

Men nu Du seer den sidste Morgenrøde,
Og som Kong Carl den Tolvte Dig det gaaer. —
Som han Du ei i Slaget skulde bløde,
En Niding giver Dig dit Banesaar.
Hist slutter jeg Dig fast i Broderarme,
Et Kys jeg trykker paa din Heltemund.
Og føle skal man denne Brodervarme
Engang ved Kiølen og ved Øresund.

(Drømmebilledet forsvinder. Lampen brænder naturligt igien.)

Tordenskiold falder. **Kold** kommer.

Tordenskiold (staaer op).

God Morgen! Hvad er Klokken?

Kold.

Den er fer.

Vi har endnu god Tid. I drikker dog
En varm Kop Kaffe?

Tordenskiold.

For at føie Dig.

Hvordan er Veiret?

Kold.

Deiligt Sommerveir!

Lidt koldt endnu.

(Han aabner Vindues-Skodderne og slukker Lampen.)

Tordenskiold.

Ha, hvilken herlig Morgen!

Saa gaa! Hent Kaffeen.

Kold (sagte).

Han læse vil

Sin Morgenbøn. Det aldrig han forsømmer.

(Gaaer.)

Tordenskiold

(knæler med foldede Hænder).

Forsvunden er den mørke Nat,
Nu lyser over Mark og Krat
Den røde Morgenlue.
Den blege Stiernehær forsvandt,
Og Duggen staaer som Diamant
Mod blaalig Himmelbue.
Skoven,
Voven,
Mark og Enge,
Harpestrænge
Til Guds Ære,
Høit hans Lovsang ham frembære!

I Aftes qvad i Skyggedal
Den veemodsfulde Nattergal
Om Graven og om Døden;
Men Maanen svandt med blege Horn,
Nu synger Lærken i sit Korn
Saa frisk i Morgenrøden.

Tordenskiold.

Jo — jeg har havt en Drøm,
Men ei som den, hist paa Augustenborg
Om Slangen. (Studser.) Slangen! Ha, besynderligt
Nu kom den dog.

(Gnider sig for Panden.)

Bort! Bort med alle Griller!
Nei Kold! Min Drøm var glædelig.

Kold.

Hvad var det?

Tordenskiold.

Mig tyktes først, jeg hørte skiønne Toner,
Som naar fra Frue Kirke Nytaarsmorgen
Der blæses i Basunerne fra Taarnet;
Som naar, i Holmens, Organisten tidt
Paa Orglet ganske sagte prælubeerte,
Mens til Froprækeu Lysene blev tændt,
Og der endnu var kommen Faa i Kirken.
Men Tonen sig forvandled til et Billed,
Og Carl den Tolvte stod livagtig for mig,
I egen unge, mægtige Person.
Han hilste mig særdeles broderligt;
Han giorde mig den Ære, syntes mig,
At sammenligne mig med sig. Han lagde
Paa Panden mig sin Haand, — men den var kold.
Og hvad tilsidst han talde, kunde jeg
Ei meer forstaae, — han vendte bort sit Ansigt.

Kold.

Saa Carl den Tolvte selv har været her?

(Sagte.)

Som en Herold, for at indbyde Dig
Til Evigheden.

Tordenskiold (drikker).

Det var herlig Kaffe.
Den muntrer Sindet op. Det var ret godt,
At Du bestilte den, min gamle Dreng!

Mægtigt,
Prægtigt
Lyder Røsten.
Haabet, Trøsten
Den os bringer
Fro, paa sine Fuglevinger.

Og slaaer engang min sidste Stund,
Skal dog til sidste Time sund
Min Siæl Guds Godhed love.
Jeg stiger af mit mørke Skiul,
Som af sin Rede kiække Fugl,
Høit over alle Skove.
Modigt,
Frodigt,
Uden Smerte
Lad mit Hierte,
Jesu Christe!
Kraftigt end i Døden briste.
(Han reiser sig.)

Kold kommer med Kaffeen.

Kold.

Her er en herlig Drik! Det maa man sige,
At Værten laver en fortræflig Kaffe.

Tordenskiold.

Du har alt smagt den?

Kold.

Jeg har været oppe
For tvende Timer siden. Jeg har næsten
Slet ikke sovet.

Tordenskiold.

Ikke sovet, Kold?
Da har jeg sovet godt. Hvorfor ei det?

Kold.

Og ikke drømt?

Tordenskiold.

Jo — jeg har havt en Drøm,
Men ei som den, hist paa Augustenborg
Om Slangen. (Stubser.) Slangen! Ha, besynderligt
Nu kom den dog.

(Gnider sig for Panden.)

Bort! Bort med alle Griller!
Nei Kold! Min Drøm var glædelig.

Kold.

Hvad var det?

Tordenskiold.

Mig tyktes først, jeg hørte skiønne Toner,
Som naar fra Frue Kirke Nytaarsmorgen
Der blæses i Basunerne fra Taarnet;
Som naar, i Holmens, Organisten tidt
Paa Orglet ganske sagte præludeerte,
Mens til Froprækèn Lysene blev tændt,
Og der endnu var kommen Faa i Kirken.
Men Tonen sig forvandled til et Billed,
Og Carl den Tolvte stod livagtig for mig,
I egen unge, mægtige Person.
Han hilste mig særdeles broderligt;
Han giorde mig den Ære, syntes mig,
At sammenligne mig med sig. Han lagde
Paa Panden mig sin Haand, — men den var kold.
Og hvad tilsidst han talde, kunde jeg
Ei meer forstaae, — han vendte bort sit Ansigt.

Kold.

Saa Carl den Tolvte selv har været her?

(Sagte.)

Som en Herold, for at indbyde Dig
Til Evigheden.

Tordenskiold (drikker).

Det var herlig Kaffe.
Den muntrer Sindet op. Det var ret godt,
At Du bestilte den, min gamle Dreng!

Thi man maa være lystig. — Hvad er det?
Hvad vil de Taarer sige? Har vi ei
Saamangengang paa Skibet rustet os
Tilforn til farlig Kamp, med kolde Blod,
Som intet var i Veien? Skal en Mark
Med Græs og Blomster synes mere fæl,
End Havet, med sin Fraade, med sin Storm?
Og vi — hvem Tyvepundinger ei traf,
Vi skulde frygte for en Kaardespids?

Kold (sagte).

Ha, jeg maa fatte mig, betvinge mig;
Og ei mistrøste ham; thi Kampen er
Dog uundgaaelig. — Hans Heltemod
Ei rokkes maa; jeg har jo ene det
At støtte Haabet til. (Høit.) Min gode Herre!
Den lille Kaarde staaer mig kun for Hov'det.
Tag min! Thi jeg er vis derpaa, at Stahl
Medbringer een langt mere stærk og lang.
Og til en ærlig Tvekamp hører dog,
At Kæmperne maa føre lige Vaaben.

(Viser ham Kaarden.)

Tordenskiold.

Den hører ikke til min Uniform,
Den passer heller ei i mit Gehæng.
Det vilde være latterligt, ifald
Jeg kom med dette Stegespyd i Haand,
Som Holger Danske med sin Dyrendal.

Kold.

Man vover ei sit Liv for Stadsens Skyld.

Tordenskiold.

Von Spiegelhausen har forsikkret mig,
At Stahl i Grunden er en Kryster, Kold!
Og at han takker Gud, ifald han slipper
Fra dette Gilde med en lille Rift.

Kold.

Det er vel muligt; men I kiender dog

Ei Spiegelhausen ret; i slige Ting
Maa man kun troe og stole paa sig selv.

Tordenskiold
(opdager et Silhouette paa Væggen).

Hvad er det for et Billed, som der hænger?
Ved Gud! Det er min Harriets Silhouette.
Hvorledes kommer det i dette Huus?
Kald Værten! Er han oppe?

Kold.

Han er her.

(Bringer Værten.)

Tordenskiold.

Min gode Mand! Siig mig engang, hvo er
Den unge Dame der?

Værten.

Miß Harriet Richmond.

Tordenskiold.

Ha, sagde jeg det ikke nok? Min Harriet
Har uden at jeg vidste, ahned det,
Hængt i mit Sovekammer hele Natten.
Saa har jeg dog endnu den Fryd at see Dig,
Før jeg til Kampen gaaer?

(Tager Billedet af Væggen og kysser det.)

O, søde Pige!

(Stirrer paa det.)

Men hvorfor er Du dog saa sort, saa sort?

Værten.

Det er et Silhouette, min ædle Herre!

Tordenskiold.

Hvorledes kommer dette Billed, Vært!
I Eders Stue?

Værten.

Skulde jeg ei have
Velgiørerindens Billed i mit Huus?
Jeg takker hendes Godhed ene for

Min Velstand. Hun har boet en Sommer her,
Thi Huset ligger smukt. — Jeg var i Trang,
Paa Nippet til at gaae fra Gaard og Ager;
Hun hialp mig i min Nød. Og tidt hun kommer
End mangen Sommer ud til os, og glæder
Sig i min Børneflok ved alt det Held
Som vi kun hende takke for.

Tordenskiold (kysser Billedet).
Min Harriet!

Spiegelhausen kommer.

Herr Admiral! En glædelig Godmorgen!
I har dog sovet godt?

Tordenskiold.
Særdeles godt.

Spiegelhausen.
Det er for tidligt, I er færdig alt.
Jeg tænker Stahl sig sniger bort fra Gildet,
Saasnart han mærker det er rigtig Alvor.
Men ligemeget! I har handlet som
En ædel Cavalleer, og Husets Ære
Derved er reddet. Vil I gaae med mig
Lidt ud imens saalænge? Her er smukt.

Tordenskiold.
Met gierne!

(Til Værten.)

Hør, min gode Ven! vil I
Bevise mig den Godhed, høiest paa
En Times Tid, at laane mig det Billed?

Værten (forundret).
Det Billed? Admiral! — forstaaer jeg ret —
Miß Harriets Billed?

Tordenskiold.
Ja — hun er min Brud.

Værten.

I er Miß Harriets Brudgom?

Tordenskiold.

Ja, min Ven!

Værten.

Med Glæde, ædle Herre! Tag det kun!
Jeg ønsker Jer til Lykke.

Tordenskiold.

Tak, min Ven!
Som Amulet det dække skal mit Bryst.
Farvel saalænge! Kold, Du følger med.

Kold.

Ja, Admiral! jeg viger ei et Skridt.

Tordenskiold
(viser Spiegelhausen Billedet).

Det ligner! Ikke sandt?

Spiegelhausen
(med undertrykt Harme).

Særdeles godt!

Tordenskiold
(seer rørt paa det og kysser det).

Jeg lider ikkun ei, det er saa sort.

Spiegelhausen.

Det er en Skygge.

Kold (sagte).

Saa er Jordens Glæde!

(De gaae.)

Ravnholdt i Siælland.

Et Værelse med Tordenskiolds laurbærkrandsede Billed. Under Billedet en Piedestal, med en stor Pokal af slebet Glas.

Capitain Wessel. Capitain Budde.

Budde.

Tilgiv mig, kiære Bro'er! Jeg kommer tidligt,
Og bringer Budskab Dig fra Kiøbenhavn
Her paa din skiønne Herregaard i Siælland.
(Giver ham en Avis.)
See! Freden er alt proclameert.

Wessel.

Den var
Naturligvis alt sluttet, førend Kongen
Min Broder Orlov gav til denne Reise.

Budde.

Nu hører atter Hertugdømmet Slesvig
Til Danemark; hans svenske Majestæt
Frasskriver sig al Toldfrihed i Sundet;
Og for de Stæder, som erobredes,
Faaer Danemark sexhundredtusind Daler.

Wessel.

Det takker man tildeels min Broder for.

Budde.

Ja det erkiendes offentligt; og selv
Hans Avindsmænd tør ikke nægte det.

Wessel.

Den danske Sømagt altid var en Hval,
Som kæmpekraftig slog med stærken Hale,
Og mange Helte drog fra Kongedybet.
Et viist, erfarent Admiralitet
Har ledet Tingen; Gabel overvandt
Den svenske Flaade ved Colbergerheide;
Men Stormen havde drevet den paa Grund,
Og Stormen skylder han sin halve Krands.

Den Aand, som blæste Liv i Alting, Budde!
Det var min Broder, det var Tordenskiold.
Som Skioldemærket i et opreist Banner,
Det muntert vifter i den friske Luft,
Opildner Hærens Mod og styrker det —
Saa styrked Navnet Tordenskiold de danske
Matroser; og det havde samme Kraft
Tilsøes, som Carl den Tolvtes Navn tillands.
Han var den letbevægelige Snildhed,
Den vittige, den raske Dristighed,
Der bragte disse tunge Krigsmaskiner
I let Bevægelse. Ja, — som en Pibe
Faaer undertiden Biørnen til at dandse,
Bevæged Peters-Piben Elefanter.
Han gav Kanonen Vinger, saa den misted
Jerntyngden, blev en Ørn for Jupiters
Dødsvangre Lyn. Og Viisdom selv han tvang,
Den værdige Matrone, til at sætte
Sig uden Sadel paa Forvovenheden!

Budde.

Der har Du skildret ham med stærke Træk.

Wessel.

Jeg føler ogsaa dybt hvad jeg ham skylder.
Jeg var den ældre; jeg har altid læst
Langt meer end han; selv i Besindighed
Var jeg hans Overmand, og Tapperhed
Kan Ingen lære; men hvad er det Alt?
En enkelt Tapperhed, en enkelt Kraft?
Geniet er det Heles Tapperhed!
Han eied blot ei selv en Arm, et Hierte;
Men, som en Troldmand, han forstod at giøre
Hver Arm i Flokken og hver Aand til sin;
Og hvor han kom, der fulgte Lykken ham.

Budde.

Men sig mig, gode Wessel! Det mig tykkes,
Som om Du næsten med en graadqvalt Røst

Forkynder denne Roes. Hvi est Du rørt?
Dog jeg forstaaer det nok — Du elsker ham,
Naturligviis Du længes efter ham.

Wessel.

Ja, ja! Jeg længes efter ham. Han steg
Som en Raket mod Himlen, knalded høit
Og kasted skiønne Stierner. Han har spillet
Sin raske korte Rolle; Fred er sluttet;
Han bytted Havet med det faste Land, —
Nu daler han maaskee — nu slukkes han!

Budde.

Ei, kiære Ven! Lad slige Griller fare.

Wessel.

Sit Anker har den Dristige forladt;
I Ankeret ham fulgte Haabets Billed!

Budde.

Og hvorfor skulde Haabet svigte nu?
Nu lønnes han med Ære, Kiærlighed.
Vi drikke vil hans Skaal! Der staaer Pokalen

Wessel.

Af slebent Glas. Den gav ham Løvendahl.

Budde.

Med Vaabnet riflet paa den ene Side;
Med Løvendahls Gallei for fulde Seil
Skiønt paa den anden. O hvor ofte drak
Han ei af den, ved alle muntre Gilder,
Taknemlig, kiærlig sin Velgiørers Skaal.

Wessel.

Ja, Peder er taknemlig, og sin Konge,
Sin Frederik den Fierde meer han elsker,
End mangen Søn sin Fader.

Budde.

Husker Du
Da han i Havet dukked efter Daasen,
Som Kongen havde givet ham, og som
Ham uforvarende faldt over Borde?

Det nærved havde kostet Livet ham.
Og Kongen har ham ikke mindre kiær.

Wessel.

Men Kongen følte, hvad jeg føler, Budde!
Ugierne gav han Orlov ham til Reisen.
Han frygted for hans Heftighed og Raskhed
Imellem Fremmede. „Vi kunde byde
Ham her at blive" — sagde goden Konge;
„Det vil vi ei; — men meget gierne saae
Vi, at han ikke reiste."

Budde.

Dog han reiste.
Misunderne har ogsaa virket, troer jeg,
Til at fordrive ham — Grev Kallenberg.
Men har Du hørt, det skiønne Vers, hvormed
Kong Fredrik parodierte Kallenberg?

Wessel.

Nei, Kiære! Siig!

Budde.

Den kolde Diplomat
Har aldrig kunnet lide Tordenskiold.
Han, der Begreber brugte blot som Tal,
Hvem hver Beslutning var et Regnestykke,
Et Facit, sammensat af lutter Brøk,
Forstod ei Heltens Dristighed. En Ørn
Var ham for høi, for snar; han agted kun
Minervas Fugl i en tykhov'det Ugle,
Om Dagen blind, skarpsynet først i Mørke.
Men Kongen tugted ham!

Wessel.

Hvordan? Hvordan?

Budde.

Han havde giort et Vers om Tordenskiold:
„Courage sans conduite, —
„C'est un homme sans suite."

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]

Wessel.

Gud veed

Hvad Tydsken siger nu. Maaskee der kommer
Et Brev til mig paa tydsk, med næste Post.
Jeg gyser, Budde! for det sorte Lak.

Budde
(peger paa Billedet).

Der sidder han saa kraftig og saa munter,
Og smiler lystig med sin Laurbærkrands.
Hvo vilde frygte for en Tordenskiold?
Der staaer Pokalen — Ha, hvor ofte drak vi
Af den hans Sundhed.

Wessel
(rokker paa Hovedet).

Men — nu er den tom,
Og Sundhedsbægret er af skiøre Glas.

(De gaae.)

Værelset i Reiten.

Miß Harriet i Reiseklæder, med et stort Purpurshavl over Skuldrene, og et langt hvidt Slør nedhængende fra Hatten. **Værten. En Pige.**

Miß Harriet (ængstelig hurtig).

Alt borte? Gud! Jeg troede, han var her.

Værten.

For ti Minuter siden kiørte de
Til Engen hist ved Bakken; det er knap
En lille Fierdingvei herfra.

Miß Harriet.

O Gud!

(Til Pigen.)

Lad Vognen kiøre strax igien af Stalden —
Strax frem for Døren!

(Pigen gaaer.)

Hvad er Klokken?

Værten.

Nys

Den slog halv syv.

Miß Harriet.

Til Klokken syv bestemt

Er jo Duellen først?

Værten.

De skyndte sig!

Miß Harriet.

Er Stahl der alt?

Værten.

Jeg veed det ikke, Miß!

Her var han ei.

Miß Harriet.

Han skal ei slaaes med Stahl!

Det er en Niding, — Falskner, — en Bedrager.

Jeg har Beviser her!

(Tager dem frem.)

Dem skiænkte mig

Den gode Præsident! Beviser for,

At Stahl begik i Spillet Falskneri

Mod Flere, før han kiendte Tordenskiold.

Det var paa Nippet just, han skulde hæftes.

Her er et Brev fra Kammerpræsidenten,

Hvori erklæres, at paa ingen Maade

Han er i Slægt med Stahl; at ei det sømmer

For Admiralen sig at kæmpe med ham.

Værten.

O Gud! Saa skynd, saa skynd Jer, gode Miß!

Maaskee til rette Tid I kommer end.

Her slumred han i Nat.

Miß Harriet

(vrider sine Hænder).

O Gud! Hvor sover

Han næste Nat?

Værten.
Han tog Jert Billed med.
Paa Brystet bærer han det som et Skiold
Mod Faren. Han opdaged det imorges,
Det havde hængt ved Sengen hele Natten,
Og ei han vidste det.
Miß Harriet.
Ak — veed han det,
Naar det maaskee i Kisten følger ham?
(De gaae.)

Kamppladsen.

En Fælled med Træer til begge Sider, som i Baggrunden taber sig i Synskredsen.

Tordenskiold. Spiegelhausen. Kold.

Spiegelhausen.
Han staaer alt hisset, Admiral! Han venter
Bag Bakken der, men kommer ogsaa gierne
Herhen, hvis heller I vil fægte her.
Tordenskiold.
Jeg kommer ei til ham; han kan vel komme
Til mig. Det er for hans Skyld, jeg er her.
Spiegelhausen.
Ja, ganske vist.
Tordenskiold.
Seer jeg det Menneske,
Saa koger Blodet mig igien. Det giør mig
Dog halvveis ondt, at jeg har ikke taget
Pistoler med.
Spiegelhausen.
Hvor kan I være grum?
Tordenskiold.
Jeg tog dog derfor ikke Livet af ham,

Jeg [illegible] i [illegible],
Ei aldrig [illegible] Kaard.

Spiegelhausen.

En lille Rift, [illegible].

Tordenskiold [illegible].

Jeg [illegible] — Jeg lider ei
En [illegible], [illegible]
I [illegible]. [illegible]
[illegible] — [illegible] — [illegible],
[illegible]! — Tag denne Kaarde
Er [illegible] — [illegible].

Spiegelhausen.

Og blev paa Stedet.

Tordenskiold.

Jeg ei [illegible] blev paa Stedet.

Kold.

Hvo siger ogsaa, det er Skam? [illegible],
Herr Admiral! en gammel [illegible] er [illegible].

(Rækker ham sin Kaarde.)

Tag denne Kaarde! Den er lang og stærk,
Jeg [illegible] til [illegible]:
Og [illegible] en Spiller [illegible] med en Helt,
Han [illegible] dog ei med en [illegible].

Spiegelhausen

(tager [illegible] Kaarde).

Nei, den er Admiralen altfor tung. —
See, der er Stahl!

Stahl kommer noget borte med sin Secondant, de tage Hattene af for Tordenskiold.

Spiegelhausen.

Han hilser Eder.

Tordenskiold.

Godt!

For Præsidentens, Secondantens Skyld,
Jeg faaer vel lette til min Hat igien.

(Han gjør det.)

Spiegelhausen
(gaaer hen og taler sagte med Stahl.)

Kold
(imidlertid hemmeligt til Tordenskiold).

For Guds Skyld, Admiral! Hør Venneraad —
En trofast Tiener — og en ærlig Landsmand! —
Seer I da ikke Stahl har taget med
Een af de lange stærke svenske Kaarder?
Tag min fra Spiegelhausen!

Spiegelhausen (kommer tilbage).

Admiral!
Nu Obersten paa Pladsen venter Jer.
Han beder kun, at I befale vil
Jer Tiener midlertid at gaae tilside.

Kold.

O, Peder Wessel, tag min Kaarde!

Tordenskiold.

Ti!
Gaa, som han siger! Giør mig ingen Spot!

(Tordenskiold og Stahl fægte. Stahl falder ud i en Terts, som Tordenskiold afparerer; men i det han, altfor hurtigt, vil give Stahl et Stød igien, holder denne sin Arm stiv, og giennemborer Tordenskiold med et Stød under den høire Arm. Han trækker Kaarden tilbage.)

Tordenskiold
(bliver endnu staaende og raaber):

Kold!

Spiegelhausen
(som med en Tiener imidlertid har holdt paa Kold, raaber til Stahl):

Skynd Jer! Skynd Jer! Sving Jer flux til Hest!
Før slippe vi ei denne Vildmand løs.

(Stahl flyer, Spiegelhausen følger efter, da han først har kastet Kolds Kaarde paa Jorden til ham).

Kold
(iler til sin Herre, som nu er sjunken i Knæ, og tager ham i sine Arme).

Min ædle Herre! Tappre Tordenskiold!
Er Saaret dødeligt?

Tordenskiold.

Gud! Naadig vær
Min Siæl, for Jesu blodige Vunders Skyld!

(Han døer.)

Kold.

O, Tordenskiold! Udaander Du dit Liv?
Ja, han er saaret i det høire Bryst,
Og Blodet flyder af ham som en Kilde. —
I Nidinger! Var det en Tvekamp? — Mord,
Mord var det.

(Raaber efter dem med høi Røst:)

Tøver! Standser, har I Mod!
Du Spiegelhausen! Og Du lumpne Stahl!
Her staaer en ærlig Tiener, fordrer Eder
Til Tvekamp begge! Kommer, er I Mænd! —
De høre mig endnu! Kom kun, I Skurker!
Cujoner! Møder Kold for dette Sværd!
De vige, som en Slange, der har stukket
En Helt i Brystet. — Ja, Laokoon!
Det er ei første, bli'er ei sidste Gang,
At Ormen har omspændt dit Heltelegem. —
I treogtred've Slag han kæmpet har
Mod tappre Svenske paa det salte Hav;
Den raske Bølge vugged ham, Kartoven
Til Ære dundred ham, imens han sendte
Til Dybet Fienderne. — Nu blegner han
Paa Marken, langt fra Hav og Fædreland —
Nu vore Blomster om ham, som til Spot!
Ei Marsviin og Delphiner dandse meer
Om hans Fregat; — nu staaer det tamme Lam
Og Faar, — og nippe Græs, hvor Helten bløder!

(Han kaster sig fortvivlet over ham.)

Miß Harriet kommer.

Har de alt dræbt ham? Brave Kold! Har Du
Din Herre fulgt i Døden?

Kold.
(reiser sig fortvivlet halvoverende).
Nei — jeg ligger
Som trofast Hund og hyler over ham.

Miß Harriet.
Jeg vil ei klynke — jeg er Heltens Brud,
Og denne Dag — den er min Bryllupsdag!
Med Blod indvies den — med ædelt Blod. —
Er Saaret dødeligt?

Kold.
Jeg saae det selv,
Hvorledes Morderklingen giennemboreb
Hans Bryst, saa Spidsen stak igiennem Skuldren.
(Han staaer op.)

Miß Harriet (knæler ved Liget).
Det høire Bryst. Det venstre dæktes af
Hans Konges Billed — og bag dette finder
Jeg ogsaa Harriets. — Morder! Hvorfor vendte
Du ei din Braad imod hans stolte Hierte?
Hans Konge det beskytted og hans Mø,
Du havde brudt din Odd mod disse Plader!
(Med Taarer.)
Men jeg vil ikke klage, Tordenskiold!
Jeg er din Brud, og Du foragted Klynk.

Kold.
Ak! Var han falden blot paa Ærens Mark;
Paa Østersøen, paa det stolte Nordhav,
Hvor Dannebroge vaied over ham!

Miß Harriet
(springer op med en vild Glæde).
Ha! — her skal ogsaa Dannebroge vaie.
Gud! Gud! Hav Tak, som gav mig denne Tanke.
Ja, Tordenskiold! Jeg pryde skal dit Liig.
Liigklædet breder Harriet over Dig;
Det bedste, kosteligste, skiøndt ei sort.

Forkynder denne Roes. Hvi est Du rørt?
Dog jeg forstaaer det nok — Du elsker ham,
Naturligviis Du længes efter ham.

Wessel.

Ja, ja! Jeg længes efter ham. Han steg
Som en Raket mod Himlen, knalded høit
Og kasted skiønne Stierner. Han har spillet
Sin raske korte Rolle; Fred er sluttet;
Han bytted Havet med det faste Land, —
Nu daler han maaskee — nu slukkes han!

Budde.

Ei, kiære Ven! Lad slige Griller fare.

Wessel.

Sit Anker har den Dristige forladt;
I Ankeret ham fulgte Haabets Billed!

Budde.

Og hvorfor skulde Haabet svigte nu?
Nu lønnes han med Ære, Kiærlighed.
Vi drikke vil hans Skaal! Der staaer Pokalen

Wessel.

Af slebent Glas. Den gav ham Løvendahl.

Budde.

Med Vaabnet riflet paa den ene Side;
Med Løvendahls Gallei for fulde Seil
Skiønt paa den anden. O hvor ofte drak
Han ei af den, ved alle muntre Gilder,
Taknemlig, kiærlig sin Velgiørers Skaal.

Wessel.

Ja, Peder er taknemlig, og sin Konge,
Sin Frederik den Fierde meer han elsker,
End mangen Søn sin Fader.

Budde.

Husker Du
Da han i Havet dukked efter Daasen,
Som Kongen havde givet ham, og som
Ham uforvarende faldt over Borde?

Det nærved havde kostet Livet ham.
Og Kongen har ham ikke mindre kiær.

Wessel.

Men Kongen følte, hvad jeg føler, Budde!
Ugierne gav han Orlov ham til Reisen.
Han frygted for hans Heftighed og Raskhed
Imellem Fremmede. „Vi kunde byde
Ham her at blive" — sagde goden Konge;
„Det vil vi ei; — men meget gierne saae
Vi, at han ikke reiste."

Budde.

Dog han reiste.
Misunderne har ogsaa virket, troer jeg,
Til at fordrive ham — Grev Kallenberg.
Men har Du hørt, det skiønne Vers, hvormed
Kong Fredrik parodierte Kallenberg?

Wessel.

Nei, Kiære! Siig!

Budde.

Den kolde Diplomat
Har aldrig kunnet lide Tordenskiold.
Han, der Begreber brugte blot som Tal,
Hvem hver Beslutning var et Regnestykke,
Et Facit, sammensat af lutter Brøk,
Forstod ei Heltens Dristighed. En Ørn
Var ham for høi, for snar; han agted kun
Minervas Fugl i en tykhov'det Ugle,
Om Dagen blind, skarpsynet først i Mørke.
Men Kongen tugted ham!

Wessel.

Hvordan? Hvordan?

Budde.

Han havde giort et Vers om Tordenskiold:
„Courage sans conduite, —
„C'est un homme sans suite."

Men Kongen giorde Verset saadan om:
„Un homme sans courage,
„C'est un pauvre personnage!"

Wessel.

O Gud velsigne Frederik den Fierde!
Det Vers har atter giort mig oprømt. Ja!
Nu vil jeg lade mine Griller fare, —
Vil ei, som gammel Kiærling, frygte Varsler.

Budde.

Har Du havt Varsler?

Wessel.

Tordenskiold har havt dem.
Læs disse Linier i hans sidste Brev!
(Ræffer ham et Brev.)

Budde (læser).

„Med Ployart reiste jeg til Augustenborg, hvor Hertugen modtog mig med den sædvanlige Naade. Vi bleve her nogle Dage og morede os med at gaae paa Jagt. Men een Nat, da jeg laa og sov, og Døren stod aaben mellem mig og Kold, havde jeg en underlig fæl Drøm. Det tyktes mig, som om jeg kæmpede med en stor giftig Slange, der tilsidst stak mig i Brystet under den høire Arm, saa jeg vaagnede med et smerteligt Skrig i Angstens Sved og kaldte paa Kold. Jeg fortalte ved Theebordet Hertugen og de Andre min Drøm, og de raadte mig alle fra at reise videre. Men næste Dag paa Jagten styrtede Hesten med mig, og jeg havde nær brukket min Hals. Da nu saaledes Faren var overstaaet, betænkte jeg mig ikke paa at fortsætte Reisen. Jeg er ogsaa kommen lykkelig til Hamborg, og drager herfra om nogle Dage til Hannover, hvor Du skal høre videre fra mig. Lev vel! Din til Døden trofaste Broder

Peder Wessel."

Budde
(giver Wessel Brevet tilbage).

„Träume sind Schäume" siger Tydsken.

Wessel.

Gud veed
Hvad Tydsken siger nu. Maaskee der kommer
Et Brev til mig paa tydsk, med næste Post.
Jeg gyser, Budde! for det sorte Lak.

Budde
(peger paa Billedet).
Der sidder han saa kraftig og saa munter,
Og smiler lystig med sin Laurbærkrands.
Hvo vilde frygte for en Tordenskiold?
Der staaer Pokalen — Ha, hvor ofte drak vi
Af den hans Sundhed.

Wessel
(ryster paa Hovedet).
Men — nu 'er den tom,
Og Sundhedsbægret er af skiøre Glas.

(De gaae.)

Værelset i Reiten.

Miß Harriet i Reiseklæder, med et stort Purpurshavl over Skuldrene, og et langt hvidt Slør nedhængende fra Hatten. **Værten. En Pige.**

Miß Harriet (ængstelig hurtig).
Alt borte? Gud! Jeg troede, han var her.

Værten.
For ti Minuter siden kiørte de
Til Engen hist ved Bakken; det er knap
En lille Fierdingvei herfra.

Miß Harriet.
O Gud!
(Til Pigen.)
Lad Vognen kiøre strax igien af Stalden —
Strax frem for Døren!
(Pigen gaaer.)
Hvad er Klokken?

Værten.

Nys

Den slog halv syv.

Miß Harriet.

Til Klokken syv bestemt

Er jo Duellen først?

Værten.

De skyndte sig!

Miß Harriet.

Er Stahl der alt?

Værten.

Jeg veed det ikke, Miß!

Her var han ei.

Miß Harriet.

Han skal ei slaaes med Stahl!

Det er en Niding, — Falskner, — en Bedrager.

Jeg har Beviser her!

(Tager dem frem.)

Dem skiænkte mig

Den gode Præsident! Beviser for,

At Stahl begik i Spillet Falskneri

Mod Flere, før han kiendte Tordenskiold.

Det var paa Nippet just, han skulde hæftes.

Her er et Brev fra Kammerpræsidenten,

Hvori erklæres, at paa ingen Maade

Han er i Slægt med Stahl; at ei det sømmer

For Admiralen sig at kæmpe med ham.

Værten.

O Gud! Saa skynd, saa skynd Jer, gode Miß!

Maaskee til rette Tid I kommer end.

Her slumred han i Nat.

Miß Harriet

(vrider sine Hænder).

O Gud! Hvor sover

Han næste Nat?

Værten.

Han tog Jert Billed med.
Paa Brystet bærer han det som et Skiold
Mod Faren. Han opdaged det imorges,
Det havde hængt ved Sengen hele Natten,
Og ei han vidste det.

Miß Harriet.

Ak — veed han det,
Naar det maaskee i Kisten følger ham?

(De gaae.)

Kamppladsen.

En Fælled med Træer til begge Sider, som i Baggrunden taber sig i Synskredsen.

Tordenskiold. Spiegelhausen. Kold.

Spiegelhausen.

Han staaer alt hisset, Admiral! Han venter
Bag Bakken der, men kommer ogsaa gierne
Herhen, hvis heller I vil fægte her.

Tordenskiold.

Jeg kommer ei til ham; han kan vel komme
Til mig. Det er for hans Skyld, jeg er her.

Spiegelhausen.

Ja, ganske vist.

Tordenskiold.

Seer jeg det Menneske,
Saa koger Blodet mig igien. Det giør mig
Dog halvveis ondt, at jeg har ikke taget
Pistoler med.

Spiegelhausen.

Hvor kan I være grum?

Tordenskiold.

Jeg tog dog derfor ikke Livet af ham,

Jeg stød ham kun saa godt i Tommelfingren,
At aldrig meer han skulde blande Kaart.

Spiegelhausen.

En lille Rift, saa er det Hele glemt.

Tordenskiold (seer sig om).

Jeg savner Havet her. — Jeg lider ei
En saadan øde Mark, der taber sig
I Luften uden Vand. Alt er saa stille.
Storm — Torden af Kanoner — Bølgefraade,
Det er mit Element! — Dog denne Kamp
Er ussel — latterlig.

Spiegelhausen.

Og blot paa Skrømt.

Tordenskiold.

Jeg ei forstaaer at kæmpe blot paa Skrømt.

Kold.

Hvo siger ogsaa, det er Skrømt? Tillad,
Herr Admiral! en gammel Ven et Ord.

(Rækker ham sin Kaarde.)

Tag denne Kaarde! Den er lang og stærk,
Jer egen er kun til Galanteri;
Og skiøndt en Spiller svag er mod en Helt,
Han saares dog ei med en Pennefiær.

Spiegelhausen
(tager Kolds Kaarde).

Nei, den er Admiralen altfor tung. —
See, der er Stahl!

Stahl kommer noget borte med sin Secondant, de tage Hattene af for Tordenskiold.

Spiegelhausen.

Han hilser Eder.

Tordenskiold.

Godt!

For Præsidentens, Secondantens Skyld,
Jeg faaer vel lette til min Hat igien.

(Han gior det.)

Spiegelhausen
(gaaer hen og taler sagte med Stahl.)

Kold
(imidlertid hemmeligt til Tordenskiold).

For Guds Skyld, Admiral! Hør Venneraad —
En trofast Tiener — og en ærlig Landsmand! —
Seer I da ikke Stahl har taget med
Een af de lange stærke svenske Kaarder?
Tag min fra Spiegelhausen!

Spiegelhausen (kommer tilbage).

Admiral!
Nu Obersten paa Pladsen venter Jer.
Han beder kun, at I befale vil
Jer Tiener midlertid at gaae tilside.

Kold.

O, Peder Wessel, tag min Kaarde!

Tordenskiold.

Ti!
Gaa, som han siger! Giør mig ingen Spot!

(Tordenskiold og Stahl fægte. Stahl falder ud i en Terts, som Tordenskiold afparerer; men i det han, altfor hurtigt, vil give Stahl et Stød igien, holder denne sin Arm stiv, og giennemborer Tordenskiold med et Stød under den høire Arm. Han trækker Kaarden tilbage.)

Tordenskiold
(bliver endnu staaende og raaber):

Kold!

Spiegelhausen
(som med en Tiener imidlertid har holdt paa Kold, raaber til Stahl):

Skynd Jer! Skynd Jer! Sving Jer flux til Hest!
Før slippe vi ei denne Vildmand løs.

(Stahl flyer, Spiegelhausen følger efter, da han først har kastet Kolds Kaarde paa Jorden til ham).

Kold
(iler til sin Herre, som nu er sunken i Knæ, og tager ham i sine Arme).

Min ædle Herre! Tappre Tordenskiold!
Er Saaret dødeligt?

Tordenskiold.

Gud! Naadig vær
Min Siæl, for Jesu blodige Vunders Skyld!

(Han døer.)

Kold.

O, Tordenskiold! Udaander Du dit Liv?
Ja, han er saaret i det høire Bryst,
Og Blodet flyder af ham som en Kilde. —
I Nidinger! Var det en Tvekamp? — Mord,
Mord var det.

(Raaber efter dem med høi Røst:)

Tøver! Standser, har I Mod!
Du Spiegelhausen! Og Du lumpne Stahl!
Her staaer en ærlig Tiener, fordrer Eder
Til Tvekamp begge! Kommer, er I Mænd! —
De høre mig endnu! Kom kun, I Skurker!
Cujoner! Møder Kold for dette Sværd!
De vige, som en Slange, der har stukket
En Helt i Brystet. — Ja, Laokoon!
Det er ei første, bli'er ei sidste Gang,
At Ormen har omspændt dit Heltelegem. —
I treogtred've Slag han kæmpet har
Mod tappre Svenske paa det salte Hav;
Den raske Bølge vugged ham, Kartoven
Til Ære dundred ham, imens han sendte
Til Dybet Fienderne. — Nu blegner han
Paa Marken, langt fra Hav og Fædreland —
Nu voxe Blomster om ham, som til Spot!
Ei Marsviin og Delphiner dandse meer
Om hans Fregat; — nu staaer det tamme Lam
Og Faar, — og nippe Græs, hvor Helten bløder!

(Han kaster sig fortvivlet over ham.)

Miß Harriet kommer.

Har de alt dræbt ham? Brave Kold! Har Du
Din Herre fulgt i Døden?

Kold.
(reiser sig fortvivlet halvoverende).
Nei — jeg ligger
Som trofast Hund og hyler over ham.

Miß Harriet.
Jeg vil ei klynke — jeg er Heltens Brud,
Og denne Dag — den er min Bryllupsdag!
Med Blod indvies den — med ædelt Blod. —
Er Saaret dødeligt?

Kold.
Jeg saae det selv,
Hvorledes Morderklingen giennembored
Hans Bryst, saa Spidsen stak igiennem Skuldren.
(Han staaer op.)

Miß Harriet (knæler ved Liget).
Det høire Bryst. Det venstre dækkes af
Hans Konges Billed — og bag dette finder
Jeg ogsaa Harriets. — Morder! Hvorfor vendte
Du ei din Braad imod hans stolte Hierte?
Hans Konge det beskytted og hans Mø,
Du havde brudt din Odd mod disse Plader!
(Med Taarer.)
Men jeg vil ikke klage, Tordenskiold!
Jeg er din Brud, og Du foragted Klynk.

Kold.
Ak! Var han falden blot paa Ærens Mark;
Paa Østersøen, paa det stolte Nordhav,
Hvor Dannebroge vaied over ham!

Miß Harriet
(springer op med en vild Glæde).
Ha! — her skal ogsaa Dannebroge vaie.
Gud! Gud! Hav Tak, som gav mig denne Tanke.
Ja, Tordenskiold! Jeg pryde skal dit Liig.
Liigklædet breder Harriet over Dig;
Det bedste, kosteligste, skiøndt ei sort.

Nei, Dannebroge! Din blodrøde Dug,
Og dit sneehvide Kors skal dække Helten.

(Hun kaster sit Shavl over ham, sønderriver sit Slør og lægger det i et Kors over Shavlet.)

Og naar hans Aand paa Skyen svæver kiæk
I Stormen atter over Kattegat,
Med Regnar Lodbrok, Olaf Trygvason,
Med fierde Christian, med Cort Adeler, —
Naar Bølgen suser og Kanonen dundrer —
Da, Dannebrog! Da smeld som Flag i Masten,
Og vink den yngre Slægt, at ligne ham!



Garrick i Frankrig,
heftet 64 ß.

Den Rige og den Fattige,
heftet 36 ß.

Den i Sydhavet,
Roman i 2 Dele,
heftet 2 Rbd. 48 ß.
Den 1ste Udg., der er udsolgt, kostede 11 Rbd. 64 ß.

Samlede Noveller.
Den ældre Udgave 80 ß. — Den nye Udg. 1 Rbd. 24 ß.

St. Hansaftenspil; Vaulundurs Saga; Aly og Gulhyndy;
tilsammen i 1 Bind, heftet 72 ß.

Romancer; Oder og Digte; Mindedigte;
Udgaven fra 1836, heftet 72 ß.

Den lille Skuespiller; Robinson i England; Den skinsyge Møller;
tilsammen i 1 Bind, heftet 1 Rbd.

Sibylletemplet; Tordenskiold; Røverborgen; Ærlighed varer længst;
tilsammen i 1 Bind, heftet 1 Rbd.

Hroars Saga,
heftet 40 ß.

Kanarifuglen,
heftet 24 ß.

Robinson i England,
heftet 24 ß.

Tordenskiold,
heftet 24 ß.

Norgesreisen,
heftet 64 ß.

Fyensreisen,
heftet 48 ß.

En Reise, fortalt i Breve til mit Hiem.
2 Dele, heftet 64 ß.

Garrick i Frankrig,
heftet 64 ß.

Den Rige og den Fattige,
heftet 36 ß.

Øen i Sydhavet,
Roman i 2 Dele,
heftet 2 Rbd. 48 ß.
Den 1ste Udg., der er udsolgt, kostede 11 Rbd. 64 ß.

Samlede Noveller.
Den ældre Udgave 80 ß. — Den nye Udg. 1 Rbd. 24 ß.

St. Hansaftenspil; Vaulundurs Saga; Aly og Gulhyndy;
tilsammen i 1 Bind, heftet 72 ß.

Romancer; Oder og Digte; Mindedigte;
Udgaven fra 1836, heftet 72 ß.

Den lille Skuespiller; Robinson i England; Den skinsyge Møller;
tilsammen i 1 Bind, heftet 1 Rbd.

Sibylletemplet; Tordenskiold; Røverborgen; Ærlighed varer længst;
tilsammen i 1 Bind, heftet 1 Rbd.

Hroars Saga,
heftet 40 ß.

Kanarifuglen,
heftet 24 ß.

Robinson i England,
heftet 24 ß.

Tordenskiold,
heftet 24 ß.

Norgesreisen,
heftet 6[illegible]

Fyensreisen,
he[illegible]

En Rei[illegible] t i Breve [illegible]
[illegible]e, heftet 64









